

พัฒนาการของสื่อประชาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต

นางสาวมนทกานต์ ตปนียางกูร

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-3258-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF THAI CIVIC JOURNALISM ON THE INTERNET

MISS MONTAKAN TAPANEEYANGKUL

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-3258-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พัฒนาการของสื่อประชาสัมพันธ์ไทยบนอินเทอร์เน็ต
โดย	นางสาว มณฑกานต์ ตปนียางกูร
ภาควิชา	วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต วัฒนันท์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)	-

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.พิรงรอง รามสูต วัฒนันท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มนทกานต์ คปนียางกูร : พัฒนาการของสื่อประชาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต.
(Development of Thai Civic Journalism on The Internet) อ. ที่ปรึกษา : อ.ดร.พิรงรอง
รามสูต ธรรมนันท์ 182 หน้า. ISBN 974-17-3258-9.

การศึกษาเรื่องพัฒนาการของสื่อประชาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาเว็บไซต์ข่าวสาร 5 เว็บไซต์ คือคณะทำงานสื่อภาคประชาชน <http://www.prachachon.net> สำนักข่าวประชาธรรม <http://www.turn.to/pnn> บ้านนอกคอกคอม <http://www.bannok.com> ไทยทอป <http://www.thaitopic.com> และเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย <http://www.thaingo.org> การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการ รูปแบบ และเนื้อหาของเว็บไซต์ เพื่อศึกษาว่าเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษามีลักษณะของสื่อประชาสังคมหรือไม่ และเพื่อศึกษาว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างไรต่อการพัฒนาเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)

ผลการวิจัยพบว่าเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษาทั้ง 5 เว็บไซต์นั้นมีบทบาทที่แตกต่างกัน แต่มีลักษณะของความร่วมมือ และโยงใยกันเป็นเครือข่ายซึ่งกันและกัน ในการทำหน้าที่เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชน ในด้านข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างจากสื่อกระแสหลักอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ โดยอาศัยเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต การวิจัยพบว่าถึงแม้อินเทอร์เน็ตจะมีข้อดีหลายประการสำหรับการสร้างเครือข่ายประชาสังคม เช่น การลดต้นทุนการผลิต การสื่อสารสองทาง ความรวดเร็ว ลักษณะอันไร้พรมแดน และลักษณะนิรนามของผู้ใช้ แต่ก็มีข้อจำกัดในการแพร่กระจายคือจำกัดเฉพาะในชนชั้นกลาง อีกทั้งการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต บนกระดานข่าวนั้นส่วนใหญ่พบว่าเป็นการโต้เถียงโดยการใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล จึงไม่สามารถนำไปสู่ข้อสรุปหรือแนวทางในการแก้ไขหรือทางออกของปัญหา ได้ แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษาทั้ง 5 เว็บไซต์นั้นมีลักษณะของความเป็นสื่อประชาสังคม

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2545.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....-

#4285111328 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: CIVIL SOCIETY/ PUBLIC SPHERE / CIVIC JOURNALISM / ICTS / WEBSITE

MONTAKAN TAPANEEYANGKUL : DEVELOPMENT OF THAI CIVIC JOURNALISM ON THE INTERNET. THESIS ADVISOR : PIRONGRONG RAMASOOTA, Ph.D., 182 pp. ISBN 974-17-3258-9.

This study is a qualitative research. It studies the development of five civic information websites, that is, the website of the working group on civic media (<http://www.prachachon.net>), the website of the Prachatham news agency (<http://www.turn.to/pnn>), the website of the *silpakam krachok-ngao* group (<http://www.bannok.com>), the website of the Thaitopic dot com (<http://www.thaitopic.com>), and the website of the Thai NGO network (<http://www.thaingo.org>). The objectives of the research is to study the development of the websites, their format and presentation of content; to examine whether these websites have the characteristics of civic media and the role played by information and communication technologies (ICTs) in the development of these websites. The study uses content analysis and in-depth interview as major methods of data collection.

The research finds that the five studied websites play a different role as civic media. While the website of the working group on civic media plays a key role in public provision of civic information, the remaining four websites (the website of the Prachatham news agency, the website of the *silpakam krachok-ngao* group, the website of the Thaitopic dot com, and the website of the Thai NGO network) play these roles quite prominently: journalistic reporting, mobilization of resources for rural development, public education about civic matters, and center of civic networking or civic portal, in that respective order.

The study also finds that although the Internet has many positive attributes for civic networking such as low cost, two-way communication, speed, borderlessness, and user anonymity, its rate of diffusion in Thailand is limited to only the middle-class population. Besides, the type of communication prevalent in webboards is also found to contain mostly irrational and emotional debates. Therefore, it could not lead to conclusive action or resolution for a problem, that would pave the way for a public sphere.

Department.....JOURNALISM.....Student's signature.....

Field of study.....JOURNALISM.....Advisor's signature.....

Academic year.....2002.....Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้คงไม่สามารถจะบรรลุความสำเร็จได้ โดยได้รับความกรุณา กราบขอบพระคุณ รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ที่กรุณาสละเวลาในการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อ.ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ ที่เป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ รองศาสตราจารย์เสถียร เขยประทับ รองศาสตราจารย์จิตต์กฤษณ์ แสงอุไร อาจารย์พรณพิมล นาคนาวา และทุกท่านที่ภาควิชาวารสารสนเทศ สำหรับความเอื้ออารีที่มีให้ผู้วิจัย

อาจารย์ดร.พิรงรอง รามสูต วัฒนันท์ ที่เปิดโลกวิชาการ และความปรารถนา และใจเย็นเป็นอย่างสูงให้กับผู้วิจัยตลอดมา รวมถึงน้องๆที่สละเวลาของคุณแม่

คุณไกลก้อง ไวทยาการ คุณสุชาดา จักรพิสุทธิ์ คุณนันทา เบญจศิลาลักษณ์ คุณสมบัติ บุญงามอนงค์ คุณสังคม สัจจกร คุณพีระ ลีวลม คุณกวิณ ชุตินา คุณไนล์ และคุณดอกธูปทิม งานของเว็บไซต์ภาคประชาชน สำหรับข้อมูลในการทำวิจัย

พี่พี่ที่ห้องสมุด พี่ศูนย์คอมพิวเตอร์ และพี่เจ้าหน้าที่คณะนิเทศศาสตร์

กลุ่มเพื่อนและน้องที่ธรรมศาสตร์ ครอบครัวของตึก และยู๊ กลุ่มเพื่อนและน้องปริญญาโท ทั้งพี่ก ก พี่เจียบ พี่บอย อู๋ น้องปอ แทน อ้อ น้องตึก น้องผึ้ง ที่ให้ความช่วยเหลือ

ขอบคุณป้า และแม่ สำหรับโอกาสในการศึกษา และความอดทน

ขอขอบคุณทุกท่านที่แม้จะไม่ได้กล่าวนามที่มีส่วนในความสำเร็จในครั้งนี้

ผู้วิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามนำวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเรื่องประชาสังคม.....	10
แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะ.....	15
แนวคิดเรื่องสื่อประชาสังคม.....	17
แนวคิดเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองวิภาค.....	19
แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์.....	21
แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะในไซเบอร์สเปซและอิเล็กทรอนิกส์.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
นิยามศัพท์.....	29
กรอบแนวคิด.....	31
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	32
ขอบเขตการวิจัย.....	32
ประชากรศึกษา.....	32

บทที่	หน้า
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	33
การวิเคราะห์เนื้อหา.....	34
หลักเกณฑ์ที่ใช้ศึกษาเนื้อหากระดานข่าว.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล,,,,,,.....	37
การนำเสนอข้อมูล.....	38
4. ผลการวิจัย.....	39
พัฒนาการและโครงสร้างเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา.....	40
รูปแบบและเนื้อหาของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา.....	68
ความคิดเห็นของเว็บมาสเตอร์.....	150
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย.....	157
สรุปผล.....	157
อภิปรายผล.....	161
ข้อเสนอแนะ.....	169
รายการอ้างอิง.....	170
ภาคผนวก ก	172
ภาคผนวก ข	174
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	182

ตารางที่ 1. ตารางเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวกองทุนหมู่บ้านกับสื่อกระแสหลัก.....	129
ตารางที่ 2. ตารางแสดงหัวข้อกระทู้บ้านนอกดอทคอม.....	135
ตารางที่ 3. ตารางแสดงหัวข้อกระทู้ไทยทอปิคดอทคอม.....	136
ตารางที่ 4. ตารางแสดงหัวข้อกระทู้เว็บทำองค์กรพัฒนาเอกชนไทย.....	137
ตารางที่ 5. ตารางแสดงสรุปจำนวนกระทู้ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2544 –มิถุนายน 2545.....	140
ตารางที่ 6. ตารางแสดงจำนวนกระทู้ที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับประชาสังคม.....	141
ตารางที่ 7. ตารางแสดงจำนวนกระทู้ที่มีประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับประชาสังคม.....	141
ตารางที่ 8. ตารางสรุปการนำเสนอเนื้อหา.....	157
ตารางที่ 9. ตารางสรุปบทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์.....	158
ตารางที่ 10. ตารางสรุปการทำหน้าที่สื่อประชาสังคม.....	158
ตารางที่ 11. ตารางสรุปการทำหน้าที่พื้นที่สาธารณะบนกระดานข่าว.....	158

ภาพที่ 1. แผนผังโครงสร้างองค์กรของสำนักข่าวประชาธรรม	49
ภาพที่ 2. แผนผังโครงสร้างองค์กรของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงา.....	55
ภาพที่ 3. แผนผังโครงสร้างองค์กรของภาคีความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนา.....	65
ภาพที่ 4. หน้าแรกของเว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชน.....	68
ภาพที่ 5. รับบริจาคเงินช่วยเหลือเหยื่อโศกัลท์.....	70
ภาพที่ 6. ภาพเจ้าบ้าน.....	71
ภาพที่ 7. การเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นๆ ในภาคประชาสังคม.....	72
ภาพที่ 8. หน้าแรกของเว็บไซต์สำนักข่าวประชาธรรม.....	73
ภาพที่ 9. ตัวอย่างการนำเสนอข่าวบนเว็บไซต์ของสำนักข่าวประชาธรรม.....	74
ภาพที่ 10. ตัวอย่างการนำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าว.....	75
ภาพที่ 11. ตัวอย่างการนำเสนอแถลงการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าว.....	76
ภาพที่ 12. เจตนารมณ์ของสำนักข่าวประชาธรรม.....	76
ภาพที่ 13. การสมัครสมาชิกผู้ถือหุ้นสำนักข่าวประชาธรรม.....	76
ภาพที่ 14. หน้าแรกของเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอม.....	79
ภาพที่ 15. สำนักข่าวลายจุด.....	81
ภาพที่ 16. โครงการท่องเที่ยวชนเผ่า.....	83
ภาพที่ 17. ร้านบ้านนอก.....	83
ภาพที่ 18. โครงการครูบ้านนอก.....	83
ภาพที่ 19. โครงการนักศึกษาฝึกงานบ้านนอก.....	83
ภาพที่ 20. โครงการอาสาสมัครบ้านนอก.....	84
ภาพที่ 21. โครงการบ้านนอกทีวี	84
ภาพที่ 22. หน้าแรกของเว็บไซต์ไทยทอปปีคดอทคอม.....	85
ภาพที่ 23. เว็บไซต์มัญญ.....	87
ภาพที่ 24. การบ้านการเมือง.....	87
ภาพที่ 25. Sensitive Forum.....	88
ภาพที่ 26. ThaiTopic Magazine.....	89
ภาพที่ 27. เวทีนโยบายสาธารณะ.....	89

สารบัญ (ต่อ)

ฎ

หน้า

ภาพที่ 28. หยุคฉ้อราษฎร์บังหลวง.....	90
ภาพที่ 29. กองทุนชาวเน็ตเพื่อการพัฒนา.....	90
ภาพที่ 30. กลางคลื่นทะเลคน.....	90
ภาพที่ 31. กองทุนสื่อประชาสังคมต้านคอร์รัปชัน	90
ภาพที่ 32. หน้าแรกของเว็บไซต์ทำองค์กรพัฒนาเอกชนไทย.....	92
ภาพที่ 33. ตัวอย่างการนำเสนอข่าว.....	94
ภาพที่ 34. รวมข่าวเด่น.....	95
ภาพที่ 35. รวมข่าวรอง.....	95
ภาพที่ 36. บทความจากเพื่อน NGOs.....	96

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540 ค่าเงินบาทลอยตัว จนประเทศไทยต้องขอเข้ารับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF : International Monetary Fund) จากนั้นเป็นต้นมาประเทศไทยเผชิญกับสภาวะเศรษฐกิจถดถอย จำนวนคนว่างงานสูงขึ้น ธุรกิจสื่อสารมวลชนที่รายได้หลักมาจากการโฆษณาได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจ สิ่งพิมพ์ทยอยปิดตัว เช่น หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ คู่แข่ง และหนังสือพิมพ์อีกหลายฉบับ มีมาตรการลดเงินเดือน ลดจำนวนพนักงาน¹

ในกรณีดังกล่าว สื่อมวลชนมีบทบาทเกี่ยวข้องอย่างมาก กับการก่อรูปและล่มสลายของเศรษฐกิจฟองสบู่ (Bubble Economy) กล่าวคือนอกจากจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากเศรษฐกิจฟองสบู่ในรูปของงบประมาณการโฆษณาเชิงพาณิชย์จำนวนมหาศาล ดังจะเห็นได้จากตัวเลขของการโฆษณาโดยรวม ปี พ.ศ.2538 จำนวน 37,563.99 ล้านบาท ปี พ.ศ.2539 จำนวน 41,993.64 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2540 มีจำนวน 41,585.15 ล้านบาท (ที่มา : ADVERTISING 2001 ปีที่ 14 ฉบับที่ 14) สื่อยังช่วยกระพือและเสริมกระแสอุดมการณ์ทุนนิยม โดยการนำเสนอข่าวในด้านดีของการลงทุน ตัวเลขการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว

Jacques Thibau กล่าวในหนังสือ “อาณานิคมฝรั่งเศส” ว่า “โฆษณา คือตัวชี้ขาดของระบบการสื่อสารมวลชน”²

สถานการณ์ดังกล่าวในข้างต้นถูกมองว่าเป็นวิกฤติของระบบสื่อสารมวลชนในประเทศไทย และนำไปสู่ความเคลื่อนไหวในการปฏิรูปสื่อ โดยสมาคมวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน

¹ ยุทธนา วุฒิปิติกุล, สำนักพลเมือง: ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาสังคม (กรุงเทพฯ: มูลนิธิกรเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม(civic net),2542), หน้า16.

² พิทยา ว่องกุล, บรรณาธิการ, ธรรมรัฐ: จุดเปลี่ยนประเทศไทย? กรุงเทพฯ: โครงการวิถีทรรศน์ (กรุงเทพฯ,2541), หน้า 150.

ในช่วงไม่นานมานี้ได้มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนความเคลื่อนไหวดังกล่าว เช่น สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ได้จัดสัมมนาทางวิชาการ Journalism Forum I เรื่อง “ธุรกิจกับความเป็นกลางในวิชาชีพสื่อมวลชน” และในสัมมนาทางวิชาการ Journalism Forum II เรื่อง “ข่าวที่เป็นประโยชน์กับข่าวที่ขายได้ องค์กรประกอบข่าวใหม่ที่ต้องพิจารณา” แสดงให้เห็นถึงลักษณะของกระบวนการการปฏิรูปสื่อ(ที่มา: 5 มีนาคม 2544 วันนักข่าว)

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาจากมุมมองทางสังคมศาสตร์แล้วจะพบว่าสื่อมวลชนเป็นธุรกิจเพียงชนิดเดียวที่สิทธิและเสรีภาพในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ ความคุ้มครองในรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจนในกฎหมายไทย สิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนได้รับความคุ้มครองอยู่ในบทบัญญัติมาตรา 39 และ 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ฉะนั้น สื่อมวลชนจึงเป็นกิจการที่มีพันธกิจ (mission) ในเชิงของสัญญาสังคม (social contract) เป็นอย่างสูงไม่ใช่ธุรกิจที่มีความชอบธรรมในอันที่จะแสวงหาผลกำไรสูงสุด³ (บุญรักษ์ บุญยะเขตมาลา, 2 5 4 2 : 1 1)

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือองค์กรสื่อมวลชนมีบทบาทขัดแย้งกันอยู่ในตัว คือเป็นองค์กรทางธุรกิจ และเป็นสถาบันทางสังคมและการเมือง

ในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พบว่าสื่อมวลชนได้ละเลยบทบาทหน้าที่ในการเป็นสถาบันทางสังคมและการเมืองไป จากบทวิเคราะห์ของนักวิชาการสื่อสารมวลชนคนสำคัญของประเทศอย่าง บุญรักษ์ บุญยะเขตมาลา ให้ข้อสังเกตไว้ว่าในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจสื่อมวลชนไม่ได้ทำหน้าที่ เป็นระบบเตือนภัย (warning system) ให้กับสังคม หากระดับการพัฒนาทางวิชาชีพของสื่อมวลชนสูงกว่าที่เป็นอยู่ วิกฤตการณ์เศรษฐกิจที่เกิดขึ้น อาจไม่เกิดหรืออาจอยู่ในภาวะที่พอควบคุมได้หากสื่อมวลชนทำหน้าที่เตือนภัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสังคมจะได้เตรียมหาทางแก้ไขให้ทันสถานการณ์⁴

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนนั้นมีพันธกิจ บทบาทต่อสังคมเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญจนได้รับการกล่าวขานว่าเป็นฐานันดรที่สี่ หรือสุนัขเฝ้าบ้านที่ต้องคอยเฝ้าระวังเตือนภัยให้กับสังคม แต่หากมาพิจารณาตามความเป็นจริงจะพบว่าสื่อมวลชนเป็น

³ บุญรักษ์ บุญยะเขตมาลา,ระหว่างกระจกกับตะเกียง (กรุงเทพฯ:โครงการจัดพิมพ์คบไฟ,2542),หน้า 11.

⁴ เพิ่งอ้าง

เพียงธุรกิจอุตสาหกรรมแขนงหนึ่งเท่านั้น รายได้หลักของสื่อมวลชนมาจากงบประมาณการโฆษณาเชิงพาณิชย์แทบทั้งสิ้น การอยู่ในตลาดหลักทรัพย์เช่น บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) บริษัท โพลสตาร์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความอยู่รอดสื่อมวลชนขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้อุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันยังอยู่ภายใต้การผูกขาดความเป็นเจ้าของเพียงไม่กี่ราย ดังจะเห็นได้จากจำนวนหนังสือพิมพ์รายวันส่วนกลางในประเทศไทยที่มีประมาณ 13 ฉบับ แต่มีเจ้าของเพียง 6-7 รายเท่านั้น การเกิดหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่เป็นเพียงการขยายส่วนแบ่งทางการตลาด เช่น การเกิดของหนังสือพิมพ์ข่าวสดในเครือมติชน หรือคม ชัด ลึกในเครือเนชั่น หรือมีการเป็นเจ้าของข้ามสื่อ (cross media ownership) ไปยังสื่อวิทยุและโทรทัศน์ โรงพิมพ์ เป็นสื่อครบวงจรอันจะทำให้เกิดความได้เปรียบในการหาโฆษณา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่แล้วขององค์กรสื่อให้คุ้มค่าที่สุดยิ่งขึ้น

นายธนาชัย ชีรพัฒน์วงศ์ ประธานกรรมการบริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ได้กล่าวในสาส์นจากประธานกรรมการว่า “การเกิดขึ้นของ คม ชัด ลึก ได้สร้างรายได้ใหม่อีกมากมาย โดยแทบจะไม่มีการลงทุนเพิ่มขึ้นเลย ทั้งนี้เกิดจากการที่เนชั่นกรุ๊ป ได้เริ่มลงทุนในโรงพิมพ์ อาคาร และที่ดินตั้งแต่ปี 2538 แล้ว นอกจากนี้ยังใช้ทีมข่าวร่วมกับสื่อเดิมที่สั่งสมความชำนาญมากกว่า 30 ปี” (กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันอังคารที่ 18 มกราคม 2545)

Robert W. Mc Chesney นักวิชาการด้านสื่อมวลชนได้วิเคราะห์สถานการณ์สื่อมวลชนไว้ดังนี้ “ระบบสื่อได้กระจุกตัวมากขึ้นและอยู่ในมือของบริษัทเพียงไม่กี่แห่ง การกระจุกตัวเพิ่มขึ้นทำให้แนวโน้มการกำไรโดยผ่านโฆษณามากขึ้น : เกิดวัฒนธรรมบริโภคนิยมและทำให้คุณภาพสื่อน้อยลงและรับใช้สาธารณะน้อยลง สิ่งเหล่านี้จึงเป็นยาพิษสำหรับประชาธิปไตย”⁵

มีผู้ได้ให้คำนิยามใหม่ของสื่อมวลชน (Mass Communication) คือเครื่องมือของนายทุนหรือบริษัทอุตสาหกรรมวัฒนธรรม ในการแข่งขันแสวงหาผลกำไรสูงสุด สถาปนาอำนาจของตนเหนือ/ครอบงำความรู้ของประชาชน (หรือประชากรโลก) พิทักษ์ปกป้องและเป็นเครื่องมือกระตุ้นลัทธิบริโภคนิยมของระบบทุนนิยม บิดเบือนหรือไม่เสนอข่าวสารที่ขัดกับวัตถุประสงค์ของ

⁵ Robert A. Hackett and Yuezhi Zhao, Sustaining Democracy? : journalism and the politics of objectivity (Canada:Garamond Press Ltd.,1998)

คน นักการเมือง สถาบัน และบริษัทธุรกิจที่อยู่ในเส้นทางเดียวกันโดยเลือกสรรข่าวสารไปตามอำเภอใจมากกว่ามีจุดยืนเพื่อรับใช้สาธารณประโยชน์ และพิทักษ์สิทธิมนุษยชนอย่างสำนึก⁶ ในการนำเสนอข่าวของสื่อกระแสหลัก พบว่าการรายงานข่าว จะเน้นในเรื่องของความ ชัดแจ้ง การแบ่งประเด็นออกเป็นสองฝ่ายอย่างชัดเจน เน้นเรื่องอื้อฉาวที่ดึงดูดความสนใจของประชาชนมากกว่าประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ⁷

ปัญหาของสื่อมวลชนที่มีอยู่เดิม ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ อุปสรรคหลักในการทำหน้าที่ตอบสนองต่อพันธกิจของสังคมพบว่า⁸

การผูกขาดความเป็นเจ้าของ ทั้งจากรัฐและองค์กรทางธุรกิจ ทำให้ถูกจำกัดเสรีภาพในการนำเสนอห้ามไปกระทบกระเทือนอำนาจรัฐและองค์กรของตน

- การที่สื่อมีลักษณะเป็นสินค้า ทำให้สื่อต้องคำนึงถึงความอยู่รอด เน้นเรื่องกำไร ทำให้ต้องนำเสนอเนื้อหาตอบสนองกับผู้รับในวงกว้าง
- การเสนอเนื้อหาแบบวัตถุวิสัย (objectivity) ความเที่ยงตรงในการนำเสนอเนื้อหา ข้อเท็จจริง (factualness) ความถูกต้อง (accuracy) ความสมบูรณ์ (completeness) ความเป็นกลาง (neutrality) การเอาตัวออกห่าง (detachment) ความเป็นอิสระ (independence) แทนที่จะวิเคราะห์ปัญหา เสนอแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหของชุมชน ตลอดจนฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตามสังคมไทยไม่ใช่ไม่มีทางเลือก ไม่ได้ถูกรอบงำอย่างสิ้นเชิง ยังมีช่องทางเล็กๆอย่างสื่อทางเลือกแทรกซึมอยู่ในสังคมตลอดมา หากย้อนไปในช่วงประมาณทศวรรษที่2490 ซึ่งเป็นในยุคหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475 ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยแล้ว แต่หากพิจารณาตามความเป็นจริงจะพบว่าเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงอำนาจจากกษัตริย์มาอยู่ภายใต้การปกครองแบบคณะราษฎร ในขณะที่เดียวกันยังมีความเคลื่อนไหวในกลุ่มของนักเขียน นักหนังสือพิมพ์หัวก้าวหน้าที่พยายามนำเสนอผลงานที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางสังคม ปัญหาในสังคม เช่น ความยากจนของ ชาวนา ช่องว่างระหว่างคนจนและคนรวย ในรูปของบทความ

⁶ พิทยา ว่องกุล,บรรณาธิการ, ธรรมรัฐ: จุดเปลี่ยนประเทศไทย? (กรุงเทพฯ: โครงการวิถีทรรศน์,2541), หน้า 15

⁷ Robert A. Hackett and Yuezhi Zhao. Sustaining Democracy? : journalism and the politics of objectivity.Canada:Garamond Press Ltd.,1998.

⁸ Ibid

เรื่องสั้น บทกวี นวนิยายที่สะท้อนสังคม แทรกตัวอยู่ในหนังสือนิยายสารบันเทิง หนังสือพิมพ์บ้าง จนถูกกวาดล้างจับกุมนักเขียน นักหนังสือพิมพ์ที่เป็นปรปักษ์กับรัฐบาลในข้อหาทกบฏในราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์ การกวาดล้างจับกุมนักเขียนนักหนังสือพิมพ์ครั้งนั้นได้รับการขนานนามว่า “กบฏปากกา”

ต่อมาในช่วงทศวรรษที่ 2510 สถานการณ์ในต่างประเทศเป็นยุคของสงครามเย็นที่เป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างสหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต โลกแบ่งเป็นสองฝ่ายคือ โลกเสรี และคอมมิวนิสต์ ในขณะที่ประเทศไทยภายใต้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา ถูกดึงเข้ามาเกี่ยวข้องโดยการเข้ามาตั้งฐานทัพอเมริกัน เพื่อใช้ต่อสู้ในสงครามอินโดจีน การที่ประเทศไทยมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมไทย ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้กลับส่งผลให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนคนรวยยิ่งมากขึ้น เกิดการแบ่งเป็นชนบท และเมือง ปัญหาความเดือดร้อน และปัญหาความยากจนของชาวนา กลับยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

ส่วนสถานการณ์ทางการเมืองเป็นการสืบทอดอำนาจทางการเมืองในกลุ่มผู้กุมอำนาจเผด็จการ ส่งผลให้ไทยปกครองโดยเผด็จการเบ็ดเสร็จ สิ่งที่กำลังมาทำให้นักศึกษาเริ่มตั้งคำถามกับสิ่งที่เกิดขึ้น เริ่มเข้ามามีบทบาทเพื่อสังคม สนใจปัญหาสังคม เพราะในมหาวิทยาลัยเองก็จมอยู่กับความฟุ้งเฟ้อ เริ่มมีการออกค่ายอาสาต่อต้านการครอบงำทางเศรษฐกิจจากต่างประเทศ มีการเดินขบวนต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น ตั้งกลุ่มวิพากษ์สังคม เกิดนิยายสารทางเลือกในกลุ่มของนักศึกษา เช่น สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ชัยพฤกษ์ วัลลขุทัศน์ ที่พูดถึงแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์การเมือง มีการนำผลงานของนักเขียนนักหนังสือพิมพ์ในยุคก่อนหน้านี้ที่สะท้อนปัญหาความยากจนมาพิมพ์เผยแพร่แนวคิด จนนำไปสู่การออกหนังสือรายสะดวกเพื่อเป็นการหารายได้ เรียกว่าหนังสือเล่มละบาท และเผยแพร่แนวคิดมาร์กซิสต์ การเสียดสีการต่ออายุผู้นำเผด็จการในยุคนั้น เช่น หนังสือมหาวิทยาลัยนี้ไม่มีคำตอบ ทำให้รัฐบาลสั่งลบชื่อนักศึกษารามคำแหง การเคลื่อนไหวเรียกร้อง

รัฐธรรมนูญจนนำมาสู่เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516⁹

ซึ่งอาจสรุปได้ว่าสื่อทางเลือกในสังคมไทยนั้นมีบทบาทที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในช่วงสถานการณ์ที่กล่าวมา เพียงแต่พัฒนาการของสื่อทางเลือกไทยนั้นเริ่มจากการแทรกซึมอยู่ในสื่อกระแสหลักเช่นหนังสือพิมพ์ นิยายสารชั้นนำของยุค นำมาสู่การออกนิยายสารทางเลือก มาสู่จุดสาร

⁹ รายละเอียดดูในบันทึกประวัติศาสตร์ 14 ตุลา 2516 เขียนโดย ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

หรือหนังสือรายละเอียดในที่สุด ซึ่งสื่อทางเลือกเหล่านี้มีลักษณะเด่นของความเป็นสื่อประชาสังคม คือการนำเสนอเนื้อหา จุดประเด็นและวิเคราะห์ปัญหาทางสังคม ก่อให้เกิดการวิพากษ์อภิปราย ถกเถียง นำไปสู่การเคลื่อนไหวทางสังคมในที่สุด

จากแนวโน้มดังกล่าวของสื่อกระแสหลักนำไปสู่การเคลื่อนไหวของกลุ่มคนในแวดวง นักวิชาการ กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนที่ต้องการพัฒนากระบวนการนำเสนอข่าวสารของประชาชน ที่มีมุมมองใหม่ๆ มากกว่าการนำเสนอในสื่อกระแสหลัก ประกอบกับแรงจูงใจจากการศึกษา โครงการ Project Censored ของมหาวิทยาลัยโซโนมา สหรัฐอเมริกา ที่มีการจัดอันดับข่าวที่ถูกเซ็นเซอร์เป็นประจำทุกปี ทั่วๆไปที่แต่ละข่าวนั้นล้วนเป็นเรื่องราวที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม ที่หากไม่ได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณชนอย่างถูกต้องครบถ้วนอาจนำมาซึ่งความขัดแย้ง และการแก้ปัญหาที่ไม่เหมาะสมได้ การเซ็นเซอร์ข่าวหรือการทำให้ข่าวไม่เป็นข่าวนั้นมีสาเหตุหลายประการ ทั้งจากอิทธิพลการเมือง นโยบายรัฐ ทูต ค่านิยมในสังคม ไปจนถึงตัวสื่อมวลชน ดังนั้น การรวบรวมข่าวที่ถูกเซ็นเซอร์เผยแพร่ออกสู่สาธารณะจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน นอกจากจะ ทำให้เกิดความรู้เท่าทันต่อสื่อมวลชนแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้สื่อมวลชนตระหนักถึงความสำคัญของการนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วนและที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม¹⁰

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์นักวิชาการทางนิเทศศาสตร์ได้กล่าวไว้ใน“ข่าวที่ไม่เป็นข่าว”ซึ่งเป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่สำคัญที่เกิดขึ้นในสังคมไทย แต่ไม่ได้รับการถ่ายทอดเป็นข่าวในสื่อกระแสหลักในทำนองเดียวกัน The Project Censored ว่าประชาชนจำนวนมากภายในประเทศนี้ ไม่มีสิทธิที่จะได้ “เป็นข่าว” แม้ว่าเรื่องราวชีวิตในการต่อสู้เพื่อปากท้อง และแก้ไขปัญหาของตนจะมีคุณค่าสมควรให้สังคมได้รับรู้ ผิดกับบุคคลในคณะรัฐบาล ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และนักธุรกิจนายทุนผูกขาด ที่มีสิทธิที่จะเป็นข่าวได้ตลอดเวลา ไม่ว่าเรื่องนั้นจะมีคุณค่าสอดคล้องกับมาตรฐานและจรรยาบรรณของข่าวหรือไม่เพียงใดก็ตาม คนกลุ่มหลังนี้อยู่ในกระแสข่าวในฐานะชนชั้นนำของสังคมซึ่งส่งผลให้สภาพของ “บุคคลเป็นข่าว”ครอบงำจิตสำนึกวิชาชีพของนักข่าวและบรรณาธิการข่าวมาต่อเนื่องยาวนาน¹¹

¹⁰ ธนาพล อิวสกุล,บรรณาธิการ,ข่าวที่ไม่เป็นข่าว (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือน,2544), หน้า 5.

¹¹ ธนาพล อิวสกุล,บรรณาธิการ,ข่าวที่ไม่เป็นข่าว (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือน,2544), หน้า 5.

ศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักประวัติศาสตร์ และนักวิพากษ์สังคมที่มีชื่อเสียง ได้กล่าวปาฐกถา “สื่อมวลชนกับการเมืองภาคประชาชน” ว่าสื่อมวลชนมีส่วนสร้างความเข้มแข็งของการเมืองภาคประชาชนไม่มากนัก สื่อมวลชนมักมีแนวโน้มตอบสนองเฉพาะลูกค้าของตัวเองเท่านั้น ซึ่งเป็นคนเพียงหยิบมือเดียวของสังคมซึ่งหมายถึงคน ชั้นกลาง ในขณะที่คนส่วนใหญ่ของประเทศแทบไม่อ่านข่าว และไม่สามารถสร้างเป็นประเด็นข่าว ในขณะที่ข่าวของคนชั้นกลางจะถูกนำมาเผยแพร่ในสื่อมวลชนทุกแขนงค่อนข้างมาก เช่น การสำรวจโพลล์ มาจากคนชั้นกลางทั้งสิ้น ดังนั้นภาพของสังคมไทยที่ปรากฏในสื่อ จึงเป็นภาพเบี่ยงๆ และภาพเบี่ยงๆ นี้ถูกนำไปกำหนดนโยบายสาธารณะอีกทีหนึ่ง¹²

ขณะที่สื่อรูปแบบเดิมเช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ กำลังประสบกับวิกฤติทางเศรษฐกิจ ปรากฏว่ามีสื่อชนิดใหม่คืออินเทอร์เน็ตที่เข้ามามีบทบาทในสังคมไทยมากขึ้นเรื่อยๆ และผู้ที่สังเกตการณ์ทางสังคม นักวิชาการหลายคนมองว่า ช่องทางการสื่อสารแบบใหม่นี้จะสามารถช่วยบรรเทาประชากรไร้ประโยชน์ในรูปแบบที่สื่อเดิมไม่สามารถทำได้ เนื่องจากสื่อใหม่มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการสื่อสารแบบสองทาง การแลกเปลี่ยนและระดมความคิด และยังแพร่กระจายอย่างรวดเร็วในประเทศไทยจาก ตัวเลขจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยสำรวจโดย NECTEC ในระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2544 จำนวน 3.54 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากเดือนพฤศจิกายน 2543 ที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 2.3 ล้านคน เดือนมกราคม 2542 ที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 700,000 คนตามลำดับ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ, 2545.น.18) แม้ว่าอยู่ในช่วงวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจก็ตาม ในกระแสการแพร่กระจายของอินเทอร์เน็ตในสังคมไทย นำไปสู่การเกิดเว็บไซต์ข่าวสารที่ไม่มุ่งหวังกำไร โดยจะเน้นการนำเสนอข่าว เหตุการณ์ปัจจุบัน ประเด็นปัญหาสังคมที่เป็นที่สนใจและมีผลกระทบต่อสาธารณชน กลุ่มคนด้อยโอกาสในสังคม อาจเรียกได้ว่าเป็นความเคลื่อนไหวทางวารสารศาสตร์ในรูปแบบใหม่ที่ต่างจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ที่มีการวิเคราะห์เชิงลึก ที่มาของปัญหา เสนอแนวทางการแก้ไข เน้นการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมากกว่าการนำเสนอเหตุการณ์อย่างเดียว ซึ่งลักษณะดังกล่าว ไม่ปรากฏชัดในสื่อเดิม

จากการสำรวจเบื้องต้นพบเว็บไซต์ที่มีลักษณะการนำเสนอข่าว และสาระในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างดังต่อไปนี้ ได้แก่ คณะทำงานสื่อภาคประชาชน <http://www.prachachon.net> สำนักข่าว

¹² คุรยลละเอียดในปาฐกถาประจำปี มูลนิธิอิศรา อมันตกุล “สื่อมวลชนกับการเมืองภาคประชาชน” โดยศ.ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์ วันที่ 18 พฤษภาคม 2544 ณ หอประชุมเล็ก ธรรมศาสตร์ :<http://www.prachachon.net>

ประชาชรรรม <http://www.newspnn.net> บ้านนอกดอทคอม <http://www.bannok.com> ไทยทอปปีคดอทคอม <http://www.thaitopic.com> และ เว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย <http://www.thaingo.org> เป็นต้น

ในระบอบประชาธิปไตยนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วเราจะนึกถึงแต่ระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนใช้อำนาจผ่านตัวแทน¹³ (Representative Democracy) หมายถึงการที่เราใช้สิทธิในการเลือกบุคคลเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการปกครองบ้านเมือง ทำให้เราเคยชินกับหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นเพียงการออกไปเลือกตั้งเท่านั้น แต่สำหรับประชาธิปไตยในระดับรากหญ้า¹⁴ แล้ว หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น ผ่านเวทีสาธารณะ การเคลื่อนไหวภาคประชาชน เพื่อสร้างอำนาจให้กับประชาชน ในการต่อรองกับอำนาจรัฐ สิ่งที่สำคัญสำหรับประชาธิปไตยในระดับรากหญ้านั้น คือการมีส่วนร่วมของประชาชน จิตสำนึกทางการเมืองของประชาชน ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกันกับแนวคิดเรื่องประชาสังคม

ขณะที่การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนกระแสหลัก แทบที่จะไม่พบบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยระดับรากหญ้า ด้วยข้อจำกัดและอุปสรรคดังที่กล่าวมาแล้ว

แนวคิดเรื่องประชาสังคม (civil society) เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในยุโรป สมัยก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 18 เป็นรากฐานสำคัญของทฤษฎีเสรีประชาธิปไตย (liberal democracy) หมายถึงการที่เปลี่ยนประชาชนให้เป็นพลเมือง เน้นความจำเป็นในการปลูกฝังทัศนคติให้ประชาชนสำนึกในการเป็นพลเมือง สร้างความมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาส่วนรวม แนวคิดเรื่องประชาสังคมมีอิทธิพล อย่างมากต่อโลกทัศน์ ของการพัฒนาทางการเมืองในโลกตะวันตก เป็นแนวคิดที่การวิเคราะห์สังคม มองสังคมแยกขาดออกจากภาครัฐ (state / civil society) ความหมายโดยรวมของประชาสังคม หมายถึงองค์กร การรวมตัวของสมาชิกในสังคม ที่เกิดจากความสมัครใจ ในการทำกิจกรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ที่อยู่ระหว่างปัจเจกชนกับรัฐ

ในทำนองเดียวกันสื่อประชาสังคม ซึ่งนับเป็นความเคลื่อนไหวใหม่ทางวารสารศาสตร์ก็มีลักษณะแตกต่างจากสื่อเดิม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในการเกิดสำนึกต่อสาธารณะเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา ร่วมรับรู้ ถกเถียงเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยที่สื่อเอง

¹³ อเนก เหล่าธรรมทัศน์, การเมืองเรื่องของพลเมือง (กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2543)

¹⁴ ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, บก. เศรษฐศาสตร์การเมือง(เพื่อชุมชน) ฉบับที่ 12, 2543.

เป็นผู้จุดประเด็น วิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา ติดตามจนกว่าจะหาข้อสรุป และเป็นสื่อกลางในการประสานระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เปลี่ยนประชาชนจากเดิมที่เป็นเพียงแค่ผู้ชม เป็นผู้เข้าร่วมในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

งานวิจัยนี้ศึกษาปรากฏการณ์ใหม่ทางวารสารศาสตร์ ซึ่งกำลังก่อร่าง สร้างตัวในระยะเริ่มต้น ผ่านช่องทางสื่อใหม่คืออินเทอร์เน็ต ศึกษาในเรื่องรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา ตลอดจนอุดมการณ์ ซึ่งสันนิษฐานในเบื้องต้นว่ามีลักษณะแตกต่างจากสื่อดั้งเดิมอันเป็นสื่อกระแสหลักในสังคม

คำถามนำวิจัย

1. เว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษามีพัฒนาการ โครงสร้างองค์กร และลักษณะการทำงานอย่างไร
2. เนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอในเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษามีลักษณะอย่างไร
3. เว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษามีลักษณะของสื่อประชาสังคมหรือไม่
4. เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างไร ในการพัฒนาของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการ โครงสร้างองค์กร และลักษณะการทำงานของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา
2. เพื่อศึกษาเนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอในเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษามีลักษณะอย่างไร
3. เพื่อศึกษาเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษามีลักษณะของสื่อประชาสังคมหรือไม่
4. เพื่อศึกษาว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างไร ในการพัฒนาของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อทราบถึงปรากฏการณ์ใหม่ทางวารสารศาสตร์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนศักยภาพของสื่ออินเทอร์เน็ตในฐานะที่เป็นช่องทางการสื่อสาร ตลอดจนการใช้ประโยชน์ที่เอื้อกับการเป็นสื่อประชาสังคม อันเป็นการเสริมความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การวิจัยเรื่อง “พัฒนาการของสื่อประชาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต” ได้ใช้กรอบความคิดจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- แนวคิดเรื่องประชาสังคม
- แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะ
- แนวคิดเรื่องสื่อประชาสังคม
- แนวคิดเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองวิพากษ์
- แนวคิดเรื่องการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์
- แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะในไซเบอร์สเปซและประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องประชาสังคม (Civil Society)

คำว่า Civil Society ในภาษาเยอรมันจะตรงกับคำว่า Bourgeois (middle class) Society หากดูความหมายตามประวัติศาสตร์ตะวันตกหมายถึง พวกกระฎุมพี ชั้นชนกลาง ได้แก่ กลุ่มพ่อค้าช่างฝีมือ ปัญญาชน โดยมีนัยยะของการมีส่วนร่วมในฐานะของพลเมือง (Citizen)¹⁴

ประชาสังคม Civil Society เป็นรากฐานสำคัญของทฤษฎีเสรีประชาธิปไตย (liberal democracy) หมายถึงการที่เปลี่ยนประชาชนจากราษฎรให้เป็นพลเมือง ให้ความสำคัญต่อสิทธิปัจเจกบุคคล นักคิดคนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อระบอบประชาธิปไตยตะวันตก ได้แก่ Thomas Hobbes (ค.ศ.1588-1679) เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิตามธรรมชาติ (natural right) ที่เท่าเทียมกัน แต่ความเท่าเทียมกันอาจนำมาสู่ความวุ่นวาย ดังนั้นเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย มนุษย์ต้องทำการตกลงเพื่อมอบอำนาจให้กับผู้ปกครองหรือรัฐ ในขณะที่ John Locke (ค.ศ.1632-1704) แม้จะเชื่อในสิทธิตามธรรมชาติเช่นกัน มองว่าอำนาจอธิปไตยที่แท้จริงอยู่ที่ประชาชนและอยู่ภายใต้กฎแห่งเหตุผล

¹⁴ เอนก เหล่าธรรมทัศน์ .”ส่วนรวมที่ไม่ใช่รัฐ ความหมายของประชาสังคม” ใน ขบวนการประชาสังคมความเคลื่อนไหวภาคพลเมือง. (กรุงเทพฯ:โครงการจัดพิมพ์คบไฟ,2540)

ดังนั้น รัฐบาลต้องได้รับความยินยอมจากประชาชน พลเมืองมีสิทธิที่เพิกถอน หากรัฐไม่ทำตามที่สัญญา เกิดสัญญาประชาคมระหว่างรัฐกับพลเมือง (social contract)

ประชาสังคมเกิดขึ้นประมาณช่วงปลายศตวรรษที่ 17-18 ในขณะนั้นพัฒนาการทางเศรษฐกิจการค้ามีการเปลี่ยนแปลง เกิดชนชั้นใหม่ทางสังคมคือกลุ่มพ่อค้าวานิชที่มั่งคั่งมีอำนาจการต่อรองทางการเมืองมากขึ้น โดยมีได้ผ่านกลไกของรัฐ แต่เป็นการแสดงออกในฐานะพลเมือง¹⁵

แนวคิดเรื่องประชาสังคม (civil society) มีอิทธิพลอย่างมากต่อโลกทัศน์ ของการพัฒนาทางการเมืองในโลกตะวันตก เป็นแนวคิดที่การวิเคราะห์สังคม มองสังคมแยกขาดออกจากภาครัฐ (state / civil society)

ในสังคมไทยได้มีการนำแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้เพื่อวิเคราะห์ และอธิบายถึงปรากฏการณ์ และความเปลี่ยนแปลงทางสังคม พัฒนาการประชาธิปไตยในประเทศไทย ตั้งแต่ราวปี พ.ศ.2523 โดยใช้คำเรียกแตกต่างกันไป เป็นต้นว่า ธีรยุทธ บุญมี ใช้คำว่า “สังคมเข้มแข็ง” ประเวศ วะสี ใช้คำว่า “ความเป็นชุมชน” รวมถึง ชุมชนเข้มแข็ง สังคมประชาธิปไตย มีการให้ความหมายประชาสังคมไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งรวมถึงความหมาย ดังต่อไปนี้¹⁶ วาทกรรมเกี่ยวกับประชาสังคมปรากฏทั้งในวงการวิชาการ และทั่วไป อาทิ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวถึงประชาสังคมว่า หมายถึงทุกๆ ส่วนของสังคมโดยรวมถึงภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนทุกฝ่ายเข้ามาเป็น partnership กัน

ขณะที่นิธิ เอียวศรีวงศ์ มองว่า ประชาสังคม การที่จะเป็นประชาสังคมได้ ต้องสามารถ identify ร่วมกันได้ว่าเราเป็นพวกเดียวกัน สามารถมีความสัมพันธ์โดยไม่ต้องรู้จักกันได้ โดยอาศัยฐานของสิทธิ

เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ผู้ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับบทบาทของหอการค้าจังหวัดในการสร้างประชาสังคมเพื่อต่อตรงกับรัฐ กลับเห็นว่า ประชาสังคม หมายถึง เครือข่าย กลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ สถาบัน และชุมชนที่มีกิจกรรมหรือมีการเคลื่อนไหวอยู่ระหว่างรัฐ (state) กับปัจเจกชน

¹⁵ สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ, บก, ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพ: บทวิเคราะห์ทางวิชาการ

¹⁶ ดูรายละเอียดใน ชูชัย ศุภวงศ์ และชวดี คาดการณ์ไกล, บก, ประชาสังคม ทรรศนะนักคิดในสังคมไทย.

(individuals) มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สังคมประกอบด้วย 3 ส่วน รัฐ ประชาสังคม ปัจเจกชน ซึ่งต้องเป็นอิสระต่อกัน

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม นักวิชาการด้านชุมชน สรุปว่า ประชาสังคม คือสังคมที่ประชาชนทั่วไปมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตของประชาชน ผ่านองค์กร กระบวนการอันหลากหลายที่ประชาชนจัดขึ้น โดยอยู่นอกเหนือจากภาครัฐ และไม่ใช้ภาครัฐกิจ

ขณะที่นักวิชาการไทยให้ความหมายของประชาสังคมไว้อย่างหลากหลาย แต่โดยรวมแล้ว อาจประมวลได้ว่าประชาสังคมหมายถึงองค์กร และกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นโดยประชาชน อยู่นอกเหนือจากอำนาจรัฐ กำนึงถึงสาธารณประโยชน์เป็นสำคัญ

พัฒนาการแนวคิดประชาสังคมในสังคมไทย

แนวคิดประชาสังคม(Civil Society) ถูกนำมาใช้ในสังคมไทยเป็นครั้งแรก เมื่อประมาณปี 2524 โดยคุณสุรพงษ์ ชัยนาม¹⁷ ซึ่งนำความคิดของอันโตนิโอ กรัมชี มานำเสนอแต่ในขณะนั้นสังคมไทยยังไม่ได้สนใจแนวคิดประชาสังคมมากนัก สาเหตุสำคัญเป็นเพราะสังคมไทยแตกต่างจากสังคมตะวันตก ในส่วนที่สังคมยุโรปผ่านการต่อสู้เรื่องสิทธิเสรีภาพ ประชาธิปไตยมานาน ในขณะที่รัฐไทยควบคุมพื้นที่ทางสังคมค่อนข้างเบ็ดเสร็จมาช้านานนับแต่ปฏิรูปการปกครองสมัยรัชกาลที่ 5 การเปลี่ยนแปลงการปกครองที่นำโดยขุนนางข้าราชการ ถึงเผด็จการในยุคนสงครามเย็น และการเริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในปี 2504 ทำให้พื้นที่ประชาสังคมไม่เกิดขึ้น ขณะเดียวกันประชาชนที่ผ่านมามีลักษณะเป็น“ราษฎร” ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ และโครงสร้างแนวคิด¹⁸

ภายหลังจากการเรียกร้องประชาธิปไตยในเหตุการณ์เดือนตุลา 2516 จวบจนถึง เหตุการณ์เดือนพฤษภาคม 2535 การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยมีอายุยาวนานกว่า 60 ปี จวบจนถึงปัจจุบันระบอบประชาธิปไตยไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่วิกฤติการณ์พองสบู่แตกเมื่อปี 2540 ส่งผลให้นักคิด นักวิชาการหลายท่านเริ่มมีการพูดถึง ประชาสังคม ภายใต้วินัย ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม ชุมชนเข้มแข็ง การเมืองภาคประชาชน สำนักชุมชน

¹⁷ อังในเกษียร เตชะพีระ (2540) บทสัมภาษณ์ ในประชาสังคม : วรรณชนนักคิดในสังคมไทย.

¹⁸ คุรยลละเอียดใน โอภาส ปัญญา และพิเชษฐ หนองช้าง,บก,ประชาคมรากหญ้า ขบวนการคนกล้า สร้างบ้านวันใหม่ ประสบการณ์จริงจากชุมชนเข้มแข็งระดับตำบล 4 ภาค(กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา,2542),หน้า42.

การขาดความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นหนทางสู่การเมืองที่ดีกว่าในอนาคต และการขาดความเชื่อมั่นในสถาบันรัฐสภาว่าจะเป็นกลไกในการเปลี่ยนแปลง ทำให้ความคิดเรื่อง “สังคมประชา” หรือ “ประชาสังคม” (Civil Society) ถูกชูให้ดำเนินบทบาทนำในการเปลี่ยนแปลง แทน¹⁹

ในทศวรรษ 2540 ได้มีการถกเถียงกันในเรื่องของประชาสังคม โดย ผาสุก พงษ์ไพจิตร ได้แบ่งเป็นสองสำนักสำคัญ ดังนี้²⁰

สำนักที่หนึ่ง ยึดมั่นว่าสังคมไทยต้องก้าวเข้าสู่ความทันสมัยต่อไปไม่หยุดยั้ง (ผู้นิยมความทันสมัย หรือ modernist) กลุ่มนี้ต้องการการเปลี่ยนแปลงด้านสิทธิและกฎเกณฑ์ต่างๆ รวมทั้งการปฏิรูปรัฐธรรมนูญ ที่สำคัญคือ เชื่อมั่นในการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นอุตสาหกรรม เชื่อว่าเพื่อให้ระบอบรัฐสภาประชาธิปไตยบรรลุผล เศรษฐกิจและสังคมไทยจะต้องเปลี่ยนไปตามแนวทางเดียวกันกับสังคมอุตสาหกรรมตะวันตก มองว่าสังคมชนบทอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ อำนาจและอิทธิพลได้รับการเกื้อหนุนจากชนบทก่อให้เกิดเศรษฐกิจนอกกฎหมาย ธุรกิจการเมืองรูปแบบต่างๆ สำนักนี้จึงเสนอทางออกของสังคมไทยว่า ต้องทำให้ชนบททันสมัยขึ้น ผ่านการศึกษาและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ดังที่ อเนก เหล่าธรรมทัศน์ อธิบายว่า²¹

ชุมชน...จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราทำลายความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ก่อน เพื่อปลดปล่อยชาวบ้าน “ผู้น้อย” ให้ออกจากการ “รวมกลุ่ม” ที่ไม่เท่าเทียมกัน ไม่เป็นอิสระ กับ “ผู้ใหญ่” หรือ “ผู้อุปถัมภ์” เสียก่อน จากนั้นพวกเขาก็จะกลายเป็น “ปัจเจกชน” เยี่ยงชาวเมืองและชนชั้นสมัยใหม่อื่นๆ

¹⁹ อาจารย์ผาสุก พงษ์ไพจิตร ได้ใช้คำว่า “สังคมประชา” ในความหมาย Civil Society ใน “บ้านล้อมรัฐ” วิถีสังคมไทย : สรรนิพนธ์ทางวิชาการเนื่องในวาระหนึ่งศตวรรษ ปรีดี พนมยงค์ ชุดที่ 4 .กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์,2544

²⁰ คุราชละเอียดในผาสุก พงษ์ไพจิตร “บ้านล้อมรัฐ” ใน วิถีสังคมไทย : สรรนิพนธ์ทางวิชาการเนื่องในวาระหนึ่งศตวรรษ ปรีดี พนมยงค์ ชุดที่ 4 (กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์,2544)

²¹ อเนก เหล่าธรรมทัศน์ , สองนคราประชาธิปไตย แนวทางการปฏิรูปการเมือง เศรษฐกิจเพื่อประชาธิปไตย (กรุงเทพฯ:มติชน,2538)

จากความเป็น “ปัจเจกชน” นี้ จึงเข้าสู่การเป็นกลุ่ม ชมรม สมาคม อย่างมีสิทธิมีเสียง และด้วยใจสมัครเอง จากกลุ่ม ชมรม สมาคมเหล่านี้ จึงก้าวสู่การเป็น “ประชาสังคม” ซึ่งใน มุมมองเสรีนิยมเป็นเงื่อนไขที่ขาดไม่ได้ หากจะมีประชาธิปไตย เพราะมีแต่ “ประชาสังคม” เช่นนี้ จึงจะชี้้นำกำกับรัฐ และควบคุมถอดถอนผู้ปกครองได้จริง

สำนักที่สอง มิได้ให้ความสนใจกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงบทบาทรัฐโดยวิธีการทางการเมือง หรือโดยเปลี่ยนกรอบกฎเกณฑ์ทางการเมืองใหม่เท่าใดนัก นอกจากนั้นยังไม่ค่อยมีความหวังกับกระบวนการดังกล่าว แต่กลับเน้นไปที่กระบวนการต่อสู้ภายในสังคมประชาเพื่อปกป้องและขยายขอบเขตของ “สิทธิ” ระดับท้องถิ่นเพื่อขยายพื้นที่ทางการเมือง ซึ่งกลุ่มซึ่งกลุ่มต่างๆในระดับท้องถิ่นจะยืนอยู่ได้ และเพื่อเป็นวิธีการสลายวัฒนธรรมการครอบงำโดยข้าราชการ ผู้มีอิทธิพล กลุ่มนี้มองว่าจะออกจากระบบอุปถัมภ์นั้นสามารถกระทำได้โดยการต่อสู้จากเบื้องล่าง คือการขยายพื้นที่ทางการเมืองและเพิ่มอำนาจให้กับประชาชน รัฐจะลดอำนาจลงได้ด้วยการเพิ่มอำนาจให้กับประชาชน และโดยแรงกดดันจากเบื้องล่างเท่านั้น

ทั้งสองสำนักยังได้เห็นต่างกันในเรื่องของเศรษฐกิจไทยกล่าวคือสำนักที่หนึ่งนั้นเห็นด้วยกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมตามกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมทั้งหลายในขณะที่อีกสำนักหนึ่งโน้มเอียงไปแนวทาง “ท้องถิ่นนิยม” มุ่งหวังให้เศรษฐกิจไทยพัฒนาภาคเกษตรอุตสาหกรรมชนบท และอุตสาหกรรมต่อเนื่องการเกษตร (agri-industries) มากขึ้น เนื่องจากมองว่าเศรษฐกิจไทยยังมีความได้เปรียบอยู่ที่ภาคชนบท โดยให้เหตุผลว่าสังคมชนบทเป็นแกนของสังคมไทยมาช้านานและยังมีศักยภาพในการพัฒนาต่อไป

ผาสุก พงษ์ไพจิตร ได้กล่าวโดยสรุปว่าความคิดที่ว่ารัฐหมดความสำคัญลงแล้วนั้น เป็นข้อสรุปที่เกินความจริง โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา บทบาทรัฐในฐานะเป็นกลไกปกป้องอำนาจและผลประโยชน์ของกลุ่มอภิสิทธิ์ และชนชั้นสูงดั้งเดิม และกลไกเพื่อควบคุมทรัพยากรต่างๆในระบบเศรษฐกิจกลับจะเพิ่มมากขึ้น

หากจะประมวลจากความหมายที่หลากหลาย ดังที่กล่าวในข้างต้นประชาสังคมโดยนัยยะที่กว้างที่สุดหมายถึงองค์กร และกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นโดยประชาชน อยู่นอกเหนือจากอำนาจรัฐ คำนี้ถึงสาธารณประโยชน์เป็นสำคัญ

องค์ประกอบของประชาสังคม อาจสรุปได้โดยกว้างๆ ดังต่อไปนี้

1. การรวมตัวของสมาชิก ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นเครือญาติ หรือบุคคลในครอบครัวเดียวกัน
2. ปริมณฑลแห่งความร่วมมือ สมาพันธ์โดยสมัครใจ มีเสรีภาพในการเป็นสมาชิก
3. ความเคลื่อนไหวทางสังคม
4. การสื่อสารสาธารณะในหลากหลายรูปแบบ

แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะ (Public Sphere)

พื้นที่สาธารณะ ตามทัศนะของ นักวิชาการชาวเยอรมัน Jurgen Habermas หมายถึงเวทีของพลเมืองที่จะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะต่างๆ ของสังคมสมัยใหม่ บนเส้นทางการเปลี่ยนแปลงของระบบการเมืองและเศรษฐกิจสังคม (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. พื้นที่สาธารณะใหม่ของประชาชน ในข่าวที่ไม่เป็นข่าว ,2544: 11)

พื้นที่สาธารณะหรือ public sphere ในรูปแบบดั้งเดิมที่สุด เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดในยุโรปตะวันตก ช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 17 ต่อเนื่องคริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งเป็นยุคแห่งเหตุผลและปัญญา การครอบงำจากรัฐและศาสนาเริ่มลดน้อยลง ระบบเศรษฐกิจแปรเปลี่ยนไป เป็นยุคเริ่มต้นของระบบทุนนิยม(Capitalism) เข้ามาแทนที่ยุคศักดินา (Feudalism) ที่เดิมมีเพียงสถาบันกษัตริย์ขุนนางชั้นสูงและพระเท่านั้นที่มีบทบาททางการเมือง

จากระบบเศรษฐกิจและสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป เกิดชนชั้นใหม่ทางสังคมคือชนชั้นกลางที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ พ่อค้า ช่างฝีมือ ปัญญาชน โดยผู้ที่เริ่มสร้างพื้นที่สาธารณะ เริ่มจากพวกกระฎุมพี ชนชั้นกลาง ผู้ชาย กลุ่มคนเหล่านี้จะนัดพบปะตามร้านกาแฟ ร้านเหล้า เพื่อพูดคุย อ่านหนังสือพิมพ์สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องของกฎหมาย การเมือง การปกครอง ผลประโยชน์สาธารณะ โดยนำข้อสรุปที่ได้ไปต่อรองกับชนชั้นปกครองต่อไป ซึ่งเท่ากับว่าพื้นที่สาธารณะได้เปิดโอกาสให้ชนชั้นกลางได้แสดงตัวในฐานะพลเมือง

แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ

รูปธรรม	ปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น พัฒนาต่อเนื่องจนถึงสถานะเสื่อมถอย
▶ มิติผู้กระทำ	:-ชนชั้นกลาง พ่อค้า ปัญญาชน
▶ มิติสถานที่	:- ร้านกาแฟ โรงเหล้า salon
▶ มิติกิจกรรม / การกระทำ	:- พูดคุย ถกเถียง อภิปรายอย่างมีเหตุผล

- ▶ มิติด้านการเมือง :- เรื่องกฎหมาย การเมือง การปกครอง
- ▶ มิติด้านหน้าที่ :- หาข้อสรุปเพื่อไปต่อรองกับผู้ที่มิอำนาจ
- ▶ มิตินโยบาย :- ทุกคนมีสิทธิเสนอความคิดเห็น
- ▶ มิตินโยบายของสื่อมวลชน :- หนังสือพิมพ์ เผยแพร่ ดีพิมพ์ข้อสรุปหรือมติ

นามธรรม บรรทัดฐานในอุดมคติ การสื่อสารแบบเปิดซึ่งจะนำไปสู่สังคมที่เสรี และเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

- ▶ การเข้าถึงอย่างถ้วนหน้า
- ▶ ปลอดภัยจากการครอบงำ
- ▶ ความเท่าเทียมกัน
- ▶ โดยส่วนรวม
- ▶ ข้อโต้เถียงอย่างมีเหตุผล
- ▶ การพัฒนา

อย่างไรก็ดีจากการศึกษาทางประวัติศาสตร์ของ Habermas พบว่าภาวะถดถอยของพื้นที่สาธารณะ (public sphere) ในยุโรปตะวันตก ประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 พื้นที่สาธารณะถูกกัดกร่อนและครอบงำด้วยสภาวะการค้าและระบบทุนนิยมของสังคม Habermas กล่าวว่าพื้นที่สาธารณะ public sphere ในสังคมการค้า (Commercialization) นั้นขึ้นอยู่กับว่าใครจะเป็นคนให้คำจำกัดความไว้เพียงใด²²

จากแนวคิดเรื่องประชาสังคม กับพื้นที่สาธารณะที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่าทั้งสองแนวคิดนี้ไม่สามารถแยกออกจากกันได้เด็ดขาด และมีผลต่อการดำรงอยู่และการทำหน้าที่ซึ่งกันและกัน พื้นที่สาธารณะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีประชาสังคมที่เข้มแข็ง และในขณะเดียวกันพื้นที่สาธารณะที่ทำหน้าที่ทางประชาธิปไตยได้สมบูรณ์ จะสามารถหล่อหลอมและทำให้ประชาสังคมก่อเป็นรูปร่างขึ้นมาได้

²² Jürgen Habermas, "There Are Alternatives", New Left Review, no.231 (Sept.-Oct.1998:p.8.)

แนวคิดเรื่องสื่อประชาสังคม (Civic Journalism)

แนวคิดเรื่องสื่อประชาสังคม (Civic journalism) หรือสื่อภาคประชาชน (public journalism) เกิดจากการที่สื่อวารสารศาสตร์ดั้งเดิม (traditional journalism) ไม่สามารถหลีกเลี่ยงจากข้อจำกัดบางอย่าง ได้แก่ การอยู่ใต้อิทธิพลทั้งจากองค์กรที่เป็นเจ้าของสื่อ แม้แต่รูปแบบที่คิดว่าเป็นกลางที่สุดยังมีข้อจำกัด ทั้งในเรื่องของความจงรักภักดีต่อองค์กร และเงื่อนไขทางธุรกิจ ตลอดจนจนเสรีภาพในการนำเสนอเนื้อหา ยึดติดกับการนำเสนอแบบเดิมๆ ยึดติดกับคนบางกลุ่ม โดยเฉพาะภาครัฐเท่านั้น

สภาพการณ์ปัจจุบันสื่อถูกแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ²³

1. สื่อที่ถูกครอบงำโดยรัฐบาล เช่น การโฆษณาชวนเชื่อโครงการต่างๆ โดยสื่อถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการทำงานของภาครัฐ ในการเผยแพร่แนวคิดและแนวปฏิบัติที่รัฐต้องการ ในลักษณะสำเร็จรูปไปสู่ประชาชนให้มีการรับรู้ทัศนคติไปในทางที่รัฐต้องการได้ สะท้อนให้เห็นกระบวนการสื่อสารในเชิงอำนาจนิยม
2. สื่อที่ถูกครอบงำโดยระบบทุนนิยม นอกจากสื่อกลุ่มนี้จะสนองความต้องการภาครัฐแล้ว ยังต้องสนองต่อความต้องการให้กับคนบางกลุ่ม ซึ่งมีอิทธิพล เพื่อแสวงหาผลกำไรทางธุรกิจด้วย

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวคิดของกระบวนการสื่อสารที่มุ่งเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการเปลี่ยนแปลง

เดวิท แมทิวส์ได้เน้นความสำคัญของช่องทางการสื่อสารหรือเครือข่ายทางการสื่อสาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างประชาสังคมให้เข้มแข็ง อาทิ การเป็นเวทีการประชุมเมืองตลอดจนช่องทางหรือเครือข่ายการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ จะเป็นกลไกหลักที่จะนำไปสู่การสร้างสำนึกสาธารณะ การเรียนรู้ร่วมกัน การกำหนดประเด็นปัญหาสาธารณะ และหาทางเลือกสำหรับชุมชน²⁴

²³ อนุชาติ พวงสำลี, บก. พลเมืองไทย ณ จุดเปลี่ยนศตวรรษ (กรุงเทพฯ: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาสังคม, 2543), หน้า 165.

²⁴ จีรวุฒิ เสนาคำ, แปล จาก ปัจจัยจากสู่สาธารณะ กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง (กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา)

แนวคิดเรื่องสื่อประชาสังคม (Civic Journalism) เพิ่งเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา เมื่อประมาณ 5 ปีที่ผ่านมา จากปัญหาความไม่เชื่อมั่นในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน รวมทั้งปัญหาการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ผู้บริโภคเกิดความเบื่อหน่ายต่อข่าวที่ลักษณะตื้นตื้น ไร้ใจ ความขัดแย้งที่หาข้อสรุปไม่ได้ ที่พบในสื่อกระแสหลัก จากการสำรวจพบว่า 50% ของคนอเมริกันไม่เชื่อถือสื่อมวลชน ในจำนวน 1 ใน 3 บอกว่าสื่อมวลชนทำให้สังคมเสื่อมลง (ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี <http://www.thaitopic.com/mag/mass/chawarong.html>)

Jay Rosen นักวิชาการแห่งมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก และ Buzz Merritt บรรณาธิการ ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อภาคประชาชน (public journalism) กล่าวว่าสื่อภาคประชาชนเกิดจากความไม่มั่นใจของสาธารณชนที่มีต่อสื่อทางวารสารศาสตร์ ด้วยการที่สื่อเองนั้นให้ความสำคัญต่อยอดขาย รวมถึงในบางครั้งที่สื่อนำเสนอข่าวที่ค่อนข้างหมิ่นเหม่ต่อศีลธรรม หรือการทำให้ความรู้สึกต่อสาธารณประโยชน์ลดน้อยลง ในส่วนของประเด็นการเมืองพบว่าสื่อเองให้ความสำคัญในประเด็นเรื่องอำนาจทางการเมือง การนำเสนอประเด็นทางการเมืองแบบขัดแย้ง รวมทั้งในการเลือกตั้งสื่อเองหมกมุ่นอยู่ที่ผลการเลือกตั้งในลักษณะของกีฬา เช่นผลการแข่งม้า หรือการชกมวย ที่มุ่งที่ผลแพ้ชนะ มากกว่าจะพูดถึงประเด็นนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ในงานเขียนของ Rosen และ Merritt ว่าสื่อเองต้องเป็นผู้ริเริ่ม ในการสนับสนุนกลไกที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ให้เกิดจิตสำนึกต่อสาธารณะ ทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของปัญหามากกว่าที่จะเป็นเพียงผู้ดู เปิดพื้นที่ให้โอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น อภิปรายประเด็นสาธารณะ รวมทั้งสื่อเองต้องเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ประเด็น รวมถึงผลของการอภิปราย หากคำตอบให้กับสังคม รวมถึงการประสานข้ามสื่อ ช่วยเหลือซึ่งกัน ในการรายงานข่าวควรหลีกเลี่ยงวิธีการนำเสนอแบบเดิม ที่จะสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลชั้นสูง หรือนักวิชาการ แล้วมาสรุปว่าเป็นความเห็นโดยรวม

Shaffer.J. ผู้อำนวยการของพิวเซนเตอร์ สำหรับงานข่าวเพื่อประชาสังคม (Pew Center for Civic Journalism) กล่าวว่างานข่าวประชาสังคมจะเกิดขึ้นได้ หากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อย 3 ประการ²⁵

²⁵ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล, “การสื่อสาร: กลไกสำคัญในการก้าวสู่ประชาสังคมในศตวรรษที่ 21” ใน วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่ 17 กรกฎาคม-กันยายน 2542.

ประการที่ 1 การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในห้องข่าว โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง นำเสนอสิ่งที่ประเด็นสนทนาต่างๆ ในชุมชน เน้นปัญหา สาธยายอย่างเที่ยงตรง เจาะลึกและเปิดกว้างให้สมาชิกในชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นนั้น

ประการที่ 2 การเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ต่างๆ ที่ใช้ในข่าว โดยใช้คำศัพท์หรือภาษาที่สะท้อนความเป็น “ประชาชน” มากขึ้น

ประการที่ 3 การเปลี่ยนแปลงระบบการให้รางวัลสำหรับข่าว หรือนักข่าว ซึ่งอาจนำไปสู่การกระตุ้นความสำคัญของข่าวในเชิงประชาสังคมมากขึ้น

ลักษณะสำคัญของสื่อประชาสังคม

1. สื่อควรมีการนำเสนอข่าว แบบวิเคราะห์ถึงรากเหง้าของปัญหา
2. สื่อควรมีบทบาทในการสร้างจิตสาธารณะแก่ประชาชน
3. สื่อต้องเป็นผู้เริ่มจุดประเด็น เกาะติด เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม อภิปราย ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม
4. สื่อต้องมีบทบาทในการหาข้อยุติปัญหา หรือหาทางออกให้กับสังคม
5. สื่อต้องเป็นสื่อกลางในการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการแก้ปัญหา²⁶

แนวคิดเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองวิพากษ์ (Critical Political Economy Theory)

ผู้เสนอทฤษฎีนี้เชื่อว่าโครงสร้างของสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามการเคลื่อนตัวของประวัติศาสตร์ในแต่ละสังคม การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากความสัมพันธ์ของกลุ่มคนที่ไม่เท่าเทียมกัน สภาพสังคมมีความขัดแย้งทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม และเป็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะมหภาคที่เป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้าง

แนวคิดเรื่องเศรษฐศาสตร์การเมืองกับการศึกษาเรื่องสื่อ

นักวิชาการทางนิเทศศาสตร์ที่เสนอทฤษฎีแนวเศรษฐศาสตร์การเมือง เช่น Nicolas Garnham ,Graham Murdock & Peter Golding เชื่อว่าถ้าจะทำความเข้าใจกับระบบสื่อสารมวลชน ต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางเศรษฐกิจและอุดมการณ์ของสื่อ จากการศึกษาพบว่าระบบการเป็นเจ้าของและการควบคุมสื่อ (ownership and control of the mass media) จะมีผลต่อการขาดความหลากหลายทางความคิด และสาระ หากการผูกขาดความเป็นเจ้าของสื่ออยู่กับกลุ่ม

²⁶ Robert A. Hackett and Yuezhi Zhao, Sustaining Democracy? : journalism and the politics of objectivity (Canada:Garamond Press Ltd.,1998)

คนเพียงไม่กี่กลุ่มที่การควบคุมต้นทุนให้ต่ำเพื่อให้ได้กำไรสูงสุด ส่งผลให้รูปแบบและเนื้อหาจำกัด เฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่มีกำลังซื้อเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสในสังคม เกิดการลดรอนสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้สื่อ (the right to information and access to the media) และยังเป็น การควบคุมสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมืองและวัฒนธรรมเชิงโครงสร้าง (structural control of political and cultural rights)²⁷

ทฤษฎีแนวเศรษฐศาสตร์การเมือง อาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มตามประเด็นการวิเคราะห์ ดังนี้

1. กลุ่มที่ให้ความสนใจกับการวิเคราะห์ฐานทางเศรษฐกิจ หรือแบบแผนการผลิตของระบบสื่อมวลชน (political economic analysis) ให้ความสำคัญกับฐานทางเศรษฐกิจ (economic base) สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของการผูกขาดในธุรกิจสื่อสารมวลชนในสังคมอุตสาหกรรม ตลอดจนแนวโน้มการผูกขาดโดยบริษัทข้ามชาติ และบริการโลกาภิวัตน์ (globalised economy)
2. กลุ่มที่ให้ความสนใจกับการวิเคราะห์ผลผลิตของระบบสื่อสารมวลชน หรือวัฒนธรรมศึกษา (culture analysis) ให้ความสำคัญกับตัวโครงสร้างส่วนบน (superstructure) โดยศึกษาที่วัฒนธรรม (culture) และอุดมการณ์ (ideology) ที่ระบบผลิตออกมาควบคุมคนในสังคม

เอ็อิจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ กล่าวว่าตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมืองมองว่าภายใต้ความไม่เสมอภาคของอำนาจในสังคม สื่อมวลชนค่อนข้างมีความสัมพันธ์กับอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ เพราะส่วนใหญ่แล้วสื่อมวลชนมักดำเนินการโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ ด้วยการสร้างกระแสหลักของแบบการรับเนื้อหาของสื่อ สัดส่วนของสื่อเพื่อธุรกิจมากกว่าสื่อเพื่อสาธารณะโดยอ้างอิงนโยบายเศรษฐกิจเสรี²⁸

Dallas Smythe นักเศรษฐศาสตร์การเมือง กล่าวว่านอกจากสื่อจะช่วยส่งเสริมการโฆษณาภาพลักษณ์แล้ว สื่อยังมีส่วนทำให้ผู้รับ (audience) กลายเป็นสินค้า (commodity) อีกด้วย ลักษณะสำคัญของเศรษฐศาสตร์การเมืองเชิงวิพากษ์

²⁷ อุบลรัตน์ สิริยศศักดิ์, ระบบวิทยุโทรทัศน์ไทย: โครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองและผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542)

²⁸ อนุชาติ พวงสำลี, บรรณาธิการ, พลเมืองไทย ณ จุดเปลี่ยนศตวรรษ. กรุงเทพฯ: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาสังคม, 2543

1. เน้นการศึกษาแบบองค์รวม (holistic)
2. เน้นประวัติศาสตร์ (history)
3. เน้นการสร้างสมดุลภาพระหว่างทุนนิยม และการแทรกแซงจากฝ่ายรัฐ (public intervention)
4. เน้นการตอบคำถามเชิง moral ที่เกี่ยวข้องกับ concept เช่น ความยุติธรรม (justice) ความเท่าเทียม (equity) และสาธารณะประโยชน์ (public good)

การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (Computer-Mediated Communication : CMC)

Joseph B. Walther (1992) (อ้างในกิตติ กัญภัย, 2543) ให้ความหมายของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เอาไว้กว้างๆว่า คือการประชุมโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ (computer conferencing) และ การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (electronic mail) ซึ่งเกิดขึ้นและดำเนินไปในเวลาเดียวกัน (synchronous) หรือต่างเวลา (asynchronous) โดยที่ผู้ส่งสารใส่รหัส (encode) ลงไปในเนื้อหาสาร (text message) ซึ่งจะถูกลำเลียง (relayed) จากคอมพิวเตอร์ของผู้ส่งสารไปสู่คอมพิวเตอร์ของผู้รับสาร

ในระบบการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า เป็นการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งหากเปรียบเทียบระหว่างสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ต กับสื่อดั้งเดิมอันได้แก่ สื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ จะพบคุณสมบัติพิเศษดังที่ Sara Bentivegna (2002) กล่าวไว้ดังนี้

ลักษณะการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ดังที่ปรากฏในอินเทอร์เน็ตมีศักยภาพเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประชาธิปไตย เนื่องจากคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- การมีปฏิสัมพันธ์ (Interactivity)
- การเกิดการสื่อสารทั้งในแนวราบ และแนวตั้ง (Co-presence of vertical and horizontal communication)
- การลดขั้นตอนการสื่อสารผ่านคนกลางในกระบวนการสื่อสาร (Disintermediation in the communication process)
- ต้นทุนที่ถูกลง (Convenient costs)
- ความรวดเร็วของการสื่อสาร (Speed of communication)
- การไร้พรมแดน (Absence of boundaries)

การมีปฏิสัมพันธ์ Interactivity

อินเทอร์เน็ตจะทำให้ผู้ใช้งานมีปฏิสัมพันธ์ (interactive) เกิดขึ้นเมื่อฝ่ายหนึ่งเริ่มรวบรวมข้อมูลข่าวสารในประเด็นใดประเด็นหนึ่งแล้วนำมาพูดคุย สื่อความเห็นของเขาออกไป กระบวนการปฏิสัมพันธ์ ยังคงดำเนินต่อไปเมื่อมีผู้ใช้คนอื่นๆ เข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เขาสงสัย เหตุการณ์เช่นนี้เองที่พลเมืองโดยทั่วไปสามารถสวมบทบาทในกระบวนการสื่อสารได้ 2 บทบาทคือเป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร โอกาสที่เปิดให้ผู้รับสารและผู้ส่งสารออกไปได้นี้ช่วยยกตำแหน่งของพลเมืองให้สามารถร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นการตัดสินใจต่างๆ ของทางภาครัฐได้ ควบคุมสิทธิของตนเองได้มากขึ้น สร้างแรงกดดันให้กับภาครัฐในประเด็นที่พลเมืองต้องการคัดค้านได้ การสื่อสารแบบสองทางนี้เองช่วยให้พลเมืองโดยทั่วไปมีบทบาทในฐานะผู้กระทำ (active) ได้ กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันจะสามารถรวมตัวกัน รวบรวมข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกิดเป็นสังคมเสมือน (virtual community) ขึ้น เกิดเป็นรูปแบบหนึ่งของแรงกดดันกับทางภาครัฐ สิ่งเหล่านี้คือกระบวนการทางประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในโลกไซเบอร์สเปซ ซึ่งแม้ไม่อาจส่งเสริมความสัมพันธ์ของทางภาคประชาชนกับภาครัฐได้อย่างทันทีทันใด แต่โอกาสที่ภาคประชาชนสามารถก่อร่างรวมตัวได้นี้ก็มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการประชาธิปไตยของประเทศ

การเกิดการสื่อสารทั้งในแนวราบ และแนวตั้ง (Co-presence of vertical and horizontal communication)

อินเทอร์เน็ตมีลักษณะของการสื่อสารในแนวดิ่งและการสื่อสารในแนวราบ เกิดความสัมพันธ์อันใหม่ที่เชื่อมระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร การสื่อสารในแนวดิ่งคือการสื่อสารด้วยสื่อรูปแบบเดิมซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้ส่ง (ในที่นี้อาจหมายถึงตัวแทนจากภาครัฐ) สร้างกระบวนการสื่อสารไปยังผู้รับ (อาจหมายถึงประชาชน) เพื่อสื่อความคิดเห็น ประกาศ หรือเรียกร้อง กระทั่งชักชวนให้เกิดการเคลื่อนไหว ในสื่อรูปแบบเดิมการสื่อสารในแนวดิ่งนี้เกิดขึ้นในทิศทางเดียวคือจากระดับบนลงล่าง แต่การสื่อสารจากล่างขึ้นบนขาดหายไป แต่อินเทอร์เน็ตทำหน้าที่ดังกล่าวได้ ประชาชนที่เคยแต่เป็นผู้รับ อาจเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ส่ง ในขณะที่ผู้นำทางการเมือง ซึ่งเคยเป็นผู้ส่งต้องกลายเป็นผู้รับ และอินเทอร์เน็ตช่วยให้เกิดการสื่อสารในแนวราบ ดังเห็นได้จากการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มสนทนาต่างๆ การริเริ่มรวมตัวกันทำกิจกรรมเคลื่อนไหว

การลดขั้นตอนการสื่อสารผ่านคนกลางในกระบวนการการสื่อสาร (Disintermediation in the communication process)

อินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการหายไปของตัวกลางในกระบวนการสื่อสาร สื่อใหม่นี้ลดบทบาทของผู้เล่าเรื่อง (storyteller) ลงไป ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสามารถสืบค้นข้อมูล ติความของข้อมูลข่าวสาร (surfing) ต่างๆ ด้วยตนเอง ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้โดยตรง ไม่ว่าจะ เป็นเอกสาร รายงาน ประกาศ หรือ ข้อกฎหมายใดๆ ก็ตาม ซึ่งแต่เดิมสิ่งเหล่านี้ไม่เคยเข้าถึงกลุ่มคนจำนวนมากได้โดยผ่านทางโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ได้เลย ซึ่งเอกสารข้อมูลออนไลน์เหล่านี้ก็มีคุณค่ามากขึ้นและมีการเผยแพร่มากขึ้น การหายไปของตัวกลางที่เกิดขึ้นโดยอินเทอร์เน็ตนี้ส่งผลกระทบที่ชัดเจนต่อการวางโครงสร้างความสัมพันธ์ในการสื่อสารขึ้นมาใหม่ ระหว่างระบบของสื่อ ระบบการเมือง และประชาชนทั่วไป โดยที่ฝ่ายประชาชนนี่เองที่ได้รับประโยชน์สูงสุดเนื่องจากความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลซึ่งครั้งหนึ่งเคยจำกัดอยู่แค่คนกลุ่มเล็กๆ บางกลุ่มเท่านั้น

ต้นทุนที่ถูกกว่า (Convenient costs)

ค่าใช้จ่ายของอินเทอร์เน็ตนี้ก่อให้เกิดผลอย่างยิ่งใหญ่ในการขยายตัวของสื่อนี้ ค่าใช้จ่ายที่ต่ำมากเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของมันทำให้กลุ่มคนที่เล็กๆ หรือใครก็ตามสามารถเคลื่อนไหว แสดงตัวขึ้นในโลกของอินเทอร์เน็ตได้ไม่ยาก ซึ่งในโลกของสื่อเดิมไม่มีทางเกิดขึ้นได้ แม้ว่าฐานทางการเงินมีความสำคัญต่อการจัดทำเว็บไซต์ให้สวยงามให้น่าดึงดูด แต่อย่างไรก็ตาม การลงทุนเพียงเล็กน้อยก็เพียงพอต่อการเปิดเว็บไซต์แล้วซึ่งไม่สามารถเป็นไปได้เลยในสื่อแบบเดิม

ความรวดเร็วของการสื่อสาร (Speed of communication)

เรื่องความรวดเร็วในการสื่อสาร การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารทำได้รวดเร็วขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อนในสื่อรูปแบบเดิม ดูเหมือนว่าอินเทอร์เน็ตจะเปิดโอกาสที่ดีที่สุดให้แก่การรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มเคลื่อนไหว การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่รวดเร็วอย่างไม่มีสื่อใดมาเทียบเคียงได้ อีกทั้งการส่งสารในอินเทอร์เน็ตสามารถแพร่กระจายไปยังกลุ่มคนต่างๆ ที่ต้องการได้ทุกกลุ่มอีกด้วย

การไร้พรมแดน (The absence of boundaries)

การหายไปของข้อจำกัดด้านพรมแดนไม่เพียงแต่ทำให้การกระจายข้อมูลข่าวสารที่เป็นสนใจไปถึงยังทุกคนได้เท่านั้น ในเวลาเดียวกันยังรวมไปถึงข้อคิดเห็น ประสพการณ์ ข้อเสนอจากกลุ่มผู้สนใจทุกกลุ่มให้แลกเปลี่ยนกันได้ทั่วโลกอีกด้วย

พื้นที่สาธารณะในไซเบอร์สเปซ (The Public Sphere in Cyberspace) และประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Democracy)

พื้นที่แลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (electronic marketplace) ทำให้ประชาชนสามารถท่องไปในเว็บต่างๆได้ ซึ่งถือว่าการตีความรูปแบบใหม่ของแนวคิดพื้นที่สาธารณะของ Habermas กล่าวคือสื่อใหม่ถูกมองว่าทำให้พื้นที่ส่วนบุคคล (sphere of private people) มาเป็น พื้นที่สาธารณะ

พื้นที่สาธารณะบนไซเบอร์สเปซ เป็นเสมือน Greek agora ซึ่งเป็นสถานที่พบปะของชุมชนที่เก่าแก่ของชาวกรีก วิวัฒนาการของพื้นที่สาธารณะ มีความสัมพันธ์กับสื่อมวลชน (mass media) เพราะสื่อมวลชน ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวด้านข้อมูลข่าวสาร อันนำไปสู่การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของคนในสังคม

รูปแบบใหม่ของพื้นที่สาธารณะบนอินเทอร์เน็ตนั้น สิ่งที่น่าสนใจที่สุดในประเด็นรูปแบบใหม่ของพื้นที่สาธารณะบนอินเทอร์เน็ต คือการนำเสนอความเสมอภาคระหว่างสมาชิก ซึ่งรวมถึงการถกเถียงโดยอาศัยประสบการณ์ส่วนบุคคลในการใช้หรือเริ่มจากการตีความข้อมูลที่น่าเสนอโดยผ่านระบบสื่อ

โดยสรุปแล้ว หากพูดถึงศักยภาพของอินเทอร์เน็ตในการเป็นสื่อใหม่ที่จะเข้ามาช่วยส่งเสริมการเป็นการมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยในด้านข้อมูลข่าวสาร ตามที่ Cathy Brayan, Roza Tsagarousianou และ Damian Tambini ได้กล่าวถึงใน Cyber Democracy ไว้ดังนี้

ปัจจัยในการส่งเสริมสร้าง เครือข่ายความเป็นประชาสังคม²⁹ คือ

1. สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และมีประสิทธิภาพทำให้ประชาชนควบคุมข้อมูลได้มากขึ้น เป็นการติดต่อทางด้านข้อมูลให้กับประชาชน
2. สามารถใช้เป็นมาตรวัดความพึงพอใจของประชาชน ตอบสนองความต้องการของประชาชน
3. เป็นที่รวบรวมปฏิกริยาทางการเมือง
4. หลีกเลี่ยงการใช้อำนาจรัฐในการแทรกแซงสื่อ เกิดรูปแบบใหม่ทางการเมืองที่ปลอดจากอำนาจรัฐ เปลี่ยนเป็นการสื่อสารในแนวราบมากยิ่งขึ้น

²⁹ Cathy Brayan, Rosa Tsagarousianou and Damian Tambini, *Cyberdemocracy*, 1998, p.15

5. ประชาชนที่เป็นผู้รับสารสามารถโต้ตอบได้เร็วขึ้น
6. ทำให้สื่อมวลชน และนักการเมือง ไม่สามารถบิดเบือนข่าวสารได้สะดวกเหมือนเก่า
7. สื่อใหม่สามารถออกแบบได้ตามความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

ประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Democracy)

ในบรรดาแนวคิดเกี่ยวกับสังคมสารสนเทศ แนวคิดประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์ (electronic democracy) เป็นแนวคิดสำคัญแนวคิดหนึ่งของกลุ่มที่มองเทคโนโลยีด้วยสายตาแห่งอุดมคติ (Technological Utopia) ในทศวรรษ 1970 ท่ามกลาง ความเชื่อซาทนาการเมืองของผู้คนในเมืองใหญ่ของตะวันตก นักวิชาการ นักการเมือง และนักกิจกรรม มองว่า ICTS เป็นทางเลือกใหม่ที่จะตัดข้ามสื่อรูปแบบเดิมๆ เพื่อแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารการเมืองและข้อมูลต่างๆ ของภาคประชาชน อีกทั้งยังช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนด้วยตนเอง แลช่วยตรวจสอบความรับผิดชอบของสถาบันต่างๆ ในสังคมได้โดยการที่ ICTS ช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสังคมที่ดีกว่าและมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายที่มีความโปร่งใสมากขึ้น

ICTs แตกต่างจากสื่อเดิมๆ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนขนาดใหญ่ และเป็นสื่อในระดับชาติ ICTs และการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (CMC) มีลักษณะเฉพาะที่แปลกใหม่ ที่ไม่ได้เพียงแค่ทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้แต่ยังสร้างเครือข่ายเพื่อแบ่งปันข้อมูลและทรัพยากรต่าง ๆ อีกด้วย นักเขียนบางคนกล่าวอ้างว่า “CMC” คือกุญแจสำคัญในการสร้างเสริมประชาธิปไตยของกระบวนการทางการเมืองซึ่งอาจเป็นการสร้างโอกาสใหม่ๆ ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในเวทีระดับท้องถิ่น และในระดับชาติ³⁰

ในหลาย ๆ แง่มุม เครือข่ายภาคประชาสังคม (civic networking) สามารถเกิดขึ้นได้โดยสื่อใหม่นี้ตามแนวคิดของ Habermas ในเรื่องพื้นที่สาธารณะ Habermas จะพูดถึงการเกิดขึ้นของพื้นที่สาธารณะในบริบทของสังคมยุโรปตะวันตก แต่แนวคิดพื้นที่สาธารณะของ Habermas นั้นได้กลายเป็นแนวคิดนามธรรมของการสื่อสารแบบเปิด ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาของประชาธิปไตย³¹ แต่ในการวิเคราะห์ของ Habermas พื้นที่สาธารณะที่เกิดขึ้นในยุโรปตะวันตกในช่วงท้ายทศวรรษที่ 18 ถูกกัดกร่อนและทำลายโดยกระบวนการค้าและการแปลกแยกของคนในสังคม เนื่องจาก ICTs มีคุณลักษณะพิเศษอันได้แก่การมีปฏิสัมพันธ์ (interactive) การไม่ปรากฏนาม (anonymity) ความยืดหยุ่น

³⁰ Cathy Bryan, Rosa Tsagarousianou and Damian Tambini, *Cyberdemocracy*, 1998.

³¹ Jürgen Habermas, *the Structural Transformation of the Public Sphere*, 1989.

ด้านเวลาและพื้นที่ จึงทำให้นักคิดร่วมสมัยมองว่า ICTs เป็นความหวังใหม่ในการฟื้นฟูหรือการเกิดขึ้นใหม่ของพื้นที่สาธารณะ

ในหลาย ๆ มุมมอง อินเทอร์เน็ตถือเป็นโครงข่ายพื้นฐานของ ICTS ที่ใหญ่ที่สุด ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ อินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1980 จากการทดลองของกองทัพอเมริกา ในสหรัฐอเมริกาเองได้มีการทดลองต่าง ๆ ในเรื่องประชาธิปไตยอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฟื้นฟูและทำให้การเมืองในระบบประชาธิปไตยกลับมาเข้มแข็งอีกครั้ง เริ่มจากเจ้าหน้าที่ในการยกระดับการบริการสาธารณะ มีการพยายามที่จะปลุกเร้าการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อประเด็นสาธารณะต่าง ๆ ในช่วงทศวรรษที่ 1990 กลุ่มบุคคลในภาคประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการใช้เทคโนโลยีเครือข่ายเพื่อรวบรวมและแบ่งปันข้อมูลที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์รวมทั้งการจัดการเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับรากหญ้าด้วย

ในบริบทของประเทศไทยที่ 3 ที่ซึ่งการทดลองในเรื่องประชาธิปไตยทางอิเล็กทรอนิกส์อาจจะมีน้อยกว่า แต่อินเทอร์เน็ตก็ได้รับความสนใจ นับแต่ช่วงที่เกิดการแพร่กระจายของ อินเทอร์เน็ตใหม่ ๆ การถือกำเนิดของภาคประชาสังคมในโลกที่สาม ได้อาศัยสื่อใหม่ในการสร้างเครือข่ายและกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการปกครองที่กดขี่หรือถูกครอบงำโดยกระบวนการทางการค้า จึงเกิดคำถามที่ว่าอินเทอร์เน็ตจะสามารถสร้างผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทำให้เกิดการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนอย่างการประท้วงได้หรือไม่ หรือจะเป็นเพียงการสร้างการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของกระบวนการประชาธิปไตยตามที่ในกลุ่มคนที่จำกัดเข้าใจเท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จามะรี เชียงทอง (2543) ศึกษาเรื่อง วิวัฒนาการของประชาสังคมในประเทศไทย พบว่าการเคลื่อนไหวของประชาชนในประเทศไทย ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาอาจแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ 1). ส่วนคนชั้นกลางในเมือง จะเป็นการเรียกร้องสิทธิของความเป็นพลเมือง เช่น มีอบมือถือ ในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 การเรียกร้องรัฐธรรมนูญใหม่ หรือจ.ส.100 ของคนกรุงเทพฯ ที่นักวิชาการกล่าวว่าเป็นประชาสังคม แต่ก็เป็นการรวมตัวค่อนข้างหลวม 2). การเคลื่อนไหวของ คนจนในชนบทที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการแย่งชิงทรัพยากร ภายใต้การชี้แนะของ NGO เป็นการรวมตัวในลักษณะเครือข่ายที่มีความเข้มแข็งแนบแน่นมากกว่า และมีระยะเวลาการรวมตัวประมาณ 10 ปี

ชื่นกมล ทิพยกุล (2542) ศึกษาเรื่องรูปแบบการสื่อสารในสภาวภาพของประชาชนในจังหวัดตรัง พบว่ารูปแบบการสื่อสารในสภาวภาพ ประกอบด้วยบทบาทการเสวนา วิธีการเสวนา การโต้ตอบ โดยผู้เข้าร่วมวงเสวนาภาพจะมีหลายบทบาท ทั้งการเปิดประเด็น การสนับสนุน การโต้แย้ง และการรับฟังทั้งนี้อยู่บนพื้นฐานของเหตุผล และแต่ละคนจะมีบทบาทของตนเองโดยหัวข้อในการเสวนาจะมีทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในส่วนของผู้นำชุมชน นั้นมองว่าศักยภาพของสภาวภาพมีพลังในการปลุกกระแสจิตสำนึกทางการเมือง อันนำไปสู่การพัฒนาสังคมชุมชน ให้กลายเป็นประชาคมที่เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนต่อไป

เวทีนิ สตะเวทิน (2542) ศึกษาเรื่องการสื่อสารในการจัดการประชาคมบางลำพู พบว่าในการจัดการประชาคมบางลำพุนั้นเป็นการเคลื่อนไหวในภาคประชาชน เป็นการสร้างจิตสำนึกร่วมกันในชุมชน สามารถแบ่งกิจกรรมที่พบได้เป็น 2 ประเภท คือกิจกรรมเชิงรุก ได้แก่ การประชุมพูดคุยกันในกลุ่มย่อย ระดมความคิดเห็น และกิจกรรมในเชิงปกป้องผลประโยชน์ของชุมชน ได้แก่ การประชุม การขอความร่วมมือ การส่งข่าวให้สื่อมวลชน การต่อรอง ในประเด็นที่เกี่ยวกับการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน ปัญหาของชุมชน อันนำไปสู่การพัฒนาชุมชน

รัตนาวลี เกียรตินิคมศักดิ์ (2542) ศึกษาเรื่องมณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์พบว่าลักษณะในมณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์นั้นเป็นมณฑลสาธารณะจำลอง (Pseudo-public sphere) ความคิดเห็นที่เกิดขึ้นไม่อาจหาข้อสรุปเป็นสาธารณมติได้ เป็นเพียงช่องทางให้ผู้ใช้งานเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตัวแต่การแสดงความคิดเห็นที่เกิดขึ้นเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างเสรี

สายชล บุรณกิจ (2541) ศึกษาเรื่อง บทบาทของเว็บไซต์ไทยในกระบวนการประสานสังคม พบว่าเว็บไซต์ไทยมีรูปแบบและลักษณะเฉพาะ เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากเนื้อหาที่มีการเผยแพร่ทางสื่อปกติ และมีบทบาทในการเชื่อมโยงประสานสังคม (social integration and correlation) มีการติดต่อสื่อสารสองทางทั้งยังก่อให้เกิดปรากฏการณ์ขยายฐานของสังคม (social expansion)

พรทิพย์ ศิริชูทรัพย์ (2542) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และการมีส่วนร่วมต่อปัญหาสังคมของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต บนเว็บไซต์ขององค์กรพัฒนาเอกชน พบว่าการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตขององค์กรพัฒนาเอกชนมีบทบาทสำคัญ ในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสังคม รวมถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรพัฒนาเอกชน เพราะสื่ออินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์อย่างเต็มที่ อีกทั้งค่าใช้จ่ายสำหรับสื่ออินเทอร์เน็ตยังไม่สูงมากนัก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิยามศัพท์

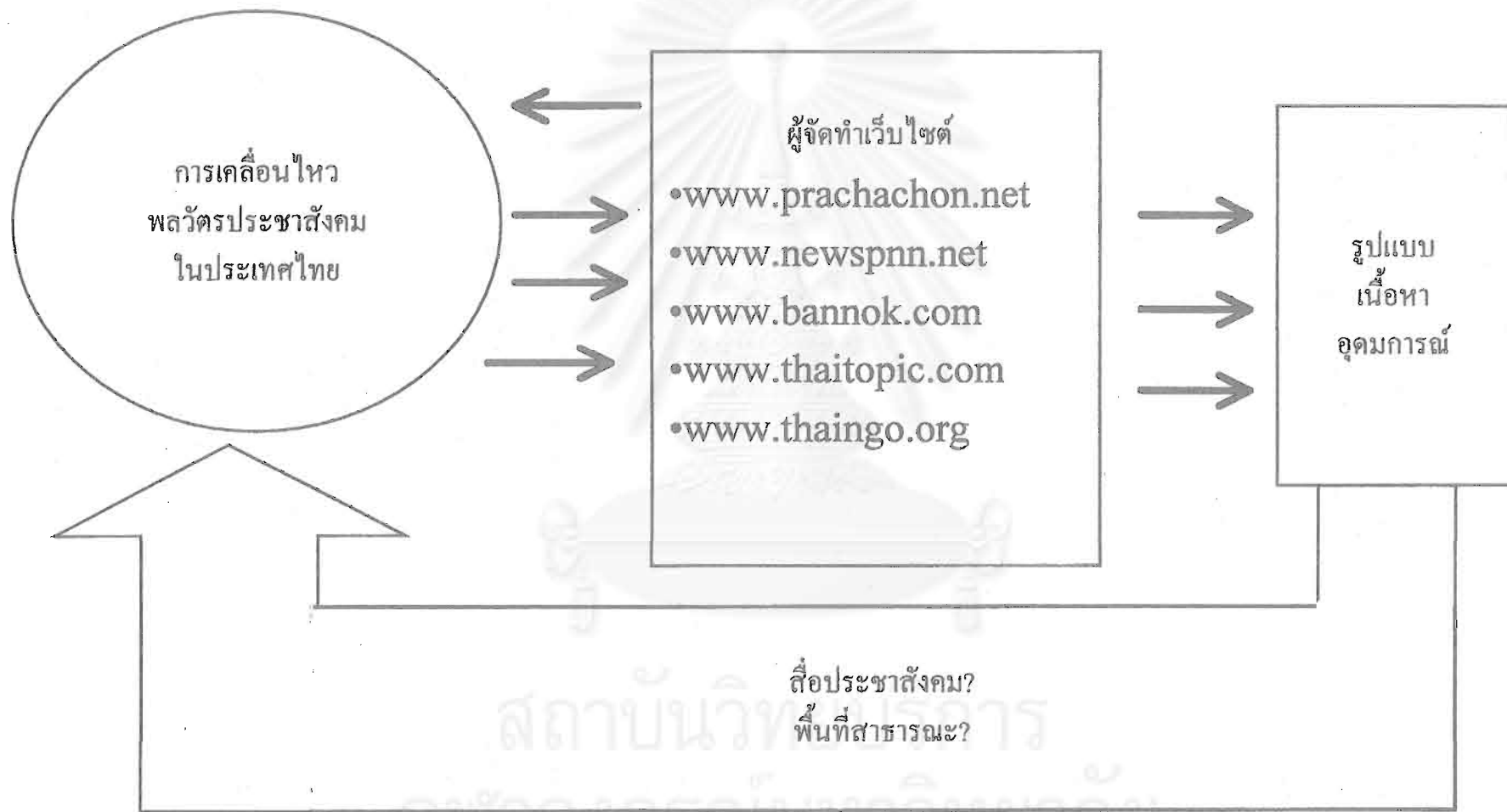
ภาคประชาสังคม(Civil Society) หรือภาคประชาชน	หมายถึง	การเคลื่อนไหวในส่วนของประชาชนที่อยู่นอกเหนือจากอำนาจรัฐและธุรกิจ โดยคำนึงถึงสาธารณะประโยชน์เป็นสำคัญ
พื้นที่สาธารณะ (Public Sphere)	หมายถึง	สถานที่ เวที ช่องทางพื้นที่ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น หรือเป็นเวทีของประชาสังคม และนำไปสู่ข้อสรุป
สื่อประชาสังคม (Civic Journalism)	หมายถึง	สื่อที่นำเสนอเนื้อหา โดยที่มิได้คำนึงถึงเงื่อนไขทางธุรกิจเป็นเรื่องสำคัญ โดยมีลักษณะนำเสนอถึงสาเหตุของปัญหา เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รวมถึงทางออกในการแก้ไขปัญหา
สื่อกระแสหลัก	หมายถึง	สื่อที่นำเสนอเนื้อหา โดยมุ่งเน้นเงื่อนไขทางธุรกิจ และความอยู่รอดขององค์กรเป็นสำคัญ ให้มีความสำคัญกับประเด็นที่เป็นที่ สนใจ หรือมีลักษณะดึงดูดคนหมู่มากในสังคม
อินเทอร์เน็ต (Internet)	หมายถึง	การติดต่อสื่อสารทั่วโลก ผ่านเครือข่ายขนาดใหญ่ ที่ประกอบด้วยเครือข่ายย่อยจำนวนมากต่อเชื่อมกันด้วย TCP/IP [Transmission Control Protocol / Internet Protocol] โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง
www. World Wide Web	หมายถึง	เป็นบริการข้อมูลข่าวสารในอินเทอร์เน็ต ที่ได้รับความนิยมนิยมสูงสุด โดยใช้วิธีการของHypertext
http: (Hyper Text Transfer Protocol)	หมายถึง	วิธีการในการเชื่อมเข้าwww.
เว็บไซต์ (Web site)	หมายถึง	ข้อมูลข่าวสารที่ใช้ติดต่อสื่อสาร ในรูปแบบทั้งภาพ กราฟฟิกและเสียงตลอดจน Hyperlink ที่ปรากฏในwww.

เว็บบอร์ด (Webboard)	หมายถึง	กระดานข่าว ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์ สามารถแสดงความคิดเห็น ตลอดจนถึงประเด็นใหม่ในการแสดงความคิดเห็น
เว็บมาสเตอร์ (Webmaster)	หมายถึง	ผู้ที่ดูแลนโยบายในการจัดทำเว็บไซต์ เปรียบเสมือนกองบรรณาธิการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิด

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พัฒนาการของสื่อประชาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

3.1. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “พัฒนาการของสื่อประชาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต” ศึกษาจากเว็บไซต์ข่าวสารที่มีลักษณะไม่มุ่งหวังกำไรดังต่อไปนี้ และมีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับภาคประชาชนซึ่งแตกต่างจากสื่อกระแสหลัก

1. คณะทำงานสื่อภาคประชาชน <http://www.prachachon.net>
2. สำนักข่าวประชาธรรม <http://www.turn.to/pnn>
3. บ้านนอกคอกคอม <http://www.bannok.com>
4. ไทยทอปปีคคอกคอม <http://www.thaitopic.com>
5. เว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย <http://www.thaingo.org>

โดยศึกษาเว็บไซต์ดังกล่าวในส่วนต่อไปนี้

- ประวัติความเป็นมาและการดำเนินการของเว็บไซต์
- วัตถุประสงค์เว็บไซต์
- เนื้อหาเว็บไซต์
- กระดานข่าว (web board) เว็บไซต์
- เว็บลิงค์ (web link)

3.2 ประชากรศึกษา

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือเว็บไซต์สื่อข่าวสาร 5 เว็บไซต์ คือ คณะทำงานสื่อภาคประชาชน <http://www.prachachon.net> สำนักข่าวประชาธรรม <http://www.turn.to/pnn> บ้านนอกคอกคอม <http://www.bannok.com> ไทยทอปปีคคอกคอม <http://www.thaitopic.com> เว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย <http://www.thaingo.org>

3.3 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มประชากรข้างต้น ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกจากเว็บไซต์ที่มีลักษณะทางวารสารศาสตร์ และมีบทบาทในการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนข่าวสารในภาคประชาสังคมของประเทศไทย

3.4 วิธีวิจัย วิเคราะห์ และนำเสนอเนื้อหา

3.4.1 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

เพื่อตอบคำถามในส่วนของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ และโครงสร้างของเว็บไซต์ที่ทำการศึกษา และในส่วนของเนื้อหา และรูปแบบของเว็บไซต์ที่ทำการศึกษา ในประเด็นหัวข้อแนวทางในการนำเสนอเนื้อหา กฎ ระเบียบของเว็บไซต์ แนวโน้มในอนาคต และความคิดเห็นของเว็บมาสเตอร์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ เว็บมาสเตอร์ ของเว็บไซต์ที่ทำการศึกษาทั้ง 5 เว็บไซต์ เนื่องจากเป็นผู้ดูแล กำหนดนโยบายในการทำงาน โดยมีคำถามดังต่อไปนี้

แนวคำถามในการสัมภาษณ์

1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของเว็บไซต์
2. ลักษณะขององค์กร การกำหนดนโยบายในการจัดทำเว็บไซต์
3. ลักษณะการทำงานเป็นอย่างไร แนวทางในการกำหนด และคัดเลือกเนื้อหาในเว็บไซต์
4. กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับในเว็บไซต์
5. การจัดหน้าเป็นอย่างไร
6. การวางเครือข่ายกับองค์กรอื่น หรือเว็บไซต์อื่น
7. การบริหารงบประมาณ รายรับ รายจ่าย (ค่าเช่าโฮสติ้ง) ของเว็บไซต์ เป็นอย่างไร
8. การเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้มีส่วนร่วมในลักษณะใด
9. เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อเดิม ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ท่านคิดว่าอินเทอร์เน็ต มีส่วนช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในแง่มุมที่แตกต่างหรือไม่อย่างไร
10. ท่านคิดว่าอินเทอร์เน็ตมีบทบาทในการรณรงค์ หรือสร้างความเคลื่อนไหวในภาคประชาสังคม หรือภาคประชาชนอย่างไร
11. ในกรณีของประเทศไทยท่านคิดว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่วนช่วยส่งเสริม หรือขัดขวาง การเคลื่อนไหวภาคประชาชน
12. ในเว็บไซต์ของท่านจนถึงทุกวันนี้มีส่วนช่วยในการพัฒนาสาธารณะประโยชน์ ในแง่มุมต่อไปนี้อย่างไรบ้าง
 - ความหลากหลายทางความคิด /แหล่งข่าวสารข้อมูล
 - การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารต่อชนกลุ่มน้อย หรือคนด้อยโอกาสในสังคม

- การให้โอกาสในการเข้าถึงสื่อแก่ผู้รับสาร

13. หากเราอธิบาย “พื้นที่สาธารณะ” โดยสังเขปว่าเป็น พื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมและมีเหตุมีผลอย่างอิสระ โดยอยู่บนพื้นฐานของการใช้เหตุผล และผลต่อประเด็นปัญหาหรือเรื่องที่เกิดขึ้นในสังคม เพื่อก่อให้เกิดข้อสรุปร่วมอันจะนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางนโยบายสาธารณะ หรือความเคลื่อนไหวทางสังคมอื่นๆ ท่านคิดว่าเว็บไซต์ของท่านทำหน้าที่สร้าง ขยาย หรือส่งเสริมให้พื้นที่ดังกล่าว แข็งแรงขึ้นหรือไม่อย่างไร
14. เว็บไซต์ของท่าน มีแนวโน้ม ในอนาคตเป็นอย่างไร

3.4.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

เพื่อตอบคำถามในส่วนของเนื้อหา และรูปแบบของเว็บไซต์ที่ทำการศึกษา เนื้อหาบนเว็บไซต์ ผลการวิจัยในส่วนของเนื้อหาเว็บไซต์ที่ทำการศึกษา เป็นการศึกษาการนำเสนอเนื้อหาที่ปรากฏ บนหน้าแรกของเว็บไซต์ที่ทำการศึกษา โดยเริ่ม ตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ.2544 – เดือนตุลาคม พ.ศ. 2545

- กระดานข่าว (webboard)

การศึกษาเนื้อหากระดานข่าว (webboard) เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเนื้อหาเว็บไซต์ที่ทำการศึกษา เนื่องจากเป็นพื้นที่สาธารณะ ที่ทางเว็บไซต์ได้เปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นการศึกษากระทู้ที่ปรากฏในส่วนของกระดานข่าว โดยกำหนดระยะเวลาการสำรวจในช่วงเวลาเดียวกัน เป็นเวลา 1 ปี ตั้งแต่ เดือนมิถุนายน 2544 – เดือนมิถุนายน 2545

ในการนำเสนอเนื้อหาในส่วนของกระดานข่าว มีการศึกษา ตามหัวข้อดังนี้

- การเข้าถึง และภาพรวมของกระดานข่าว
- ความเท่าเทียมและเสรีภาพในการแสดงออก
- การมีส่วนร่วม
- การใช้เหตุผล
- การหาข้อสรุป
- การระดมความช่วยเหลือ ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา
- ข้อสังเกตอื่นๆ

- หลักเกณฑ์ที่ใช้ศึกษาเนื้อหากระดานข่าว

หลักเกณฑ์ในการศึกษาโดยการดูกระทู้ที่มีคนเข้ามาตอบหรือแสดงความคิดเห็นตั้งแต่ 10 ข้อความขึ้นไปเพื่อดูการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้อ่านแยกประเด็นออกเป็น ประเด็นที่เกี่ยวกับประชาสังคม และประเด็นที่นอกเหนือจากประชาสังคม โดยแบ่งมิติทางการสื่อสาร ดังตารางต่อไปนี้

ตารางเนื้อหากระดานข่าว

เนื้อหาประเด็น มิติการสื่อสาร	ประเด็นที่เกี่ยวกับ ประชาสังคม	ประเด็นที่นอกเหนือจาก ประชาสังคม
สารสนเทศ - ถาม-ตอบ - ขอข้อมูล - ประชาสัมพันธ์ - แจ้งให้ทราบ		
อภิปราย - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ถกเถียง		
รณรงค์ - ระดมทุน/กำลัง - สร้างความเคลื่อนไหว		

คำจำกัดความประเด็นที่เกี่ยวกับประชาสังคม

ประเด็นที่เกี่ยวกับประชาสังคม หมายถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์กร หรือการรวมกลุ่มของปัจเจกชน โดยความสมัครใจ และกิจกรรมที่อยู่นอกเหนือระบบอำนาจทางการเมืองที่เป็นทางการ (official political authority) ในการค้นหา จุดประเด็น วิพากษ์ วิจารณ์ ตลอดจนการพยายามหาทางออก ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม หรือประเด็นที่เป็นปัญหา หรือทำให้สาธารณชน หรือชุมชนเกิดความวิตก อันอาจก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสังคมได้

- จดหมายข่าว (Mailing-list)

ในส่วนของจดหมายข่าว (Mailing-list) นั้นเป็นการศึกษาเนื่องจากเป็นวิธีการสื่อสารโดยตรงจากเว็บไซต์ที่ทำการศึกษา ไปยังผู้อ่าน ในการสร้างความสัมพันธ์ หรือเป็นระบบตอบรับการเป็นสมาชิกข่าวเพื่อทราบข่าวความเคลื่อนไหวของเว็บไซต์ หรือกิจกรรม การขอความร่วมมือระดมทรัพยากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยใช้ข้อมูลหลักจากเว็บไซต์ที่มีลักษณะทางวารสารศาสตร์ และเป็นสื่อภาคประชาชนบนอินเทอร์เน็ต โดยศึกษาการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของเว็บไซต์ข่าวสาร เพื่อสามารถวิเคราะห์ได้ถึงการทำหน้าที่ของเว็บไซต์ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้จัดทำเว็บไซต์ (webmaster)

โดยมีรายชื่อผู้จัดทำเว็บไซต์ที่ทำการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

1. คุณไกลก้อง	ไวทยาการ	คณะทำงานสื่อภาคประชาชน
2. คุณสุชาดา	จักรพิสุทธิ์	สำนักข่าวประชาธรรม
3. คุณสมบัติ	บุญงามอนงค์	ผู้อำนวยการกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงา
4. คุณสังคม	สัจจร	เว็บมาสเตอร์ไทยทอปิคคอทคอม
5. คุณกวิน	ชุตินา	รองผู้อำนวยการ ภาศึกษาความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนา/ มูลนิธิกองทุนไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน

1. การค้นคว้าวิจัยเอกสาร (document research) จาก หนังสือพิมพ์ วารสาร จดหมายแถลงข่าว บทสัมภาษณ์ในเว็บไซต์
2. การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
โดยประมวลจากเนื้อหาทั้งหมด ว่าปรากฏลักษณะความเป็นสื่อประชาสังคม ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ หรือไม่ และนำเสนอตัวอย่างโดยสังเขป

ลักษณะของสื่อประชาสังคม civic journalism	prachachon n	PNN	bannok	thaitopic	thaingo
วิเคราะห์ประเด็นปัญหา					
จุดประเด็น					
วิพากษ์อย่างมีเหตุมีผล					
เกาะติดประเด็นปัญหา					
เปิดโอกาสการมีส่วนร่วม					
สร้างจิตสาธารณะ					
แนวทางการแก้ปัญหา					

ในส่วนของการวิเคราะห์การทำหน้าที่พื้นที่สาธารณะในส่วนของกระดานข่าว ตามลักษณะสำคัญของพื้นที่สาธารณะตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- การเข้าถึง
- ความเท่าเทียม และเสรีภาพในการแสดงออก
- การมีส่วนร่วม
- การใช้เหตุผล
- การหาข้อสรุป

3. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยกำหนดแนวคำถามแบบปลายเปิด
แนวคำถามแบ่งเป็น

- คำถามเกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ในการจัดทำเว็บไซต์
- คำถามเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อข่าว
- คำถามเกี่ยวกับการนำเสนอ การจัดหน้าเว็บไซต์
- คำถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ค่าใช้จ่ายในการจัดทำเว็บไซต์
- คำถามเกี่ยวกับความอยู่รอดขององค์กร กองบรรณาธิการ
- เป็นส่วนให้ผู้สัมภาษณ์แสดงทัศนะ เกี่ยวกับสื่อภาคประชาชนบนอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ศึกษาโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา และจากการสัมภาษณ์ ในส่วนต่อไปนี้

- เนื้อหา

- การนำเสนอ
- เทคโนโลยี
- ลักษณะองค์กร

การนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอข้อมูลจากผลการวิจัยเรื่อง“พัฒนาการของสื่อประชาสังคมไทยบนอินเทอร์เน็ต” โดยจะนำเสนอข้อมูลในเชิงบรรยาย (Descriptive) ตามประเด็นที่ทำการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องพัฒนาการของสื่อประชาสัมพันธ์ไทยบนอินเทอร์เน็ต เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการ ลักษณะเนื้อหาและปัญหาต่างๆของเว็บไซต์ข่าวสารที่มีลักษณะไม่มุ่งหวังกำไร และมุ่งเน้นการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนข่าวสารในภาคประชาสังคมของประเทศไทย

การศึกษาประกอบด้วยเว็บไซต์ข่าวสาร 5 เว็บไซต์ คือ

1. คณะทำงานสื่อภาคประชาชน www.prachachon.net
2. สำนักข่าวประชาธรรม www.newspnn.net
3. บ้านนอกคอกคอม www.bannok.com
4. ไทยทอปิคคอกคอม www.thaitopic.com
5. เว็บไซต์องค์กรพัฒนาเอกชนไทย www.thaingo.org

เนื้อหาในบทที่ 4 นี้สามารถแบ่งเป็น 3 ตอนด้วยกัน ดังนี้

ตอนที่ 1 พัฒนาการ และโครงสร้างเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา โดยเนื้อหาภายในตอนที่หนึ่งว่าด้วยพัฒนาการ และโครงสร้างเว็บไซต์นั้น แบ่งออกเป็น 8 ประการดังนี้

- 1) ความเป็นมา
- 2) วัตถุประสงค์
- 3) นโยบาย
- 4) บุคลากร
- 5) เงินทุน
- 6) ลักษณะการทำงาน และการจัดการ
- 7) ปัญหาที่ประสบ
- 8) แนวโน้มในอนาคต

ตอนที่ 2 รูปแบบ และเนื้อหาของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา ประกอบด้วย 5 ส่วนคือ

- 1) รายละเอียดเนื้อหา และการจัดหน้าของเว็บไซต์
- 2) แนวทางในการนำเสนอเนื้อหา
- 3) ลักษณะเนื้อหาทางประชาสังคมที่ปรากฏ
- 4) การเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษากับสื่อกระแสหลัก

- 5) พื้นที่สาธารณะในส่วนของกระดานข่าว
- 6) เนื้อหาส่วน ของจดหมายข่าว (Mailing List)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเว็บมาสเตอร์

ตอนที่ 1 พัฒนาการ และโครงสร้างเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา

1. คณะทำงานสื่อภาคประชาชน <http://www.prachachon.net>

ความเป็นมา

คณะทำงานสื่อภาคประชาชน ก่อตั้งขึ้นครั้งแรกจากการรวมตัวกันของกลุ่มเพื่อนองค์กรพัฒนาเอกชน หรือที่เรียกกันว่า NGOs รุ่นใหม่ที่เข้ามาทำงานหลังเรียนจบปริญญาตรี

ทั้งนี้ คทา ประชาชน หนึ่งในคณะทำงานสื่อภาคประชาชนตำแหน่ง ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับจุดเริ่มต้นทางอุดมการณ์ของ www.prachachon.net ไว้ดังนี้

หัวใจของ www.prachachon.net คือการรวมตัวของเอ็นจีโอรุ่นใหม่กลุ่มหนึ่งที่มีใจรัก ที่ไม่เป็นกลาง และเล็งเห็นว่าที่จะนำเสนอปัญหาของชาวบ้านผู้ถูกระงับจากรัฐ ผ่านสื่อที่อิสระที่สุดในขณะนี้ หลุดจากกรอบที่ต้องอิงอาศัยกับงานขององค์กร ที่มีข้อจำกัดในการทำงานที่ไม่สามารถทำในประเด็นที่เราต้องการได้ เรามองว่าเว็บไซต์เป็นสื่อที่มีการแทรกแซงน้อยที่สุด ไม่รวมศูนย์อยู่ที่ใครคนใดคนหนึ่ง ทุกคนมีโอกาสสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ สามารถทำจาก 1 เป็น 100 ได้เรื่อยๆ¹

การจัดทำเว็บไซต์ดังกล่าวอันที่จริงแล้ว ได้รับแรงบันดาลใจจากความเคลื่อนไหวผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนต่างประเทศ ระหว่างการประชุมองค์การการค้าโลก (WTO) เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน ถึง 3 ธันวาคม 2542 ที่เมืองซีแอตเติล ประเทศสหรัฐอเมริกา ในครั้งนั้นมีการชุมนุมประท้วงของเหล่าองค์กรพัฒนาเอกชนที่ไม่เห็นด้วยกับการเปิดการค้าเสรี และการที่กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหญ่ 7 ชาติ (G7) วางกฎเกณฑ์ และมาตรการทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมต่อประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย² ซึ่งการเคลื่อนไหวผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในครั้งนี้

¹ สัมภาษณ์ คทา ประชาชน www.prachachon.net นักรบแห่งคลื่นลูกที่สาม

http://www.thaingo.org/story/news_prachachon_171044htm

² ไกลก้อง ไวทยการ “จากWTO ถึงUNCTAD X :การเคลื่อนไหวภาคประชาชนบน Cyber space

http://www.ffc.or.th/pacarayasara/paca3_26/wto%20%20unctad%20X .htm.

นั้นประกอบไปด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail), เว็บไซต์ (web site), นิวส์กรุป (Newsgroup), จดหมายข่าว(Mailing list) มีการตั้งศูนย์ข่าวเพื่อเป็นการกระจายข้อมูลข่าวสารกับสื่อมวลชน และสื่อทางเลือกต่างๆ ทำให้ประเด็นข้อเรียกร้อง และสถานการณ์ของการชุมนุมบนท้องถนนได้รับการเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในจุดนี้แสดงให้เห็นว่าองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) สามารถกระจายข่าวสารของตัวเองไปได้ทั่วโลกโดยไม่ต้องอาศัยสื่อมวลชนกระแสหลัก

หลังจากนั้นได้มีการประชุมระดับนานาชาติ คือการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนาครั้งที่ 10 (UNCTAD X) ในระหว่างวันที่ 12-19 กุมภาพันธ์ 2543 ที่ กรุงเทพฯ ประเทศไทย กลุ่มเครือข่ายองค์กรประชาธิปไตย และองค์กรประชาชน ได้จัดทำเว็บไซต์ www.unctadx.org เป็นเว็บที่ทำงานคู่ขนานกับการประชุม คล้ายกับเว็บไซต์ของ Independent Media Center www.indymedia.org ที่เกิดขึ้นที่เมืองซีแอตเติล (Seattle) เมื่อครั้งประชุม WTO ในปี พ.ศ. 2542

เว็บไซต์ดังกล่าวได้นำเสนอประเด็นข้อเรียกร้องของกลุ่มองค์กรประชาชน แลกเปลี่ยนภาพการเคลื่อนไหวในแต่ละวัน ในช่วงการประชุมมีการปรับเปลี่ยนข้อมูล (up date) วันต่อวัน โดยนำเสนอเนื้อหาในหลายๆส่วนที่มีได้ซึ่งปรากฏในสื่อกระแสหลัก นอกจากนั้นยังมีข้อมูลทางวิชาการต่างๆ จากการประชุมUNCTAD ภาคประชาสังคม และ กระดานอภิปราย (Discussion Board) สำหรับการแสดงความคิดเห็น

ในทำนองเดียวกันเมื่อมีการประชุมประจำปีธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ASIAN DEVELOPMENT BANK หรือ ADB) ระหว่างวันที่ 6-9 พฤษภาคม 2544 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ทางกลุ่มNGOs รุ่นใหม่ มีการจัดคณะทำงาน ประมาณ 7-8 คน ทำเว็บประกอบการเคลื่อนไหวของภาคประชาชน ในระหว่างที่มีการประชุม ภายนอกจะมีการเคลื่อนไหวต่างๆ ทั้งในรูปของการเดินขบวน การแลกเปลี่ยน ซึ่งความเคลื่อนไหวดังกล่าวมักจะไม่ได้รับการนำเสนอผ่านสื่อกระแสหลัก คณะทำงานของกลุ่มNGOรุ่นใหม่ ซึ่งใช้ชื่อว่าคณะทำงานสื่อภาคประชาชน จึงทำเว็บไซต์ www.prachachon.net เพื่อใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูลต่างๆ ตลอดจนเปิดพื้นที่ที่เปิดสำหรับการแลกเปลี่ยน หรือแสดงความคิดเห็น ถือเป็นโอกาสในช่วงที่การประชุมประจำปี ADB ทำขึ้นมาโดยนำประเด็นที่เกี่ยวกับภาคประชาชน และผลกระทบจากกิจกรรมของ ADB เป็นหลัก

วัตถุประสงค์

1. นำเสนอประเด็นความเคลื่อนไหวของภาคประชาชน

2. เป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการอธิบายความเคลื่อนไหวภาคประชาชนที่สามารถเข้ามาค้นคว้าได้

นโยบาย

เว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชนไม่ได้มีการกำหนดนโยบาย แต่เป็นการกำหนดทิศทางของเว็บที่ทำงานควบคู่ไปกับสถานการณ์การเคลื่อนไหวภาคประชาชน โดยมุ่งหวังที่จะให้เป็นช่องทางในการสื่อสารความเคลื่อนไหวภาคประชาชนในมุมมองที่แตกต่างจากสื่อกระแสหลัก ตลอดจนเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ต่อประเด็นความเคลื่อนไหวของชาวบ้าน โดยการทำงานของคณะทำงานสื่อภาคประชาชนมิได้มุ่งหวังที่จะเป็นหัวหอกในการเคลื่อนไหวของภาคประชาชน แต่ต้องการที่จะสนับสนุนการเคลื่อนไหวในด้านของข้อมูลที่ครบถ้วน โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน จากแกนกลางของการเคลื่อนไหว รวมทั้งข้อมูลจากนักวิชาการ เป็นเหมือนห้องสมุดของการเคลื่อนไหวภาคประชาชน รวมทั้งต้องการที่จะให้สาธารณชนเข้าใจปัญหาของคนด้อยโอกาสในสังคม และมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชน

บุคลากร

เริ่มจากกลุ่มเพื่อนในองค์กรพัฒนาเอกชนสายช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสที่มีความคิดตรงกันในเรื่องของข้อจำกัดของสื่อกระแสหลักที่มีความเป็นธุรกิจสูง ทางกลุ่มจึงได้ร่วมกันตั้งเป็น คณะทำงานสื่อภาคประชาชน จัดทำเว็บไซต์ www.prachachon.net หลังจากได้เห็นความเป็นไปได้ของการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการสื่อสารกับสาธารณชนจากการทำเว็บ www.unctadx.org เป็นเว็บที่ทำงานคู่ขนานกับการประชุม การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนาครั้งที่ 10 (UNCTAD) มาแล้ว

คณะทำงานสื่อภาคประชาชน ประกอบไปด้วยบุคลากรจากองค์กรต่างๆ ดังนี้

มูลนิธิเด็ก

กลุ่มเพื่อนประชาชน

มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอศ.)

สภาวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ACFOD)

คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.)

คณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา (คสพ.)

คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยในพม่า (กรพ.)

คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน (กปส.)

เงินทุน

เนื่องจากคณะทำงานสื่อภาคประชาชนประกอบขึ้นจากหลายองค์กรดังกล่าวไปแล้วข้างต้น เงินทุนสนับสนุนจึงมาจากหลายแหล่ง ระบบ server ที่เป็นฐานรองรับเว็บไซต์ได้รับ การอนุเคราะห์จากมูลนิธิเด็ก ค่าเช่าโฮสติ้งเป็นค่าอินเทอร์เน็ตขององค์กรทั่วไปที่บุคลากรของคณะทำงานสังกัดอยู่ นอกจากนี้ยังรับงบประมาณสนับสนุนจากคณะกรรมการสนับสนุนและพัฒนา นโยบายสังคม South East Asian Committee for Advocacy (SEACA) องค์กรซีเก้า ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งเป็นองค์กรเกี่ยวกับการทำงานด้านสิทธิมนุษยชน การเมืองภาคประชาชน

ลักษณะการทำงานและการจัดการ

เป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากบุคลากรที่เป็นตัวแทนจากองค์กรที่เป็นสมาชิก โดยแต่ละคนมีงานประจำในองค์กรดั้งเดิมของตนอยู่แล้วจึงมาร่วมงานของประชาชนคอทเน็ตในลักษณะงานไม่ประจำ แต่กระนั้นก็มีการประชุมคล้ายการประชุมโต๊ะบงก.ทุกสัปดาห์ ประชุมถึงสถานที่ที่เกิดขึ้นทั่วไปในสังคม (current issue) ว่ามีการเคลื่อนไหวของชาวบ้านในประเด็นต่างๆ ในพื้นที่ใดบ้าง แล้วจึงประเมินจัดลำดับความสำคัญ เป็นประเด็นข่าวที่ขึ้นเว็บไซต์ โดยบรรณาธิการเป็นผู้เขียนเอง หรือโดยอาศัยข้อเขียนจากกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนด้านอื่นๆ เช่น เรื่องแรงงานต่างชาติ ในส่วนเนื้อหาอื่น ๆ เช่น การสัมมนา การประชุมจะมีการประสานงานกันในเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน หรือนักวิชาการ เกี่ยวกับชุมชนที่ให้ความอนุเคราะห์บทความมาลง โดยทั้งหมดจะต้องผ่านการกลั่นกรองโดยบรรณาธิการ หรือ อาจมีการอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบความเป็นมา การปรับเปลี่ยนข้อมูลจะทำทุกสัปดาห์ โดยกำหนดไว้ว่าอาทิตย์หนึ่งควรมีสถู๊ป ประมาณ 4 เรื่อง เพื่อเอาขึ้นเว็บ

ปัญหาที่ประสบ

เนื่องจากคณะทำงานสื่อภาคประชาชน ไม่ได้เป็นองค์กรที่มีบุคลากรประจำ แต่เป็นการโยงใยความร่วมมือจากกลุ่มเพื่อนที่ทำงานอยู่ในองค์กรพัฒนาเอกชนหลายแห่ง เมื่อแต่ละคนต่างมีภาระหน้าที่ ในองค์กรดั้งเดิมของตน ทำให้การบริหาร และดูแลเนื้อหาในเว็บนี้ ไม่ใช่งานหลัก เมื่อภารกิจหลักของแต่ละคนเพิ่มขึ้นเวลาที่จัดสรรสำหรับ www.prachachon.net จึงลดน้อยถอยลงไปเรื่อยๆ ด้วยเหตุนี้ การประชุมกองบรรณาธิการที่เคยกระทำกันรายสัปดาห์ ก็ค่อยๆ เว้นว่างห่างออกไป และเปลี่ยนมาเป็นรายสัปดาห์แทน ในที่สุดการประชุมดังกล่าวได้หยุดไปตั้งแต่เดือนมีนาคม 2545 ปัจจุบันเว็บอยู่ในความดูแลขององค์กรสิทธิมนุษยชนและสันติธรรม

นายไกลก้อง ไวทยาการผู้ก่อตั้ง และหนึ่งในคณะทำงานของเว็บไซต์ prachachon.net ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์ของเขา ในการบริหารเว็บไซต์ไว้ดังนี้

“พอมาทำเว็บไซต์ใช้พลังเยอะมาก เทคนิค การเขียนประเด็น ช่วงแรกๆทำได้ดี แต่ถ้าไม่มีรูปแบบขององค์กรที่ทำเฉพาะประจำ ทำให้คณะทำงานล้าได้เร็วมาก แต่ว่าถ้ามีการแบ่งหน้าที่ในการดูแลกัน โดยให้ความสำคัญกับเว็บไซต์เต็มเวลาสามารถทำได้

มีในเรื่องของการที่เป็นคณะทำงานร่วมกัน และต่างคนต่างมีภารกิจภายในองค์กรของตนเอง ทำให้การให้ความสำคัญของการทำเว็บตัวนี้ค่อนข้างไม่ใช่ภารกิจขององค์กร ถ้ามีเวลามาร่วมประชุมกัน แต่ช่วงหลังๆต่างคนเริ่มมีภาระความรับผิดชอบกันมากขึ้น ต้องรับผิดชอบโครงการของตนเอง ซึ่งทำให้การดูแลเว็บไม่ค่อยมี”

(ไกลก้อง ไททยาการ, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2545)

แนวโน้มในอนาคต

ด้วยข้อจำกัดที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชน จึงได้เปลี่ยนทิศทางการพัฒนาเว็บจากความคาดหวังดั้งเดิมที่จะสร้างเว็บไซต์ที่สนับสนุนการเคลื่อนไหวในภาคประชาชนอย่างเต็มที่ มีข่าวที่รวดเร็ว มีข้อมูลที่เรียบเรียงชัดเจน สนับสนุนทุกประเด็นของการต่อสู้ในภาคประชาชน มาเป็นห้องสมุดของการเคลื่อนไหวภาคประชาชน ลดระดับลงมาเป็นเว็บข่าวสารธรรมดา ที่ปรับเปลี่ยนข้อมูลและ เน้นสถานการณ์การเคลื่อนไหวภาคประชาชนเป็นระยะๆ นายไกลก้อง ไททยาการได้บรรยายถึงสถานการณ์ในปัจจุบันของ www.prachachon.net ไว้ดังนี้

“ตอนนี้สถานะเหลือเพียงแต่เจ้าหน้าที่ประจำ และองค์กรหลักๆ 2-3 องค์กรที่ดูแล เพราะโดยความเป็นจริง หลังจากเดือนมีนาคมไม่ได้มีการประชุม เว็บมีการเคลื่อนไหวจริงแต่อยู่ในความดูแลขององค์กรศูนย์สิทธิมนุษยชนและสันติธรรมช่วยดูแลอยู่ ฉะนั้นเว็บเลยมีการเคลื่อนไหวอยู่ ที่ทำอยู่เป็นการ set รูปแบบ เอาข้อมูล แต่ตามว่าเป็นภารกิจหลักใหม่ ตอนนี้คงไม่ใช่

Prachachon ไม่ใช่หัวหอก เป็นตัว support การเคลื่อนไหวภาคประชาชน องค์กรเป็น NGOs ไม่ใช่พันธกิจหลัก ต้องมีการคุยกันอีกที เว็บไซต์ชื่อยังอยู่ จะมานั่งคุยกันอีกทีเมื่อสถานการณ์พร้อมกันอีกครั้ง...”

(ไกลก้อง ไททยาการ, สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2545)

2. สำนักข่าวประชาธรรม <http://www.newspnn.net>

ความเป็นมา

สำนักข่าวประชาธรรม เริ่มก่อตั้งในช่วงปลายปี 2542 โดยนักคิด นักพัฒนาเอกชน และนักกิจกรรม ซึ่งมี ศ.ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์ สุชาดา จักรพิสูทธิ์ ชัชวาล ทองดีเลิศ และคำรณ คุณะดิลก และกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นคณะทำงาน มีข้อสรุปร่วมกัน ที่ต้องการยึดพื้นที่สื่อและสร้างสื่อของตนเองขึ้นมาเพื่อจะสื่อสารปัญหาของชนบทให้ชนชั้นกลางได้มีความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในแง่โครงสร้างของสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำทางอำนาจ และโอกาสสูง รวมไปถึงนโยบายสาธารณะ หรือโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อคนในพื้นที่ เนื่องจากสภาพการณ์ของสื่อมวลชน โดยเฉพาะข่าวของสื่อกระแสหลักไม่ค่อยให้ความสนใจกับการเคลื่อนไหวภาคประชาชน หรือนำเสนอในเชิงลบว่า ภาพการเคลื่อนไหวดังกล่าวก่อความวุ่นวาย ขัดขวางการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

ภายหลังจากนักคิด นักพัฒนาเอกชน และนักกิจกรรม องค์กรพัฒนาเอกชนทางภาคเหนือ ได้ข้อสรุปในการจัดตั้งสำนักข่าวประชาธรรม ในปลายปี 2542 ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานในรูปคณะกรรมการ

โดยต่อมาในช่วงในปี 2543 คณะทำงานสัญจรไปตามจังหวัดต่างๆ โดยเริ่มต้นที่ภาคเหนือ เพื่อเผยแพร่ ประสานงานแนวร่วมพันธมิตรที่มีความสนใจงานสื่อ มีการกำหนดตัวหลักในการประสานงานข่าว ต่อมา มีการจัดฝึกอบรมนักข่าวโดยเริ่มในภาคเหนือก่อน ประสานงานไปยังภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสร้างแกนหลักในการประสานงานภาคละ 1 คน

ช่วงปลายปี พ.ศ. 2543 ได้มีการเริ่มทดลองทำข่าวร่วมกันในเครือข่าย จากนั้นทางคณะทำงานจึงมองเห็นความเป็นไปได้ในการขายสมาชิก

เดือนมกราคมปีพ.ศ. 2544 คณะทำงานเริ่มขายสมาชิกแก่สื่อมวลชน และเริ่มรับสมัครสมาชิกในเดือนกุมภาพันธ์ต่อมา โดยขายสมาชิกให้แก่องค์กรประเภทสื่อเป็นเป้าหมายหลัก และองค์กรทั่วไปที่ใช้ข้อมูลสื่อ เช่นสถาบันการศึกษา และบริษัททั่วไป

เดือนเมษายน ปีพ.ศ.2544 สำนักข่าวประชาธรรมจดทะเบียนเป็นบริษัท สำนักข่าวประชาธรรม จำกัด ในการจัดตั้งเป็นรูปแบบบริษัทจำกัด สำนักข่าวประชาธรรมมีคณะทำงานซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหาร และในส่วนของกรรมการที่ปรึกษานั้น ประกอบไปด้วยนักวิชาการ และนักวิชาชีพจำนวนหนึ่ง การทำงานของสำนักข่าวประชาธรรมเป็นการทำงานร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน ในฐานะผู้ส่งข่าว รายงานข่าว ดังเช่นที่ คุณสุชาดา จักรพิสูทธิ์ได้กล่าวในการให้สัมภาษณ์ว่า

“โดยมีความตั้งใจให้เป็นองค์กรอาชีพ ไม่อยากให้มีลักษณะเป็น NGOs เนื่องจากโดยส่วนตัวแล้วไม่เชื่อว่าการเป็น NGOs แล้วจะอยู่รอด ซึ่งมันจะเป็น Model ใหม่หลายๆ โดยการจัดโครงสร้างเป็นองค์กรธุรกิจ ซึ่งอันที่จริงอยากให้เป็น

องค์กรข่าวด้วยซ้ำ แต่ไปทำงานกับ NGOs ทำงานอยู่บนวัฒนธรรม NGOs เพราะฉะนั้นเป็นการปรับตัว จึงเหมือนเป็นการหาทางเป็นระหว่างองค์กรทางธุรกิจ และ NGOs”

(สุชาติ จักรพิสุทธิ์, สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2545)

ในส่วนของการจัดทำเว็บไซต์นั้นทางสำนักข่าวประชาธรรม ถือว่าเป็นงานรองจากการเป็นสำนักข่าว เป็นเครื่องมือเพิ่มเติมอีกชิ้นหนึ่ง เปรียบเสมือนเป็นฐานข้อมูลของสำนักข่าว ในการจัดเก็บข่าว และจากการสัมภาษณ์คุณนันทา เบญจศิริลาภย์ หัวหน้าข่าวสำนักข่าวประชาธรรมกล่าวว่าการทำเว็บไซต์นั้นเป็นการมีสื่อเป็นของตนเอง เพื่อที่จะใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับข่าวภาคประชาชน

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของสำนักข่าวประชาธรรม คือ การนำเสนอ“ข่าวที่ไม่เป็นข่าว” ซึ่งหมายถึงข่าวที่ไม่ถูกนำเสนอในสื่อมวลชนทั่วไป ทั้งนี้เพื่อนำเสนอข้อมูลและความเข้าใจเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวภาคประชาชน โดยมุ่งเน้นการเปิดพื้นที่ในสื่อกระแสหลักให้แก่ภาคประชาชนและยังเป็นการให้สื่อกระแสหลักสามารถปรับตัวเพื่อเข้าถึงภาคประชาชนซึ่งมีความสำคัญมาก อันนับเป็นคุณประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย ขณะที่สถานการณ์ปัจจุบันของภาคประชาชนเกิดการเคลื่อนไหวเป็นอย่างมาก อันสืบเนื่องมาจาก แนวโน้มที่รัฐบาลหันมาดำเนินนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเพิ่มมากขึ้น เช่น นโยบายกองทุนหมู่บ้าน

นโยบาย

สำนักข่าวประชาธรรมวางนโยบายในการทำงาน ว่าเป็นการสื่อสารไปสู่แนวตั้ง จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อกระแสหลัก (mainstream) เพราะต้องการทำข่าวให้เป็นข่าว เพราะสื่อสามารถเข้าถึงมวลชน (mass) เข้าถึงการรับรู้ของสังคมได้มากที่สุดเพื่อที่จะทำข่าวที่ไม่เป็นข่าวให้เป็นข่าวยุทธศาสตร์ในการทำงานของสำนักข่าวประชาธรรม คือการเข้าถึง หรือช่วงชิงพื้นที่ข่าวในสื่อกระแสหลัก ซึ่งทางสำนักข่าวไม่ได้มีเป้าหมายที่จะแข่งขันกับสื่อกระแสหลัก แต่กลับมุ่งขยายฐานสมาชิกองค์กรด้านสื่อ เพราะมองว่าด้วยข้อจำกัดทางธุรกิจของสื่อกระแสหลักทำให้ สื่อเข้าไม่ถึงข่าวในลักษณะที่ทางสำนักข่าวทำ

บุคลากร

บุคลากรของสำนักข่าวประชาธรรม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนของเจ้าหน้าที่ประจำสำนักข่าวที่ประจำอยู่ที่สำนักงานใหญ่ ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4 คน และมีเจ้าหน้าที่ที่ดูแลงานด้านเว็บไซต์จำนวน 1 คน ในการนำข้อมูลขึ้นเว็บไซต์เพื่อเก็บเป็นฐานข้อมูลของสำนักข่าวด้วย
2. ส่วนของนักข่าว ที่ทางสำนักข่าวประชาธรรมใช้เป็นสายข่าว ในการส่งข่าว โดยแบ่งเป็นศูนย์ข่าวตามภาคต่างๆ

เงินทุน

เงินทุนที่ใช้ในการก่อตั้งเริ่มต้นจากองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือโดยเป็นการถือหุ้น หุ้นละ 1,000 บาท และมีองค์กรชาวบ้านบางส่วนที่ช่วยลงขันในช่วงแรก เช่น ประชาชนแม่มูน นอกจากนี้ยังมีการเปิดระดมหุ้นประชาชนทั่วไปหุ้นละ 100 บาท เงินลงทุนเบื้องต้นที่ใช้ในการก่อตั้งสำนักข่าวประชาธรรม เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 250,000 บาท

รายได้ที่มาจากการขายสมาชิก ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย จึงมีการสร้างผลิตภัณฑ์ และอาชีพเสริมเพื่อหารายได้ (by product) การทำหนังสือพิมพ์ข่าวชุมชนซึ่งขอรับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรพัฒนาเอกชน และการไปเป็นวิทยากรในเรื่องที่เกี่ยวกับการทำข่าวชุมชน

เริ่มรับสมัครสมาชิก เดือนกุมภาพันธ์ 2544 ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 20 องค์กร โดยแบ่งเป็นสมาชิกองค์กรประเภทสื่อ เช่น หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน หนังสือพิมพ์ข่าวสดรายวันหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ และสมาชิกประเภทองค์กรทั่วไป เช่น สถาบันพระปกเกล้า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน มูลนิธิกองทุนไทย บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด

ลักษณะการทำงานและการจัดการ

สำนักข่าวประชาธรรมมีการประชุมโต๊ะข่าวในระดับกรรมการบริหาร เป็นการประชุมเพื่อกำหนดทิศทางของข่าวประมาณเดือนละ 2 ครั้ง แต่ภายหลังด้วยภารกิจของกรรมการแต่ละท่าน จึงเปลี่ยนมาเป็นการประชุมเป็นรายสัปดาห์แทน

ในส่วนของการทำงานของกองบรรณาธิการ ทางสำนักข่าวประชาธรรมมีเจ้าหน้าที่ประจำ 4 คน มีการประชุมโต๊ะบรรณาธิการทุกอาทิตย์ แบ่งเป็นศูนย์ข่าวตามภาคต่างๆ ประกอบด้วย ศูนย์ข่าวภาคเหนือ ที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งถือเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ศูนย์ข่าวแลใต้ และศูนย์ข่าว

ไทอีสาน โดยมีคุณนันทา เบญจศิริรักษ์ เป็นหัวหน้าข่าวสำนักงานใหญ่ จัดทำข่าวส่งให้สมาชิกทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และหลังจากนั้น 10 วัน จึงนำขึ้นเว็บไซต์ ส่วนของการจัดทำเว็บไซต์ มีเจ้าหน้าที่ประจำ 1 คน ในการจัดการเรื่องการปรับเปลี่ยน ข้อมูล การจัดระบบข้อมูลดิบ การจัดแบ่งกลุ่มข่าว (grouping) นำข่าวขึ้นเว็บไซต์

การคัดเลือกประเด็นข่าวจะมีฐานคิดที่แตกต่างจากสื่อกระแสหลัก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะแหล่งข่าวบุคคลในข่าวเป็นคนที่อยู่ท่ามกลางปัญหา ไม่ใช่เป็นผู้ให้ข่าวทั่วไปเท่านั้น ทำให้ความลึกของนัยยะของข่าวมีมากกว่าสื่อกระแสหลัก โดยเน้นไปที่ภาคประชาชน ชุมชน เมือง

การตั้งประเด็นข่าวสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. กำหนดโดยคณะทำงานสำนักข่าวประชาธรรมเอง ว่าวันนี้จะนำเสนอเนื้อหาเรื่องใด จากนั้นเป็นการติดต่อไปที่สายข่าวเพื่อหาประเด็นข่าว โดยทั่วไปอาจไม่ปรากฏเหตุการณ์ที่ดูว่ามีคุณค่าในการเป็นข่าวตามที่พิจารณากันในสื่อกระแสหลัก แต่กองบรรณาธิการของสำนักข่าวประชาธรรมจะซักถามสายข่าวอย่างละเอียดเพื่อค้นหาประเด็นข่าว หรือที่คุณสุชาดา จักรพิสูทธิ์เรียกว่า “รีดข่าว”
2. ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แม้ว่าสื่อกระแสหลักนำเสนอเป็นข่าวแล้ว แต่ทางสำนักข่าวประชาธรรมใช้ฐานคิดที่ในการทำข่าวที่ต่างจากสื่อกระแสหลักที่เน้นการรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น และจะมีการวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างลึกซึ้งและทั่วถ้วนกว่า

ในส่วนของประเด็นข่าว มีสายข่าวอยู่ประมาณ 8-9 สาย เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านเอดส์ ด้านสตรี ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากร เรื่องชุมชนเมือง เรื่องการพัฒนา โดยเมื่อกำหนดว่าวันนี้จะนำเสนอประเด็นใดจะมีการติดต่อ ไปยังเครือข่ายที่ทำงานด้านนี้ เพื่อถามความเคลื่อนไหว ซึ่งสามารถนำมาเป็นประเด็นในการทำข่าวได้

นักข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม ประกอบไปด้วย

1. กลุ่มคนในองค์กรพัฒนาเอกชน - : ส่วนใหญ่เป็นพวกที่ทำงานด้านสื่อในองค์กรของตนอยู่แล้ว
2. บุคคลทั่วไป - : ผู้นำชุมชน ครู ข้าราชการ ที่มีความสนใจด้านสื่อ
3. นักข่าวไม่ประจำ (stringer) :- นักข่าวท้องถิ่นที่มีความสนใจในเรื่องข่าวชุมชน

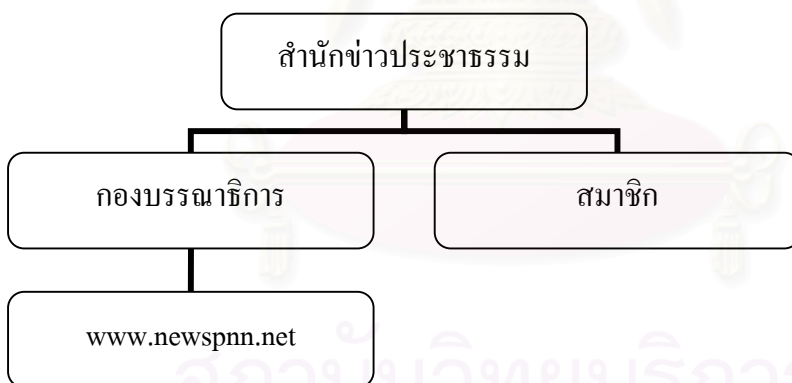
โดยคนเหล่านี้เป็นผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการทำข่าวจากทางสำนักข่าวประชาธรรม โดยมีค่าตอบแทนให้ข่าวละประมาณ 300 บาท ซึ่งไม่ได้ต่ำไปกว่าที่นักข่าวท้องถิ่นของหนังสือพิมพ์ได้รับ ส่วนนักข่าวท้องถิ่นที่เป็นนักข่าวไม่ประจำพบว่าข่าวบางข่าวไม่สามารถขายให้กับต้น

สังกัดได้จึงนำมาเสนอที่สำนักข่าวประชาธรรม ปัจจุบันมีนักข่าวไม่ประจำจำนวนประมาณ 20-30 คนทั่วประเทศ

การฝึกอบรมเป็นวิธีหลักในการสร้างนักข่าว เพื่อส่งข่าวให้กับทางสำนักข่าวประชาธรรม นับตั้งแต่เริ่มมีการก่อตั้งสำนักข่าวมีการฝึกอบรมนักข่าวมาเป็นปีที่ 4 แล้ว การเลือกสรรคนที่จะเข้ารับการอบรมทำโดยการติดต่อผ่านเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชน และการติดต่อผ่านเครือข่ายเหล่านี้ ทำให้พบกับชาวบ้าน หรือผู้นำในชุมชนที่มีความสนใจในเรื่องของภาคประชาชน และสื่อ บางคนเป็นครูในระบบราชการ

หลักเกณฑ์การเลือกทำเลสถานที่จัดการอบรม มีดังนี้ คือ

1. พิจารณาจากพื้นฐานเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชนที่มีอยู่ เช่น ด้านสาธารณสุข ทรัพยากร ฯลฯ โดยเลือกจากคนเหล่านี้ที่ทำงานด้านสื่อ หรือมีความสนใจด้านสื่อโดยตรง และพร้อมที่จะสนับสนุน โดยการเป็นนักข่าวอิสระให้กับสำนักข่าว
2. คัดเลือกจังหวัดตามความสะดวกในการบริหารจัดการ ส่วนของผู้ประสานงาน โดยอาจจะเจอคนประสานที่ใดก็ได้แล้วแต่ตามแต่ละภาค หรืออย่างการจัดที่ภาคเหนือ จะเลือกจัดที่เชียงใหม่เป็นหลัก เนื่องจากสำนักงานตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 1 แผนผังโครงสร้างองค์กรของสำนักข่าวประชาธรรม

ปัญหาที่ประสบ

เนื่องจากการที่สำนักข่าวประชาธรรมจัดตั้งเป็นองค์กรทางธุรกิจ แต่ทำงานอยู่บนวัฒนธรรมขององค์กรพัฒนาเอกชน เสมือนต้องหาจุดยืนของการเป็นสำนักข่าว ปัญหาของสำนักข่าวประชาธรรมจึงอยู่ที่ทางสองแพร่งระหว่างสื่อมวลชนกระแสหลักที่เป็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน และองค์กรพัฒนาเอกชนที่เป็นสายข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

ในส่วนของผู้กระแสหลักนั้น มีทัศนะร่วมกันว่าสำนักข่าวประชาธรรมเป็นสำนักข่าวขององค์กรพัฒนาเอกชน การรายงานข่าวไม่เป็นกลาง การรายงานข่าวยังขาดความเป็นมืออาชีพ ขาดความเชื่อมโยงที่จะมองในระดับกว้าง รายงานปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชน ตามที่คุณประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ นักหนังสือพิมพ์อาวุโสกล่าวไว้ในการประชุมเวทียุทธศาสตร์ข่าวสารภาคประชาชน³ โดยเสนอว่าควรมีการนำมาเชื่อมเป็นเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องของกองทุนหมู่บ้าน ที่ทำอย่างไรการรายงานข่าวจึงเชื่อมโยงเป็นประเด็นเดียวกันแทนที่จะเป็นการรายงานจากตามจังหวัดต่างๆ

จากประเด็นนี้สุชาดา จักรพิสูทธิ กรรมการผู้จัดการบริษัทสำนักข่าวประชาธรรม จำกัด และบรรณาธิการบริหาร ได้ให้ความเห็นดังนี้

“ถ้ามองว่าประชาธรรมเป็นสำนักข่าวของ NGOs บ้าง เป็นข่าวเลือกข้าง ซึ่งเราคงไม่ไปเปลี่ยน so what! เป็นเพราะเราทำข่าวคนละประเภทกัน คุณถึงต้องซื้อข่าวเรา ก็ไปเปลี่ยนเขาไม่ได้ เราต้องพิสูจน์ตัวเองว่า OK. เราเป็นข่าวเลือกข้าง เป็นข่าวเลือกข้างที่มีคุณภาพ ที่คุณต้องใช้ ไม่เช่นนั้นคุณตกข่าว ที่นี้มันอยู่ที่ การสร้างกระแสสังคมโดยรวมว่าช่วยทำให้เขาารู้สึกว่าข่าวพวกนี้เป็นข่าว ถ้าไม่ทำข่าวพวกนี้คุณตกข่าว อันนี้เป็นการสร้างกระแสสังคม ผู้บริโภคต้องทำให้เขารู้สึกว่ามันมีdemand ข่าวพวกนี้ที่คุณต้อง supply จริงๆ สื่อเองไม่เข้าใจภาคประชาสังคม เหมารวมว่าเป็น NGOs ประชาสังคมคือ NGOs สื่อแบ่งซ้ายขวา ไม่ใช่รัฐก็เป็น NGOs ภาคประชาชน”

(สุชาดา จักรพิสูทธิ, สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2545)

ในด้านองค์กรพัฒนาเอกชนทั่วไปจะมองเพียงว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวขององค์กรได้ แต่คนในองค์กรพัฒนาเอกชนไม่เห็นความสำคัญของการที่สำนักข่าว มีนโยบายที่จะเน้นที่สื่อกระแสหลัก แม้ในส่วนของคนในองค์กรพัฒนาเอกชนที่ได้รับการฝึกอบรมจากทางสำนักข่าวประชาธรรมให้เป็นสายข่าว ไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควรในการรายงานข่าว ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะไม่เข้าใจว่าเหตุการณ์ที่ตนประสบหรือมีส่วนร่วมอยู่สามารถเป็นข่าวได้

³ การประชุม "เวทียุทธศาสตร์ข่าวสารภาคประชาชน" วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ.2544 ณ ห้องประชุมสถาบันพัฒนาการเมือง ชั้น 13 ตึกข้าง

แนวโน้มในอนาคต

แม้จะประสบปัญหาทั้งด้านการเงิน และด้านความน่าเชื่อถือในฐานะสำนักข่าว สำนักข่าวประชาธรรม ยังคงทำงานต่อไปโดยหวังจะทำให้สังคม มอง ภาพการเคลื่อนไหวของชาวบ้าน ให้เป็นเรื่องสาธารณะ ที่มีผลต่อการวางและปรับเปลี่ยนนโยบายของรัฐ โดยแนวโน้มนี้นักข่าวได้รับการยืนยันจากบทสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

“...หวังว่าเราจะเป็นส่วนหนึ่งในการนิยามตัวตนของชาวบ้านขึ้นมาใหม่ ว่าชาวบ้านมีศักยภาพแบบนี้ การเคลื่อนไหวของชาวบ้านหมายความว่าอย่างไร หวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่ง แล้วผลิตซ้ำมันเรื่อยไป สังคมมีการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับชาวบ้าน และต่อไปที่ชาวบ้านมาเคลื่อนไหวถูกทำให้เป็นเรื่องสาธารณะ สังคมพร้อมที่จะdemand ให้เป็นเรื่องpublic ในที่สุดรัฐจะมีนโยบายขึ้นมา ที่ไม่เป็นธรรมต่อคนเหล่านี้ ชาวบ้านคนจน คนชายขอบ ก็หวังว่าสังคมจะช่วยตรวจสอบช่วย balance...”

(สุชาติ จักรพิสุทธิ์, สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2545)

อย่างไรก็ตามในส่วน of เว็บไซต์ทางสำนักข่าวประชาธรรม ทางผู้จัดทำ ไม่ได้กำหนดเป็นภารกิจหลัก เป็นเพียง เครื่องมือเพิ่มเติม ในแง่การมีสื่อเป็นของตนเอง โดยจะใช้เป็นฐานข้อมูล ด้วยข้อจำกัดทางเทคโนโลยี และทางเศรษฐกิจที่ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทั่วไป ผู้ปฏิบัติงานของสำนักข่าวประชาธรรมเห็นว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพที่จะทำให้เข้าถึงประชาชนได้ดีกว่าหากเปรียบเทียบกับสื่อชนิดอื่นๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออก ที่อินเทอร์เน็ตมีลักษณะเปิดกว้างที่สุดในขณะนี้ เพราะรัฐเข้ามาควบคุมน้อยที่สุด นอกจากนั้นมีการเตรียมที่จะพัฒนา เพื่อที่จะให้เป็นเว็บไซต์สื่อทางเลือกของภาคประชาชน พัฒนาในเชิงเนื้อหา เน้นการให้ความรู้ (education) เป็นหลักเพื่อให้คนสามารถเข้ามาค้นคว้าข้อมูลในเชิงลึก มีการรวบรวมหัวข่าว และบทความที่เกี่ยวข้องกับข่าวเพื่อให้ข้อมูลเต็มที่ และรวบรวมฐานข้อมูลที่ตั้งขององค์กรสื่อภาคประชาชน ส่วนเรื่อง ปฏิสัมพันธ์จากผู้อ่าน เช่น เรื่องกระดานข่าว นั้นมีการพูดคุยกัน แต่ต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำเพิ่ม โดยระยะแรกเน้นการสร้างฐานข้อมูล ก็อย่างน้อยทำให้ผู้เข้าชมเว็บไซต์มองภาพรวมของการใช้สื่อภาคประชาชนออก

3. บ้านนอกคอกคอกคอม <http://www.bannok.com>

ความเป็นมา

บ้านนอกคอกคอกคอม เริ่มจากคุณสมบัติ บุญงามอนงค์ หรือที่เป็นที่รู้จักในนาม บก. ลายจุด ซึ่งเป็นนามแฝงที่ใช้บนอินเทอร์เน็ต ตามความหมายที่แนะนำในเว็บ ว่าเป็นรูปควาย ลายจุด⁴

ควาย หมายถึง สังคมเกษตร คนไทย ชื้อๆ

ลายจุด หมายถึง สังคมตะวันตก ฝรั่งเศส หมายชนิดหนึ่งมีลายจุด

ในอดีตบก.ลายจุดเป็นอาสาสมัครโครงการละครเพื่อการพัฒนาเยาวชน กลุ่มละคร มะขามป้อม ทำโครงการสื่อชาวบ้าน ที่ใช้ละครเป็นสื่อในการสื่อสารกับชุมชน ต่อมาในปี 2534 ได้ร่วมกับเพื่อน ๆ ก่อตั้งของกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงา (ปัจจุบันสังกัดมูลนิธิโกมลคีมทอง) ต่อมาในปี 2541 บก.ลายจุดได้เริ่มบทบาทใหม่ในการเป็นเว็บมาสเตอร์ www.thebangkok.com ซึ่งภายหลังได้ย้ายองค์กรขึ้นมาทำงานพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา จังหวัดเชียงราย จึงเปลี่ยนชื่อเว็บเป็น www.bannok.com ในขณะที่ปี 2543 กลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงาเองก็ได้วางจุดยืนของตน เป็นกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้าน การศึกษา และพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง และได้ดำเนินการตามจุดยืนมาจนถึงปัจจุบันพร้อมๆ กับการใช้เว็บไซต์บ้านนอกคอกคอกคอม เป็นส่วนหนึ่งในการประชาสัมพันธ์งานขององค์กร โดยปัจจุบันกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงาได้สังกัดอยู่กับมูลนิธิโกมลคีมทอง

กลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงา มีงานหลัก คือ

1. งานที่เกี่ยวกับชุมชน งานพัฒนาชุมชน ด้านยาเสพติด ด้านการส่งเสริมอาชีพ หัตถกรรม โครงการเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง โครงการเกี่ยวกับการช่วยเหลือเด็กคนชรา ตั้งกองทุน
2. งานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อการพัฒนา
 - 2.1 การใช้อินเทอร์เน็ต ระบบสารสนเทศโดยตรง
 - 2.2 บ้านนอกทีวี การทำโทรทัศน์ชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เป็นเว็บประชาสัมพันธ์ขององค์กร

⁴ ดัชนีคือ ลายจุด www.bannok.com/board/superbuff

2. เป็นหน้าตาที่เชื่อมระหว่างคนเมือง และคนชนบท เพื่อให้คนเมืองรับรู้เรื่องราวเล็กๆเกี่ยวกับชนบท ระดมความช่วยเหลือ เป็นหน้าตาหรือประตูให้กับคนที่อยากเป็นอาสาสมัครในชนบทได้เดินทางเข้ามาเป็นครูอาสา

นโยบาย

เว็บไซต์บ้านนอกดอทคอมไม่ได้วางนโยบายที่เป็นหลักการชัดเจน แต่มุ่งเน้นในการเป็นช่องทางถ่ายทอดให้คนในสังคมที่เปิดเว็บไซต์ได้เข้าใจวิถีชีวิตและปัญหาของชาวเขาและคนในชนบทมากขึ้น โดยสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์ มีการระดมทุนทางสังคม เช่น แร่งงาน ความเข้าใจ ทุนทรัพย์ อีกทั้งยังพยายามรวบรวมคนที่สนใจงานด้านสังคม เดินทางมาเป็นอาสาสมัครทำงานช่วงเวลาหนึ่งตามรายละเอียดในแต่ละโครงการ

บุคลากร

กลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจงกามีคุณสมบัติ บุญงามอนงค์ เป็นผู้อำนวยการกลุ่ม บุคลากรหลัก 8 คน เจ้าหน้าที่ประจำโครงการเป็นสัญญาปีต่อปี 5 คน และมีอาสาสมัครช่วยงาน

เงินทุน

รายได้ของกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจงกา มาจากการทำโครงการ ขอบทุนสนับสนุนโครงการทั้งจากหน่วยงานภายใน และภายนอกประเทศ และรายได้อีกส่วนมาจากการรับทำโฮมเพจ ออกแบบเว็บไซต์ 50,000 บาท ต่อเว็บไซต์ ตลอดจนการรับเชิญไปเป็นวิทยากรพูดในเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ในส่วนของแหล่งทุนของบ้านนอกดอทคอม ในปัจจุบัน มีดังนี้

แหล่งทุนต่างประเทศ

- องค์การแตร้เคซอม ประเทศเยอรมนี
- องค์การโอโซก้า ประเทศสหรัฐอเมริกา
- สถานทูตสวีเดน
- ILO องค์การแรงงานระหว่างประเทศ
- World Bank และ The Global Catalyst Foundation

ทุนในประเทศ

- สภาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชน
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ ปปส.
- เงินบริจาคจากบุคคลทั่วไป

ค่าใช้จ่ายของการบริหารเว็บไซต์ ไม่ได้เป็นรายจ่ายหลัก แต่เป็นการรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายขององค์กร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการใช้เทคโนโลยี การเชื่อมต่อสัญญาณ เนื่องจากสถานที่ที่ตั้งองค์กรไม่มีสายโทรศัพท์ จำเป็นต้องใช้ดาวเทียมในการติดต่อสื่อสาร ค่าใช้จ่ายในช่วงแรกอยู่ที่ประมาณเดือนละ 20,000 บาท แต่ตอนนี้ลดลงเหลือประมาณ 5,000-6,000 บาท โดยการจัดการค่าใช้จ่ายใช้วิธีเฉลี่ยเป็นค่าใช้จ่ายของแต่ละโครงการ เนื่องจากทุกโครงการต้องใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร รวมถึงในส่วนของการค่าไฟฟ้า ค่าใช้ของส่วนกลาง การที่ให้ทุกโครงการต้องเฉลี่ยในค่าใช้จ่าย ทำให้ปัญหาเรื่องนี้หมดไป

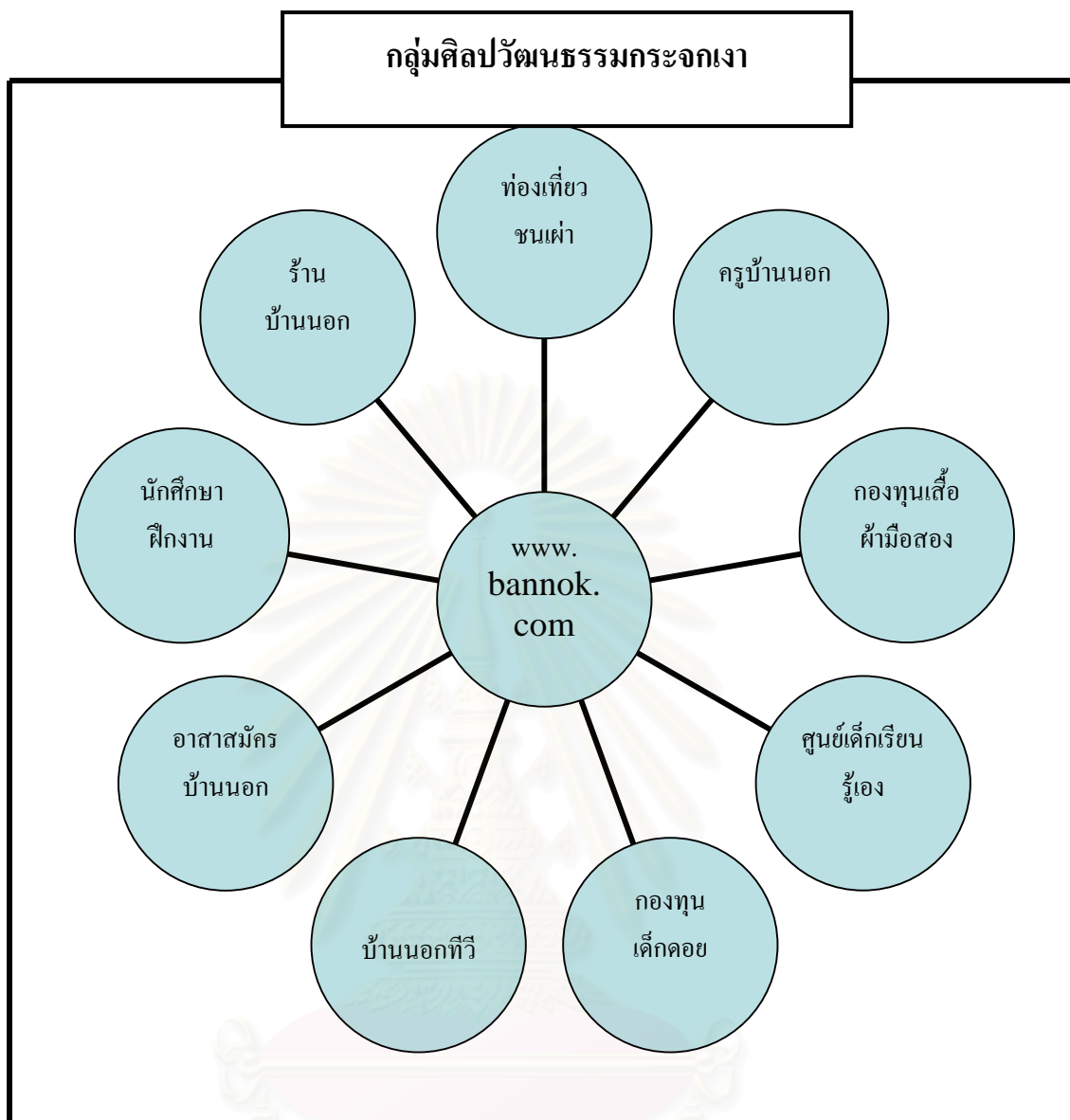
ลักษณะการทำงาน และการจัดการ

กลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกา มีการทำงานในลักษณะของการทำโครงการโดยใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ โดยพยายามให้ทุกฝ่ายมีการอธิบายโครงการของตัวเองไว้ ในส่วนของ การประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ นอกจากนี้ยังมีเว็บไซต์ www.ebannok.com สำหรับทำการค้า งานหัตถกรรม จากชาวเขา โดยทั้งหมดมีความพยายามทำให้เนื้อหาสอดคล้องกับโครงการที่มีอยู่

การทำงานจะมีการประชุมภายในกลุ่ม โดยมีการประชุมทั้งผ่านคอมพิวเตอร์ และประชุมโดยตรง รายงานการทำงานของคนในตอนเช้า กลางคืนจะมีการบันทึกการทำงาน ลงในฐานข้อมูลกลาง ทุกคนสามารถเข้าไปเขียน อ่าน ต่อๆ กัน

เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำงานสามารถออนไลน์ (online) ทุกเครื่อง ผ่านดาวเทียม เป็นระบบ Intranet ทุกอาคาร บ้านทุกหลัง จะมีสาย LAN (Local Area Network) เชื่อมโยงทั้งองค์กร (office) แล้วมีเซิร์ฟเวอร์ (server) ระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นระบบฐานข้อมูลองค์กรทั้งหมด การทำงานทั้งหมดเป็นกิจวัตรประจำวันขององค์กร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 2 แผนผังโครงสร้างองค์กรของกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกา

ปัญหาที่ประสบ

เนื่องจากกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกา เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ไม่มีการกำหนดนโยบาย องค์กรแบบตายตัว ปัญหาที่พบเป็นเรื่องทั่วไปขององค์กรพัฒนาเอกชน ได้แก่

- เรื่องบุคลากรไม่เพียงพอกับงานที่มี ซึ่งแต่ละคนมีงานประจำโครงการประจำซึ่งต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว แต่ไม่ได้เป็นปัญหาใหญ่แต่อย่างใด เป็นเรื่องของงานมากกว่าคน ปัจจุบันเริ่มดีขึ้น มีการระดมคน อาสาสมัคร นักศึกษาฝึกงาน

- เรื่องงบประมาณ ค่าใช้จ่าย เนื่องจากพื้นที่ที่กลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกาตั้งอยู่นั้น สายโทรศัพท์ยังเข้าไม่ถึงทำให้ การใช้อินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียมมีค่าใช้จ่ายสูง แต่ปัจจุบันเริ่มเข้าสู่

จุดคุ้มทุน รวมทั้งค่าใช้จ่ายเครื่องใช้ส่วนกลางอื่นๆ เช่น เครื่องใช้สำนักงาน กระดาษ ค่าไฟฟ้า โดยใช้วิธีให้ทุกโครงการเฉลี่ยเป็นค่าใช้จ่ายของแต่ละโครงการ

- เรื่องของเทคโนโลยี ต้องมีการเรียนรู้กันให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี เห็นได้จาก การที่กลุ่มคนที่ทำงานไม่ได้มีการเรียนรู้ในด้านนี้โดยตรง พี่นเพเป็นคนทำงานด้านละคร ที่สนใจ ศึกษาหาความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีเอง

แนวโน้มนในอนาคต

เนื่องจากมองว่าอินเทอร์เน็ตมีศักยภาพ สามารถสร้างให้เป็นเครือข่าย ลดข้อจำกัดในเรื่องของการติดต่อสื่อสาร ทั้งด้านเวลา สถานที่ แต่ถึงอย่างไร คงต้องอาศัยสื่อมวลชนในการที่จะส่งผ่านข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ไปยังคนในสังคม ในวงกว้างอยู่ดี ปัจจุบันนี้ คณะผู้จัดทำอยากทำให้เว็บไซต์บ้านนอกดอทคอมให้เป็นกระแสดอทคอมในรูปแบบที่มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ เนื่องจากที่ผ่านมาผู้จัดทำพบว่าเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอมประสบความสำเร็จสูงมากในเรื่องของการระดมทุน ความช่วยเหลือ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต แต่การจะเป็นบ้านนอกดอทคอมนั้นก็กินความหมายรวมทั้งหมดของภาคชนบท ไม่ใช่เฉพาะพื้นที่ที่จังหวัดเชียงรายเท่านั้น ดังนั้นที่เป็นอยู่จึงเป็นเพียงเว็บไซต์ขององค์กรกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระแสดอทคอม

นอกจากนั้นผู้จัดทำเว็บไซต์ยังอยากทำให้เป็นเว็บไซต์ของบ้านนอกจริงๆ อันหมายถึงเรื่องราวที่ได้รับการนำเสนอในเว็บไซต์จะขยายพื้นที่มากกว่าที่จังหวัดเชียงราย หรือชาวเขา มีความคิดที่จะทำสำนักข่าวบ้านนอก 76 จังหวัด มีการรายงานข่าวจากทั่วประเทศเหมือนสำนักข่าวไทย ซึ่งต้องใช้ทุน และบุคลากรสูงมาก ดังที่สมบัติ บุญงามอนงค์ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องของความสำเร็จในการระดมความช่วยเหลือผ่านทางอินเทอร์เน็ตไว้ว่า

“ตอนนี้อยากทำให้เป็นกระแสดอทคอมให้ดีกว่านี้ เพราะว่าในตอนแรก 3 ปีที่ผ่านมาทำแบบไม่รู้ว่ามันจะเป็นอย่างไร นึกไม่ออก เราตกใจมากเรื่องครูอาสา เหลือเชื้อ 1,500 คน เราคิดว่าทำ 5 รุ่น ก็ไม่มีคนมาแล้ว ตอนนีรุ่นที่ 43 ไม่เล็ก ไม่น้อยลงมากขึ้นเรื่อยๆ ขนาดไม่ได้ประชาสัมพันธ์อะไร ไม่ทำการตลาดเชิงรุก อยู่มา 43 รุ่น รุ่นละ 20 คน ทุกเดือน ...”

(สมบัติ บุญงามอนงค์, สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2545)

4. ไทยทอปปีคดอทคอม <http://www.thaitopic.com>

ความเป็นมา⁵

ไทยทอปปีคดอทคอมเริ่มจากการที่พีระ ลีวลม หรือชื่อที่ใช้ใน Cyber name “ม้ามังกร” ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตจังหวัดสกลนคร เคยทำงานด้านวิชาการให้กับเว็บไซต์พันธุทิพย์ดอทคอม ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ประสบความสำเร็จสูงมากในเรื่องของกระดานข่าว (webboard) และในช่วง เวลานั้นประเด็นทางสังคมที่ได้รับความสนใจมาก คือกรณีของวัดพระธรรมกาย เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับศาสนา จึงมีความอ่อนไหว (sensitive) สูง จึงเกิดประเด็นว่าการแสดงความคิดเห็นควรมีอิสระมากเพียงใด พีระ ลีวลมจึงจัดทำ Sensitive Forum ขึ้น ซึ่งเป็นเว็บไซต์สำหรับการแสดงความคิดเห็นที่ถูกเปิดกว้าง และข้อคิดเห็นใดๆจะไม่ถูกคัดทอนจากเว็บมาสเตอร์

จากการทำ Sensitive Forum พบว่ามีคนเป็นจำนวนมาก จากหลากหลายที่มาเข้ามาแสดงความคิดเห็น โดยมีเป้าหมายที่ตรงกันในเรื่องเกี่ยวกับประเด็นทางศาสนา นอกจากการแสดงความคิดเห็นแล้ว มีการนำเสนอข้อมูล ทั้งภาพ เสียง การรวบรวมข่าวจากสื่อมวลชน หรือจากเอกสารการชี้แจง เพื่อประกอบการแสดงความคิดเห็น กลายเป็นเครือข่ายฐานข้อมูล ที่เป็นมากกว่าการแสดงความคิดเห็นทั่วไปบนกระดานข่าว

แม้ Forum จะมีศักยภาพเป็นจุด นัดพบที่มีการสื่อสารแบบสองทาง โดยมีเป้าหมายในเรื่องเดียวกัน แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในการนำไปสู่การเคลื่อนไหวอื่นๆ ด้วยเหตุนี้ทางพีระ ลีวลม จึงได้มีการพัฒนาเปิดกว้างมากกว่าการเป็น Forum โดยใช้เว็บไซต์เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของไทยทอปปีคดอทคอม

ไทยทอปปีคดอทคอม เป้าหมายสำคัญที่สุดของเว็บ คือความร่วมมือเป็นเครือข่ายทางข้อมูล มีการเพิ่มเนื้อหาจากส่วนของ Sensitive Forum คือ

- นิตยสารไทยทอปปีค
- สำนักข่าวไทยไซเบอร์แลนด์
- กองทุนชาวนีทเพื่อการพัฒนา

ประมาณพ.ศ.2543 สังคม สัจจร นักวิจัยอิสระ ซึ่งรู้จักและเคยร่วมงานกับพีระ ลีวลม ได้มาร่วมงานที่ไทยทอปปีคดอทคอม ในฐานะผู้ดูแลเว็บร่วมกับพีระ ลีวลม ซึ่งก่อนหน้านี้ ในปี 2539 ช่วงก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 สังคม สัจจร ได้ดำเนิน

⁵ เก็บความจาก www.thaitopic.com/vision/#1

โครงการติดตาม และเผยแพร่นโยบายสาธารณะอยู่ เมื่อมาร่วมกันทำงานที่ไทยท็อปอิก จึงนำมาสู่การเพิ่มเนื้อหาในไทยท็อปอิก คือ

- เวทีนโยบายสาธารณะ
- การบ้านการเมือง

ปัจจุบันสมาชิกของไทยท็อปอิกดอทคอม มีจำนวนประมาณ 5,115 คน และจำนวนผู้อ่านเฉลี่ย 100 คน ต่อวัน ในช่วงที่สูงสุด 400 คนต่อวัน โดยสมาชิกส่วนใหญ่มาจากผู้ที่มีความคุ้นเคยในการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นประจำ ซึ่งมีทั้งในประเทศ และต่างประเทศ วิธีการเป็นสมาชิกทำได้โดยการสมัครจดหมายข่าว

วัตถุประสงค์⁶

1. เพื่อเป็นเวทีส่งเสริมการพัฒนาข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสังคมบนอินเทอร์เน็ต
2. เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคม
3. เพื่อเป็นกลไกในการสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคม
4. เพื่อเป็นกลไกจัดการระบบเครือข่ายความร่วมมือทางข้อมูลและความรู้
5. เพื่อเป็นกลไกเกาะติดประเด็นทางสังคมให้คลี่คลาย
6. เพื่อเป็นกลไกเผยแพร่ข่าวสารสู่มวลชนในอินเทอร์เน็ต
7. เพื่อให้คนเมืองในสถานภาพของปัจเจกชนโดดเดี่ยว ได้มี "หมู่บ้าน" ที่พักพิงในเมืองด้วยความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน มีโอกาสได้แสดงศักยภาพเป็นกิจกรรมร่วมกันตามสมควร

นโยบาย⁷

ไทยท็อปอิกดอทคอมมีเป้าหมายหลัก คือต้องการเป็นเครือข่ายความร่วมมือทางข้อมูล ที่เปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของเว็บ สามารถเสนอแนะและวิจารณ์การทำงานได้ โดยระบบจัดการต้องโปร่งใสมากที่สุด

ทางผู้ดูแลเว็บไซต์มีความเชื่อว่าในสังคมรูปแบบใหม่มีความเป็นปัจเจกชนสูง แต่หากการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต กลายเป็นชุมชนบนอินเทอร์เน็ตที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมจริงอาจนำมาสู่การเคลื่อนไหว หรือการสร้างจิตสาธารณะต่อประเด็นส่วนรวม ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับวิถีชีวิตของคนในอดีตภายใต้สโลแกนหมู่บ้านไทยท็อปอิก ร่วมใจสร้างสรรค์สาระให้สังคมไทย

⁶ www.thaitopic.com/vision#4

⁷ เก็บความจาก www.thaitopic.com/vision#3

บุคลากร

เนื่องจากไทยทอปปิก ไม่ใช่ทั้งองค์กรทางธุรกิจ และองค์กรพัฒนาเอกชน ไม่มีลักษณะของการเป็นองค์กร เป็นเพียงการทำงานร่วมกันของบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกัน โดยใช้สถานที่ที่ห้องสมุดเล็กๆที่บ้าน บุคลากรหลักของเว็บไซต์จึงมีเพียง พี่ระ ลีวลม และสังคม สัจจร กอซึ่งใช้เป็นสถานที่สำหรับการศึกษาและทำวิจัย เพราะงานหลักของสังคม สัจจร คืองานวิจัย ส่วนงานหลักของพี่ระ ลีวลม คืองานสอน เวลาที่เหลือคือการจัดทำเว็บไซต์ ดังที่สังคม สัจจรได้พูดถึงโครงสร้างของไทยทอปปิกไว้ดังนี้

“เราพยายามที่จะสร้างเป็น *Public Area* สำหรับ แสดงความคิดเห็นสาธารณะ ที่เป็นเพื่อ ประโยชน์สาธารณะภายใต้ สโลแกน สร้างสรรค์ศาลาเพื่อสังคมไทยจริงๆ ไทยทอปปิก โดยเจตนารมณ์ที่แท้จริงต้องการเป็น *Public Area* สำหรับคนที่มีความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์

เราเป็นประชาชนอยู่แล้ว จุดอ่อนของNGO ก็คือว่า *organization* ที่แปลว่า องค์กร แต่เราภายใต้เป็นการรวมตัวของสังคมและมั๊งกร เราไม่อยู่ในข่ายที่เป็นองค์กร เราเรียกNGO ไม่ได้ แต่ถามว่าเราอยู่นอกภาครัฐ ใช่ ถ้าเกิดจะใช้ *NGI [non government individual]* เป็นลักษณะ *individual* มากกว่าเป็นในลักษณะของบุคคลอิสระที่สามารถรวมกลุ่มกันทำ ถ้าเกิดอยู่ภายใต้นิยามของ *civil society* เรายังไม่ถึงขั้นเราอยู่ในขั้นของการแสดงความคิดเห็น เราไม่มี*area* ซึ่งมีขอบเขต แต่ถ้าอนุมานว่าชุมชน คือการรวมกลุ่มของผู้คนจำนวนหนึ่งซึ่งมาปฏิสัมพันธ์กันภายใต้*area* หนึ่งซึ่งคือ *cyber space* เราอาจจะเป็น *civil society* ได้ เราใช้ทั้ง NGO กับองค์กรธุรกิจไม่ได้เพราะเราไม่มีการจัดตั้ง ไม่มีประธาน ไม่มีระบบกรรมการ”

(สังคม สัจจร, สัมภาษณ์, 23 กรกฎาคม 2545)

เงินทุน

รายได้มาจากโครงการสนับสนุนกิจกรรมทางสังคม (*social support*) ของบริษัทโทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือที่รู้จักกันทั่วไปในนามดีแทค (DTAC) ซึ่งเป็นบริษัทที่ทำธุรกิจด้านสื่อสารโทรคมนาคม เดือนละ 10,000 บาท 12เดือน อีกส่วนมาจากการรับทำงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยติดต่อผ่านทางเว็บไซต์ เช่น งานวิจัยของพรรคชาติไทย เรื่องการสำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนาของคนกรุงเทพมหานคร

ในด้านรายจ่ายเป็นค่าเช่าเว็บประมาณเดือนละ 600 บาท และ ค่าอินเทอร์เน็ต ทางไทยทอปปิกใช้บริการ *click TA* เดือนละ 100 บาท ส่วนค่าโทรศัพท์ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายส่วนกลางของที่ทำงานอยู่แล้ว

ลักษณะการทำงาน และการจัดการ

การทำงานของไทยทอปปิด ใช้หลักการมีส่วนร่วม การเป็นพื้นที่สาธารณะ การสื่อสารในระดับแนวราบ เป็นปรัชญาในการทำงาน การประชาสัมพันธ์เป็นไปในลักษณะของการบอกต่อ หรือเป็นการที่ผู้อ่านเข้ามามีส่วนร่วมเช่นการเผยแพร่ในเว็บอื่น จะมีการนำไปฝาก link ให้ โดยแจ้งให้ผู้ดูแลเว็บทราบ เป็นการสื่อสารในระดับแนวราบ

ในส่วนของการจัดการด้านเนื้อหา สามารถแบ่งเนื้อหาตามแหล่งที่มาได้ ดังนี้

- จากสมาชิก และผู้เข้าชมเว็บไซต์
- จากบทความของนักวิชาการ นักหนังสือพิมพ์ที่เผยแพร่ในสื่ออื่น โดยมีการลงชื่อเจ้าของบทความนั้นกำกับ โดยอาศัยการที่ผู้จัดทำเว็บไซต์มีเครือข่ายความสัมพันธ์ ทั้งอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ
- จากคณะผู้จัดทำไทยทอปปิดคอยคอมเองอาศัยเครือข่ายการทำวิจัยที่มีอยู่แล้ว เช่น กรณีกระบวนการโครงการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ซึ่งแหล่งที่มาของบทความ รวมทั้งเรื่องเครือข่ายของความสัมพันธ์ได้รับการระบุงจาก การสัมภาษณ์คุณสังคม สัจจกร ดังนี้

“1.ส่งมาเอง 2.บทความจะถูกส่งมาทางไปรษณีย์ มาให้ที่เวทีนโยบายสาธารณะ หรือ office ทั้งจากสมาชิกที่เขา อ่าน / เขียน / เจอ บทความที่ส่งมาให้ต้องมารองอีก ที่ บทความที่ลงโดยส่วนใหญ่จะรู้จักกันเป็นส่วนตัว มีน้อยที่ไม่รู้จักกัน อย่างเช่น คุณ ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ รู้จักส่วนตัว อ.นิธิเป็นอาจารย์ของเพื่อนอีกที่ มีการคุยผ่านทางเพื่อน คุยกับอาจารย์ตรงๆว่าถ้าเจอบทความอาจารย์ที่ไหนขออนุญาต มาขึ้นเว็บ ซึ่งอาจารย์ไม่มีปัญหา อย่างถ้าเป็นอ.นิธิ เอียวศรีวงศ์ อ.เกษียร เตชะพีระ อ.พิชัย พันธเสน อ.วิชัย รูปจำดี อ.กรวินทร์ ศรีสังจา อ.ประเสริฐ รักไทยดี จะพิมพ์ที่ไหน สามารถขึ้นเว็บได้หมด เป็นเครือข่ายของการรู้จัก กิ่งส่วนตัวกึ่งทางการ แต่มีการพูดคุยรับทราบกันหรือบางที่มีสมาชิกที่อ่านแล้วmail มาหา เช่นขุนแสวงสรรพกิจ ซึ่งเป็นนักอ่าน เจอบทความบางที่พิมพ์ให้ รวมทั้งขออนุญาตผู้เขียนแล้ว”

(สังคม สัจจกร, สัมภาษณ์, 23 กรกฎาคม 2545)

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาบทความมี 2 ด้าน คือ

1. บทความนั้นมีความเป็นวิชาการเพียงพอหรือไม่
2. บทความนั้นเป็นบทความที่นำเสนอข้อมูล หรือมุมมองเพียงด้านเดียวหรือไม่

หากบทความที่ส่งมาผ่านทั้งสองหลักเกณฑ์ทางสังคม สัญจร จึงจะนำขึ้นเว็บ และแจ้งให้เจ้าของบทความทราบ

ปัญหาที่ประสบ

เนื่องจากไทยทอปปิด ไม่ได้เป็นเว็บที่ถูกต้องแบบให้มีผู้เข้าชมจำนวนมาก หรือเพื่อการประชาสัมพันธ์ตัวเอง ปัญหาที่ผู้อ่านพบนอกจากการที่เว็บไม่ค่อยมีการเคลื่อนไหว เนื่องจาก คนทำงานหลักทั้งสองคน มีภารกิจส่วนตัวที่ต้องให้ความสำคัญมากกว่าการทำเว็บไซต์

นอกจากนั้นยังมีปัญหาที่ผู้จัดทำเว็บประสบอีก 2 ประการ คือ

1. ปัญหาทางเทคโนโลยี เรื่องที่เกี่ยวกับด้านเทคนิค ไวรัสมัลแวร์
2. ปัญหาด้านเงินทุนในการจ้างบุคลากรในการพิมพ์บทความเพื่อเผยแพร่ แม้ว่าบทความส่วนหนึ่งจะมีสมาชิกจัดพิมพ์บทความส่งมาให้ แต่พบข้อเสียคือบทความนั้นถูกจำกัดโดยความสนใจส่วนตัวของสมาชิกที่เป็นผู้ส่ง

แนวโน้มในอนาคต

ไทยทอปปิดก็ยังยึดถือหลักการของการเป็นพื้นที่สาธารณะ วางบทบาทในการให้ความรู้ทางวิชาการเนื่องจากกลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ที่เข้ามาส่วนมากเป็นนักวิชาการ และนักศึกษา ที่สนใจปัญหาบ้านเมือง ไม่เน้นบทบาทของผู้ก่อให้เกิดการกระทำมากนัก เน้นการแสดงความคิดเห็นเพื่อก่อให้เกิดการวิเคราะห์ โดยการให้ข้อมูลที่ผ่านการแสดงความคิดเห็น หรือวิเคราะห์จากคนจำนวนหนึ่ง ในอนาคตผู้จัดทำจะมีการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้อ่าน โดยเฉพาะในส่วนของนักวิชาการที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นเพิ่มขึ้น และเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนจัดการกันเอง โดยลดบทบาทของเว็บมาสเตอร์ลง แนวโน้มในการเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมของสมาชิกได้รับการชี้แจงเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์ คุณสังคม สัญจร ดังนี้

“ส่วนที่ต้องเสริม ในอนาคตเรากำลัง *design* อยู่ คือระบบให้สมาชิกมีส่วนร่วม เป็นความคาดหวัง ทำอย่างไรให้นักวิชาการ เข้ามาแสดงความคิดเห็นใช้เว็บเราให้มากขึ้น ปัจจุบันมีอยู่จำนวนหนึ่ง คนจำนวนนี้ ขอใช้คำว่าพฤติกรรมของนักวิชาการ ระบุว่าคนอื่นคิด แต่ถ้าตนเองจะคิด ตนเองต้องสังเคราะห์ และพอสังเคราะห์ เป็นความคิดของตนเอง การเลือกสื่อที่จะลง เขาจะไม่เลือกลงของเราเป็นที่แรก เลือกสื่อที่เป็น *public* กว่า เช่น หนังสือพิมพ์ แล้วค่อยส่งให้เราเป็นลำดับต่อไป อย่่างไรเสียยอดพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ หลักแสน ถึงจะมีคนอ่านหรือไม่ อย่่างไรก็ตามไทยทอปปิดควรปล่อยให้เป็นเรื่องของสมาชิกจัดการกันเอง โดยที่เว็บมาสเตอร์ หรือเรียกตามพฤตินัย เจ้าของเป็นผู้ดูอยู่ห่างๆ มา *participation* มาร่วมแสดง

ความคิดเห็นในฐานะนักวิชาการคนหนึ่ง ลดบทบาทแทนที่จะเป็นผู้ edit ส่วนผู้ที่
จะมาedit ไม่เห็นด้วยกับบทความนั้น อาจใช้ระบบให้ชุมชนเป็นผู้ตัดสิน เช่นบท
ความนี้เราไม่เห็นด้วย ว่าเขียนแบบนี้เกิดผลเสียหายขอให้ถอดถอนข้อความนี้ หรือ
ข้อความคำหยาบ”

(สังคม ศัจจจร, สัมภาษณ์, 23 กรกฎาคม 2545)

5. เว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย <http://www.thaingo.org>

ความเป็นมา

เริ่มจากองค์กรภาคีความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนา(ภรส.) ซึ่งเป็นองค์กรทำหน้าที่
ในการประสานแหล่งทุน ระดมทุน และกระจายทุน ระหว่าง องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กร
แหล่งทุน โดยเฉพาะเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ขององค์กรพัฒนาเอกชน ที่ปฏิบัติงานในระดับ
ชุมชน ฐานราก ภรส.มีดำริที่จะสร้างความยั่งยืนในการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชนและสร้างภาพ
ลักษณ์ใหม่ของ NGOsในสังคมไทย ก้าวแรกของการเคลื่อนไหวเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวคือ
การจัดตั้งมูลนิธิกองทุนไทย (มกท.) เป็นองค์กรนิติบุคคล เพื่อให้เกิดความสะดวกในการดำเนินงาน
และตามมาด้วยการจัดทำเว็บไซต์

ในช่วงระยะ 5 ปีที่ผ่านมา แหล่งทุนจากต่างประเทศเริ่มหยุดให้ความช่วยเหลือประเทศ
ไทย เนื่องจากพิจารณาว่าประเทศไทยไม่ใช่ประเทศที่ยากจนอีกต่อไป ทางองค์กรพัฒนาเอกชน
(NGOs) จึงมีความจำเป็นต้องแสวงหาแหล่งทุนแห่งใหม่ภายในประเทศ จากสาธารณชน องค์กร
ทางธุรกิจแต่กลับพบ ปัญหาใหญ่คือภาพลักษณ์ขององค์กรพัฒนาเอกชนที่สังคมไทยไม่ยอมรับ
สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากภาพขององค์กรพัฒนาเอกชนที่ถูกเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน ถูกมองว่าองค์กร
พัฒนาเอกชนเป็นพวกรับเงินต่างชาติ พวกก่อความวุ่นวาย ขัดขวางการดำเนินงานของรัฐ อยู่เบื้อง
หลังการชุมนุม ทำให้สังคมไม่สนับสนุนการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชน ทั้งๆ ที่ในสังคมไทย
มีการบริจาคในเชิงการกุศล เรื่องการสังคมสงเคราะห์ เป็นจำนวนมากอยู่แล้ว ดังที่คุณกวิน ชุติมา
รองผู้อำนวยการองค์กรภาคีความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนา/มูลนิธิกองทุนไทย ที่ดูแลงาน
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ขององค์กร ได้สัมภาษณ์ในเรื่องเกี่ยวกับทัศนคติของสังคมไทย
เกี่ยวกับองค์กรพัฒนาเอกชนดังนี้

“ที่ผ่านมามีการบริจาคในเรื่องเด็กมีมาก ในเรื่องเชิงการกุศล การสังคมสงเคราะห์มีมาก
พอเด็กตั้ง องค์กรที่เกี่ยวข้องกับพระราชวงศ์ วัด คนไทยบริจาคให้วัดปีหนึ่งเป็นหมื่นล้าน
ทั้งที่ความจริงปัญหาการทุจริตในวัดมีเยอะมาก มีงานวิจัยที่NIDA ออกมา บัญชีไม่โปร่งใส
เลย เรามีความเชื่อว่าวัดดี วัดเป็นของดี คนให้ไม่คิดอะไรแต่องค์กรเอกชนไม่มีภาพลักษณ์

แบบตีเหมือนวัด คนจะเลือกให้ ถ้าองค์กรในพระราชูปถัมภ์ องค์กรใหญ่เก่าแก่ อย่างสภา
 กษัตริย์ไทย ใครก็อยากให้ คิดว่าปลอดภัยไม่มีการคอร์รัปชัน หรือองค์กรระหว่างประเทศ
 UNICEF ไม่มีใครตั้งคำถามกับยูนิเซฟ ทั้งที่จริงยูนิเซฟให้เงินค่าตอบแทนคนสูงมาก ถ้า
 คุณจะไปบริจาคองค์กรเด็ก ให้บริจาคองค์กรไทยดีกว่า เพราะยูนิเซฟ เอาเงินมาให้องค์กรไทย
 ทำงาน แต่มีค่าบริหารจัดการที่แพงมาก”

(กวิณ ชุตินา, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2545)

ด้วยอัตราการเติบโตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และศักยภาพอินเทอร์เน็ต ในการประชา
 สัมพันธ์ และการระดมทุน โดยมีตัวอย่างจากบ้านนอกดอทคอมของกลุ่มศิลปินประจวบฯ จังหวัด
 เชียงรายที่ประสบความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา และจากการพูดคุยในระหว่าง
 องค์กรพัฒนาเอกชน โดยคุณสมบัติ บุญงามอนงค์ แห่งบ้านนอกดอทคอม พบว่าคนทั่วไปในสังคม
 เข้ามารับตั้งคำถาม โดยรวมเกี่ยวกับองค์กรพัฒนาเอกชนที่กระดานข่าวของบ้านนอกดอทคอมเป็น
 จำนวนมาก จึงนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่าควรมีเว็บไซต์ที่ตอบปัญหาทั่วไปขององค์กรพัฒนาเอกชน อีกทั้ง
 เป็นการเผยแพร่ภาพลักษณ์ขององค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อเปลี่ยนทัศนคติของสังคมต่อองค์กรพัฒนา
 เอกชน อีกทั้งยังเป็นช่องทางการสื่อสารสู่สังคม

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นเว็บท่าขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย ทำหน้าที่ ดังนี้

- รวบรวมรายชื่อเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนไทย
- เป็นฐานข้อมูลเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนไทย
- เป็นช่องทางการสื่อสารกับสังคม และระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชน
- นำเสนอข้อมูลข่าวสารองค์กรพัฒนาเอกชน
- ประชาสัมพันธ์องค์กรพัฒนาเอกชน
- ประชาสัมพันธ์กิจกรรม สัมมนา รับสมัครงานองค์กรพัฒนาเอกชน

นโยบาย

นโยบายหลักคือการเป็นเว็บท่า (web portal) ขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย ส่วน
 นโยบายเรื่องเนื้อหาการนำเสนอในเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทยไม่มีการกำหนดนโยบายเป็น
 ลายลักษณ์อักษร แต่มีการประชุมเพื่อกำหนดทิศทางนโยบายกว้างๆ ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา เป็นแหล่งข่าวจากองค์กรพัฒนาเอกชน
2. ด้านกระดานข่าว ให้เป็นเวทีสาธารณะเพื่อการสื่อสาร

บุคลากร

บุคลากรของเว็บไซต์Thaingo มาจาก 2 องค์กรหลัก คือ องค์กรภาคีความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนา(ทรส.) และมูลนิธิกองทุนไทย (มกท.) ซึ่งมีภารกิจหลักในการกระจายทุน ระดมทุน รับโครงการ พิจารณาให้ทุนเป็นเรื่องหลัก ส่วนเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่มีงานเว็บไซต์เป็นส่วนหนึ่ง เป็นงานระยะยาว และถือเป็นงานภารกิจรองขององค์กร มีหน้าที่ในการสร้างภาพลักษณ์ และความเข้าใจต่อสาธารณชน ในการดูแลเว็บไซต์Thaingo ปัจจุบัน มีบุคลากรทั้งสิ้น 5 คน

เว็บไซต์ที่อยู่ในความดูแลมี 4 เว็บไซต์ คือ

1. ภาคีความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนา(ทรส.)/ มูลนิธิกองทุนไทย (มกท.) <http://www.tff.or.th> เป็นเว็บไซต์หลักขององค์กรที่ทำหน้าที่ในการระดมทุน การกระจายทุน
2. เว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย <http://www.thaingo.org>
3. ชมรมICT เพื่อนักพัฒนา <http://www.ict.or.th/> เป็นเว็บไซต์ที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร (ICT) ขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย
4. ศูนย์ประสานงานภาคเอกชนแห่งชาติ <http://www.civilsociety.or.th/> เป็นเว็บไซต์ที่รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

เงินทุน

รายได้มาจากการเขียนโครงการขอเงินสนับสนุนจากองค์กรต่างประเทศ เนื่องจากในต่างประเทศเรื่องเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร (ICT) เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจ แหล่งทุนส่วนหนึ่งมีความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับการที่องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรประชาชน สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต ตัวอย่างเช่น มูลนิธิ Asia Foundation มูลนิธิ หิมาลายา มูลนิธิจากประเทศไต้หวัน มูลนิธิจากประเทศเนเธอร์แลนด์

รายจ่ายส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการจ้างบุคลากรในการทำงาน และมีค่าการจดชื่อเว็บไซต์ (Domain Name) ในต่างประเทศ ปีละ 600 บาท

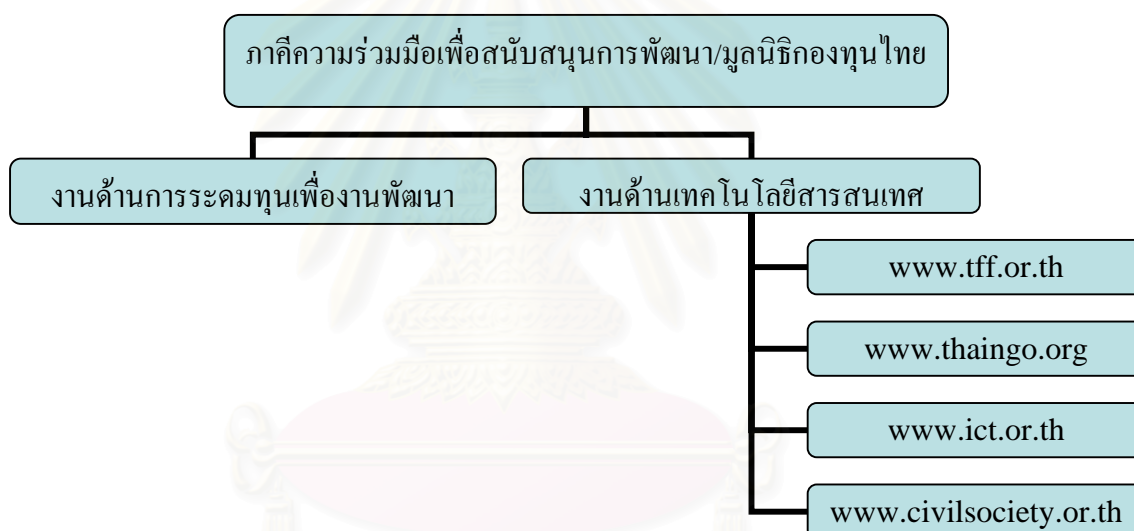
ลักษณะการทำงาน และการจัดการ

เว็บไซต์Thaingo มีการประชุมเจ้าหน้าที่ทั้ง 5 คนที่ดูแลงานด้านเว็บไซต์เป็นประจำทุกเดือน มีการรายงานความคืบหน้าความรับผิดชอบของงานที่แต่ละคนทำอยู่ ไม่มีการประชุมโต๊ะบรรณาธิการ แต่จะเป็นไปในลักษณะ หากมีปัญหาจะมาปรึกษามากกว่า เช่นปัญหาในการติดต่อคนเครือข่ายในพื้นที่ เนื่องจากบุคลากรเป็นคนที่ยังไม่มีประสบการณ์ ทำให้ต้องมาปรึกษาในเรื่องของ

เครือข่ายที่ทำงานในแต่ละด้าน นอกจากนี้มีการประชุมในกลุ่มคนทำงาน ส่วนของกระดานข่าว ทุกเช้า

ในส่วนของการเลือกเนื้อหา มีการประชุมกำหนดทิศทางบ้าง ให้เจ้าหน้าที่ลงไปเจาะลึกในบางประเด็น หรือบางเรื่องที่มีมุมมองต่างจากสื่อกระแสหลัก บทความมีการส่งมาจาก ทั้งที่เป็นเครือข่ายในองค์กรพัฒนาเอกชน และจากนักวิชาการสายชุมชน

สำหรับการตรวจสอบเนื้อหาที่มีข้อความที่ไม่เหมาะสม เช่น กระตุกที่มีลักษณะของการชวนทะเลาะ หรือการกล่าวหาพาดพิงให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายนั้น มีหลักเกณฑ์ที่ทำความเข้าใจว่าจะต้องมีการประชุมก่อนที่จะทำการถอดหรือลือกระตุกนั้นๆ ส่วนเนื้อหาที่สามารถทำการลบได้เลยโดยไม่ต้องผ่านการประชุม คือกระตุกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการโฆษณาขายตรง โฆษณาชวนเชื่อหารายได้

ภาพที่ 3 แผนผังโครงสร้างองค์กรของภาคีความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนา

ปัญหาที่ประสบ

- ปัญหาด้านความร่วมมือจากองค์กรพัฒนาเอกชนหน่วยงานอื่น

การที่เว็บthaingo จะประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับการที่เว็บไซต์ขององค์กรพัฒนาเอกชนอื่นๆ ให้ความร่วมมือ เข้ามาใช้ thaingo.org เป็นเว็บ ทำ link หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านเว็บของทางองค์กร ซึ่งในปัจจุบันองค์กรพัฒนาเอกชนสามารถแบ่งได้เป็นเครือข่ายประมาณ 15 เครือข่ายทั่วประเทศ หากเครือข่ายเหล่านี้ให้ความร่วมมือส่งข้อมูล ตลอดจนการเข้ามาช่วยตอบกระทู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของตนในเว็บไซต์ thaingo เว็บไซต์ก็จะสามารถดำเนินการให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในเรื่องของบุคลากร และเวลา เพราะข้อมูลที่ได้รับจะมีความสมบูรณ์ เนื่อง

จากเป็นงานหลักของแต่ละองค์กรที่แต่ละองค์กรรู้อยู่แล้ว แต่ความร่วมมือที่ได้รับในปัจจุบันไม่เพียงพอเพราะยังอยู่ในระยะเริ่มต้น อีกทั้งอาจมีผลมาจากเรื่องความตื่นตัวในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

- ปัญหาความตื่นตัวในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ขององค์กรพัฒนาเอกชน

การที่องค์กรพัฒนาเอกชนให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ต่างกัน พบว่าทั้ง ๆ ที่เมื่อประมาณ 3 ปีก่อน มีเว็บไซต์ที่เป็นขององค์กรพัฒนาเอกชน 100 กว่าเว็บ แต่บางเว็บไซต์กลับไม่มีการเคลื่อนไหว กลายเป็นแผ่นประชาสัมพันธ์(brochure) บนอินเทอร์เน็ต เนื่องจากบางเว็บไซต์เป็นอาสาสมัครจากองค์กรต่างประเทศเป็นผู้จัดทำให้ หรือบางองค์กรมีอินเทอร์เน็ตแต่ไม่เคยใช้ บางองค์กรมีความรู้สึกต่อต้านเนื่องจากเห็นว่าองค์กรของตนทำงานกับชาวบ้าน ทำงานในชนบทไม่จำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ หรือบางองค์กรขาดความรู้ในเรื่องเทคโนโลยี แต่และมีเพียงบางองค์กรใช้อินเทอร์เน็ตเป็นวิถีชีวิตในการทำงานอย่างกลุ่มศิลปิน วัฒนธรรมกระเจกเงา จากสาเหตุนี้จึงนำไปสู่การเกิดเว็บไซต์ชมรมICT เพื่อนักพัฒนา www.ict.or.th เพื่อสนับสนุน มีการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยี

- ปัญหาเรื่องบุคลากร

ปัจจุบันบุคลากรที่ทำงานด้านเว็บไซต์รวมทุกเว็บไซต์ที่อยู่ในความดูแล 5 คน นอกจากมีปัญหางานมากกว่าคนแล้ว บุคลากรส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เพิ่งจบการศึกษาทำให้เกิดปัญหาในการติดต่อประสานงานในเครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชนเพราะยังไม่รู้จักใครในวงการองค์กรพัฒนาเอกชนเท่าที่ควร

- ปัญหาเรื่องเงินทุน

ตั้งแต่เริ่มดำเนินงาน ในช่วง 1- 2 ปีแรกเรื่องทุนยังไม่ใช่ปัญหาในการทำงาน แต่หากเข้าสู่ช่วงปีที่ 3 อาจจะต้องมีการประชุมเพื่อหาแนวทางในการสร้างความยั่งยืน ส่วนหนึ่งอาจใช้วิธีหาโฆษณา ผู้สนับสนุน โดยเลือกจากองค์กรทางธุรกิจที่มีแนวคิดสนใจการทำงานเพื่อสังคม (CSR :Corporate Social Response)

แนวโน้มในอนาคต

- พัฒนาเว็บไซต์ให้เป็นเว็บท่า (web portal) ที่สมบูรณ์แบบ สำหรับองค์กรพัฒนาเอกชน ที่เว็บไซต์ขององค์กรพัฒนาเอกชนทุกเว็บจะต้อง ทำตัวเชื่อม (LINK) กับไทยเอ็นจีโอ โดยทางไทยเอ็นจีโอพร้อมที่จะลงทุนทำ SERVER หากในอนาคตมีองค์กรพัฒนาเอกชนเข้าร่วมใช้ โดยไม่จำเป็นต้องไปสร้างเว็บใหม่ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นฐานข้อมูลขององค์กรพัฒนาเอกชน เป็น Search Engine ขององค์กรพัฒนาเอกชน

- เป็นแหล่งข่าวสำหรับสื่อกระแสหลักในการทำข่าว เนื่องจากที่ผ่านมาในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน มีแหล่งข่าวจากภาครัฐ ภาคเอกชน แต่ยังคงขาดแหล่งข่าวจากองค์กรพัฒนาเอกชน
- เป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างคนในองค์กรพัฒนาเอกชนกันเอง หรือสื่อสารกับบุคคลภายนอก รวมทั้งจากหน่วยงานของรัฐ อย่างเช่นกรณีการแสดงความคิดเห็นในกระดานข่าวต่อกรณีการคัดค้านโครงการต่างๆ ซึ่งมีการนำเสนอเหตุผลของการคัดค้าน โดยที่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาชี้แจงเพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าต่างฝ่ายต่างมีข้อมูลจริง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ผู้เข้าชมเว็บไซต์
- เป็นตัวแทนในภาพรวมขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย ที่จะนำเสนอประเด็นที่เป็นปัญหาผู้สังคม การนำเสนอความคิดเห็นจากการแสดงความคิดเห็นในส่วนกระดานข่าว หรือการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อองค์กรพัฒนาเอกชนของผู้สังคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 รูปแบบ และเนื้อหาของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษ

ผลการศึกษาเนื้อหาที่นำเสนอบนเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษาแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

- 1) รายละเอียดเนื้อหา และการจัดหน้าของเว็บไซต์
- 2) แนวทางในการนำเสนอเนื้อหา
- 3) ลักษณะเนื้อหาทางประชาสัมพันธ์ที่ปรากฏ
- 4) พื้นที่สาธารณะในส่วนของกระดานข่าว
- 5) เนื้อหาส่วน ของจดหมายข่าว (Mailing List)

รายละเอียดเนื้อหา และการจัดหน้าของเว็บไซต์

1. คณะทำงานสื่อภาคประชาชน

<http://www.prachachon.net>

The screenshot shows the homepage of Prachachon.net. The header includes the site name, a navigation menu (Home, About, Contact, etc.), and technical information like the last update date and browser requirements. The main content area is divided into two columns. The left column contains logos for various organizations like Thai Democracy Foundation and Thaingo.org. The right column features a news article titled 'เอ็นจีโอเคียด นายกรัฐมนตรี ปิดเลิกมติ 23 เมษา' (NGOs are angry about the Prime Minister's decision to cancel the 23rd of April resolution). Annotations with arrows point to specific elements: 'แนะนำเว็บไซต์' points to the sidebar logos; 'ประเด็นที่น่าสนใจ' points to the main article; 'ประเด็นที่ผ่านมา' points to a link in the article; and 'แถลงการณ์ต่างๆ' points to a link in the article.

ภาพที่ 4 หน้าแรกของเว็บไซต์(homepage)คณะทำงานสื่อภาคประชาชน

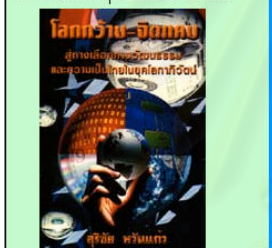
ลงแรงร่วมใจ

ลงแรงร่วมใจ
โครงการช่วยเหลือครอบครัวที่กิน โคนเว
อสังหาริมทรัพย์
โครงการช่วยเหลือครอบครัวที่กิน โคนเว
บริจาคเงินช่วยเหลือเพื่อโคลน

แนะนำหนังสือที่น่าสนใจ

หนังสือความทรงจำพฤษภากับอนาคตการ
เมืองภาคประชาชน
ราคา 300 บาท แถมฟรี ซีดีสารคดีรำลึก
เหตุการณ์ พฤษภา'35
เพลงพฤษภาประชาธิปไตย ดอกไม้
ผีเสื้อ วีรชน
พราคา 99 บาท ซีดีราคา 150 บาท
จัดส่งฟรี โทร. 02-377-5151, 02-
781-2889
Fax 02-375-6702
E-mail :
webeditor@prachachon.net

หนังสือประเภท "เลิกดี เนื้อแน่น ยิ่ง
ขยำยิ่งมัน" ที่มีปัญหาทางทฤษฎีให้ขบคิด
มากมาย ทั้งยังเสนอทางออก ที่ชี้ถึง
"ก้าวให้พ้นภาวะจิตแคบด้วยยุทธ
ศาสตร์โลกาภิวัตน์ ทาง วัฒนธรรม" ราคา
เล่มละ 55 บาท
ซื้อได้ตามร้านหนังสือชั้นนำทั่วไป หรือ
ซื้อเป็นจำนวนมากมีส่วนลดพิเศษ
ใจดีติดต่อ ศูนย์ศึกษาพัฒนาสังคม คณะ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทรศัพท์ 02-218-7294 โทรสาร 02-
2-5281

ข่าวที่น่าสนใจ

หากศูนย์สิทธิมนุษยชนและสันติธรรม (สสอ.)
มิถุนายน 2545

ข่าวจาก อสมท.
สนับสนุน cgi โดย Thingo

prachachon.net
คณะทำงานสื่อภาคประชาชน People's Media

บทความ

บทความ
กฎหมายของรัฐ กับ ความเป็นอื่นของคนจน -โดย ธิกานต์ ศรีนารา
Go

- ข้อมูล
- ภาษีที่ดิน : ข้อเสนอที่ดินเพื่อพิจารณา new
 - ภาษีมรดก new
 - ข้อมูลท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย new
 - ภาษีที่ดินและภาษีทรัพย์สิน new
 - เปิดทรัพย์สินคนหญิงพมมาน ชินวีตร

ข้อมูล

- ถอดความเสวนา สัมมนา ประชุม
- "วิกฤตปัญหาที่ดินและแนวทางแก้ปัญหา" new
 - สิบบัญชีสาขาโยชน์ วัฒนธรรมลุ่มน้ำคลองอู่ตะเภา new
 - แม่อยู่ตะเภากับลมหายใจที่เหลืออยู่ new
 - มาดำ คำราม new
 - ทศวรรษพฤษภาประชาธิปไตยกับความทรงจำในสังคม
 - "ทางสองแพร่งพร.ม.ป่าชุมชน: รัฐบาลนิยมหรือสิทธิชุมชนบนความเชื่อธรรม"
 - Workshop ภาคประชาชน : มีห้ CEO กับทศวรรษแห่งสังคม
 - มหกรรมแห่งที่นบ้าน อาหารที่เมืองเพื่อการพึ่งตนเอง" วันที่ 25-26 ส.ค. 44 จ.นครราชสีมา
 - องค์กรชาวนาโลกเตือนให้สวน WTO ทรบพบ 26-27ส.ค.44
 - เชื้อกับการพัฒนา: การตัดสินใจบนฐานองค์ความรู้ใหม่
 - เวทีระดมความคิด "แก้โครงสร้างอย่างไรจะหายจน" ครั้งที่ 2 เรื่องทุนทางวัฒนธรรม
 - สุราที่นับกับการเปิดเสรีสุราไทย
 - แรกดต้นสู่กระบวนการที่สมัยและโลกาภิวัตน์ เฮเลน นอร์เบิร์ก-ฮอดจ์
 - เสวนา เรื่องมาตรการคุ้มครองของสิทธิชุมชนในสงครามการแย่งชิงทรัพยากร วันที่ 2 กรกฎาคม 2544
 - เศรษฐศาสตร์การเมือง จากสภา สิริมานนท์ ถึงวันพรุ่งนี้ ชื่อตอนระบบคิดบนทาง Post-Modernism / Post-modernism / New Anarchism
 - "๒๕ ปี ๖ ตุลา ๒๕ ปี ของอะไร?"
 - ปาฐกถาประจำปี มูลนิธิอริยสาร อมิตเถก "สื่อมวลชนกับการเมืองภาคประชาชน"
 - "โครงสร้างความยากจน แก้อย่างไร ? ว่าจะหายจน" จัดโดย มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน
 - "ชีวิตและความตายในสังคมสมัยใหม่"
 - ธรรมชาติสื่อมวลชน กับช่องทางการเสนอข่าวภาคประชาชน
 - งานวิจัยทางเลือก กับกระบวนการคิดใหม่ทางสังคม
 - จิตวิญญาณธรรมศาสตร์
 - แนวศรัทธาเพื่อความเป็นไท ทางเลือกใหม่แห่งการจัดการทรัพยากร โดย ส.ศิริรักษ์
 - การแก้ไขปัญหาค่าครองชีพที่ดิน โดย อานันท์ กาญจนพันธ์

ประเทศไทย ประเทศไทย

แนะนำหนังสือ

ภาพที่ 4 หน้าแรกของเว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชน (ต่อ)

เนื้อหาที่ปรากฏในหน้าแรกของเว็บไซต์ (home page) ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ประตูบ้าน เป็นชื่อเรียกหน้าแรกของเว็บไซต์ (home page) เนื้อหาในหน้าแรกประกอบด้วย
- ประเด็นที่น่าสนใจ เป็นประเด็นข่าวที่เกิดขึ้นในสังคม หรือพาดหัวข่าว พร้อมกับหัวข่าวรอง ถ้าหากสนใจสามารถอ่านต่อในรายละเอียดได้
 - ประเด็นที่ผ่านมา เป็นเรื่องของประเด็นที่น่าสนใจที่ผ่านมาแล้ว มีเฉพาะหัวข้อเท่านั้น
 - แฉลงการณ์ต่างๆ เป็นที่รวบรวมแฉลงการณ์ของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน ที่ส่งมาจากองค์กรต่างๆ อาจจะเป็นเนื้อหาที่ลงในเว็บขององค์กรนั้นๆ ก่อน ที่จะส่งมาที่ เว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชน นอกจากนี้ในบางกรณีจะมีการอธิบายถึงประเด็นที่เคลื่อนไหวของแต่ละสถานการณ์ด้วย
 - บทความ เป็นบทความในเชิงวิชาการทางสังคมศาสตร์ หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม
 - ถอดความเสวนา สัมมนา ประชุม โดยส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่องค์กรพัฒนาเอกชนจัดขึ้น หรือเข้าไปมีส่วนร่วมกับสถาบันการศึกษาในการจัด หรือจากการเข้าร่วมการเสวนา จากนั้นมีการประสานงานถอดความจากเทป หรือสรุปเพื่อนำขึ้นเผยแพร่ทางเว็บไซต์
 - ประชาสัมพันธ์กิจกรรมดีๆ เป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชนที่จัดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ
 - ลงแรงร่วมใจ เป็นเรื่องของการระดมทุนของความช่วยเหลือทั้งจากนักพัฒนาเอกชนที่เสียชีวิต หรือจากผู้ด้อยโอกาส เช่น กองทุนช่วยเหลือครอบครัวพิทักษ์ โตนวูช นักต่อสู้แห่งลุ่มน้ำชมพู ,บริจาคเงินช่วยเหลือเหยื่อโคลบอลท์ เป็นต้น

ภาพที่ 5 รับบริจาคเงินช่วยเหลือเหยื่อโคลบอลท์

- แนะนำหนังสือที่น่าสนใจ เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับประชาธิปไตย การเคลื่อนไหวทางสังคม เช่นความทรงจำเดือนพฤษภาคม กับอนาคตทางการเมืองภาคประชาชน โลกกว้าง-จิตแคบ ผู้ทางเล็กลงทางวัฒนธรรมและความเป็นไทยในยุคโลกาภิวัตน์
- แนะนำเว็บไซต์ที่น่าสนใจ เป็นเว็บไซต์ที่อยู่ในเครือข่ายของคณะทำงาน เช่น เว็บไซต์ของมูลนิธิเด็ก คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย

ส่วนเนื้อหาในหน้าอื่นๆ ประกอบด้วย

- เข้าบ้าน เป็นการอธิบายถึงที่มาวัตถุประสงค์ของเว็บไซต์ prachachon.net
- วิวาทะ เป็นกระดานข่าว (web board) ที่เปิดโอกาสให้ผู้อ่านเข้ามาแสดงความคิดเห็น
- เว็บลิงค์ เป็นที่รวบรวมเว็บไซต์ในกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน สื่อภาคประชาชน
- ติดต่อ เป็นที่อยู่ของคณะทำงาน สามารถส่ง E-mail ไปถึงคณะทำงาน
- สนทนาประชาชน เป็นห้องสนทนา (chat room)

About Us

"prachachon.net"

ท่าม กลางการต่อสู้กันด้วย "ข้อมูลข่าวสาร" ในสังคมไทยปัจจุบัน สื่อและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่ทรงอำนาจและมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการสื่อสารสร้างความรับรู้ต่อสาธารณชน ที่ผ่านมามีคนบางกลุ่มได้ใช้อำนาจทุนและอิทธิพลในการยึดเครื่องมือเหล่านี้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ และสร้างความชอบธรรมให้ตนเอง รวมทั้งครอบงำความคิดและจิตสำนึกของคนในสังคม ขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมที่ไม่มีกำลังทุนหรือโอกาสในการเข้าถึงเครื่องมือเหล่านี้ต้องตกเป็นเหยื่อ ไม่สามารถสื่อสารปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองต่อสาธารณชนได้ ความไร้อิสระและการถูกครอบงำของสื่อทั้งทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์โดยคนบางกลุ่มนั้นไม่เพียงเป็นการปิดช่องทางการสื่อสารของคนส่วนใหญ่เท่านั้น แต่ยังทำให้สาธารณชนเข้าใจปัญหาของคนด้วยโอกาสในสังคมอย่างไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายที่จะเอื้อประโยชน์แก่คนเหล่านั้น

ด้วย ความตระหนักในปัญหาดังกล่าว คณะทำงานสื่อภาคประชาชน ซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันขององค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาชนจำนวนหนึ่งจึงร่วมกันคิดและพัฒนาสื่อทางเลือกใหม่เพื่อนำเสนอข่าวสาร และความเคลื่อนไหวขององค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาชนสู่สาธารณชน สื่อทางเลือกใหม่ก็คือ เว็บไซต์ www.prachachon.net ทั้งนี้ คณะทำงานมุ่งหวังว่า ข้อมูลต่างๆ ที่สื่อสารผ่านเว็บไซต์นี้ และพื้นที่ที่เปิดให้กับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มุมมอง ข้อเสนอแนะ คำถาม และข้อสงสัยต่างๆ จะทำให้สาธารณชนมีความเข้าใจที่ถูกต้องมากขึ้นเกี่ยวกับการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรประชาชน และนำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ปัญหาของคนส่วนใหญ่ในสังคม รวมทั้งการร่วมกันสร้างสรรค์ประโยชน์ และจรรโลงให้เกิดสังคมที่เสมอภาค เป็นธรรม และสันติ

ด้วยจิตศรัทธา

คณะทำงานสื่อภาคประชาชน
 มูลนิธิเด็ก
 กลุ่มเพื่อนประชาชน
 มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม
 สภาวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย
 คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย
 คณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา
 คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยในพม่า
 คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน

คณะทำงาน

เจตนา

ภาพที่ 6 เข้าบ้านเป็นการชี้แจงที่มาของเว็บไซต์

ภาพที่ 7 การเชื่อมโยง(link)ไปยังเว็บไซต์อื่นๆ ในภาคประชาสังคม

ปัจจุบันในส่วนของหน้าวิวาทะ และหน้าสนทนาประชาชนได้ปิดตัวแล้ว เนื่องจาก ในส่วนของวิวาทะ ขาดบุคลากรที่จะเข้ามาคอยดูแล ส่วนสนทนาประชาชนไม่ค่อยมีคนเข้ามาใช้ประจำ และจำเป็นต้องมีคนคอยดูแลในเรื่องหัวข้อการสนทนาตลอดเวลา ซึ่งทางคณะกรรมการสื่อภาคประชาชนไม่มีกำลังคนเพียงพอที่จะทำ

การจัดหน้าเว็บไซต์

ใช้หลักทั่วไปในการจัดหน้าเว็บไซต์ แบนเนอร์ของเว็บเป็นชื่อของคณะกรรมการสื่อภาคประชาชน สลับกับภาพการเคลื่อนไหวของประชาชนที่เป็นประเด็นหลักของเว็บไซต์ โดยจัดวางเรื่องเด่นในส่วนแรก เนื่องจากผู้อ่านจะมองเห็นส่วนบนเป็นส่วนแรกเสมอ จากนั้นเป็นประเด็นรอง ส่วนด้านข้างแบ่งเป็นเนื้อหาหมวดอื่นๆ เพื่อให้ผู้ชมสามารถเห็นว่าเนื้อหาโดยรวม ในเว็บไซต์มีการแบ่งเป็นสองส่วน ซ้าย ขวา คือ link (ตัวเชื่อมโยง) ต่างๆ ได้แก่

1. ด้านซ้าย การประชาสัมพันธ์ ถอดความ เสวนา การประชุม
2. ด้านขวา แนะนำเว็บไซต์ที่เป็นเครือข่าย

การนำเสนอเนื้อหา เป็นการบรรยายข่าวหรือรายงานพิเศษ โดยมีภาพประกอบ แต่ไม่มาก บางครั้งมีการใช้สัญลักษณ์ของเรื่องที่น่าสนใจ ประกอบ

2. สำนักข่าวประชาธรรม <http://www.newsppnn.net>

Annotations on the screenshot:

- ค้นหา** (Search): Points to the search bar at the top right.
- รายละเอียดยุทธการ** (War Details): Points to the menu item.
- ข่าวเกี่ยวพัน** (Related News): Points to the main content section.
- แนะนำหนังสือ** (Book Recommendation): Points to the 'แนะนำ' (Recommend) section.
- บทความ/รายงาน** (Articles/Reports): Points to the 'บทความ' (Articles) section.
- สมัครข่าว** (Subscribe): Points to the 'สมัครข่าว' button.
- ที่อยู่** (Address): Points to the address information at the bottom.

ภาพที่ 8 หน้าแรกของเว็บไซต์สำนักข่าวประชาธรรม

เนื้อหาที่ปรากฏในหน้าแรกของเว็บไซต์ (home page)

- ข่าว จะมีวันที่เป็นหลัก นำเสนอข่าวต่างๆไป โดยมีการระบุวันที่ของข่าว พาดหัวข่าว และสามารถเข้าไปอ่านรายละเอียดของข่าวได้
- บทความ / รายงานพิเศษ จะเป็นชื่อของบทความที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการนำเสนอข่าวและวันที่ สามารถเข้าไปอ่านรายละเอียดได้
- หนังสือ เป็นการแนะนำหนังสือ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวภาคประชาชน ชุมชน
- เจตนา เป็นการอธิบายถึงเจตนาของสำนักข่าวประชาธรรม
- ร่วมสมทบ เป็นการสมัครสมาชิกของสำนักข่าวประชาธรรม มีแบบฟอร์มการตอบรับการสมัครสมาชิกผู้ถือหุ้น
- ติดต่อเรา เป็นการติดต่อสำนักข่าวผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)
- ค้นหา เป็นการค้นหาข่าวเก่า

- จดหมายข่าว(mailing –list) เป็นการสมัครสมาชิกประเภท การรับข่าวและบทความของสำนักข่าว ซึ่งจะได้รับข่าวย้อนหลัง ช้ากว่าสมาชิกประมาณ 10 วัน

สำนักข่าวประชาธรรม Prachadhrama News Net
email : newspnn@hotmail.com , homepage : http://www.tum.to/pnn

12 มีนาคม 2546

- [ซีริออตจัดเพิ่มกองทุนหมู่บ้าน ยิ่งสร้างหนี้ให้ชุมชน ท้ายกองทุนเดิม](#)
- [วิทยชุมชนเดือด "อาคุ" แครมมี ปิดกั้นคนจนใช้สื่อ](#)
- [สวัสดิรัฐฯ แทรกแข่งกม.สิงบงชี้ทางภูมิศาสตร์ หวังผลทางการค้า](#)

ซีริออตจัดเพิ่มกองทุนหมู่บ้าน ยิ่งสร้างหนี้ให้ชุมชน

หัวหน้าเขตทำลายกองทุนเดิม

กลุ่มออมทรัพย์หลายหมู่บ้านหัวหน้ากองทุนเงินล้านทำลายชุมชน ซีริออตจัดเงินเพิ่มกองทุนหมู่บ้านแสนล้านบาท ยิ่งทำให้ชุมชนล้มละลาย สร้างภาระหนี้สินเพิ่มให้ชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนบริโภคนิยมมากขึ้น หัวหน้าเขตกลุ่มออมทรัพย์ กองทุนดั้งเดิมของชุมชนที่มีประสมการก้นบึ้งสืบปฏิถูกทำลาย

จากกรณีที่รัฐบาลประกาศจะทุ่มเงินจำนวน 1 แสนล้านบาทเข้าสู่กองทุนหมู่บ้าน หลังจากทีรัฐบาลโอนเงินให้หมู่บ้านหมู่บ้านละ 1 ล้านบาทไปแล้ว 73,941 ล้านบาท (ตัวเลขจนถึงวันที่ 2 ม.ค. 46) จากจำนวนหมู่บ้าน 75,547 หมู่บ้านทั่วประเทศ นโยบายดังกล่าวอาจสร้างความพึงพอใจกับชุมชนหลายแห่งที่จะมีเม็ดเงินกระจายเข้ามาในชุมชน แต่ก็ยังมีหมู่บ้านจำนวนมากไม่น้อยเช่นเดียวกันที่เห็นว่าเป็นการสร้างภาระหนี้สินแก่ชุมชน เมื่อชุมชนกู้ไปแล้วไม่สามารถขดใช้ได้ตามที่กำหนด ต้องไปกู้เงินนอกระบบมาใช้คืนกองทุน และนโยบายกองทุนหมู่บ้านดังกล่าวไม่ได้เป็นการแก้ไขมีปัญหาคความยากจนของชุมชนได้แต่อย่างใด

นายอัมพร ต๋องปาน ประธานกลุ่มออมทรัพย์บ้านคลองเปี้ยว อ.จะนะ จ.สงขลา กล่าวว่า ตนไม่เห็นด้วยกับนโยบายการโอนเงินลงมาสู่ชุมชนอีก เพราะที่ผ่านไม่ได้เกิดประโยชน์ตามที่รัฐบาลกำหนดไว้ และยังจะทำให้กองทุนชุมชนเกิดความสั่นคลอนได้

"ชาวบ้านที่นี้ส่วนใหญ่กู้เงินกองทุนรัฐบาลกัน เพราะดอกเบี้ยถูก แต่กูไปซื้อของฟุ่มเฟือยและไม่สามารถใช้คืนได้ แล้วก็ต้องมากู้เงินกองทุนคลองเปี้ยวมาใช้คืน เพราะฉะนั้นหนี้สินชาวบ้านมันก้อนอยู่อย่างนี้ คือหมุนจากกองทุนโน้นมากองทุนนี้ ซึ่งมันผิดวัตถุประสงค์ของรัฐบาล"

ภาพที่ 9 ตัวอย่างการนำเสนอข่าวบนเว็บไซต์ของสำนักข่าวประชาธรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข่าวที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าว	"ข่าว" เกี่ยวพัน(ล่าสุด)	บทความ /รายงาน" เกี่ยวพัน(ล่าสุด)	ข่าวที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าว
	12 มีนาคม 2546 ซีริอู๊ดจัดเพิ่มกองทุนหมู่บ้าน ยังสร้างหนี้ทำลายกองทุนดั้งเดิม	>ความย ักจน แล ้งสร้างล ียังด ำไม่ได้ด้วยเงิน เลิศ ;สำนักข่าว ประชาธรรม ;16 สิงหาคม 2545	
	3 มกราคม 2546 ชาวปกาไสยตั้งร้านค้าตัดพ่อค้าคนกลาง มีเงินหมุนเวียนให้สมาชิกกู้ยืม	>(บทความ)เมตตา (วรวิชัย พชรธรรมและนิติธรรม แต่ไม่ทำ ธรรม สำนักข่าว ประชาธรรม);2 พฤษภาคม 2545	
	16 กรกฎาคม 2545 ผู้หญิงพะเยานำร่องตั้งสหกรณ์อาชีพแม่บ้าน ด้วยตัวเอง	>(บทความ)ปัญหา (โดย สันติ โชคการรัมย์ชื่อไฟฟ้า จากโรงไฟฟ้าถ่านหิน จ.ประจวบฯ เลือกรเพื่ออนาคต);22 ธันวาคม 2544	
	1 กรกฎาคม 2545 สมัชชาสุขภาพช ีนโยบายสาธารณะ กระทบสุขภาพประชาชน	>(บทความพิเศษ) (โดย ฝ่าย จะแก้มปัญหา เกษตรกรที่แท้จริง ได้อย่างไร สหพันธ์ เกษตรกรภาค เหนือ);22 กันยายน 2544	
	19 เมษายน 2545 เครือข่ายเหล่าพื้นบ้าน ต้มเหล้าใช้หนี้ รกส. ดีกว่ากู้กองทุน	>(บทความพิเศษ) (ถ่ายถอดโดย... แก้มปัญหา "คนจน" รักษ์ แผ่นดิน ที่ อย่างถาวร มุมมอง ปรีक्षाสำนัก จากชาวบ้านด่าน ชาวไทยอีสาน);4 กระแสโลกาภิวัตน์ สิงหาคม 2544	
	13 มีนาคม 2545 บัสชิตกองทุนหมู่บ้าน เมืองนครฯ ล่าออก 60 ราย ระบุปัญหาเพียบ	>(บทความ)ข้อคิด (สำนักข่าว ชาวบ้านต่อเงิน ล้าน ประชาธรรม);28 กรกฎาคม 2544	
	11 มีนาคม 2545 เกษตรกรเหนือรุกฮือ ทวงสัญญานายกฯ		
	27 มกราคม 2545 บัสชิตกองทุนหมู่บ้าน ครวญหลักสูตรเร่งรัด เกิน		
	22 พฤศจิกายน 2544 มั่งพะเยาสร้างชุมชน เข้มแข็ง ตั้งกองทุนจาก การผลิตโยกย้ายสง ออก		

หนังสือที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าว

ประชาชาติธุรกิจ ; กรุงเทพฯ ;24 มีนาคม 2545

ข่าวสด ; สำนักข่าวพิมพ์ไทย-Xinghwa ;ไทยรัฐ ; กรุงเทพฯ ;19 กุมภาพันธ์ 2546

>>>บกองทุนพื้นฟูเกษตรปี"47 หมู่4,450ล.ให้เกษตรกรกู้ใช้หนี้.....3 เดือนก.ล.ต.อนุมัติ ตั้งกองทุนอสังหา 38กอง1.3แสนล้าน

>>>ร.บ.เดินหน้าแปลงส.ป.ก.เป็นทุน ..."มท.1" จักรมที่ดินออกโฉนด 2.5 แสนไร่...แจ้งมาได้ แปลงสินทรัพย์เป็นทุน เปิดโครงการนำร่อง 21 ก.พ...นักวิชาการแนะรัฐเก็บภาษีที่ดินแรก ร้าง 1%

กรุงเทพธุรกิจ ;24 กุมภาพันธ์ 2546

กท.ธุรกิจ 13 มี.ย. 2545

>>ประเมิน"กองทุนหมู่บ้าน" สำเร็จแค่โครงการปีมสม

>>(บทวิเคราะห์)ออกพันธบัตรรัฐบาลลดใ้ก่อหนี้-ดอกเบี้ยทางเลือกใหม่ล้างหนี้กองทุนพื้นฟูฯ

ภาพที่ 10 ตัวอย่างการนำเสนอรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าว

6 สิงหาคม 2545	แถลงการณ์ และจดหมาย ถึงผู้ว่าฯให้ตั้งกก.สอบสวน กรณีการละเมิดสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรี นางสาว ชุติมา มอแลอู(หนึ่ง)และครอบครัว (กบพอพภาคเหนือ)	
9 มีนาคม 2545	จดหมายเปิดผนึก ถึงรัฐบาลและสังคมไทย โดย เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนภาคเหนือ เครือข่ายวิทยุชุมชน จ.เชียงใหม่ สมัชชาไม่ก้าวข้ามเพื่อคนจน พรรคยูธูป้อย รมช. กลุ่มกวี นักเขียน ศิลปินภาคเหนือ องค์กรปกป้องการทำกรละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	
2 สิงหาคม 2544	จดหมาย เรื่อง การละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านแอดมิ(กรณีการแจกเมล็ดพืช 3-1 (v-1))ถึง นายพิทักษ์ อินทรวิทยนันท์ รองนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอชไอวีแห่งชาติ (เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์)	
9 กุมภาพันธ์ 2544	แถลงการณ์ กรณีการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานในการรวมตัวกันจัดตั้งสหภาพแรงงานผู้สื่อข่าวไอทีวี (ศูนย์ประสานงานกรรมกร(จ.ป.ก.))//..แถลงการณ์ กรณีเลิกจ้างคณะกรรมการสหภาพแรงงานไอทีวี(ITV) จำนวน 23คน (คณะกรรมการสมานฉันท์แรงงาน//..(Thai Labour Campaign: email)	
12 กันยายน 2543	จดหมาย เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน ถึง พลเอกทศพรสุจินดาเพื่อ ประธานคณะกรรมการอาหาร ยาเสพติด ขอให้ตรวจสอบสวนกองทหารราบที่ 9 ละอองพิษจากกระเบื้องในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร : สำนักเหตุการณ์ การละเมิดสิทธิมนุษยชนกระเบื้องทุ่งใหญ่นเรศวร โดยกองกำลังทหารสัง	
23 กรกฎาคม 2543	จดหมายเปิดผนึกถึงสังคมไทย จาก 200 นักวิชาการทั่วประเทศ หยุดการละเมิดสิทธิมนุษยชน หยุดเบียดเบียนปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นการเมือง(๑๙๙๓)	
25 เมษายน 2542	แถลงการณ์ฉบับที่ 1 รัฐต้องปฏิบัติตามหลักการรัฐธรรมนูญ โดยหยุดละเมิดสิทธิชุมชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (เครือข่ายกลุ่มเกษตรภาคเหนือ (คน.) สมัชชาชนเผ่าแห่งประเทศไทย สมัชชาคนจน)	

ภาพที่ 11 ตัวอย่างการนำเสนอแถลงการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าว

Address http://www.geocities.com/pnn_th/p_pnnpj.htm Links Norton AntiVirus

สำนักข่าวประชาธรรม
Prachadharma News Net

เจตนารมณ์

สำนักข่าวประชาธรรม

สวีโนข่ายประชาธรรมได้ถูกจุดประกายขึ้นโดยกลุ่มนักคิด นักพัฒนาเอกชน และนักกิจกรรม ในช่วงปลายปี 2542 อันเนื่องมาจากภาคประชาชนประสบปัญหาอุปสรรคครั้งแล้วครั้งเล่าในการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน เรื่องราวปัญหาผลกระทบในชนบท ตลอดจนเจตจำนงและผู้ด้อยโอกาสไม่สามารถแทรกพื้นที่สื่อได้ เพราะภาครัฐและธุรกิจได้ยึดครองพื้นที่สื่อไปจนหมดสิ้น

ความพยายามในการช่วงชิงพื้นที่สื่อทำได้เป็นครั้งคราว หลายครั้งต้องเป็นประเด็นปัญหาความขัดแย้งรุนแรง สื่อมวลชนจึงจะสนใจติดตามทำข่าว ยิ่งไปกว่านั้นสื่อมวลชนบางส่วนยังเป็นเครื่องมือของรัฐปิดเบือนข้อเท็จจริงอยู่เนือง ๆ เช่นกรณีการขมเม

ประชาธรรม... ประชาทา...

ภาพที่ 12 เจตนารมณ์ของสำนักข่าวประชาธรรม

Address http://www.geocities.com/pnn_th/member_f.htm Links Norton AntiVirus

แบบตอบรับเป็นสมาชิกผู้ถือหุ้น สำนักข่าวประชาธรรม

ข้าพเจ้า :
 ในนามองค์กร (ถ้ามี) :

ที่อยู่ :
 โทรศัพท์ : email :

พร้อมด้วยสำเนาบัตรประชาชนแนบมา
 ขอถือหุ้นสำนักข่าวประชาธรรม

จำนวนหุ้น.....หุ้น (๕ 100 บาท) เป็นเงิน.....บาท
 (.....) ตัวอักษร

ชำระโดย
 เช็ค สั่งจ่ายในนาม "บริษัท สำนักข่าวประชาธรรม จำกัด"
 ธนาคารในนาม "บริษัท สำนักข่าวประชาธรรม จำกัด"
 เงินสดเข้าบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารทหารไทย สาขาถนนสุขุมวิท เชียงใหม่ ชื่อบัญชี "บริษัท สำนักข่าวประชาธรรม จำกัด" เลขที่ 471-2-10480-0

- กรณีโอนเงินเข้าบัญชี กรุณาส่งสำเนาใบฝากธนาคาร ไปยังสำนักข่าวประชาธรรม พร้อมระบุชื่อ-ที่อยู่เพื่อการจัดส่งใบหุ้นและใบเสร็จถึงท่าน
- บุคคลธรรมดาถือหุ้นขั้นต่ำ 10 หุ้น (1,000 บาท)
- องค์กรนิติบุคคลถือหุ้นขั้นต่ำ 100 หุ้น (10,000 บาท)

หมายเหตุ ที่ตั้งสำนักงานประชาธรรม 77/1 ม.5 ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 โทรศัพท์ (053)810779 ,01-5685670 โทรสาร 053-810623-4 email: news@pnn@hotmail.com

ภาพที่ 13 การสมัครสมาชิกผู้ถือหุ้นสำนักข่าวประชาธรรม

การจัดหน้าเว็บไซต์

เว็บไซต์ของสำนักข่าวประชาธรรม เป็นฐานข้อมูลสำหรับองค์กร เนื้อหาแบ่งสัดส่วน เป็นส่วนเนื้อหาข่าว บทความวิเคราะห์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรและการสมัครสมาชิก ต่อมา มีการปรับเปลี่ยนหน้าแรกของเว็บไซต์ มีการเพิ่มในส่วนของการค้นหาข่าวเก่า และการบอกรับการเป็นสมาชิกข่าวและบทความ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยข่าวและบทความจะได้รับภายหลังจากที่สมาชิกสำนักข่าวประชาธรรมได้รับ 10 วัน

ส่วนบนสุดเป็นสัญลักษณ์ของสำนักข่าว PNN เป็นตัวอักษรเคลื่อนไหว รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลองค์กร และในส่วนของการค้นหาข่าวเก่า

การจัดหน้า แบ่งเป็นสองส่วนคือ

1. ส่วนเนื้อหาข่าว เป็นพาดหัวข่าว และบรรณานำ
2. แนะนำหนังสือ และส่วนบทความรายงานพิเศษพร้อมบรรณานำและวันที่

ส่วนพื้นหลังเป็นสัญลักษณ์ของสำนักข่าวประชาธรรม PNN

ส่วนล่างเป็นการเพิ่มการรับสมาชิกข่าวและบทความย้อนหลัง พร้อมทั้งที่อยู่ทั้งทางไปรษณีย์ และทางอินเทอร์เน็ต และปิดท้ายหน้าโฮมเพจ ด้วยคำขวัญ ของสำนักข่าว “*ประชาธรรม... ประชาทำ...*”

ส่วนหน้าการนำเสนอเนื้อหา ของสำนักข่าวประชาธรรมมีลักษณะเป็นการรายงานข่าวสั้นพร้อมวันที่ ไม่มีภาพประกอบ เป็นลักษณะของการเป็นฐานข้อมูลโดยเน้นข้อมูลในเชิงลึก มีการให้พื้นที่สำหรับข่าวที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ ที่คนทั่วไปเข้ามาสามารถค้นหาได้

การจัดหน้าเว็บไซต์

เว็บไซต์ของสำนักข่าวประชาธรรม เป็นฐานข้อมูลสำหรับองค์กร เนื้อหาแบ่งสัดส่วน เป็นส่วนเนื้อหาข่าว บทความวิเคราะห์ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรและการสมัครสมาชิก ต่อมา มีการปรับเปลี่ยนหน้าแรกของเว็บไซต์ มีการเพิ่มในส่วนของการค้นหาข่าวเก่า และการบอกรับการเป็นสมาชิกข่าวและบทความ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยข่าวและบทความจะได้รับภายหลังจากที่สมาชิกสำนักข่าวประชาธรรมได้รับ 10 วัน

ส่วนบนสุดเป็นสัญลักษณ์ของสำนักข่าว PNN เป็นตัวอักษรเคลื่อนไหว รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลองค์กร และในส่วนของการค้นหาข่าวเก่า

การจัดหน้า แบ่งเป็นสองส่วนคือ

1. ส่วนเนื้อหาข่าว เป็นพาดหัวข่าว และโปรยข่าว
2. แนะนำหนังสือ และส่วนบทความรายงานพิเศษพร้อมโปรยข่าว และวันที่

ส่วนพื้นหลังเป็นสัญลักษณ์ของสำนักข่าวประชาธรรม PNN

ส่วนล่างเป็นการเพิ่มการรับสมาชิกข่าวและบทความย้อนหลัง พร้อมทั้งที่อยู่ทั้งทางไปรษณีย์ และทางอินเทอร์เน็ต และปิดท้ายหน้าโฮมเพจ ด้วยคำขวัญ ของสำนักข่าว “*ประชาธิปไตย... ประชาทำ...*”

ส่วนหน้าการนำเสนอเนื้อหา ของสำนักข่าวประชาธรรมมีลักษณะเป็นการรายงานข่าวสั้นพร้อมวันที่ ไม่มีภาพประกอบ เป็นลักษณะของการเป็นฐานข้อมูลโดยเน้นข้อมูลในเชิงลึก มีการให้พื้นที่สำหรับข่าวที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อข่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่ ที่คนทั่วไปเข้ามาสามารถค้นหาได้

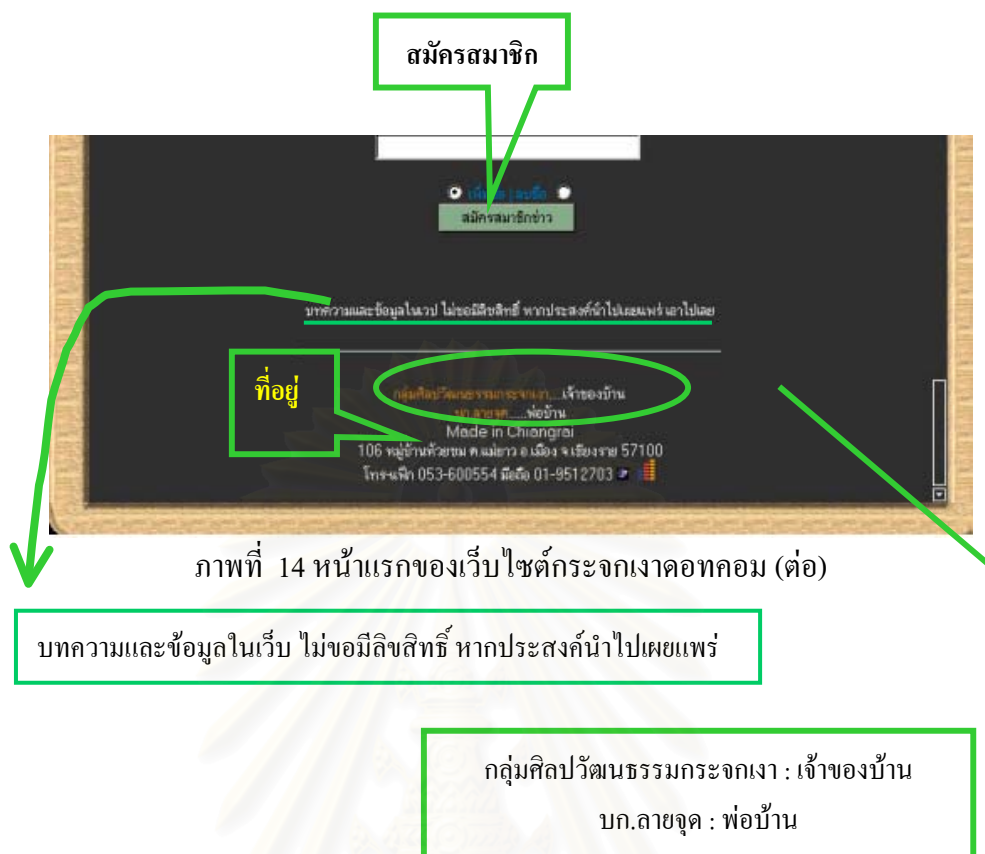

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. บ้านนอกระดอคอม <http://www.bannok.com>

ภาพที่ 14 หน้าแรกของเว็บไซต์ (Homepage)บ้านนอกระดอคอม

ภาพที่ 14 หน้าแรกของเว็บไซต์กระเจกเงาดอทคอม (ต่อ)

บทความและข้อมูลในเว็บ ไม่ขอมีลิขสิทธิ์ หากประสงค์นำไปเผยแพร่

กลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงา : เจ้าของบ้าน
บก.ลายจุด : พ่อบ้าน

เนื้อหาที่ปรากฏในหน้าแรกของเว็บไซต์ (home page)

คำปน

เป็นเรื่องเล่าโดยผ่านมุมมองของผู้เขียน ในเรื่องราวทั่วไปที่เกิดขึ้น ประเด็นปัญหาของชาวเขา หรือการระดมทุน สิ่งของบริจาค รongลงมา เป็นคำปนที่ผ่านมาแล้ว โดยถูกย่อขนาดลง สามารถเข้าไปอ่านในรายละเอียด และสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นนั้นได้

เวทีความคิดเห็น

เป็นเว็บบอร์ด เรื่องราวทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม

สมัครสมาชิกข่าว

เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อ่านสามารถ บอกรับการส่งจดหมายข่าวจาก เว็บไซต์ หรือบอกเลิกรับจดหมาย โดยผ่าน จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

กระดานข่าว แบ่งย่อยเป็นประเภทต่างๆ ตามเนื้อหา ดังนี้

- นักศึกษาฝึกงาน เป็นที่ติดต่อสื่อสารในส่วนของนักศึกษาฝึกงาน
- ชาวเขา เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของชาวเขา เช่น เรื่องสิทธิ สัญชาติ
- การเมือง เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมือง

- ปรัชญา เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางสังคม ที่เนื้อหาค่อนข้างหนัก หรือเป็น เรื่องที่ชวนถกเถียงในเชิงปรัชญา
- การศึกษา เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การประชาสัมพันธ์
- Book เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ การประชาสัมพันธ์
- NGOs เป็นที่เชื่อมต่อ (link) ไปยังกระดานข่าวของเว็บไซต์ไทยเอ็นจีโอ
- IT เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี
- ครัวบ้านนอก เป็นที่ติดต่อสื่อสารในส่วนของโครงการครัวบ้านนอก
- คุยกับบก.ลายจุด เป็นประเด็นที่คุยกับบก.ลายจุดโดยตรง หรือแสดงความคิดเห็น ต่อจากที่ บก.ลายจุดเป็นผู้จุดประเด็น
- Guest Book เป็นสมุดเยี่ยมชม

ส่วนเชื่อมต่อ (Link) เป็นการต่อไปยังเว็บไซต์อื่น

- สำนักข่าวลายจุด เป็นเว็บไซต์ที่แยกออกมาเพื่อทำหน้าที่ส่งข่าวให้แก่ผู้สนใจ โดยระบบ mailing list เนื้อหาของ mailing list ดังกล่าวส่วนใหญ่ เป็นการแนะนำเว็บ และข้อมูลข่าวสารทั่วไปที่น่าสนใจตามความคิดของบก.ลายจุด โดยใน 5 ข่าว มีข่าวด้านสังคม น้อยที่สุด 1 ข่าวปรากฏ รวมทั้งการประกาศข่าวขอความช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์ การฝากข่าว โดยส่งผ่านระบบ mailing list ปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ 13,000 คน

ภาพที่ 15 สำนักข่าวลายจุด

- องค์การอโชก้า www.ashoka.org อโชก้าเป็นองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงผลกำไร ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2523 มีสำนักงานใหญ่อยู่ ณ กรุงวอชิงตัน ดีซี สหรัฐอเมริกา ภารกิจหลักของอโชก้าคือการค้นหาและสนับสนุนบุคคลที่ทำงานเพื่อสังคมที่มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการทาง

สังคม (Social Entrepreneurs) คือมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ชัดเจน มีความมุ่งมั่นในการหาวิธีการใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมและยื่นมือในการปฏิบัติจนเกิดผล

- เว็บไซต์ขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย
- เว็บไซต์เด็ก www.dordek.org เป็นเว็บไซต์ของสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน (สอ.ดย.) ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรต่างประเทศ รวมถึงองค์กรระหว่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในประเทศไทย
- หนังสือปาจารย์สาร www.pacarayasara.com ปาจารย์สารเป็นนิตยสารรายสี่เดือนของมูลนิธิเสฐียรโกเศศ นาคะประทีป ที่นำเสนอความคิดใหม่ด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ การเมือง นิเวศวิทยาและวัฒนธรรม ในแนวทางที่แตกต่างจากนิตยสารทั่วไปในระบอบทุนนิยม
- เว็บไซต์ของอาจารย์แห้ว (www.archanwell.com) รองศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์ทิพย์ กาญจนาจิตร สาขาสุนทร อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นเว็บไซต์ที่นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับประเด็นทางด้านกฎหมาย เรื่องปัญหาสุขภาพของชาวเขาซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของเว็บไซต์บ้านนอกคอกคอม
- เว็บไซต์มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร www.seub.or.th เป็นเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าตามเจตนารมณ์ของสืบ นาคะเสถียรที่เสียชีวิตเพื่อปลุกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่า
- เว็บไซต์ชมรมเทคโนโลยีการสื่อสาร สารสนเทศเพื่องานพัฒนา www.ict.or.th เป็นเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานพัฒนา ขององค์กรพัฒนาเอกชน

โครงการต่างๆ ของกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงา

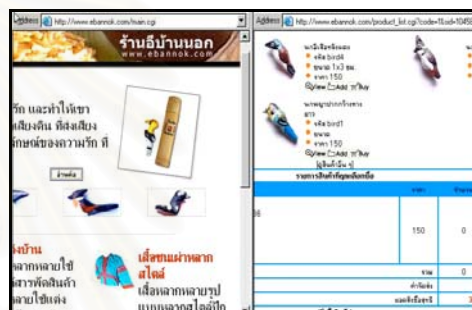
- โครงการท่องเที่ยวชนเผ่า เป็นการจัดการท่องเที่ยวรูปแบบเชิงนิเวศ (E-co tourism)
- ร้านบ้านนอก เป็นส่วนของการนำสินค้าหัตถกรรมของชาวเขามาขาย ผ่านอินเทอร์เน็ต
- โครงการครูบ้านนอก เป็นการระดมคนเพื่อไปเป็นครูพัฒนาสอนเด็กชาวเขา
- โครงการนักศึกษาฝึกงานบ้านนอก ฝึกงานในโครงการต่างๆของกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงา
- โครงการอาสาสมัครบ้านนอก เป็นการรับอาสาสมัครเพื่อมาทำงานในองค์กร
- โครงการบ้านนอก ทิว เป็นโครงการโทรทัศน์ชุมชน

- โครงการศูนย์เด็กเรียนรู้เอง เป็นโครงการ ศึกษากระบวนการเรียนรู้โดยธรรมชาติของเด็กและเพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้
- กองทุนเด็กคอย เป็นการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
- กองทุนเสื้อผ้ามือสอง เป็นโครงการที่รับบริจาคเสื้อผ้าเพื่อช่วยเหลือชาวเขาที่ขาดแคลน
- บ้านนอกคอกทอหมากภาษาอังกฤษ เป็นการชี้แจงรายละเอียดงานของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระจงในภาคภาษาอังกฤษ

ภาพโครงการต่างๆ ของบ้านนอกคอกทอ

ภาพที่ 16โครงการท่องเที่ยวชนเผ่า

ภาพที่ 17ร้านบ้านนอก

ภาพที่ 18โครงการครูบ้านนอก

ภาพที่ 19โครงการนักศึกษาฝึกงานบ้านนอก

ภาพที่ 20 โครงการอาสาสมัครบ้านนอก

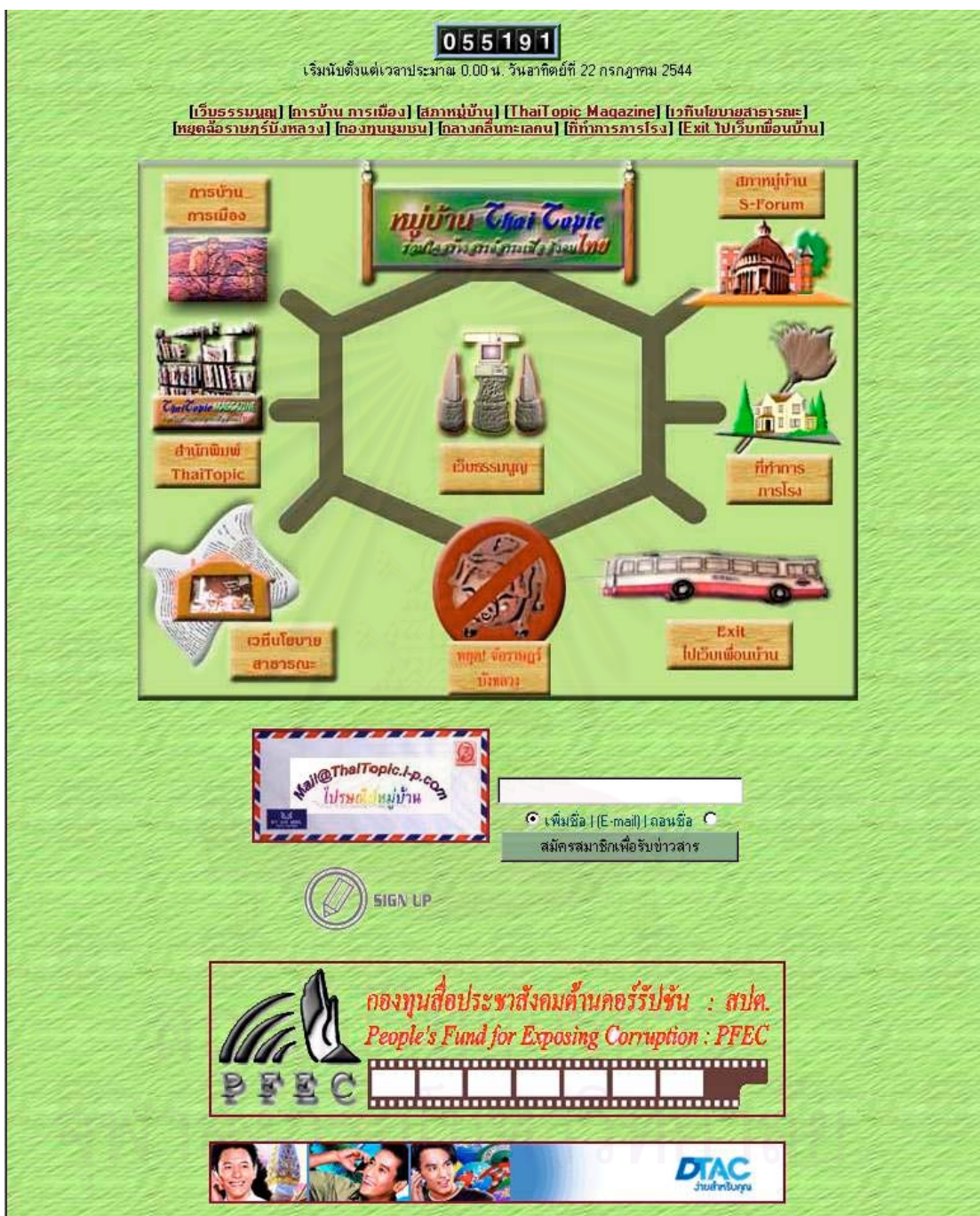
ภาพที่ 21 โครงการบ้านนอกทีวี

การจัดหน้าเว็บไซต์

การจัดหน้าของเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอม มีการออกแบบพื้นหลัง ในลักษณะเป็นรูปกระดานชนวน หมายถึง กระดานชนวนเป็นที่สำหรับขีดเขียน ปะทะกันทางความคิด บอกถึงสถานภาพของเว็บไซต์เป็นที่สำหรับแสดงความคิดเห็น เนื่องจากเรื่องทางสังคมเป็นเรื่องที่ต้องถกเถียง มีการใส่รูปภาพและกราฟฟิกเพื่อเพิ่มความน่าสนใจแก่ผู้อ่าน เว็บไซต์บ้านนอกจัดว่าเป็นเว็บไซต์ที่มีรูปภาพและกราฟฟิกมาก ทำให้ประเด็นของเว็บแม้จะเป็นเรื่องทางสังคมที่หนัก แต่ดูอ่อนลงด้วยรูปของชนบทและเด็ก การจัดหน้าเป็นไปตามหลักของการจัดเว็บทั่วไปที่ให้ส่วนที่สำคัญที่สุดอยู่ส่วนบน ส่วนด้านข้างมีการนำเสนอในส่วนของโครงการต่างๆ และส่วนด้านซ้ายเป็นส่วนที่ติดต่อกับ (Link) ไปยังเว็บอื่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ไทยทอปเปิดดอทคอม <http://www.thaitopic.com>

ภาพที่ 22 หน้าแรกของเว็บไซต์ (Homepage) ไทยทอปเปิดดอทคอม

เนื้อหาที่ปรากฏในหน้าแรกของเว็บไซต์ (Homepage)

แสดงเป็นรูปแผนผังที่นำไปสู่เนื้อหาส่วนต่างๆ ของเว็บไซต์ อันได้แก่

- เว็บธรรมเนียม เป็นส่วนที่บอกถึงประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ และนโยบายของเว็บ
- การบ้านการเมือง เป็นการนำบทความทางสังคมศาสตร์ของนักวิชาการ มีลักษณะในเชิงให้ความรู้ และสามารถอภิปรายความคิดเห็นต่อบทความนั้นได้
- สภามุ่บ้าน sensitive forum เป็นเว็บบอร์ด มีการแบ่งประเภทหัวข้อย่อย ดังนี้
 - โต๊ะรับแขก สำหรับการแสดงความคิดเห็นหรือพูดคุยกับเว็บมาสเตอร์
 - โต๊ะรวมมิตร สำหรับเรื่องทั่วไป
 - โต๊ะสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สำหรับเรื่องที่เป็นประเด็นที่เกิดขึ้นในสังคม
 - โต๊ะสนทนาปัญหาคอร์รัปชัน สำหรับเรื่องที่เป็นปัญหาการทุจริต โดยเฉพาะในโครงการต่างๆ ของรัฐ
- Thai Topic Magazine เป็นบทความ ที่เกี่ยวกับเรื่องทั่วไปในสังคม ผู้เขียนเป็นทั้งนักวิชาการ และนักหนังสือพิมพ์
- เวทีนโยบายสาธารณะ เป็นเว็บบอร์ดที่เปิดประเด็นโดยการนำร่างกฎหมายมาอภิปรายระดมความคิดเห็นการยกร่างพระราชบัญญัติ หรือเป็นการวิพากษ์กฎหมายปัจจุบัน
- หุคน้อรราชกรั้บั้งหลวง เป็นการรวบรวมเนื้อหา ของการน้อรราชกรั้บั้งหลวง
- กองทุนชุมชน เป็นการระดมทุน โดยการคลิกแบนเนอร์ แต่ปัจจุบันหยุดดำเนินการ
- กลางคลื่นทะเลคน เป็นคอลัมน์จากหนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์ ซึ่งปัจจุบันหยุดความเคลื่อนไหว ตามสถานการณ์ในหนังสือพิมพ์ มีเฉพาะบทความที่ผ่านมา
- ที่ทำการภารโรง Link ไปยังโต๊ะรับแขก
- Exit ไปยังเว็บเพื่อนบ้าน เป็นการLink ไปยังเว็บที่เป็นแนวเดียวกัน
- กองทุนสื่อประชาสังคมต้านคอร์รัปชัน สปต.People's Found for Exposing Corruption PFEC
- แบนเนอร์โฆษณา DTAC

เนื้อหาส่วนต่าง ๆ

ภาพที่ 23 เว็บไซต์กรมมูญ

ภาพที่ 24 การบ้านการเมือง

กระดานข่าวแบ่งตามโต๊ะต่างๆ

Address: http://www.thaitopic.com/cgi-bin/YaBB/YaBB.pl

Sensitive FORUM
เว็บไซต์ทางสารคดีทางเพื่อสังคมไทย

[HOME] [หน้าบ้านหนังสือ] [ThaiTopic Magazine] [ชุด นวัตกรรมธุรกิจนวัตกรรม] [กฎระเบียบ] [รวมทางข่าว] [กระดานข่าว]

Sensitive Forum :: Powered by ThaiTopic อินเทอร์เน็ต, ผู้เยี่ยมชม, กรุณา Login หรือ ลงทะเบียน.
04/02/03 ที่ 00:37:46
« Sensitive Forum - (กำลังสนทนา) »

Home | Help | Sign in | Login | ลงทะเบียน

สมาชิก: 144 • Posts: 605 • Topics: 191
อินเทอร์เน็ต Dekdai, our newest member.

Sensitive Forum - News
Sensitive Forum อินเทอร์เน็ต !!!

ห้องสนทนา	Topics	จำนวนข้อความ	ข้อความสุดท้าย
← General → ได้รับบท ได้มีสำหรับผู้ที่ต้องการมาพบปะเยี่ยมเยียน หรือหาเรื่องราวเกี่ยวกับ Webmaster ก็เชิญที่นี้ได้เลย ครับ > ผู้ควบคุม: อดิวิทย์	21	84	03/30/03 ที่ 01:51:36 by มีมิตติธาดาสมัคร ผร.
ได้รับบท ทุกเรื่องราว... อายากุจะไรก็เชิญเลยครับ > ผู้ควบคุม: อดิวิทย์	35	138	03/23/03 ที่ 20:43:23 by สัน
ได้ส่งบท - เศรษฐกิจ - การเมือง เพื่ออนาคตของเรา เพื่อลูกเพื่อหลานของเรา และเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองกันให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เชิญถกกันได้ที่ครับ > ผู้ควบคุม: mamungkom	122	349	04/01/03 ที่ 13:50:33 by คนลาไม่หมด
ได้สนทนาปัญหาครอบครัวอื่น กำจัดคนคิดโกง จรรยาประเทศชาติ, จะมองหน้า ลูกหลาน ได้อย่างไร ถ้าไม่ทำ "อะไร" เสียวันนี้, ไร้อ้อ มีอะไรคิด คือคิดคือคิดของประเทศไทย, หยุดส่งรายงานที่มีทลวงมีทลวงมาตลอดลูกหลานไทย, รรพพลังไทย ปรานภัยครอบครัวอื่น, ตั้งรางวัลชิงรางวัล รางวัลผู้ดีจริง วิถีดีแห่งประเทศไทย รรพ > ผู้ควบคุม: rangkom	13	34	04/01/03 ที่ 18:56:49 by พักเก็บตก.คอม

Sensitive Forum - Info Center

» Recent Posts
Recent Posts
 แสดง 10 ข้อความล่าสุด "ส.ว 2 ท่านหมอบห้จักฐาน โกง ช้อม คนหลอกรัง ส.ป.ก. " is the most recently updated topic (04/01/03 ที่ 18:56:49)

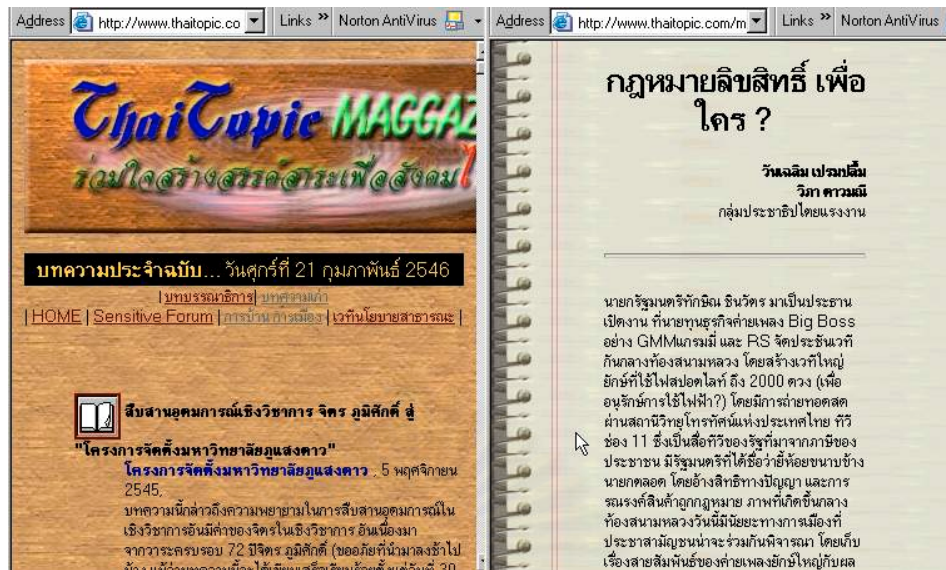
» Members
Members List
 List of registered Members and Top 15 Posters.

» สมาชิกที่ออนไลน์
 ผู้ไม่ประสงค์แสดงตน: 1
 สมาชิกลงทะเบียน: 0

» Login (Forgot password?)
 Username: Password: Minutes to stay logged in this session: Always stay logged in:

Sensitive Forum (http://www.thaitopic.com/cgi-bin/YaBB/YaBB.pl)
 Powered by YaBB 1.6 Gold - Release (Yet Another Bulletin Board)

ภาพที่ 25 Sensitive Forum (กระดานข่าว)

ภาพที่ 26 ThaiTopic Magazine

ระดมส่วนยกสร้างพระราชบัญญัติ

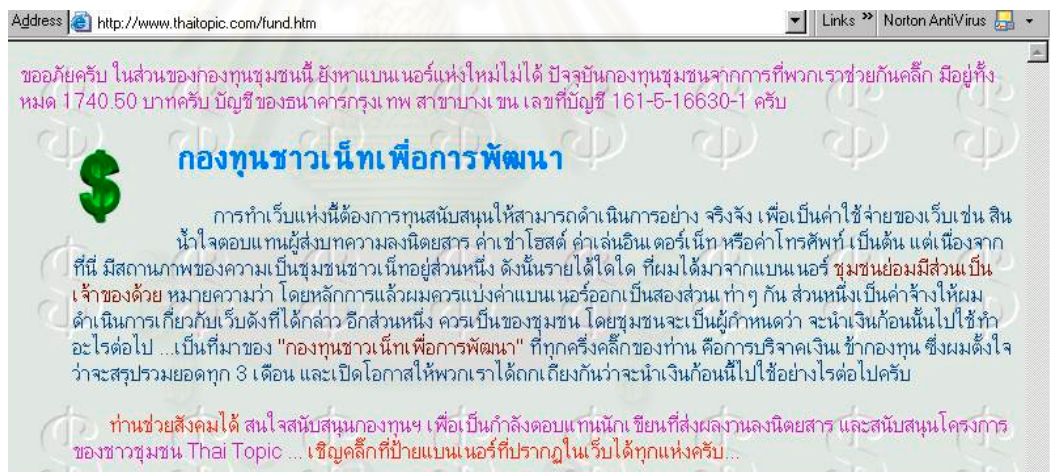
หน้าข้อมูลหน้าเข้าสู่ระบบ

กฎ กติกา มารยาท

ภาพที่ 27 เวทีนโยบายสาธารณะ

ภาพที่ 28 หยุดฉ้อราษฎร์บังหลวง

ภาพที่ 29 กองทุนชาวนีทเพื่อการพัฒนา

ภาพที่ 30 กลางคลื่นทะเลคน

ภาพที่ 31 กองทุนสื่อประชาสังคมต้านคอร์รัปชัน

การจัดหน้าเว็บไซต์

ไทยทอปปิกมีการจัดหน้าโดยให้เนื้อหาทั้งหมดแบ่งเป็นหัวข้ออยู่ในหน้าแรกของเว็บไซต์ (Home page) จากนั้นสามารถเข้าไปอ่านในรายละเอียดต่อ (ภายใต้ความหมาย) โดยเนื้อหาในหน้าแรกของเว็บไซต์ได้รับการจัดเป็นหมวดหมู่ในรูปภาพแผนที่หมู่บ้านบนพื้นที่สีเขียวซึ่งแต่ละส่วนสามารถโยงใยเชื่อม เข้าด้วยกัน สื่อความหมายถึงคำว่าเว็บ (WEB) ที่แปลว่าใยแมงมุม

นอกจากนี้ไทยทอปปิกเป็นเว็บที่มีกราฟฟิคน้อยมาก เนื่องจาก เหตุผล 2 ข้อ คือ

1. ต้องการแสดงเนื้อหา (content)
2. ต้องการประหยัดพื้นที่เพราะกราฟฟิค 1 ภาพ ใช้พื้นที่เท่ากับบทความประมาณ 10 บทความ

การจัดหน้าของเว็บไซต์ถูกออกแบบให้สะดวกต่อการพิมพ์เนื้อหา (print out) ด้วยความตั้งใจที่ต้องการนำไปเผยแพร่ในวงกว้างต่อไป เช่น ในมหาวิทยาลัย

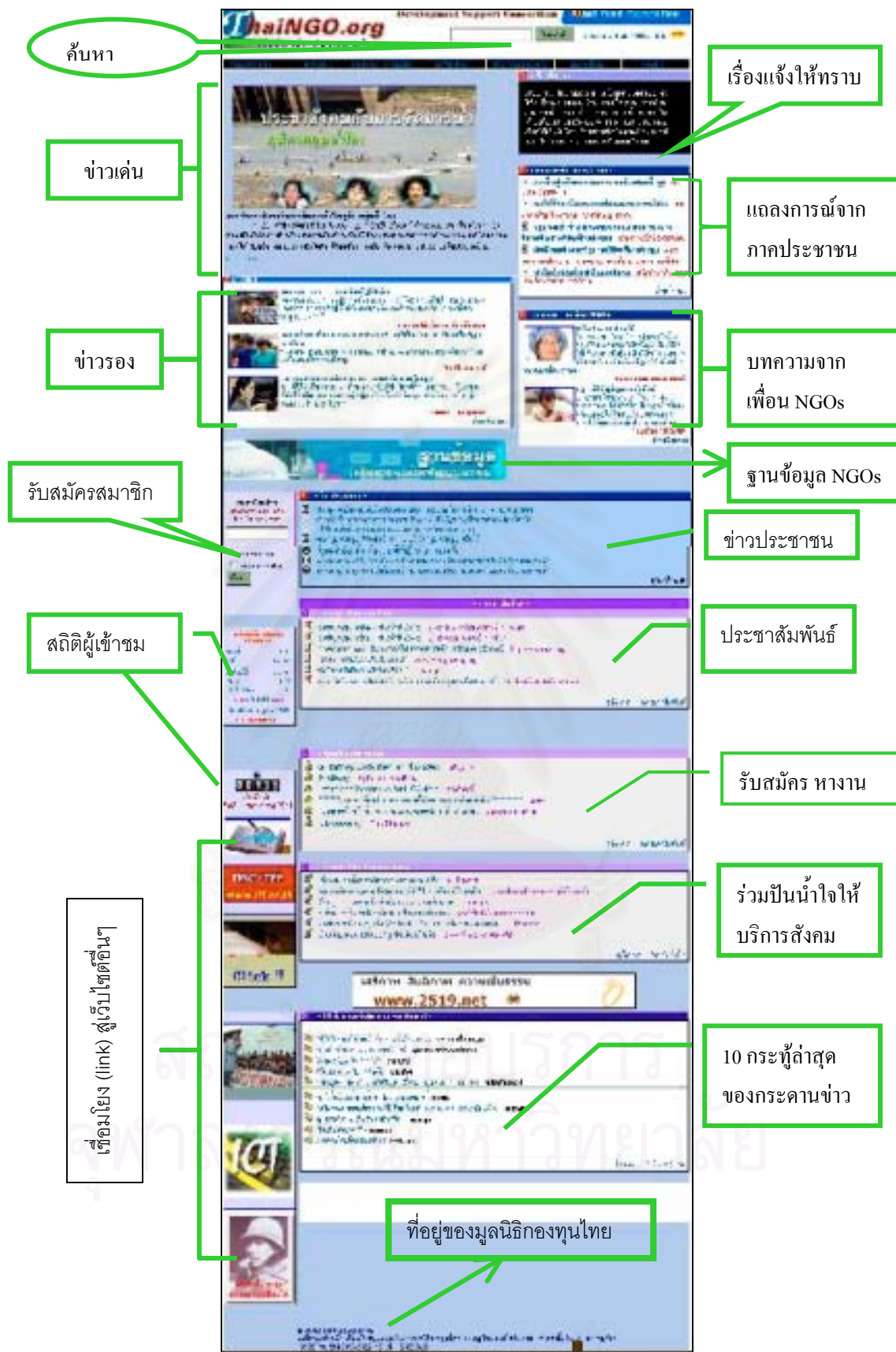
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. เว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย

<http://www.thaingo.org>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 32 หน้าแรกของเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย
 เนื้อหาที่ปรากฏในหน้าแรกของเว็บไซต์ (home page)

- ข่าวเด่น เป็นข่าวเด่น พร้อมภาพประกอบ สามารถเข้าไปอ่านในรายละเอียดต่อ
- ข่าวรอง เป็นข่าวรองมีภาพประกอบ โดยมีขนาดเล็กกว่า สามารถเข้าไปอ่านรายละเอียดได้ มีประมาณ 3 ข่าวในหน้าโฮมเพจ
- เรื่องแจ้งให้ทราบ เป็นเรื่องประกาศจากเว็บมาสเตอร์
- แลกการณัภาคประชาชน เป็นแลกเปลี่ยนจากภาคประชาชน
- บทความจากเพื่อน NGOsเป็นบทความจากเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน
- ฐานข้อมูลเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นข้อมูลโดยรวมขององค์กรพัฒนาเอกชน และการแบ่งเครือข่ายตามลักษณะงานขององค์กรพัฒนาเอกชน มีรายละเอียดความเป็นมาของแต่ละองค์กร สามารถถามตอบ (faq)เกี่ยวกับองค์กรพัฒนาเอกชนตามเครือข่ายนั้นๆได้
- ข่าวประชาชน เป็นข่าวชุมชนจากพื้นที่ หรือข่าวจากสำนักข่าวประชาธรรม หรือจากองค์กรพัฒนาเอกชนอื่น
- ประชาสัมพันธ์ เป็นที่ประชาสัมพันธ์ ประชุม กิจกรรม สัมมนาต่างๆ
- รับสมัคร หางาน ส่วนใหญ่เป็นงานขององค์กรพัฒนาเอกชน
- ร่วมปันน้ำใจให้บริการสังคม เป็นที่สำหรับระดมความช่วยเหลือ
- 10 กระทู้ล่าสุดของกระดานข่าว เป็น 10 กระทู้ล่าสุดที่ ปรากฏในกระดานข่าว
- รับสมัครสมาชิก สามารถตอบรับการสมัครเป็นสมาชิกข่าว
- สถิติผู้เข้าชม รายละเอียดของผู้เข้าชม เริ่มนับตั้งแต่วันที่ 29 กรกฎาคม 2545

การเชื่อมโยง LINK สู่เว็บไซต์อื่นๆ

- ห้องสมุด ThaiNGOs
- มูลนิธิกองทุนไทย www.tff.or.th
- ชมรมICT เพื่อนักพัฒนา www.ict.or.th
- เว็บไซต์ 6 ตุลา 2519 www.2519.net
- แลกLINK สำหรับผู้ที่ต้องการเชื่อมโยง Link กับเว็บทำองค์กรพัฒนาเอกชนไทย
- ส่ง E-card
- ระดมทุนขอความช่วยเหลือ จากนักพัฒนาเอกชนที่ประสบปัญหา
- แบ่งปันน้ำใจ ผ่านสายใยออนไลน์ <http://www.echarity.thai.com/> โครงการ e-Charity แบ่งปันน้ำใจ ผ่านสายใยออนไลน์ จะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการรับบริจาคออนไลน์ ของ

บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) หรือ ไอเน็ต ซึ่งเป็นบริษัทผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต

เนื้อหาในหน้าต่างๆ ประกอบด้วย

- รวมข่าวเด่น รวบรวมข่าวเด่นที่นำเสนอ พร้อมโปรยข่าว
- ข่าวรอง รวมข่าวที่นำเสนอไปแล้ว
- บทความจากเพื่อน เป็นบทความเก่า
- กระดานสนทนา เป็นส่วนของกระดานข่าว (webboard)
- สมุดเยี่ยม เป็นพื้นที่สำหรับให้ผู้อ่านเข้ามาให้กำลังใจ ดิชม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเว็บไซต์
- ENGLISH มีข่าวและบทความ ประวัติความเป็นมาของเว็บไซต์เป็นภาษาอังกฤษ

The screenshot shows the ThaiNGO.org website with the following content:

- Header:** ThaiNGO.org logo and text "เว็บไซต์องค์กรพัฒนาเอกชนไทย".
- Main Title:** "7 ปี สมัชชาคนจน" (7 Years of the Poor Council) and "ถึงเวลา เสนอนโยบายทางเลือกให้สังคมไทย" (Time to present alternative policies for Thai society).
- Author:** "ประสิทธิ์พร กานอ่อนศรี" (Prasitporn Kan-on-sri), dated "ที่ปรึกษาสมัชชาคนจน 10 ธันวาคม 2545" (Advisor to the Poor Council, 10 Dec 2005).
- Section Header:** "ตัวอย่างการนำเสนอข่าวเด่น" (Example of featured news presentation).
- Image 1:** A photograph of several children's faces looking through metal bars, representing poverty.
- Image 2:** A photograph of a large, dark, charred pile of rubble, representing destruction or conflict.
- Image 3:** A photograph of a group of people holding flags and banners during a protest or demonstration.
- Text:**

บทเรียน 7 ปี สมัชชาคนจน

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มาเป็น การปกครองระบอบประชาธิปไตย 70 ปี ของระบอบประชาธิปไตย ที่ผ่านมาก ได้สร้างโอกาส และเป็นนัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย มาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย แบบรัฐบวทุกุน ร่วมกับชนศึกและศึกคินา ที่นักวิชาการเรียกว่า ประชาธิปไตยครึ่งใบแบบไทยไทย ที่รวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ได้ผ่านการเรียนรู้ การสรุปบทเรียน และพัฒนามาสู่ยุคของการกระจายอำนาจในปัจจุบัน

เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 ได้ก่อให้เกิดบทเรียนที่มีความสำคัญ ต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก ในช่วงนี้เอง เป็นโอกาสสำคัญที่ขบวนการประชาชนไทย ได้เกิดการรวมตัวและขับเคลื่อนขบวนการอีกวาระหนึ่ง หากแต่ภายหลังปี 2516 ก็เกิดการจับกุม เช่นมา ผู้นำชาวนา ผู้นำกรรมกร ผู้นำนักศึกษา และแกนนำในการเคลื่อนไหว จนเป็นเหตุให้เกิดขบวนการพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในช่วงเวลาต่อมากว่า 20 ปี ที่ผ่านมาก คนหนุ่มสาวจำนวนหนึ่ง ได้ริเริ่มการทำงานหนุนช่วยคนยากคนจน ชาวนา กรรมกร อีกวาระหนึ่ง ในนาม "องค์กรพัฒนาเอกชน" นักพัฒนาได้ร่วมกับชาวบ้าน ในการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันขึ้นมาอีกครั้ง อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการรวมตัวของชาวบ้าน ทั้งในชนบทและในเมือง ขึ้นมาอย่างมากมายหลายกลุ่ม อาทิ กลุ่มชาวนา , กลุ่มกรรมกรผู้ใช้แรงงาน , กลุ่มผู้ป่วยจากแรงงาน , กลุ่มสตรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาพที่ 33 ตัวอย่างการนำเสนอข่าว

Address http://www.thaingo.org/news_01.shtml Links >>

ThaiNGO.org
เว็บไซต์องค์กรพัฒนาเอกชนไทย

ค้นหาเว็บไซต์ของคุณ

Search add your website NGOs: click

[หน้าแรก] [กระดาษสนทนา] [สมุดเยี่ยม]

ฟังเสียงเรา

รวมข่าวเด่น...

เว็บไซต์ประชาชน

หากมองดูปรากฏการณ์ปัจจุบันนี้ อย่างลึกซึ้งจะพบว่า ทั้งโครงสร้างทางการเมือง กระบวนการนิติบัญญัติ (รัฐสภา) และการกำหนดนโยบายสาธารณะ ถูกผูกขาดรวมศูนย์ ในนามของคนคนเดียวกันมาจาก

วันที่ลงข่าว : 23-01-46

ทำเรื่อง หมู่บ้านนอกแผนที่

อย่างแรกที่มีมาเป็นปัญหาสะสมมาตลอดคือ อำเภอไม่ทำอะไรเลย และตัวชาวบ้านเองก็ไม่รู้จะร้องอีกอีกข้างยังไม่เห็นใจ โลงหินที่ทำงานหมู่บ้านนี้ด้วย

วันที่ลงข่าว : 17/1/46

บันทึกจากหัวใจหญิงนักสู้

คำบอกเล่า เรื่องความรุนแรงสาธารณะอีกครั้งหนึ่ง เหตุการณ์ประท้วงคัดค้านท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย บ้านฉาง หาดใหญ่ ... มีนายตำรวจลุ่มหนึ่งตั้งเป็นแถว ก็หลายแถวเหมือนกัน มีโล่และกระบองพร้อมเดินคาน้ำกันเป็นแถว หนูนั่งมองออกไปนอกที่กินแอมเหล็ก เข้าไปในเขตที่กลุ่มชาวบ้านนั่งอยู่' ...

วันที่ลงข่าว : 18/01-25/46

ภาพที่ 34 รวมข่าวเด่น

Address <http://thaingo.org/cgi-perl/content/content/1/list.pl> Links >> Norton AntiVirus

ThaiNGO.org
เว็บไซต์องค์กรพัฒนาเอกชนไทย

ค้นหาเว็บไซต์ของคุณ

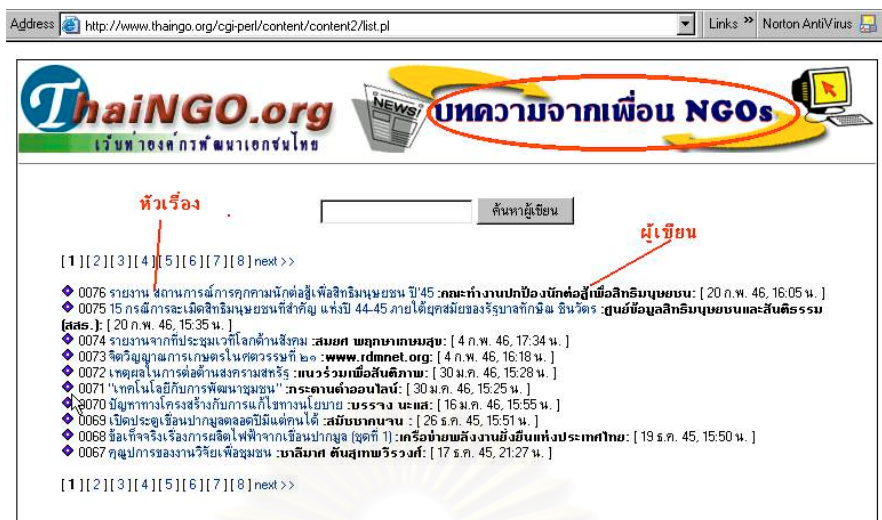
ค้นหาเว็บไซต์ของคุณ

[1][2][3][4][5][6][7][8][9] next >>

- ◆ 0094 ป้าแต่คำ! สถานการณ์น่าเป็นห่วง : **รายงานจากอึ้งกี้** : [18 ก.พ. 46, 15:10 น.]
- ◆ 0093 **บันทึกการสัมมนา** ๖ โครงการที่อึ้งกี้ไป [**ประชุมเอเชีย อ.ประสาธน์**] **บรรจง แสง** : [13 ก.พ. 46, 15:35 น.]
- ◆ 0092 วัสดุชุดทำไม้ไผ่เปิดปากบูล : **กิมกาน-ThaiNGO** : [6 ก.พ. 46, 19:03 น.]
- ◆ 0091 สตรีเรื่องขูดขี้ผึ้งพันชิ้น 3 : **กิมกาน ThaiNGO** : [29 ม.ค. 46, 19:22 น.]
- ◆ 0090 อุนจิกมีป่าแต่คำ : **กอนกอนผู้ระวังป่าแต่คำ** : [17 ม.ค. 46, 10:39 น.]
- ◆ 0089 รัฐบาลก็จับกับ 4 ผลงานวิจัย จาก 4 มหาวิทยาลัย : **ประสาธน์ มิพันธ์** : [26 ธ.ค. 45, 15:39 น.]
- ◆ 0088 ท่อกระแสได้ เด็ดพ่น้ำ ... ถ้าไม่คิดเสียหน้าไม่ต้องเลิก! : **ประสาธน์ มิพันธ์** : [26 ธ.ค. 45, 15:29 น.]
- ◆ 0087 NGO ทุบการทลง : **ประสาธน์ มิพันธ์** : [19 ธ.ค. 45, 15:53 น.]
- ◆ 0086 สหกรณ์ฯ ปากบูล ออกข้างแคร์ กฟผ. ความเข้มแข็งที่ไม่แพ้ใคร? : **สมิทธาภรณ์** : [19 ธ.ค. 45, 15:55 น.]
- ◆ 0085 ค้าหญิงกระบวนการย้ายที่คิดคิดริเริ่ม : **สมิทธาภรณ์** : [12 ธ.ค. 45, 09:33 น.]

[1][2][3][4][5][6][7][8][9] next >>

ภาพที่ 35 รวมข่าวรอง

ภาพที่ 36 บทความจากเพื่อน NGOs

การจัดหน้าเว็บไซต์

ไทยเอ็นจีโอ ใช้หลักในการจัดหน้าให้อยู่ระหว่างความง่ายในการใช้งาน กับการครอบคลุมเนื้อหาของหน้าโฮมเพจ ตั้งแต่เริ่มสร้างเว็บไซต์มาจนถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหน้าแรกของเว็บไซต์ (Home page) ประมาณ 3 ครั้ง โดยยึดหลักให้เกิดความง่ายในการใช้งาน ส่วนที่ยังคงไว้เป็นเอกลักษณ์คือ สัญลักษณ์ (logo) ของชื่อเว็บ แบ่งเนื้อหาเป็นหลักใหญ่ 3 ส่วน ส่วนที่เป็นเนื้อหาสารบัญเว็บ และฐานข้อมูลเนื้อหา ส่วนที่เป็นข่าวเด่น มีภาพประกอบข่าว พร้อมพาดหัวข่าว และพร้อมกับพาดหัวรอง แบบเดียวกับการนำเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ ส่วนประเด็นรองลงมาถูกลดขนาดลง เป็นข่าวรอง มีการแบ่งเป็นคอลัมน์ เนื้อหาในส่วนต่างๆ

การนำเสนอเนื้อหา เป็นการนำเสนอข่าว และมีภาพประกอบเนื้อหา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางการนำเสนอเนื้อหา

แนวทางในการนำเสนอเนื้อหาของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าทั้ง 5 เว็บไซต์ มีจุดร่วมในการนำเสนอเนื้อหาที่มุ่งเน้นการให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับภาคประชาชน หรือภาคประชาสังคม แต่ถึงกระนั้นแต่ละเว็บไซต์ก็มีแนวทางที่แตกต่างกันพอสังเกตเห็นได้ในการนำเสนอเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. คณะทำงานสื่อภาคประชาชน www.prachachon.net

ด้วยคณะทำงานสื่อภาคประชาชนเป็นกลุ่มบุคคลที่ทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชนจากหลายองค์กร เนื้อหาจึงเน้นไปที่สถานการณ์การเคลื่อนไหวภาคประชาชนที่ได้มีการเคลื่อนไหวแล้ว มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์กับการเคลื่อนไหว รวมทั้งทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม มีการอภิปรายเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ เพราะคนทำงานส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในองค์กรด้านสิทธิมนุษยชน เป็นเสมือนห้องสมุดออนไลน์ในเรื่องการเคลื่อนไหวภาคประชาชน

2. สำนักข่าวประชาธรรม www.newspmn.net

เป็นเว็บไซต์สำนักข่าวอิสระที่มีลักษณะเป็นฐานข้อมูลของสำนักข่าวอาชีพชัดเจน มีลักษณะทางวารสารศาสตร์สูงสุด เป็นการรวบรวมลักษณะของสำนักข่าวเข้ากับคุณลักษณะของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ (CMC) มีการรายงานข่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวภาคประชาชน ซึ่งรวมถึงพาดหัวข่าว และบรรณานำสำหรับการส่งข่าวให้สมาชิก นอกจากนี้มีการรวบรวมหัวข้อข่าว บทความที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข่าวนั้น

3. บ้านนอกดอทคอม <http://www.bannok.com>

เนื้อหาบนเว็บไซต์เป็นการประชาสัมพันธ์งานขององค์กร โดยนำเสนอผ่านบทความ กิ่งบันทึกระจำวันที่เขียนโดยคนในองค์กรเป็นหลัก เป็นการสะท้อนถึงปัญหาในชนบท สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเน้นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนชาวเขา ซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์กร มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการทำงาน อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างคนในชนบท และคนในสังคมซึ่งเป็นชนชั้นกลางซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่ใช้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการสร้างความเคลื่อนไหว และระดมทุนเพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้กับชาวเขา ยกตัวอย่างเช่น โครงการเกี่ยวกับยาเสพติด กองทุนเด็กดอย กองทุนเสื้อผ้ามือสอง เป็นต้น

4. ไทยทอปิคดอทคอม <http://www.thaitopic.com>

เนื้อหาของเว็บไซต์ไทยทอปิคคอตคอม เป็นการรวบรวมบทความที่น่าสนใจ เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางสังคมที่เขียนโดยนักวิชาการ หรือนักหนังสือพิมพ์ ซึ่งเคยเผยแพร่ในสื่ออื่น เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล และให้ความรู้แก่ผู้อ่าน รวมทั้งเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมอภิปรายต่อประเด็นนั้นๆ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องนโยบายสาธารณะ กฎหมาย ดังเห็นได้จากเนื้อหาในส่วนของการทำงานการเมือง

5. ไทยเอ็นจีโอเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย <http://www.thaingo.org>

เนื้อหาของไทยเอ็นจีโอเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นการนำเสนอข่าวจากองค์กรพัฒนาเอกชนไทย เป็นสำนักข่าวของเอ็นจีโอ เป็นการพยายามรวบรวมข่าวที่เกิดขึ้นในองค์กรพัฒนาเอกชน และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคนในสังคม นอกจากนี้เว็บไซต์ยังเป็นช่องทางการสื่อสารประสานงาน ขอความช่วยเหลือ คำปรึกษาในกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่เป็นเครือข่ายต่อไป

ลักษณะเนื้อหาทางสื่อประชาสังคมที่ปรากฏ

จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมด ที่เว็บไซต์ที่ทำการศึกษาทั้ง 5 มีการนำเสนอตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2543 ถึงเดือนตุลาคม 2545 ปรากฏลักษณะความเป็นสื่อประชาสังคม ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- วิเคราะห์ประเด็นปัญหา
- จุดประเด็น
- วิพากษ์อย่างมีเหตุมีผล
- เกาะตีดประเด็นปัญหา
- เปิดโอกาสการมีส่วนร่วม
- สร้างจิตสาธารณะ
- แนวทางการแก้ปัญหา

ตัวอย่างของเนื้อหาที่แสดงลักษณะดังกล่าวสามารถประมวลให้เห็นได้โดยสังเขปดังต่อไปนี้

- วิเคราะห์ประเด็นปัญหา

1. การจัดระเบียบสังคม : สังคมของใคร ?

เป็นการนำเสนอประเด็นข่าวเกี่ยวกับเรื่องการจัดระเบียบสังคม ที่มีการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาโดยเริ่มจากการพยายามหาความหมายที่แท้จริงของการจัดระเบียบสังคม การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อประเด็นดังกล่าว และการวิเคราะห์ผลกระทบต่อกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วน

เสียโดยตรงว่านโยบายการจัดระเบียบสังคมนั้นจะสามารถแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ อีกทั้งกล่าวถึงผลกระทบที่จะตามมาภายหลัง

...เรา-ทีมสื่อภาคประชาชน พยายามที่จะทำความเข้าใจกับนิยามของคำว่า “การจัดระเบียบสังคม” ว่าจริงๆแล้วหมายความว่าอย่างไรกันแน่ หรือเป็นเพียงวาทกรรมที่ดูสวยหรู และเมื่อผู้ใดได้ฟังแล้วเอื้อต่อการสร้างความเข้าใจกับผู้คนในสังคมได้อย่างง่ายๆ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะนี้ก็คือ การจัดระเบียบสังคม คือ การจัดระเบียบสถาบันบันเทิง และการจัดระเบียบเยาวชน ผู้เป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศที่เน้นการพัฒนาเชิงอุตสาหกรรม มากกว่าการจัดระเบียบสังคมอย่างแท้จริง

นั่นคือ การจัดระเบียบสังคม ที่เป็นนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ก็คือ การจัดระเบียบสถาบันบันเทิงโดยการ โดยเฉพาะสถาบันบันเทิงมากกว่า

แต่เราไม่เชื่อว่าเพียงแค่จัดระบบการใช้สถานบริการยามค่ำคืน จะแก้ปัญหาตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเชื่อมั่นและต้องการได้ เพราะจากการที่เราได้สอบถามเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่มาใช้สถานบันเทิง พวกเขาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

“ตอนนี้พวกผมและเพื่อนๆเองได้เปลี่ยนวิธีใหม่ โดยการจัดตกแต่งห้องพักหรือห้องพัก ให้คล้ายกับสถานบันเทิงขนาดเล็ก และจะนัดแนะเพื่อนฝูงกันมานั่งดื่มสุราในห้องพัก เพราะพวกผมเองไม่สามารถไปเที่ยวสถานบันเทิงได้ เพื่อนผมบางคนอายุก็ยังไม่ถึงเกณฑ์ รวมถึงตอนนี้สถานบันเทิงเองก็ถูกตรวจเข้มและต้องปิดตามเวลา ทำให้พวกเราต้องเลือกใช้วิธีดังกล่าว เพื่อนผมบางรายก็ใช้ระบบเปิดชานค้ออะเบาต์ เดินกันภายในห้องพักและมีวู้สมุกกันทั้งมีเพศสัมพันธ์ เสพยา และดื่มสุรา ”

นอกจากนั้นแล้ว ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้นโยบายจัดระเบียบสังคมอย่างเข้มงวด ก็คือ การไปละเมิดสิทธิเสรีภาพผู้อื่นอย่างมาก เช่น ในเรื่องของการตรวจปัสสาวะ เราพบว่าเวลาที่ ร.ต.อ.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ไปตรวจสถานบันเทิงที่เปิดเกินเวลา จะต้องบังคับให้ผู้ที่มาเที่ยวตรวจปัสสาวะ ประเด็นนี้เราไม่เห็นด้วยและขอตำหนิการทำงานของเจ้าหน้าที่อย่างมาก เรายืนยันว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่มีสิทธิที่จะบังคับให้ผู้ที่มาเที่ยวนั้นต้องตรวจปัสสาวะ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ มาตรา 4 บอกไว้ว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในร่างกายของตนเอง ผู้ใดจะละเมิดมิได้” และในขณะเดียวกันในทางวิทยาศาสตร์เองนั้นการที่ตรวจปัสสาวะแล้วเป็นสีม่วงก็ไม่ได้หมายความว่าคนผู้นั้นใช้สารเสพติด เนื่องจากสารบางชนิดก็ทำปฏิกิริยากับน้ำยาที่ใช้ตรวจเช่นเดียวกัน ซึ่งถ้าหากไม่ระวังให้ดีแล้วจะกลายเป็นช่องทางทำร้ายคนไม่ผิด และจะทำให้สังคมเข้าใจไปว่าคนที่ตรวจปัสสาวะแล้วเป็นสีม่วง

นั่นเท่ากับคิดยาเสพติด ซึ่งจะทำให้สังคมมีทัศนคติที่ผิด ๆ ไปและอาจจะส่งผลกระทบต่ออย่างแรงต่อสังคมและบุคคลได้หากไม่ระมัดระวังให้ดี ซึ่งเราเห็นว่าควรจะต้องมีวิธีการอย่างอื่นที่จะตรวจหายาเสพติดนั้น และที่สำคัญนโยบายการจัดระเบียบสังคมครั้งนี้ต้องไม่มองว่าผู้ที่มาเที่ยวเป็นผู้ร้าย เป็นผู้กระทำความผิด หรือเป็นจำเลยของนโยบายนี้...

www.prachachon.net

2. “หวั่นนโยบายทรท.ล้ม ไม่แก้ปัญหาเกษตรกร นกน.ชี้ต้องแก้ที่โครงสร้าง”

เป็นการนำเสนอข่าววิเคราะห์นโยบายกองทุนหมู่บ้าน โดยเปรียบเทียบกับนโยบายของรัฐบาลในเรื่องของการกระจายเงินไปสู่ชุมชนของรัฐบาลชุดเก่า ว่าไม่ประสบความสำเร็จชาวบ้านยังยากจนและเป็นหนี้สินเหมือนเดิม

หวั่นนโยบายทรท.ล้ม ไม่แก้ปัญหาเกษตรกร

นกน.ชี้ต้องแก้ที่โครงสร้าง

12 ม.ค.44 เชียงใหม่/ผู้ใหญ่วิบูลย์ขึ้นนโยบายทรท. ไม่ง่ายเหมือนหาเสียง หวั่นกองทุนหมู่บ้านละล้านเหมือนเงินกู้มีयाชวา ดำน้ำพริกละลายแม่น้ำ ชาวบ้านยังคงเป็นหนี้สินหมู่บ้านละหลายสิบล้าน ไม่ได้แก้ปัญหารากฐานเกษตรกรอย่างแท้จริง แกนนำแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือชี้จะเป็นจริงต้องแก้ไขกฎหมาย นโยบาย

ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเจริญ ได้กล่าวแสดงความเห็นต่อแนวนโยบายของพรรคไทยรักไทยที่กำลังจะเป็นแนวนโยบายหลักของรัฐบาลใหม่ในขณะนี้ว่า ตนเองเห็นว่านโยบายของพรรคไทยรักไทยที่มีการชูประเด็นในช่วงหาเสียงไม่ว่าจะเป็น เรื่องกองทุนหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท การพักชำระหนี้สินเกษตรกร หรือ 30 บาทรักษาได้ทุกโรคก็ตาม เป็นการหยิบประเด็นปัญหาที่ชาวบ้านเผชิญอยู่ทุกวันขึ้นมาหาเสียงจึงทำให้ชาวบ้านสนใจและเลือกกันมาก แต่สำหรับตนเองนั้นไม่คิดว่าการดำเนินการตามแนวนโยบายจะเป็นไปได้ง่ายนัก เพราะขณะนี้ประชาชนก็ยังไม่ทราบในรายละเอียดว่าแนวทาง วิธีการในการดำเนินการดังกล่าวพรรคไทยรักไทยจะทำอะไรบ้าง การพักชำระหนี้จะพักเฉย ๆ โดยไม่มีปีมีขลุ่ยก็คงเป็นไปได้ยาก ถ้าขาดเงินหมุนเวียนสักสามปีจะแก้ปัญหาดังนี้จะเป็นอย่างไร ก็ไม่มีรายละเอียด

นอกจากนี้ผู้ใหญ่วิบูลย์ยังได้แสดงความเป็นห่วงอย่างมากต่อนโยบายการตั้งกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท โดยมองว่าการตั้งกองทุนหมู่บ้านเป็นการใช้เงินมาแก้ปัญหาซึ่งที่ผ่านมาก็มีบทเรียนมาแล้วว่าการใช้เงินไม่อาจแก้ปัญหาได้ไม่ว่าจะเป็นนโยบายสมัยรัฐบาลทักษิณ ปรามอชที่แจกเงินผันเมื่อปี 2518 หรือการแจกเงินมีयाชวา ไม่ว่าเงินจะลงหมู่บ้านสักเท่าไร สุดท้ายชาวบ้านก็ยังคงเป็นหนี้สินอยู่เหมือนเดิม เคยมีหนี้เป็น

ล้านก็ยังมีอยู่เป็นล้าน บางหมู่บ้านมีหนี้สินเพิ่มขึ้นอีกด้วย และยังทำให้เกิดขบวนการ
คอร์รัปชันในระดับล่างอีกด้วย

ทางด้านตัวแทนแนวร่วมเกษตรกรภาคเหนือ (นกกน.) นายสมชัย ศิริชัยก็ได้แสดง
ความเห็นต่อแนวนโยบายของไทยรักไทยเช่นเดียวกันว่าขณะนี้ นกกน. อันเป็นเป็นเครือ
ข่ายเกษตรกรที่รวมกันเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกร ก็ต้องการให้พรรคไทยรักไทยเปิดเผย
รายละเอียดของแนวนโยบายว่าจะสามารถทำให้เห็นนโยบาย แต่ละข้อเป็นจริงได้อย่างไร
ขั้นตอนการดำเนินการเป็นอย่างไร พร้อมกับตั้งข้อสังเกตว่านโยบายของพรรคไทยรัก
ไทยยังมีข้ออ่อนที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ปัญหาเกษตรกรในเชิงโครงสร้างได้ด้วย ถ้าจะแก้
จริง ๆ ต้องมีนโยบาย ทิศทางที่ชัดเจนในการสนับสนุน และส่งเสริมเกษตรกร จริง ๆ ไม่
ใช่ทำให้เกษตรกรอ่อนแอไปเรื่อย ๆ เช่นทุกวันนี้

“ความจริงถ้าจะแก้ปัญหาเกษตรกรได้จริง ๆ ต้องทำกันถึงระดับนโยบาย และ
กฎหมาย ตอนนี้อยู่ที่วิกฤตจริง ๆ เป็นเรื่องที่ดินทำกินของเกษตรกร เป็นไปได้หรือไม่ที่
พรรคไทยรักไทยจะมีนโยบายให้มีการปฏิรูปที่ดินทำกิน จัดสรรที่ดินไม่ใช่แก่เกษตรกร
ยากจนไร้ที่ดิน ” ที่ปรึกษาแนวร่วมเกษตรกรกล่าว.

www.newspnn.net

3. “ความชอบธรรมของการจัดตั้งวิฑูษุมนชน”

เป็นการนำเสนอบทความที่วิเคราะห์ประเด็นความขัดแย้งระหว่างรัฐ และชุมชนในเรื่องสิทธิ
ของวิฑูษุมนชน ในมุมมองการตีความในด้านกฎหมายในช่วงที่ยังไม่มีคณะกรรมการกิจการกระจาย
เสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการการบริหาร
คลื่นวิทยุและโทรทัศน์

ความชอบธรรมของการจัดตั้งวิฑูษุมนชน

ศุวัฒน์ ธิลาพฤทธิ

ปัญหาของเรื่องวิฑูษุมนชน ดูเหมือนยังเป็นความขัดแย้งกันระหว่าง สิทธิของชาว
บ้านกับทางรัฐบาล มีแง่มุมทางกฎหมายบางประการที่ตีความกฎหมายไปคนละแง่
คนละทาง ฝ่ายชาวบ้านก็อยากจะทำวิฑูษุมนชน ฝ่ายรัฐก็ยังไม่ยอมอ้างว่ากฎหมายยังไม่
เปิดโอกาสให้ และมีการออกมาตรการต่างๆ สั่งการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการกับ
ประชาชน เช่น กรณีของโครงการวิฑูษุมนชนครั้งใหญ่ อ.เกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด มี
ออกหนังสือเตือนจาก รองผู้ว่าฯ เตือนให้ชลอการสร้าง อีกทั้งมีการขู่ที่จะสั่งปิด หรือ
กรณีของวิฑูษุมนชนกาญจนบุรี, อ่างทองก็ถูกสั่งปิดไปแล้ว

มองต่างมุมระหว่างรัฐ กับประชาชน

เป็นความขัดแย้งที่ไม่น่าจะเป็นเช่นนี้ เป็นเรื่องน่าเศร้า น่าหุดหู่ที่ รัฐบาลมีมุมมองทางกฎหมายที่คับแคบ มีตรรกะทางความคิดแบบตื้นเขิน ซึ่งไม่น่าเชื่อเลยว่าจะเป็นสิ่งที่ปรากฏในรัฐบาลชุด "คิดใหม่ ทำใหม่"

ด้านชาวบ้าน ก็ได้อ้างสิทธิตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.25540 มาตรา 40 คลื่นความถี่เป็นสมบัติของชาติที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น ในกิจการด้านต่างๆ

ความชอบธรรมของรัฐบาล ในการสั่งปิดวิทยุชุมชน คืออ้างแต่คำซ้ำซากว่า ผิดกฎหมาย โดยให้เหตุผลว่า พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ หรือ กสช. เป็นผู้บริหารคลื่นความถี่วิทยุ และโทรทัศน์ ซึ่งจะเป็้องค์กรที่ทำหน้าที่พิจารณาอนุญาตการจัดตั้งวิทยุชุมชน แต่เมื่อ กสช.ยังไม่เกิดขึ้น อำนาจหน้าที่นี้ ยังเป็นของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์ก็ต้องบริหารคลื่นวิทยุกระจายเสียงโดยยึดถือ พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 เป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งมีเนื้อหาในการห้ามการจัดตั้งสถานีวิทยุ ห้ามซื้อขาย หรือนำเข้า ประกอบหรือติดตั้ง เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงทั้งหมด หรือบางส่วน ฯลฯ

ครั้น กรมประชาสัมพันธ์ จะออกใบอนุญาตให้กับสถานีวิทยุชุมชนในตอนนี้ก็ทำไม่ได้อีกเช่นกัน เพราะติดเงื่อนไขใน มาตรา 80 แห่ง พรบ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ พ.ศ.2543 ที่มีให้กรมประชาสัมพันธ์ออกใบอนุญาตสถานีวิทยุในระหว่างการรอให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ กสช. เมื่อคณะกรรมการกสช. ยังไม่เกิดก็กลายเป็นว่าไม่มีใครมีสิทธิออกใบอนุญาต

เหตุผลสำคัญน่าจะต้องอ้างถึง หลักการทางกฎหมายที่ว่า กฎหมายเล็กไม่มีสิทธิหักล้างกฎหมายใหญ่ รัฐบาล อ้างแต่ว่า เมื่อ กสช.ยังไม่เกิด การจัดตั้งวิทยุชุมชนจึงเกิดขึ้นไม่ได้ และในช่วงนี้กรมประชาสัมพันธ์ ก็ไม่มีสิทธิออกใบอนุญาต ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่การอ้างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

แต่ความชอบธรรมของชาวบ้าน คือการอ้างสิทธิตามรัฐธรรมนูญมาตรา 6 ที่บัญญัติไว้ว่า รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด บทบัญญัติหรือข้อบังคับใดๆ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญย่อมใช้บังคับไม่ได้

...จึงสรุปได้ว่า ข้อห้ามต่างๆใน พรบ. วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 จึงเป็นบทบัญญัติเถื่อนที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพียงแต่รัฐธรรมนูญเปิดช่องเพื่อประนีประนอมให้ คงสภาพเป็นกฎหมายอยู่ กล่าวง่ายๆ คือ ข้อห้ามในการจัดตั้งวิทยุชุมชนตาม พรบ. วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 ถูกตามหลักกฎหมายทั่วไป แต่ขัดกับหลัก กฎหมายธรรมชาติ หรือ หลักการแห่งความชอบธรรม

ข้อเสนอ และทางออกสำหรับวิทยุชุมชน

ในห้วงเวลาที่เกิดสุญญากาศทางกฎหมาย ถึงแม้จะยังไม่มีคณะกรรมการ กสช. หน่วยงานที่น่าจะทำหน้าที่เสมือนเป็น คณะกรรมการ กสช. นั่นคือ กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการ คูแดูแล น่าจะทำตัวเป็นที่เลี้ยงเพื่อช่วย เตรียมการก่อนการเกิดขึ้นของคณะกรรมการ กสช. เพราะ พรบ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 เปิดช่องไว้ให้

กรมประชาสัมพันธ์ น่าจะต้องเปลี่ยนท่าที และสามารถสร้างมิตรภาพที่ดีกับประชาชนได้ สามารถช่วยให้คำแนะนำ ถ่ายทอดทักษะ ส่งเสริมชี้แนะ และกำกับดูแล ประชาชนในการจัดตั้งวิทยุชุมชน โดยยึดถือหลักการแห่งรัฐธรรมนูญเป็นที่ตั้ง และไม่ต้องไปกังวลกับข้อห้ามใน พรบ. วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 เพราะบทบัญญัติเหล่านั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ อย่างชัดเจน

เรื่องข้อจำกัดในมาตรา 80 องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ ที่ไม่ให้กรมประชาสัมพันธ์ ออกใบอนุญาตการจัดตั้งสถานีวิทยุรายใหม่ ระหว่างที่รอการเกิดขึ้นของ คณะกรรมการ กสช. ผู้เขียนก็เห็นว่า เราอย่าไปติดยึดกับการที่ต้องมีใบอนุญาตถึงจะประกอบกันได้ ใบอนุญาตคือ เอกสารชิ้นหนึ่งที่รัฐรับรองสิทธิในการดำเนินการ

เมื่อคณะกรรมการ กสช. ยังไม่เกิดขึ้น ก็ไม่ใช่ความผิดของประชาชน และไม่ใช่อำนาจในการปฏิเสธสิทธิตามรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งวิทยุชุมชน รัฐบาลต่างหากที่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ทั่วๆที่รัฐธรรมนูญก็ได้วางเงื่อนไขบังคับ ไว้ ในมาตรา 335(2) ว่าต้องอนุวัติกฎหมายที่มีอยู่เดิม ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ภายในไม่เกิน 3 ปี ซึ่งหมายถึงว่า รัฐบาลต้องดำเนินการจัดตั้ง คณะกรรมการกสช.ภายในปี ตุลาคม พ.ศ.2543 แต่รัฐบาลก็ไร้ความสามารถในการผลักดันให้ คณะกรรมการ กสช. เกิดขึ้นตามกำหนดเวลา

ประชาชนคงต้องถามหาความจริงใจ ว่ารัฐบาลจริงใจเพียงใดกับประชาชน ถ้าเราไม่เคารพรัฐธรรมนูญ แล้วจะยึดถือชื่ออะไร

และคงต้องให้ความเห็นฟันธงลงไปว่า สถานีวิทยุชุมชนที่ชาวบ้านริเริ่มขึ้นไม่ได้เป็นสถานีวิทยุเถื่อน และในทางกลับกัน ข้อห้ามต่างๆ ในพรบ.วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 ล้วนแล้วแต่เป็นบทบัญญัติเถื่อน เพราะขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

– จุดประเด็น

1. “เผยมวยเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำเป็นต่อเศรษฐกิจครอบครัว”

เป็นการจุดประเด็นในเรื่องของปัญหาการที่เด็กถูกนำมาชกมวยเพื่อหารายได้ ทั้งที่เด็กเหล่านี้มีอายุไม่ถึงตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะส่งผลเสียแก่ตัวเด็กเองทั้งด้านร่างกาย และอาจส่งผลทำให้สมองได้รับความกระทบกระเทือนได้

“เผยมวยเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำเป็นต่อเศรษฐกิจครอบครัว”

มหาสารคาม/พบมวยเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ฝ่าฝืน กม.มวยไทยอาชีพ เดินสายชกตามเวทีทั่วภาคอีสาน โดยเฉพาะช่วงเทศกาลสงกรานต์ ผู้ปกครองเด็กต้องการรายได้เลี้ยงครอบครัว ซึ่งผลกระทบข้างเคียงเด็กแคระแกรน สมองกระทบกระเทือน ไม่โตตามวัย เผยกฎหมายมวยอาชีพใช้เฉพาะเวทีมวยมาตรฐานที่กรุงเทพฯ

นายสมยง ดงเรียงราช อาจารย์จากโรงเรียนบรบือ อ.บรบือ ให้สัมภาษณ์ถึงกรณีการชกมวยไทยของบรรดาเด็กและเยาวชนช่วงเทศกาลสงกรานต์ในภาคอีสานว่า พ่อแม่ผู้ปกครองได้นำลูกหลานตระเวนเดินสายชกมวยมานานแล้ว ยิ่งช่วงสงกรานต์นี่ถือเป็นกรณีพิเศษกว่าทุกครั้ง ต่อข้อถามที่ว่ามินิกมวยไทยรุ่นเล็กๆ น้ำหนักตัวเพียง 20-30 กิโลกรัม อายุยังไม่ถึง 15 ปีด้วยซ้ำขึ้นชกมวยตามเวทีต่างๆ ที่บ้านนอกกันเยอะแยะนั้น นายสมยง กล่าวว่า ไม่แปลกอะไร แม้เป็นเรื่องผิดกฎหมายอยู่ก็จริง แต่ชาวบ้านเขามองว่าการเดินสายชกมวยนี้ เป็นการสร้างรายได้ให้เด็กและครอบครัวมากกว่าอื่นใด

“ช่วงสงกรานต์ไม่กี่วันมานี้ มีเด็กคนหนึ่ง พ่อพาตระเวนชกมวยมาแล้ว 5 เวที บางวันต้องขึ้นเวทีตั้ง 2 ครั้งก็เอา คนบ้านนอกต้องการเงินเท่านั้น ซึ่งเงินค่าตัวแม้ไม่ก็ร่อยบาทต่อการชกครั้งหนึ่ง สามารถนำไปซื้อข้าวปลาอาหารเลี้ยงครอบครัวได้หลายวันที่เดียว”

...นายสมยงกล่าวว่า มินิกมวยบางคนอายุเกือบ 15 ปีแล้ว แต่สภาพร่างกายตัวเล็กไม่ต่างเด็กวัย 12 ขวบนัก ที่เป็นอย่างนี้ เบื้องต้นต้องดูว่าเป็นกรรมพันธุ์หรือไม่ ซึ่งถ้าไม่ใช่ ก็อาจเป็นเพราะเด็กต้องมีการพิศซ้อม ควบคุมการกินอาหาร และน้ำหนักตัวอย่างต่อเนื่อง แต่เด็กในลักษณะนี้ มักจะได้เปรียบเด็กที่โตมาตามธรรมชาติจริงๆ เพราะหากชกมวยในน้ำหนักที่ใกล้เคียงกันแล้ว เด็กโคงที่มีประสบการณ์บนเวทีมาเยอะกว่า มีกระดูกมวยที่แข็งแรงกว่า ย่อมจะเอาชนะคู่ต่อสู้ที่อ่อนกว่าตนได้ไม่ยาก

หากมีการควบคุมสภาพไม่ให้เติบโตไปตามธรรมชาติ เด็กก็จะมีร่างกายเล็กและแคระแกรนได้ อีกทั้งการชกมวยในวัยเด็ก สมอ่ย่อมได้รับความกระทบกระเทือนอยู่ไม่น้อย ซึ่งหากขึ้นชกอยู่บ่อยๆ อาจเสี่ยงถึงขั้นทุพพลภาพได้เช่นกัน

www.newspnn.net

2. “ผมต้องสู้ต่อ”

เป็นการนำเสนอสารคดีข่าวเกี่ยวกับการจุดประเด็นเรื่องการต่อต้านเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของเว็บไซต์ของคุณสมบัติ บุญงามอนงค์ ที่เป็นผู้เปิดประเด็นเกี่ยวกับเว็บที่มีเนื้อหารุนแรงทางเพศเกี่ยวกับคนในครอบครัว และการข่มขืน จนได้รับการต่อต้านกลุ่มคนที่เข้าไปใช้บริการในเว็บไซต์ดังกล่าว เข้ามาได้ตอบด้วยถ้อยคำที่รุนแรง และเข้ามาท้วงความรุนแรงด้วยการถล่มเว็บในกระดานข่าวของเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอม จนทำให้ต้องมีการประกาศลบข้อความเหล่านั้นออกจากกระดานข่าว

ผมต้องสู้ต่อ...

...สำนักข่าว *thaingo* ได้รับคำชี้แจง จากนักพัฒนาองค์กรเอกชน (NGOs) นายสมบัติ บุญงามอนงค์ หรือ บก.ลายจุด แห่งเว็บไซต์ *bannok.com* คนดังแห่งโลกไซเบอร์ ปัจจุบัน ซึ่งเป็นคนหนึ่งที่คลุกคลีอยู่กับอินเทอร์เน็ตมานานหลายปี และเป็นคนหนึ่งที่ต่อสู้กับการปิดเว็บลามกต่างๆ ที่ละเมิดสิทธิเด็กหรือนำภาพ นำเด็กมาขายบริการทางเพศ กับคำสัมภาษณ์ถึงสถานการณ์ และอุปสรรคการเคลื่อนไหวเรื่องนี้ นายสมบัติ กล่าวว่า "ตอนนี้ผมเชื่อว่าส่วนระด้นนโยบายนี้จะครบ มันขยับตัวอยู่เพียง แต่วามันใหม่มาก จนไม่รู้จะเอากันยังไง

ทั้งหมด ไม่มีในประเทศไทยเลย มันก็มีข้อจำกัดทันทีเพราะขอบเขตอำนาจของกฎหมายมันมี มันขึ้นอยู่กับพื้นที่ ไทยจะเข้าไปจัดการ ข้ามประเทศไม่ได้ และขณะที่ผู้กระทำความผิดเขาอยู่ไหน ? ถ้าเขาเป็นคนไทย แต่อยู่ต่างประเทศ เช่น อเมริกา ซึ่งมีเสรีภาพอยู่แล้ว แล้วเขาเผยแพร่ *web* นี้เข้ามาในไทย แต่เมืองไทยมันมีการเอาผิดทางกฎหมายเรื่องสื่อลามกอนาจาร มันก็กลายเป็นการกระทำผิดข้ามรัฐ ที่ต้องใช้ทั้งการตีความ ข้อตกลงและกฎหมายระหว่างประเทศ ทันที

นอกจากนั้นอำนาจทางกฎหมายมีการเขียนเอาผิดไว้ใหม่ ซึ่งแม้แต่ทางตำรวจเองอย่าง พันตำรวจโทญาณพล ยิ่งยืน เองก็พูดออกมาเลยว่า ตำรวจไม่ค่อยกล้าจับ ส่วนที่จับๆนั้น จับในข้อหาหมิ่นประมาทกันมากกว่า และก็จับแบบพลุ๊กมาก อย่างในกรณี

thaisexstory ที่มีการตัดต่อ ก็จับในข้อหาหมิ่นประมาท ไม่ใช่สื่อลามกอนาจาร และเขาเองก็รับสารภาพในชั้นศาลด้วยมันเลยจบ แต่ถ้ามีการสู้ถึง 3 ชั้นศาล ตำรวจเองก็ยังไม่รู้เลยว่าจะสามารถชนะคดีได้ไหม ที่เป็นอย่างนี้เพราะข้อกฎหมายมันยัง

เขาแต่ถ้าเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก อย่างนี้ เขาก็จะมีเครือข่ายระดับสากล ทำงานร่วมกัน คอยสอดส่อง แทรกค้นหา ถ้า server อยู่ในประเทศเขานะ เช่น ในประเทศยุโรป อเมริกา เขาพร้อมให้ความร่วมมือทันที แต่ตรงนี้ต้องคิดแน่นอน ถ้าคิดไม่แน่นอนนี้ลำบากมาก เช่น ภาษาไทยเราที่มีข้อความการละเมิดสิทธิเด็กอย่างนี้ฝรั่งเขาจะรู้ได้ไหม แต่อย่างในญี่ปุ่นนี่เด็ดขาดมาก มีการล่อซื้อเลย นัดเด็กออกไป แค่ว่าซื้อนะ จับเลย แต่ไทยนี่ก็ก๊ากๆ อย่าง thaisexstory นี้ประกาศขายบริการทางเพศเด็กอายุตั้ง 13 ปี ยังมีเลย แต่ก็ยังไม่การดำเนินการใด ซึ่งผมมองกฎหมายไทยมาก

แต่ตรงนี้ที่เขาทำได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เพราะองค์กรด้านเด็กของต่างประเทศ เขาแข็งแรงมากอย่าง เอ็กแพ็ค เขาผู้มาก ใครละเมิดสิทธิเด็กนี้เขาจับตามาก หรือ อย่าง อินเทอร์เน็ต วอร์ซ เขาคอยเฝ้าดูเลย หรือในต่างประเทศนี้เขามีตำรวจอินเทอร์เน็ตเลย ที่คอยแฝงตัวอยู่ใน Internet Real Chat (IRC) ต่างๆ มันทำให้กลไกในการเฝ้าระวัง มันเท่าทันกันมาก ในขณะที่ไทยเราไม่มีกลไก หรือยังอ่อนแออยู่จึงไม่เท่าทัน web ละเมิดสิทธิเด็ก นอกจากนั้นมันยังมีความคลุมเครืออื่นๆ อีกด้วย อย่าง นายสมบัติ กล่าว และมองประเด็นเรื่องกฎหมายไทยในขณะนี้ว่า จะสามารถจัดการปัญหานี้ได้อย่างไรบ้าง

จริงๆ แล้ว ความผิคนั้น มันเรื่องของ ISP ฉะนั้นทางที่ดีที่สุดที่เราจะทำได้ก็ต้อง block นะครับ ไม่ใช่จับ เพราะการ block นี้จะเป็นมาตรการที่ได้ประสิทธิภาพสูงสุด คือทำการ block ที่ ISP เพราะว่า มันมีกฎหมายว่าด้วยเรื่องการนำเข้าวัตถุลามก เพียงแต่ว่าสื่อเหล่านี้มันวิ่งผ่านสาย และเชื่อมต่อกับ กสท. ช่วงต่อระหว่างการสื่อสารๆ กับ ข้อมูลต่างประเทศเพราะเราจับ website ลามกเหล่านี้ไม่หมดหรอก เพราะมันมีเป็นแสน website และถ้าจับจริงๆ อินเทอร์เน็ตมันจะเหลืออะไรครับ ดังนั้นมันต้อง block ไว้เพื่อป้องกันการนำเข้าสู่ลามก ISP ต้องตั้ง proxy ที่ตัว sever ให้คอย block ไว้

คือเราต้องมองกันให้ชัดๆว่ามันใกล้เคียงกันมาก ระหว่างสื่อที่ละเมิดสิทธิเด็กกับสื่อลามกต่างๆ ซึ่งจริงๆ แล้วผมไม่กล้าคุยเรื่องสื่อลามกหรอกนะ เพราะว่ามันคลุมเครือ แต่ปัญหา ก็คือภายในสื่อลามกนี้มันมีการละเมิดสิทธิเด็กอยู่ และสิ่งที่ผมยอมไม่ได้คือในอนาคตสังคมไทยจะเปิดรับสื่อลามกมากขึ้น และทำไมผมถึงไม่ยอมมันเพราะมีการเอาเด็กมาแสวงหาประโยชน์ทางเพศ

มีการละเมิดมากขึ้นไปอีก และที่สำคัญคนที่แสพสื่อที่มีการละเมิดทางเพศเด็กบ่อยๆ ก็จะมีการกระตุ้นความต้องการที่จะมี sex กับเด็กมากขึ้น ทำให้มีความคิดในการมองเด็กคือเหยื่อ มีรสนิยมที่จะแสพ sex แต่กับเด็ก นั่นเพราะเขาแสพสื่อเหล่านี้ทุกๆ วันหรือ อย่าง

thaisexstory ที่เขียนเรื่องการมี sex กันในครอบครัว กับพี่น้อง ลุง ป้า น้า อา พ่อ แม่ หรือ การข่มขืนหรือความเชื่อที่ว่าครั้งแรกๆ ของผู้หญิงก็ขัดขืนกันทั้งนั้น พอทำๆ ไปเดี๋ยวก็ยอมเองแหละ มายาภาพเหล่านี้ ทำให้คนที่อ่อนหัดต่อโลก คนโง่ต่อโลก แต่ดู หรือ อ่าน เรื่องพวกนี้ทุกวันๆ พฤติกรรมทางเพศ ก็เบี่ยงเบน หรือจิตใต้สำนึกยอมมีสิ่งเหล่านี้เต็มเปี่ยม แต่ทุนนิยมกับ sex นี้เป็นเรื่องเดียวกันนะ เพราะเมื่อ sex กลายเป็นสินค้าก็มีคนซื้อ ก็มีคนขาย แล้วมันจะรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ นะ ทั้งๆ ที่ sex มันควรจะเป็นแค่เรื่องธรรมชาติ เป็น culture เป็นการดำรงอยู่ของมนุษย์ และมันไม่ควรจะมาเป็นเรื่องของพาณิชย์ได้ ไม่เชื่อคุณเปิดดู webboard ของ thaisex ดูซิ มันมีการเสนอซื้อเสนอขายแทบทุก 5 นาที และนี่ไม่รวมใน IRC ต่างๆ นะครับ ที่ได้ๆ เล่น ตามร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่และที่บ้าน ซึ่งมันน่ากังวลมาก

นายสมบัติ กล่าว จากนั้นยังมองว่าตนเองทำหน้าที่แค่คนส่งลูก เปิดประเด็น เท่านั้น นอกนั้นอยากให้สื่อ หรือองค์กรด้านเด็กรับไปขยายประเด็นต่อ" การทำงานของเราก็คือการเขียนๆ ส่งลูกส่งเรื่องให้สื่อมวลชนเล่นงานต่อเพื่อให้มองเห็นปัญหาเหล่านี้ชัดเจนขึ้นเรื่อยๆ ให้องค์กรต่างๆ ไปเคลื่อนไหวขยายประเด็น ขยายเรื่อง หาวิธีจัดการ ผมทำเท่านั้น ผมไม่คิดว่าสังคมจะมองเห็นสิ่งเหล่านี้ชัดได้จากผม เพราะผมก็ต้องพึ่งสื่อในการ ช่วยอธิบายให้สังคมเข้าใจด้วยเหมือน อีกเรื่องเหล่านี้มันซับซ้อนมันต้องใช้เวลานานมาก ซึ่งเพราะงานนี้นี่เองที่ทำให้ ผมยอมรับว่าระยะหลังๆ นี้ ผมออกไปได้แย้งกับประชาคมบนอินเทอร์เน็ตเยอะมาก เพราะแทบทุกคนที่ใช้อินเทอร์เน็ต นั้น เพื่อเปิดดูเว็บโป๊ แต่เว็บที่ละเมิดสิทธิ มีคนจำนวนน้อยมากจำแนกได้ เหล่านี้ทำให้ผมสูญเสียพันธมิตรไป เยอะมากที่ไม่เข้าใจประเด็นนี้ และผมก็โดนเล่นงานมามากเพราะเขาคิดว่าผมตบหน้าเขา ทำให้เขาเล่นงานผมก็รุนแรงมาก เพราะการดูเว็บโป๊มันเป็น culture ของการใช้ อินเทอร์เน็ตไปแล้ว

แต่ผมก็อยากสรุปสั้นๆ แต่เพียงว่า ผมไม่ได้ต่อสู้เรื่องเว็บโป๊ แต่ผมไม่ยอมให้มีการ คำเด็กหรือคำมูขี้ในอินเทอร์เน็ต

สิทธิที่ผมจะทำได้ ชีวิตของผมมันจะต้อง action กับทางสังคม เพราะผมเป็น NGOs ทำงานกับสังคมและผมก็ทำงานเคลื่อนไหวทางไซเบอร์ และที่ผมเลือกงานนี้เพราะไม่ว่าผมจะอยู่ที่ไหนผมก็ยังทำงานได้ ผมนั่งอยู่เชียงใหม่แต่ทำงานเคลื่อนไหวชนปัญหาที่ กรุงเทพฯ ได้เห็นไหม ทั้งๆ ที่ผมก็เหมือน user ทั่วไปอีกล้านกว่าคน ทั่วประเทศไทย ที่นั่งอยู่หน้ามอร์นิตเตอร์ งานของผมคือพยายามเปิดประเด็นเข้าไปในกระแสสังคมเพื่อให้มีการวิพากษ์เกิดขึ้น จากนั้นจะได้เข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหาตามมา งานของผมก็เท่านั้น ทั้งๆ ที่ผมทำงานเกี่ยวกับคนดอยนะครับ ทำได้เท่านี้ก็ถือว่ามากแล้ว

เรื่อง website นี้ไม่น่ากลัวเท่าไรหรอกครับ แต่ IRC น่าเป็นห่วงที่สุด เพราะมีเด็ก stand by ใน IRC ประมาณวินาทีละ 3-4,000 คน วันหนึ่งก็หลายหมื่นคน ที่เล่นอยู่ตามร้านอินเทอร์เน็ตคาร์เฟ่ เด็กเหล่านี้คุยกันโดยใช้ text และมันก็มีห้องต่างๆที่คุยกันเรื่อง sex เรื่องอะไรเหล่านี้เยอะมาก ฉะนั้นผมคิดว่าต้องมีตัวกรอง ต้องมีกลไกเฝ้าระวังให้มันชัดเจน กว่านี้ จะสร้างองค์กรใหม่หรืออะไรก็แล้วแต่ก็ไปคิดกันไป เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังเรื่องกระบวนการทางกฎหมายก็ควรจะออกมาให้ชัดเจนเสียที

www.thaingo.org

3. “วันเด็ก (ไร้สัญชาติ)”

เป็นการนำเสนอบทความวิเคราะห์ในประเด็นที่เกี่ยวกับปัญหาสัญชาติของเด็กชาวเขาที่เกิดขึ้นบนแผ่นดินไทยแต่กลับไม่ได้รับสัญชาติไทย ซึ่งส่งผลให้เด็กเหล่านี้ไม่ได้นับสิทธิที่พึงได้เช่น สิทธิในการศึกษา การมีบัตรประจำตัวประชาชน

“วันเด็ก (ไร้สัญชาติ)”

วันเด็ก (ไร้สัญชาติ) ช่วงที่ผ่านมา ผมวนวายอยู่กับ ความพยายามทำความเข้าใจว่าทำไมเด็กชาวเขาพวกนี้ ถึงไม่ได้เป็นคนไทยกับเขาเสียที ทั้ง ๆ ที่เกิดบนผืนแผ่นดินไทย

มีใครรู้จักประกาศคณะปฏิวัติที่ 337 หรือที่เรียกกันว่า ปว.337 ซึ่งประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ.2515 อันมีผลทำให้เด็กชาวเขาจำนวนหลายหมื่นคนตอนนี้ ตกอยู่ในสถานภาพที่ไร้สัญชาติ นอกจากนั้นยังไม่พอ พรบ.สัญชาติปี 2508 (แก้ไข 2535) ทำให้เด็กที่เกิดในประเทศไทย โดยที่พ่อแม่มิได้เป็นไทย ตกอยู่ในสถานะผู้เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ผมยอมรับได้ที่จะเรียกบุคคลใดก็ตาม ที่หลบหนีเข้าประเทศ แล้วไม่ผ่านกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองว่า "ผู้เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย" แต่ผมทนไม่ได้ ที่เราจะเรียกเด็กที่เกิดในประเทศไทยว่าเป็นพวกผิดกฎหมาย

เด็กไม่ได้หนีเข้าเมือง เด็กไม่ได้ทำผิดกฎหมาย เขาเกิดมา จะด้วยบัญชาของพระเจ้า หรือ การกระทำของใครก็แล้วแต่ เราไปตราหน้า และ ป้ายความไม่ชอบธรรมทางด้านกฎหมาย ให้กับเด็กเหล่านั้น ได้อย่างไร น่าอายจริง ที่เรามีนักปกครองและนักกฎหมายที่เขียนกฎหมายได้แย่งขนาด

ในยามเช้าเด็กชาวเขาที่ได้เรียนหนังสือ จะไปยืนเคารพธงชาติ และเรียนรู้วัฒนธรรมของไทยตามแบบเรียนของกรมวิชาการ แต่เมื่อเรียนจนถึงชั้น ป.6 เขาจะไม่มีสิทธิได้รับประกาศนียบัตร เลกเช่นเพื่อน ๆ ที่เป็นเด็กพื้นราบทั่วไปส่วนเด็กอีกหลายคน ยังคงอยู่ใน

หมู่บ้าน ไร้การศึกษา อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้เช่นเดิม เพราะเขาไม่ใช่เป้าหมายหลักด้านการศึกษา เด็กพวกนี้ไม่ใช่ "คนไทย" เด็กชาวเขาเหล่านี้อยู่ในการควบคุมด้านบริเวณ หากต้องการเดินทางออกนอกสถานที่ ต้องทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด (มันอะไรกันนักกันหนาครับสังคมนี้)

ผมถูกผู้คนเหินแสมอยู่หลายครั้ง เรื่องที่ทำไมต้องไปช่วยเด็กชาวเขา ทำไมเด็กไทยอีกตั้งเยอะที่ลำบาก ทำไมไม่ไปช่วยบอกตามตรงนะครับ ผมอยากจะต่อปากคนที่พ่นคำพูดนี้ออกมาเสียเหลือเกิน สารภาพครับว่าหมั่นไส้มาก เพราะผมคิดว่า นี่มันเด็ก จะไปเกี้ยวจนทำไมว่าชาติไหน ลูกของใคร ถ้าเขาอยู่ข้างตัวเรา กำลังลำบาก เราต้องปกป้องเขา สิ่งที่หิบบิ้นได้ แบ่งปันกันได้ จะอดคอมน้ำใจเหล่านั้นไว้ทำไมกัน และที่สำคัญที่สุดผมไม่ได้คิดว่าเด็กเหล่านั้นเป็นคนต่างชาติ ผมเห็นเด็กพวกนี้เป็นเด็กไทย

วันเด็กปีนี้ พวกเรากลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงา และ เพื่อน ๆ ครูอาสาตั้งใจที่จะพาตัวแทนเด็กเหล่านี้เข้าพบ ท่านนายกรัฐมนตรีที่ชื่อว่า ชวน หลีกภัย ที่ทำเนียบรัฐบาล เพื่อขอของขวัญวันเด็กให้กับเด็กชาวเขากลุ่มนี้ และหวังว่าวันเด็กปีนี้ เด็กจะได้รับของขวัญเป็นสิทธิอันพึงมีพึงได้ของเด็กกลับคืนมาพบกันในวันเด็ก ประจำปี 2543 ณ ทำเนียบรัฐบาล-

www.bannok.com

– วิพากษ์อย่างมีเหตุผล

1. “กองทุนหมู่บ้าน กองทุนห้วม้งกุฎุ ท้ายม้งกร”

เป็นการนำเสนอบทความวิพากษ์เกี่ยวกับวิธีการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ในทางปฏิบัติซึ่งขัดแย้งกับหลักการดั้งเดิมในการจัดตั้งกองทุนที่มุ่งเน้นการกระจายรายได้สู่ชนบทและการกระจายอำนาจในการตัดสินใจของประชาชน

กองทุนหมู่บ้าน

กองทุนห้วม้งกุฎุ ท้ายม้งกร

กองทุนหมู่บ้านมีจุดเด่นสำคัญหลายประการที่แม่คนที่ไม่เชียร์ ไม่เลือกพรรคไทยรักไทยก็ต้องยอมรับ แต่เมื่อมันถูกแปรออกมาเป็นระเบียบปฏิบัติที่ออกประกาศเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคมที่ผ่านมา จุดเด่นที่ว่านั้นกลับถูกกลบไปเสียเกือบหมดสิ้น การจัดสรรงบประมาณจากรัฐไปสู่ประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ ทุกรูปแบบ ทุกกองทุนที่ผ่านมาต้องผ่านระบบราชการลงไปเป็นลำดับ ซึ่งกว่าจะถึงประชาชนก็แทบจะไม่มีเหลือเพราะคอร์รัปชั่นกันหมด เป็นที่รู้กันคืออยู่แล้ว

ในส่วนของกองทุนหมุนเวียนต่าง ๆ นั้นคนส่วนใหญ่ คนที่มีอำนาจการตัดสินใจว่าจะให้หรือไม่ให้จะอยู่ที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบที่ค่อนข้างก้าวหน้าขึ้นมาหน่อย คือการใช้กลไกของประชาสังคมที่มีหลายฝ่ายเข้าร่วมในกองทุนเพื่อสังคม (SIF) ไม่ใช่ให้หน่วยงานใดตัดสินใจตามลำพัง แต่กองทุนหมู่บ้านกระโดดข้ามแนวปฏิบัติเก่า ๆ เหล่านั้นไปทั้งหมด คือการตัดสินใจในการใช้เงินทั้งหมดจะอยู่ที่คณะกรรมการชุมชนที่จัดตั้งขึ้นมา นั้นเท่ากับข้ามหัว (By pass) ระบบราชการทั้งหมดไปเลย หน่วยงานราชการไม่มีสิทธิอบต. ไม่มีสิทธิ เงินหนึ่งล้านบาทจะเป็นสมบัติของชุมชน ชุมชนจะตัดสินใจบริหารอย่างไรก็ตามฉันทามติที่นั่น

นี่เป็นหลักการ ที่สำคัญที่สุดของกองทุนนี้ แต่หลักการสำคัญที่สุดนี้กลับถูกทำลายด้วย “วิธีการ” เล็ก ๆ สองสามข้อที่ระบุไว้ในระเบียบว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคมที่ผ่านมา ระเบียบที่ผู้นำชุมชนที่มีประสบการณ์ในการจัดการการเงินเห็นว่าทำลายหลักการไปเลย มีอยู่อย่างน้อย 3 ข้อ เช่น ข้อ 31 กำหนดเพดานเงินกู้แก่สมาชิกว่าไม่เกิน 20,000 บาท เกินกว่านั้นต้องขอมติจากที่ประชุมสมาชิก และต้องไม่เกิน 50,000 บาทเด็ดขาด ข้อ 35 ระบุว่าต้องชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ยทั้งหมดภายใน 1 ปี การส่งเงินคืนก็ต้องส่งที่ธนาคาร

ข้อ 32 ระบุว่าผู้ที่กู้เงินต้องเปิดบัญชีธนาคาร เมื่อคณะกรรมการอนุมัติเงินกู้แล้วธนาคารจะโอนเงินจากบัญชีใหม่ของหมู่บ้านเข้าบัญชีให้ สรุปว่าคณะกรรมการที่บริหารกองทุนและได้รับเลือกตั้งจากคนทั้งหมู่บ้านนั้นไม่ได้แตะต้องเงิน แม้แต่บาทเดียวตั้งแต่ต้นจนจบ ส่วนที่จะแตะต้องได้ก็อาจจะเป็นเงินสะสมของสมาชิกในหมู่บ้านเท่านั้น

วิธีการจัดการสองสามเรื่องดังกล่าวมาแล้วนั้นคนทั่วไปอาจจะมองเป็นเรื่องธรรมดาเพื่อป้องกันทุจริตบ้าง

ต้องมีการกำหนดกรอบเอาไว้บ้าง ฯลฯ แต่ผู้นำชาวบ้านที่มีประสบการณ์การบริหารการเงินทุกคนเห็นแล้วส่ายหัวว่าวิธีการนี้ทำลายหลักการของกองทุนอย่างชัดเจน มีกฎหมายหรือระเบียบน้อยมากที่พูดถึงปรัชญาเบื้องหลังไว้ แต่ระเบียบกองทุนฯ ฉบับนี้พูดถึงปรัชญาของกองทุนอย่างชัดเจน 5 ประการว่าเพื่อเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น ชุมชนเป็นคนกำหนดอนาคต จัดการหมู่บ้านและภูมิปัญญาของตนเอง เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาส เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม และกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน ปรัชญาทั้ง 5 ประการถูกทำลายจนหมดสิ้นด้วยวิธีปฏิบัติ 3-4 ข้อข้างต้น.....

2. ย้อนมอง “ถนนประชาธิปไตยสร้างหรือทำลายพลังสมานฉันท์ในชุมชน”

เป็นการนำเสนอสารคดีข่าวในประเด็นการวิพากษ์การเลือกตั้ง อบต. อันเป็นวิถีทางในระบบอบประชาธิปไตย แต่กลับพบว่าส่งผลเสียต่อชุมชน และผลกระทบจากการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น

ย้อนมอง “ถนนประชาธิปไตยสร้างหรือทำลายพลังสมานฉันท์ในชุมชน”

ผ่านการเลือกตั้ง อบต. 23 มิถุนายน 2544

การปกครองในระบบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตตนเองและสังคม แม้ว่าประเทศไทยจะผ่านการเรียนรู้จากการปกครองในระบบนี้มานานกว่า 69 ปี แล้วก็ตาม แต่แก่นแท้ ที่ควรจะได้รับจากการเรียนรู้สั่งสมไว้ เพื่อไปให้ถึงจุดมุ่งหมายของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ก็ยังลุ่มๆดอนๆ เพราะรากหญ้าของประชาธิปไตย ซึ่งก็คือคน คือชุมชน ยังมีพัฒนาการน้อยมากในความเข้าใจต่อกระบวนการเข้าสู่อำนาจการเมือง ในบางด้านดีขึ้นเข้าใจมากขึ้น แต่บางด้านกลับยิ่งแย่ลงกว่าเดิม นำหัวน้ำใจกว่าเดิม เพราะอะไร...?

23 มิถุนายน ที่ผ่านมามีการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือ อบต. ทั้งหมด 74 จังหวัดยกเว้น กทม.และภูเก็ต รวมทั้งสิ้น 3,633 แห่ง จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 13,742,194 คน จำนวนหน่วยเลือกตั้ง 34,314 หน่วย และมีผู้สมัครทั้งสิ้น 153,450 คน แต่จะสามารถผ่านการเลือกเข้าเป็น อบต. ได้เพียง 68,440 คน เท่านั้น แต่การเมืองเล็กๆ บอกรอะไรแก่สังคมไทยได้บ้าง

ค่ำวันศุกร์ที่ 22 มิถุนายน ที่สถานีขนส่งตลาดหมอชิตใหม่ เนืองแน่นไปด้วยผู้คน ถึงขนาดรถเสริมหลายๆบริษัทหมดลงแต่หัวค่ำ อะไรทำให้มีผู้คนยอมจ่ายค่าเดินทางกลับไปเลือกตั้ง อบต. คราวนี้เป็นจำนวนมาก นั่นเพราะ นั่นเพราะสำนักทางการเมืองคนชนบทมีมากพอ และรู้ว่าการเมืองท้องถิ่น คือเกม วัดศักดิ์ศรีของคนและ ระบบเครือข่ายในชุมชนนั่นเอง

สังคมชนบทตั้งแต่ตั้งเดิมนั้น ผูกแน่นกันมาเป็นระบบเครือข่าย ซึ่งถ้าลงไปศึกษากันจริงๆ จะรู้ได้ทันทีเลยว่า แต่ละหมู่บ้านถ้าไล่นับเครือข่ายกันแล้ว มิใช่แค่ตระกูลหรือคนที่สืบสานกันมาแต่โบราณ แต่ตั้งเดิม คอยช่วยเหลือเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน และแต่ละชุมชนก็ผูกสัมพันธ์แน่นไว้ด้วยระบบวัฒนธรรมประเพณี และความเชื่อต่างๆ ทำให้ชุมชนเหนียวแน่นสมัครสมานสามัคคีกันในการดำรงอยู่ร่วมกัน

แต่การเมืองในระบบประชาธิปไตย ในระบบการเลือกตั้งตัวแทนนั้น สังคมไทยรับมาเรียนรู้กันอย่างลองผิดลองถูกตลอด โดยเอาชุมชนที่เคยดำรงอยู่มาอย่างสงบแต่ดั้งเดิมเป็นพื้นที่ในการเปิดสนามการเมืองระบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากจุดเริ่มต้นจากระบบเผด็จการอำนาจนิยม มาสู่ระบบทุนนิยมประชาธิปไตย การแข่งขันแย่งชิง

คือแนวทางที่ระบบประชาธิปไตยไทยปฏิรูปให้สังคมไทยมานาน นานจนวันนี้การเลือกตั้งทุกระดับชั้น ถ้าปราศจาก"เงิน"ย่อมยากที่จะเดินขึ้นมาบนถนนการเมืองได้ แม้แต่ชุมชนชนบทก็ไม่แตกต่าง แม้ว่าจะมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มากกว่านั้นบ้าง แต่ที่ประเด็นนั้นก็แคบเหลือเกิน?

ดังนั้นถ้ามีเครือข่ายมากมายหรือมีเงินทุนเยอะๆ ผู้สมัครก็เห็นชัยชนะแค่อ้อม จึงไม่แปลกใจนักถ้าจะมีการซื้อหัวละ 1,000-1,500 บาท ตามที่มีในข่าวหนังสือพิมพ์ หลายๆ ฉบับเพราะรวมๆ แล้วก็ไม่กี่หมื่นบาท เทียบกับโครงการของรัฐที่ลงไปในองค์การบริหารส่วนตำบล ลงไปในหมู่บ้าน คิดแล้วเป็นเม็ดมากมายมหาศาล มากพอที่จะทำให้หลายๆ พื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการจัดเก็บภาษีต่างๆ มาขบประมาณบริหาร จึงก่อสงครามทุกรูปแบบ เพียงให้ตนเองชนะการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการจ้างมือปืนมาสังหารคู่แข่งหรือหัวคะแนน ตามที่ออกเป็นข่าวนั้น เป็นความจริง ยิ่งหลังการเลือกตั้ง เพียงเช้าเดียวของวันที่ 24 มิถุนายน มีการฆ่ากันนับหลายรายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง อบต.และจะมีการตามราวีกันอีกไม่มีสิ้นสุด เพราะเกมการเมืองเป็นเกมแห่งศักดิ์ศรีทั้งตนเอง พวกพ้องและเครือข่าย

"ปัจจัยเรื่องเงินนี้มีส่วนมากในการที่จะชี้ว่าใครจะได้รับการเลือกตั้ง ผมคิดว่าไม่ใช่การแจกเงินหรอก แต่การเลี้ยงดูอุปถัมภ์ก็ต้องมีบ้าง จำพวกเหล้ายาปลาบั้ง ขนมหวานขนมจีน อะไรประมาณนี้แหละครับ ซึ่งมันจำเป็นนะ ถ้าไม่มีเลยก็คงยากที่ชาวบ้านเขาจะหันมาเลือก เพราะชาวบ้านเขาจะคิดเลยว่าพึ่งไม่ได้หรอก ไม่สปอร์ต โดยเฉพาะเยาวชนนี้เขาดูเลยว่าใครสนับสนุนก็พาเยาวชนบ้าง ใครแจกเสื้อกางเกงอะไรพวกนี้

ส่วนเครือข่ายก็มีส่วนมากเหมือนกัน เพราะที่นี้เขาเอาญาติพี่น้อง ไว้ก่อนแหละ จะเป็นคนดีไม่ดีช่างเหอะ ญาติตัวเองเลือกก่อน ก็หมู่บ้านนี้เขาพึ่งพาอาศัยกันแบบเครือญาติมานานแล้ว"

หัวคะแนนคนนี้ก็กล่าว ก่อนจะยอมตอบว่า ความขัดแย้งมาจากการเลือกตั้งครั้งนี้มีไหม

"ผมค่อนข้างใจนะ ปีนี้ทะเลาะกันรุนแรงมาก หัวคะแนนแต่ละคนมองหน้ากันไม่ได้เลย เป็นอย่างนี้ตั้งแต่ตอนเริ่มหาเสียงแล้ว มันแทงกันข้างหลังทำลายกันพอๆ กับการเมืองใหญ่ๆเลยวืดว้าง วังแฉกัน ทั้งๆ ที่เคยคุยกัน เห็นหน้ากันทุกวัน ช่วยเหลือก็อยู่กัน วันนี้แทบจะเห็นหน้ากันไม่ได้เลย เกลียดกันไปเลย บางคนก็ถึงกับชกต่อยตบตีกันวุ่นวายไปหมด จนต้องจับมือกันไปร้องผู้ใหญ่ นี่รู้ไหม ตอนนี้พอเลือกตั้งเสร็จก็แบ่งกันเป็นก๊กเป็นเหล่ากันไปเลย ซึ่งเมื่อก่อนมีอะไรก็เรียกกัน ก็ช่วยกัน ก็พึ่งพาอาศัยกัน ตอนนี้

ท่าทางจะแย่มากขึ้น ผมเองก็ไม่รู้ว่าประชาธิปไตยทำให้ชีวิตชาวบ้านดีขึ้นหรือแย่งนะ " หัวคะแนนคนเดิมกล่าว

3. “คนจนกับเผด็จการเหล่าแห่งรัฐและทุน”

เป็นการนำเสนอบทความวิพากษ์นโยบายการเปิดการค้าเสรีที่เอื้อประโยชน์ต่อนายทุน แต่การผลิตสุราที่บ้านที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านกลับถูกมองว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ถูกคิดกันด้วยเงื่อนไขข้อกำหนดปลีกย่อย

คนจนกับเผด็จการเหล่าแห่งรัฐและทุน

ทันทีที่รัฐบาลประกาศนโยบายให้มีการค้าเสรีในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เปิดโอกาสให้นายทุนผูกขาดการผลิตเหล้าอย่างเสรีแต่เพียงกลุ่มเดียว ทำให้เหล้าที่บ้านซึ่งถือเป็นผลผลิตทางภูมิปัญญาของชาวบ้านกลายเป็นเหล้าเถื่อน ผิดกฎหมาย ส่งผลให้ข้าราชการตำรวจใช้เป็นข้ออ้างในการจับกุมคุมขังชาวบ้านผู้ผลิตเหล้าที่บ้านไปแล้วหลายคน

ในขณะที่ชาวบ้านผู้ได้รับความเดือดร้อนจากกฎหมายดังกล่าวก็ได้รวมตัวกันจัดตั้งองค์กรภายใต้ชื่อ เครือข่ายเหล้าที่บ้านแห่งประเทศไทย ทำการเคลื่อนไหวเรียกร้องให้รัฐบาลยุติการจับกุมคุมขังชาวบ้าน ผู้ผลิตเหล้าที่บ้านรายย่อย ตลอดจนต้องยกเลิกพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 และนำร่างกฎหมายสุราของชาวบ้านมาพิจารณาร่วมกับร่างกฎหมายที่กำลังเตรียมเสนอกันอยู่หลายฝ่าย

แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากการเคลื่อนไหวเรียกร้องของชาวบ้านไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลเท่าที่ควร ประกอบกับการผลิตและจำหน่ายเหล้าเป็นผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างกรมสรรพสามิตกับนายทุน ซึ่งมี กลไกรัฐอยู่ในมือ ในพื้นที่ต่าง ๆ จึงเป็นเขตอิทธิพลของนายทุนกับกรมสรรพสามิต ที่สามารถกุมสภาพและ สั่งการปราบปรามได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นในกระบวนการเคลื่อนไหวชาวบ้านจึงเป็นฝ่ายตั้งรับ ถูกจับกุมอยู่เรื่อยๆ โดยไม่เป็นข่าวแพร่กระจายสู่สาธารณะเท่าที่ควร

การทำสาโทกลั่นถือเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านที่มีการสืบทอดกันมาเป็นเวลายาวนานนับ 100 ปี วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในงานมงคล ประเพณีต่างๆ รวมถึงการเซ่นไหว้บรรพบุรุษตามคติความเชื่อของชุมชน แต่ภายหลังจากรัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 เพื่อกำหนดเกณฑ์และจัดเก็บภาษีสุรา ทำให้สาโทของชาวบ้านกลายเป็นเหล้าเถื่อนในทันทีนโยบายเหล้าเสรี เสรีของนายทุน เผด็จการสำหรับประชาชน

ในอดีตของการให้สัมปทาน รัฐบาลภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลัง และกระทรวงอุตสาหกรรมจะเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาประมูลผูกขาดในการผลิตและจำหน่ายสุรา โดยแบ่งออกเป็นเขตเพื่อจำหน่าย จนกระทั่งรัฐประกาศนโยบายให้มีการ

ค้าเหล่านี้ในปี พ.ศ. 2542 ทำให้บริษัทสุราทิพย์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้บริหารสัมปทานเดิม รับช่วงดำเนินการต่อโดยคณะกรรมการประมุขโรงงานสุราทั้ง 12 โรง ซึ่งมีโรงงานของกรมสรรพสามิตรวมอยู่ด้วย

ผลที่ตามคือ ร่างแก้ไขกฎหมายสุราที่ไม่เป็นธรรมกับผู้ผลิตรายย่อย เนื่องจากกำหนดเงื่อนไขที่ชาวบ้านทั่วไป ทำไม่ได้ อาทิ ผู้จดทะเบียนผลิตเหล้าเพื่อออกจำหน่ายได้ จะต้องมียี่ห้อที่ดำเนินการไม่น้อยกว่า 300 – 350 ไร่ กำลังการผลิตขั้นต่ำวันละ 30,000 ลิตร ทั้งยังเปิดโอกาสให้สรรพสามิตเข้าไปตรวจสอบสูตร ซึ่งถือเป็นความลับของผู้ผลิตได้ด้วย แต่สำหรับเอกชนผู้ผลิตรายเดิม ไม่มีแม้แต่การประกันการผลิตขั้นต่ำ....

www.prachachon.net

– เกาะคิดประเด็นปัญหา

1. “ความล้มเหลวของการดำเนินงานโครงการทฤษฎีใหม่ภายใต้เงินกู้เอเซีย”

เป็นบทความที่นำเสนอผลงานวิจัย เกี่ยวกับการติดตามประเด็นปัญหาที่ประเทศไทยขอรับการช่วยเหลือจากองค์กรต่างประเทศ ภายหลังจากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2540 โครงการต่างๆของรัฐบาลตามโครงการเงินกู้จากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย โดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ นำเสนอต่อ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความล้มเหลวของการดำเนินงาน โครงการทฤษฎีใหม่ภายใต้เงินกู้เอเซีย

สังคม สัจจกร

ระหว่างปี 2540 เป็นต้นมา เศรษฐกิจไทยได้หดตัวอย่างรวดเร็ว อันเนื่องจากการปกป้องค่าเงินบาท จนกลายเป็นภาวะวิกฤติเศรษฐกิจที่แพร่ขยายไปในประเทศกลุ่มเอเซีย ภายใต้ชื่อที่เรียกกันว่า “โรคต้มยำกุ้ง” เพื่อเป็นการขจัดปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน รัฐบาลไทยจึงได้ทำการเจรจากับ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อขอกู้เงินจำนวนหนึ่ง ซึ่งในฐานะเจ้าของเงินจึงกำหนดกรอบการใช้เงินภายใต้แผนงานที่เรียกว่า “แผนงานลดผลกระทบทางสังคม” (Social Safety Net Program : SSNP) โดยจะมีเงินจากแหล่งเงิน 2 แห่งคือ IMF ได้ให้กู้ใน “โครงการลงทุนทางสังคม” (Social Investment Project : SIP) จำนวนเงิน 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และ ธนาคารเพื่อการ

พัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank : ADB) ให้กู้ใน "เงินกู้ปรับโครงสร้างทางสังคม" (Social Sector Program Loan) วงเงิน 500 ล้านดอลลาร์

ภายใต้แผนงานเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางสังคมงวดที่ 1 มี 8 โครงการหลักหรือ 11 โครงการย่อย ดำเนินการโดย 6 กระทรวงหลัก ในพื้นที่ทั่วประเทศ เงินกู้จากต่างชาติทั้งสองแหล่งถูกจับตาและวิพากษ์วิจารณ์โดยองค์กรพัฒนาเอกชน และ นักวิชาการค่อนข้างมากในทำนองว่า "ไม่ก่อประโยชน์ต่อประเทศชาติ" ในบทความนี้จะใช้ข้อมูลหลักจากรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของ การติดตามประเมินผลโครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางสังคมจากธนาคารพัฒนาเอเชียงวดที่ 1 ซึ่งดำเนินงานโดย สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์ นำเสนอต่อ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

...งานวิจัยยังชี้ว่า โครงการนี้ได้รับความสำคัญมากในแง่ของงบประมาณ และคาดหวังให้เป็นโครงการที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวาง แต่อุปสรรคสำคัญคือไม่สามารถหาเกษตรกร ที่มีคุณสมบัติ สอดคล้อง กับเกณฑ์เข้าร่วมโครงการได้โดยง่าย ประกอบการสำรวจและออกแบบทางเทคนิคและใช้กลไกของหน่วยงานราชการส่วนกลาง ทำให้เกิดความล่าช้า จึงทำให้โครงการมีผลการดำเนินงานค่อนข้างต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 4,850 รายคิดเป็น 89.8 % ของเป้าหมาย สามารถลงนามทำสัญญาได้ 22.5 % ชุดสระแล้วเสร็จเพียง 9 % มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นแรงงานคืนถิ่นเพียง 7 % และ ไม่สามารถเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรอื่น ๆ ในการจัดฟาร์มแบบเกษตรผสมผสานได้ เนื่องจากชุดสระน้ำไม่เสร็จจึงไม่สามารถนำมาเป็นแปลงสาธิตเต็มรูปแบบได้

ต่อปัญหาความล่าช้าดังกล่าว ในงานวิจัยพบว่ามีปัจจัยหลายประการด้วยกันที่เป็นข้อจำกัด เช่นกลุ่มเป้าหมาย ปัจจัยทางธรรมชาติ ซึ่งประมวลได้ 6 ปัจจัยหลักดังนี้

- 1) ขาดการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในขั้นตอนการวางแผนโครงการ
- 2) ขาดการเตรียมการศึกษาและออกแบบรายละเอียดในการชุดสระน้ำที่สอดคล้องกับของดิน ภูมิศาสตร์ ตลอดจนค่านิยมของเกษตรกร
- 3) ขาดการติดต่อเข้าถึงเกษตรกรในพื้นที่ทำให้ขาดความเข้าใจในแนวคิด กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงาน
- 4) ในการบริหารงานโครงการ ขาดการนำเอาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไขอย่างทันการณ์ คงปล่อยให้มีการแก้ปัญหาตามระบบราชการปกติจึงเปิดความล่าช้าและแก้ไขไม่ทันการณ์
- 5) มีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานอย่างเร่งด่วน

6)วิธีการบริหารโครงการแบบราชการที่ส่วนกลางมีอำนาจในการตัดสินใจจึงเกิดความล่าช้า....

www.thaitopic.com

2. 1 ปีที่ถูกลืมน "ใครฆ่าโจ"

เป็นข่าวที่เกาะติดประเด็นการเสียชีวิต ของบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นแกนนำในอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่ได้รับความสนใจจากสื่อกระแสหลักในการติดตามประเด็น ปรากฏเป็นข่าวถึงการเสียชีวิตเท่านั้น

1 ปี ที่ถูกลืม "ใครฆ่าโจ ?"

ทีมงานไทยเอ็นจีโอได้บันทึกการสัมภาษณ์โดยตรงจากสถานการณ์ การเคลื่อนไหว ทวงถามความคืบหน้าของการปฏิบัติหน้า ของ ข้าราชการ ที่รับผิดชอบ 3 ประเด็นปัญหา ที่สนามหน้าศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก โดยเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำชมพู(คอลภ.) และองค์กรพันธมิตรทั้งภาคเหนือ ภาคอีสาน กว่า 6 องค์กร ซึ่งเหตุผลในการเคลื่อนไหวครั้งนี้ นายพิสาร หมั่นไกร ที่ปรึกษาเครือข่ายกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำ ชมภู (คอลภ.) ชี้แจงว่า " วันนี้ทางเครือข่ายต้องการมาเคลื่อนไหวเพื่อทวงถามความคืบหน้า ทั้งเรื่อง คดีของพิทักษ์ นักอนุรักษ์ห้วยชมพู ซึ่งถูกยิงเสียชีวิตไปเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2544 และทวงถามข้อเสนอของชาวบ้าน ที่เคย เรียกร้องไว้ 2-3 ประเด็น ด้วย ซึ่งทางหน่วยงานราชการเองก็ได้รับปากไว้แล้ว เพราะวันนี้ เป็นวันครบรอบ 1 ปี การตายของโจ ซึ่งยังไม่มี ความคืบหน้าใดๆ เลยจากทางราชการ จึงมีการเคลื่อนไหวขึ้นเพื่อย้ำเตือนและกดดันให้ คืบหน้า" นายพิสารกล่าว ก่อน ที่ชี้แจงเพิ่มอีกว่า ประเด็นที่เรียกร้องเสนอผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นั้น มี 3 ประเด็น

" ส่วนข้อเรียกร้องที่เครือข่ายทวงถามไปนั้น มี 3 ประเด็น คือ 1.ให้มีการขนย้ายโรงโม่และเครื่องจักรออกจากพื้นที่ให้หมด ซึ่งทาง เจ้าของโรงโม่เองพยายามอ้างสิทธิ์เหนือที่ดิน แต่จากการตรวจสอบเอกสารสิทธิ์ที่กล่าวมานั้นไม่ชอบตามกฎหมาย เพราะเป็นการ อ้างสิทธิ์ทับที่คนอื่น 2.เรื่องคดีความที่เกิดจากการชุมนุมของชาวบ้านตั้งแต่ปี 2541 ถึงปัจจุบันที่ชาวบ้าน ที่ทาง สก.อ.เนินมะปราง แจ้งดำเนินคดีหลายข้อหา นั้น ทางเครือข่าย

ช่วยต้องการให้มีการถอนคดีออกให้หมด 3.คดีของโจ ถึงวันนี้แม้จะทราบบ้างแล้ว ว่าใครคือ ผู้บงการฆ่าโจ แต่ก็ยังไม่คืบหน้าแต่อย่างใด ซึ่งเท่าที่ทราบอยู่ขณะนี้ ทางตำรวจไม่สามารถสาวไปถึงผู้บงการฆ่าได้ เนื่องจากพยาน หลักฐานอ่อนมาก ทางเครือข่ายจึงต้องมีการกดดันเพื่อทวงถาม และสร้างพลังให้ทางตำรวจพยายามคลี่คลายคดี ให้กระจ่างออกมา ให้ได้ว่าใครคือผู้บงการฆ่าโจ ...

www.thaingo.org

3. “ภาคประชาชนตั้งองค์กรปฏิรูปสื่อหวังกักไม่ปล่อย กสช.-กทช.”

เป็นการนำเสนอข่าวสถานการณ์การเคลื่อนไหวการปฏิรูปสื่อ

ภาคประชาชนตั้งองค์กรปฏิรูปสื่อ

หวังกักไม่ปล่อย กสช.-กทช.

กรุงเทพฯ/เครือข่ายประชาชน 48 องค์กร รวมตัวจัดตั้ง”คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ” (คปส.) เตรียมกักไม่ปล่อยปฏิรูปสื่อ ติดตามตรวจสอบ กสช.-กทช. กฎหมายประกอบกิจการ สนับสนุนส่งเสริมสิทธิเสรีภาพประชาชนในการสื่อสาร

วันนี้ (5 กันยายน) เครือข่ายภาคประชาชน 48 องค์กรได้มีการจัดเวทีสรุปบทเรียนการปฏิรูปสื่อภาคประชาชน (มาตรา 40) ขึ้น ณ ห้องประชุมจุมภฏพันธ์ทิพย์ อาคารประชาธิปไตย คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีนายพิภพ ชงไชย ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย มาเป็นองค์ปาฐก หลังจากนั้นได้มีการสรุปบทเรียน 4 ปีภาคประชาชนกับการเคลื่อนไหวปฏิรูปสื่อ พร้อมกับเปิดตัว “คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ” (คปส.) ในครั้งนี้อย่างเป็นทางการด้วย

....นายสุริยะใส กตะศิลา จากคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยกล่าวเสริมต่อกรณีของกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการปฏิรูปสื่อในยุคปัจจุบันนั้นเป็นเรื่องใหญ่ และนับวันยิ่งสลัดซับซ้อนมากขึ้น เช่นรัฐบาลชุดนี้ก็เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์เช่นกัน ภาคประชาชนที่ต้องการปฏิรูปสื่อภายใต้การแย่งชิงของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ จึงต้องเผชิญกับแรงเสียดทานอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามตนเองก็เห็นว่าภาคประชาชนก็ยังมีหวังอยู่ที่การประสานความร่วมมือกัน ไม่ว่าจะเป็นการเกิดขึ้นของเครือข่ายวิद्यุชุมชนที่ขยายทั่วทุกจังหวัดแล้ว ซึ่งในอนาคตจะต้องมีการประสานความร่วมมือในการขับเคลื่อนทางนโยบาย หน้าที่ของภาคประชาชนคือตรวจสอบ 7 อรหันต์ (กสช.) อย่างจริงจังด้วย

อนึ่งในการประชุมครั้งนี้ได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการ คปส. ซึ่งประกอบด้วย ประธาน รองประธานและคณะกรรมการด้วย ประธานคณะกรรมการ คปส.คือดร.อุบล

รัตน์ ศิริวิสุทธิศักดิ์ รองประธานได้แก่ ดร.เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ และนายพิทยา ว่องกุล
 เลขานุการ นายไพโรจน์ พลเพชร รองเลขานุการ นางสาวสุกัญญา กลาง ณรงค์ และ
 กรรมการจากเครือข่ายองค์กรประชาชนอีก 10 ท่าน .

www.newsppnn.net

– เปิดโอกาสการมีส่วนร่วม

1. “ติดฉลากอาหาร GMOs เปิดทางเลือกแก่ผู้บริโภค”

เป็นการนำเสนอประเด็นเรื่องอาหารGMOs พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้อ่านเข้ามามีส่วนร่วม
 โดยการลงชื่อและแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นประจักษ์

“ติดฉลากอาหาร GMOs เปิดทางเลือกแก่ผู้บริโภค”

.....ปัจจุบัน GMOs ได้เข้ามาสู่วงการเกษตรกรรม และห่วงโซ่อาหารในเมือง
 ไทยแล้ว ในขณะที่ ได้มีการเรียกร้องให้รัฐมีข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่อ GMOs โดยชัดเจน
 โดยตั้งอยู่บนผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนผู้บริโภคเป็นหลักแต่
 ขณะนี้กระบวนการดังกล่าวในภาครัฐยังคงเน้นซ้ำอย่างไม่มีกำหนด การปล่อยให้
 ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ แพร่หลายอยู่โดยผู้บริโภคไม่มีโอกาสรับรู้ จึงเป็นการเสียสิทธิของ
 ผู้บริโภคเป็นอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ อาศัยความตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พ.ศ. 2540 มาตราที่ 57 ที่ระบุว่า "สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง
 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ..." และตามพรบ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 แก้
 ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 บัญญัติสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความคุ้มครอง
 5 ประการ ใน 3 ประการแรกได้ประกาศไว้ดังนี้

ประจักษ์

ข้าพเจ้า.....

ที่อยู่.....

โทร..... โทรสาร.....

อายุ.....

อาชีพ.....

มีความเห็นร่วมกับสหพันธ์องค์กรผู้บริโภคดังนี้คือ

- 1) การเกษตรทฤษฎีใหม่ และทิศทางเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำริของ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นทางออกของประเทศ ไม่ใช่ GMOs ๐ เห็นด้วย
 ๐ ไม่เห็นด้วย

2) บริษัทนำเข้าโปรดลิกเลี้ยง หรือยกเลิกการนำเข้าอาหาร GMOs เพราะไม่
เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

3) ตัดลดอาหาร GMOs –เปิดทางเลือกแก่ผู้บริโภค เห็นด้วย
ไม่เห็นด้วย

4) ข้อคิดเห็นอื่น.....

ลงชื่อ.....

วันที่.....

ถ้าท่านเห็นด้วยและต้องการมีส่วนร่วมในการรณรงค์คัดค้าน GMOs นี้ โปรด
ถ่ายเอกสารข้อความฉบับนี้แล้วส่ง Fax หรือจดหมายไปให้แก่เพื่อนๆของท่านต่อๆ
ไปพร้อมกับส่งประชามติของท่าน มายัง

สหพันธ์องค์กรผู้บริโภค

ตู้ปณ.10 ปทฝ.ประดิพัทธ์ กทม.10404

หรือ Fax 9125060-2

www.prachachon.net

2. “พบกันครึ่งทางเทศบาลเชียงใหม่-แม่ค้ารายย่อยร่วมจัดระเบียบบนทางเท้า”

เป็นการนำเสนอข่าวที่แสดงให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหา ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และเป็นแบบอย่างการแก้ไขปัญหาลักษณะเช่นนี้ในอนาคต

“พบกันครึ่งทางเทศบาลเชียงใหม่-แม่ค้ารายย่อยร่วมจัดระเบียบบนทางเท้า”

.....สืบเนื่องจากกรณีที่เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมกับสถานีตำรวจนครพิงค์ งาน
จราจรตำรวจจร.เชียงใหม่ได้ทำหนังสือถึงกลุ่มพ่อค้า-แม่ค้ารายย่อยบริเวณหน้า
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ให้ย้ายออกจากบริเวณทางเท้าถนนห้วยแก้ว หน้ามหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน สกนี้เป็นต้นไป โดยให้เหตุผลว่าเพื่อความเป็นระเบียบ
เรียบร้อยและความสวยงามบนทางเท้า วานนี้ (29 สิงหาคม) เทศบาลนครเชียงใหม่ จึงได้
นำกลุ่มพ่อค้า-แม่ค้ามาเจรจาเพื่อปรึกษาหารือหาทางออกต่อปัญหาดังกล่าว ตามภายหลัง
จากที่ได้พูดคุยกันทางเทศบาลก็ยินยอมที่จะผ่อนผันให้พ่อค้า-แม่ค้าขายของต่อ โดยมี
เงื่อนไขว่าจะต้องร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดและจัดระเบียบ ซึ่งพ่อค้า-แม่ค้ายินดีที่จะ
เป็นผู้จัดพื้นที่ถนนดังกล่าว

ด้านนายประมวล เพ็งจันทร์ นักวิชาการจากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่และตัวแทนมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน กล่าวในฐานะผู้สนใจติดตามปัญหาดังกล่าว
ว่า ตนเองเห็นว่าทางออกระหว่างแม่ค้ากับเทศบาลนครเชียงใหม่โดยยินยอมตกลงกัน
เพื่อจัดระเบียบบนทางเท้า นับเป็นเรื่องที่ดี และน่าจะเป็นตัวอย่างของที่อื่น ๆ ด้วย

www.newspnn.net

3. “รับบริจาคผ้าห่ม เสื้อกันหนาวด่วน”

เป็นการขอความช่วยเหลือโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา
เรื่องอากาศหนาวที่ชุมชนชาวเขา จังหวัดเชียงราย

รับบริจาคผ้าห่ม เสื้อกันหนาวด่วน

ที่นี้เชียงราย อุณหภูมิปรึบลดเหลือ 1 องศา แต่เดือนที่หนาวที่สุดไม่ใช่เดือน
ธันวาคม แต่เป็นเดือน มกราคม ชีวิตที่นี้อาจจะได้ใช้ชีวิตในอุณหภูมิต่ำกว่า จุดเยือก
แข็ง หน่วยงานของเรามีชาวเขาอยู่ในความรับผิดชอบ 12,000 คน ครั้งหนึ่งเป็นเด็ก
หากท่านสามารถช่วยเหลือคนเหล่านี้ได้ กรุณายื่นมือออกมาช่วยเหลือด่วนถือเป็น
ของขวัญปีใหม่ให้เด็กชาวเขาที่นี่ต้องการความช่วยเหลือจริง ๆ (ปล.ฝากกระจายข่าว
ให้ด้วย)

วิธีการส่ง- พัสดุไปรษณีย์ - ร.ส.พ.- ฝากรถทัวร์ส่งมาที่ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
กระเจกนา

www.bannok.com

— สร้างจิตสาธารณะ

1. “สร้างตลาดชุมชนสู้ รับมือห้างใหญ่รุกตำบล”

เป็นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกในการต่อต้านทุนข้ามชาติในตลาดค้าปลีก
อันจะส่งผลกระทบต่อกลไกเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

สร้างตลาดชุมชนสู้ รับมือห้างใหญ่รุกตำบล

ขอนแก่น/เตรียมรับมือห้างใหญ่รุกคืบระดับตำบล สร้างตลาดชุมชนแลกเปลี่ยนสิน
ค้า-ผลผลิตระหว่างกัน ตัดกลไกพ่อค้าคนกลาง

นายไพเราะ มงคลบุญเลิศเลิศ ผู้ประสานงานโครงการส่งเสริมตลาดชุมชนพึ่งตนเอง
จ.ขอนแก่นเปิดเผยว่าขณะนี้ห้างใหญ่ ๆ เช่น แม็คโคร โลตัส กำลังเตรียมการรุกคืบเปิด
ร้านค้าย่อยระดับตำบลแล้ว ตนเองมองว่าจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตพึ่งตนเอง

ของชาวบ้าน ถือว่ารุกเข้าไปทำลายในระดับครัวเรือนเลยทีเดียว จะทำให้ชาวบ้านตกเป็นเหยื่อบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้น

นายไพเราะกล่าวต่อว่าขณะนี้ทางโครงการพยายามสร้างทางเลือกใหม่เพื่อป้องกันมิให้ห้างใหญ่รุกเข้าไปในชุมชนได้มากนัก คือทำตลาดชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองขึ้น ซึ่งจะ เป็นรูปแบบตลาดที่เหมาะสมกับท้องถิ่น คือเป็น “ตลาดติดดิน” ไม่มีการลงทุนสิ่งปลูกสร้างใหญ่โต เน้นการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกลุ่มโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง และผลผลิตที่นำมาขายแลกเปลี่ยนกันก็จะเป็นผลผลิตในท้องถิ่น และที่สำคัญมากคือมีโครงสร้างการบริหารจัดการ มีกรรมการที่ประกอบด้วยผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน และผู้ขายที่ช่วยกันดูแลติดตามต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนที่สุด

ด้านนายประสงค์ อุทัยประดิษฐ์ ประธานภูมิวิเวศน์มหาสารคาม โครงการนำร่อง เพื่อพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนของเกษตรกรรายย่อยภาคอีสานกล่าวว่าหนทางที่ชาวบ้านจะป้องกันตัวเองจากรุกคืบของทุนภายนอก นั้นไม่ง่าย คงต้องค่อย ๆ เลิก เช่นลดการพึ่งพิงการซื้อของจากห้างแม็คโคร โลตัส หันมาอุดหนุนกันเองก็จะทำให้เราพึ่งตนเองได้มากขึ้น...

www.newspnn.net

2. “จักรยาน กับเด็กคอย”

เป็นบทความที่สร้างจิตสำนึกในการเชิญชวนบริจาคทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือเด็กชาวเขาตามโครงการของกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจกเงา

จักรยาน กับเด็ก คอย

.....หลายคัน ไม่มีล้อ หลายคัน โช้ขาด หลายคันเบรคไม่มี และหลายคันยางแตกลูกปืนถูกอัดด้วยฝุ่นทรายที่จับกับน้ำมันเครื่อง เห็นยวจนลูกปืนมีปัญหาจากวันแรก ที่ฉันมีเพื่อนปั่นจักรยานเพียง 3 คัน วันนี้ฉันมีเพื่อน ๆ ที่เป็นเด็ก ๆ ปั่นจักรยานไปในระยะ 5 กม. ในทุก ๆ เย็น เกือบ 10 คันแล้ว จักรยานของเด็กแม่ไม่โช้จักรยานเสือภูเขา ไม่มีเกียร์ที่โช้ผ่อนแรง แต่แรงขาที่ติดตัวมากับเด็กคอยพวกนี้ แข็งแรงจนเกียร์กลายเป็นสิ่งไม่จำเป็น

ฉันควักเงินส่วนตัวเล็กน้อย เพื่อที่จะทำให้รถของเด็ก ๆ มีเบรค ยางรถถูกแก้ไขแต่ กระนั้นเด็ก ๆ อีกนับสิบคน ได้แต่นั่งดูพวกเราปั่นจักรยานออกไปด้วยความอิจฉา แวดตาแบบนั้นทำให้ฉันแฉะเข้าไปในเมือง เพื่อพูดคุยกับเจ้าของร้านขายจักรยาน ฉันบอกเขาว่าฉันมีเด็ก ๆ ที่อยากได้รถของเขาอีกหลายคัน ถ้าเขาจะกรุณาช่วยพิจารณาขายให้กับเราในราคาถูก ตัวเลข 1 พันกับ 50 บาท ต่อคัน สำหรับจักรยานที่ไม่มีเกียร์ ฟังดูน่าสนใจทีเดียว ฉันกลับมาที่หน่วยงานที่ฉันทำงานอยู่ ดูซิว่า มีงบประมาณก้อนไหนที่พอจะจัดมาเป็นงบ

ประมาณในการดำเนินการจัดซื้อจักรยานสัก 5 - 10 คัน เพื่อที่จะเป็นสื่อกลางสำหรับเด็ก เวลาเรามาคุยเล่นกัน หรือ มาเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้จักรยานเป็นหลักแตงบประมาณที่คนบริจาคมาก็ถูกจำกัดโดยเน้นไปที่ค่าอาหาร ค่าเล่าเรียน หรือ การยืมชีพให้ กับเด็กและครอบครัวจักรยานมันดูไม่สำคัญเมื่อเทียบกับ ข้าวสารที่จะกรอกหม้อ หรือ ค่าหนังสือเรียนที่เด็ก ๆ ต้องใช้เวลาเรียนหนังสือฉันนึกถึงตอนที่ฉันร้องไห้ยามที่ฉันยังเด็ก ฉันรู้ว่าจักรยานคันนั้นสำคัญกับชีวิตฉันมาก และ ฉันร้องไห้แทบเป็นแทบตายเพื่อที่ผู้ใหญ่อย่างแม่จะเข้าใจในความสำคัญของมันใช่เลย...มันสำคัญและสำคัญมากด้วย ฉันสัญญาว่า หากพบว่ามีผู้ใหญ่ใจดี ร่วมสมทบทุนซื้อของที่สำคัญนี้แก่เด็ก ๆ ฉันและเด็กจะ ช่วยกันรักษามัน ยามมันไม่สบายฉันและเด็กจะเอามันไปซ่อม โดยเราจะเปิดซ่อมจักรยานด้วยตนเอง เพื่อที่พวกเด็ก ๆ จะได้กลายเป็นนายช่างไปในเวลาเดียวกัน โปรดแจ้งความประสงค์สมทบทุนจักรยานได้ที่ superbuff@bannok.com หรือ โอนเงินเข้าบัญชี ศูนย์เด็กตัวเอง (SELF LEARNING CHILD CENTER) ธนาคารกรุงไทย สาขาพ่อบุญเมืองราย ออมทรัพย์เลขที่บัญชี 539-1-19088-6 หรือ หากประสงค์บริจาคจักรยานมือสองโปรดส่งมาทางรถทัวร์สายที่มาจากเชียงรายทุกแห่ง ส่งมาได้ที่กลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระจกเงา 106 ม.1 ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย 57100 053-600554 01-9512703.....

www.bannok.com

3. “คนรุ่นใหม่ พันธุ์ไหน”

เป็นบทความที่นำเสนอการทำงานของกลุ่มนักศึกษาที่มีความต้องการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยบทความได้นำเสนอถึงความตั้งใจ อุปสรรคในการทำงาน และขอเชิญชวนเพื่อช่วยเหลือในการทำกิจกรรมของนักศึกษากลุ่มนี้

คนรุ่นใหม่ พันธุ์ไหน

เมื่อคืนก่อนได้นั่งคุยกับรุ่นน้องคนหนึ่งทีตอนนี้มีตำแหน่งเป็น นายกองค้การบริหาร มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ หรือ ที่เราเรียกกันสั้น ๆ ว่า อมช. ประเด็นที่คุยกันก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับบรรยากาศ การใช้ชีวิตของนักศึกษาในปัจจุบันและกำลังปวดกระหม่อมอย่างแรงเพราะต้องจัดกิจกรรม รับน้องมหาวิทยาลัย ที่ต้องจัดกิจกรรมกับนักศึกษาที่เพิ่งผ่านสงคราม การเป็น บุคคลมาตรฐาน การศึกษา "เอนสะท้าน"มหาวิทยาลัยมีอะไรให้กับคนหนุ่มสาวหรือ ? นี่คืคำถาม และถ้ามีอะไรดี ๆ ที่ว่าแล้วนักศึกษาทุกคนจะคว้ามัน(สิ่งดี ๆ)กลับไปได้ทุกคนหรือ ไม่ ? นี่เป็นสิ่งที่กังวลอยู่ในใจ

รุ่นน้องผมคนนี้จะทำอะไร "ไนท์ทิว" พาเด็กปีหนึ่งออกจากมหาวิทยาลัยไปพูดคุยกับเด็ก เร็วร้อนที่อยู่ ได้สะพานปิ่นเกล้าออกจากที่สว่างในหอประชุมใหญ่ สุ่มมมีดของสังคม ที่เป็นจริงได้สะพานข้ามถนน สถานที่เด็กไร่บ้าน ไร่รักมาอยู่รวมกันเพื่อไขว่คว้าหาอะไร บางอย่างที่ตนเอง ก็ไม่รู้ว่ามันคือสิ่งใดผมทำพ่นได้โดยว่างานรับร้องมหาวิทยาลัย แต่ละที่จะเต็มไปด้วย คอนเสิร์ตศิลปินวัยจับเป็นวันที่คืนกันสุดชีวิตเพราะกว่าที่พวกเขา เหล่านั้นจะ ผ่านพ้น ภาวะที่อึดอัดแสนเจ็บของการสอบแข่งขันมาได้ ผมเคยดูทีวี ตอน คอนเสิร์ตที่วิ่งรอกไปตามมหาวิทยาลัยช่วงรับน้องใหม่ผมเห็นเขาและเธอเหล่านั้นเคลื่อนไหว และส่งเสียงกรี๊ดร้อง ได้อย่างสะใจ ชนิดพวกกรี๊ดรับจ้างตามสตูดิโอไม่มีทางทำได้แบบนี้ การเตรียมความพร้อมของนักศึกษาใหม่ 4000 คน เป็นโจทย์ที่เด็กหนุ่มคนนี้ต้องตีให้แตก เหลียวซ้ายแลขวา มีเพื่อนร่วมงานที่อยู่เป็นทีมอยู่อีก 10กว่าคนเหลือร้ายกว่านั้นคนกลุ่มนี้ต้อง วิ่งหาเงินเพื่อใช้ในการเตรียมงาน ด้วยตนเองอีกหลายแสนบาทเพราะมหาวิทยาลัยมีบ ให้อิงประมาณหลัก หมื่นต้น ๆ

เรานั่งคุยนั่งฝันกันว่าน่าที่จะมีการจัดกิจกรรมที่จะชวนให้นักศึกษาตั้งคำถามกับการใช้ชีวิต ในมหาวิทยาลัย พวกเขาต้องเรียนรู้ และเมื่อ พัฒนาตนเอง เขาคือคนพัฒนาสังคมอีกที เรากำลังคาดหวังภาพที่สวยงามที่สุดแสนจะโรแมนติกเพราะเราจะได้นักกฎหมายที่ รัก ความเป็นธรรม เพราะเรา จะได้วิศวกรที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เพราะเราจะได้นักโฆษณา ที่ไม่เก่ง แต่แหกตาแล้วล้วงกระเป๋าประชาชน เพราะเราจะได้อีเมลชนที่มีความรับผิดชอบ ต่อการเสนอข่าว และเต็มเปี่ยมด้วยความกล้าหาญ แต่เราได้บัณฑิตที่ไม่ดูถูกประชาชน ที่การศึกษาน้อยกว่า เราจะได้คนรุ่นใหม่ที่ดีคิดเป็นทำเป็น แล้วรู้สึกคำว่า "เสียดสละ"

เพื่อนที่กลุ่มกระเจกเงาตัดสินใจที่จะให้ยืมคอมพิวเตอร์ 486 DX 2-66 แรม 16 MB ให้กับองค์การนักศึกษาธรรมศาสตร์เพื่อไปแทนเจ้า เครื่อง โมโนโครมจอเขียว 286 ที่มีนควรจะปลดระวางได้แล้ว เป็นระยะเวลา 1ปี ซึ่งก่อนหน้านี้เราก็ทำเช่นเดียวกันโดยให้นักศึกษาชมรมค่ายอาสาพัฒนาที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหงยืมไป พร้อมเครื่องปริ้นเตอร์แต่นั้นก็ไม่เกิน 3 เดือน เครื่องถูกยกออกไปจากชมรม แล้วหายสาบสูญไปในที่สุด ด้วยสันนิษฐานว่าเป็นฝีมือเจ้าหน้าที่ดูแลอาคาร

ไม่ใช่เพราะพวกเรารวยไปไล่แจกคอมพิวเตอร์เด็ก ซึ่งบาง คนมีค่าขนมมาเรียนมากว่า เงินเดือนของเราเสียอีก แต่เพราะเราเห็นความ สำคัญของการทำงานทางความคิด ของพวกเขา เราเห็นว่า เด็กเหล่านี้คือ "คนรุ่นใหม่ พันธุ์ใหม่" ที่เราต้องการ ไม่ใช่เพราะเขาจะไปสร้าง การเปลี่ยนแปลง กับรุ่นน้องอะไรของเขามากมาย แต่เพราะเราเห็นการ เปลี่ยนแปลง เราเห็น คุณค่าของเขา ณ วันนี้ ตรงนี้ เดียวนี้ เป็นพลังที่สร้างสรรค์ที่มีอยู่จริง แม้

ไม่ใช่กระแสหลักของคนรุ่นใหม่ แต่เขาคือดอกไม้งามที่ซ่อนตัวอยู่ในป่าลึก ซึ่งเรามีโอกาส ไปพบ เราก็แอบมาชื่นชม และบอกต่อกับผู้อื่น

หากใครคิดอยากจะร่วมชื่นชมหรือให้การสนับสนุนนักศึกษาในกลุ่มนี้ ผมอยากจะออกปากขอ โมเต็มเก่าๆ ที่ความเร็ว 14.4 หรือ 28.8 BPS สักตัว เพื่อที่เขาจะได้ต่อเชื่อมถึงพวกเราทุก คนที่อยู่ใน โลกเสมือนจริงแห่งนี้ได้

www.bannok.com

– แนวทางการแก้ปัญหา

1. “มุสลิมเกาะแก้วใช้กฎเหล็กด้านภัยยาเสพติด เผยครอบครัวติดยาถูกอับเปหิ ไม่ไปฟังศพ” เป็นการนำเสนอข่าวการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการใช้วิธีทางศาสนาของชาวมุสลิม ในชุมชนจังหวัดสงขลา

มุสลิมเกาะแก้วใช้กฎเหล็กด้านภัยยาเสพติด

เผยครอบครัวติดยาถูกอับเปหิ ไม่ไปฟังศพ

.....นายอับดุลย์ ก่อนี้หมัดเจริญ กำนันต.เกาะแก้ว อ.เมือง หนึ่งในชุมชนที่มีปัญหายาเสพติดมานานหลายสิบปีเปิดเผยว่าตั้งแต่กลางปี 2543 เป็นต้นมา คณะกรรมการมัสยิดได้ออกมาตรการเด็ดขาดในการแก้ปัญหายาเสพติดโดยอิงหลักศาสนาอิสลาม เริ่มจากการตักเตือนให้เลิกเสพยาและเครื่องดองของเมาทุกชนิด เดือนตุลาคม 2543 เริ่มใช้มาตรการทางสังคมและศาสนาคัดคนคนที่เสพยาและดื่มเหล้า ครอบครัวไหนที่มีพฤติกรรมดังกล่าว เวลาจัดงานเลี้ยง สมาชิกในหมู่บ้านจะไม่ไปร่วมงาน จะถูกตัดออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนทันที และห้ามสมาชิกคนอื่นจ่ายค่าสมาชิกการตายให้ครอบครัวนั้นและห้ามคนอื่นรับจากครอบครัวนั้นด้วย การฝังศพจะมีเพียงโต๊ะอิหม่ามเพียงคนเดียวที่ไปทำพิธี แต่สมาชิกในหมู่บ้านจะไม่มีใครไปกินงานบุญหลังฝังศพ

“สำหรับมุสลิมแล้ว การเข้าร่วมพิธีฝังศพถือเป็นเรื่องใหญ่มาก ถ้าไม่มีคนไปร่วมงานศพก็เท่ากับว่าคนคนนั้นเป็นคนนอกศาสนาไปแล้ว” กำนันกล่าว

เนื่องจาก 80 เปอร์เซ็นต์ของคนที่ไม่ไปละหมาดไม่มีเด็กติดยาเพิ่มขึ้นแล้ว อย่างไรก็ตามถ้าผู้กระทำผิดมาสารภาพและสัญญาว่าจะเลิกการกระทำดังกล่าว คนคนนั้นจะต้องทำละหมาดในเวลาซุไบฮะ(เวลาย่ำรุ่งของวันแรก) ที่มีสยิดให้ครบ 40 วัคตุ (ครั้ง หรือ เวลา) เสียก่อน จึงจะได้รับสิทธิ์เหมือนคนอื่น และระหว่างปฏิบัติดังกล่าวจะไม่ได้รับการช่วยเหลืออะไร ถ้าทำไม่ได้จะมีมาตรการลงโทษที่เข้มงวดอย่างอื่นอีกต่อไป

นายอับดุลย์กล่าวว่าการใช้มาตรการทางศาสนาแก้ไขปัญหาสาเหตุนี้ ปัจจุบันได้ขยายผลไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลเกาะเต๋วรวม 6 หมู่บ้าน และทราบว่าหมู่บ้านมุสลิมในอำเภอจะนะก็เริ่มทำแล้วเช่นกัน ...

2. ค่ายชุมชนบำบัดยา “ทางสุดท้ายที่สังคมไทยต้องฟัง”

เป็นการรายงานข่าวถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาสาเหตุในชุมชนชาวเขา โดยความร่วมมือจากคนในชุมชนเอง ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งของกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจงกา

ค่ายชุมชนบำบัดยาทางสุดท้ายที่สังคมไทยต้องฟัง!

ปัญหาสาเหตุในสังคมปัจจุบันเป็นปัญหาที่สร้างความหวาดวิตกตระหนกกลัวให้แก่สังคมไทยได้อย่างมากมายและแพร่ระบาดไปทุกชุมชน

อีกทั้งการแก้ปัญหาทั้งหลายในชุมชน จักต้องไม่แก่เฉพาะชุมชนใดชุมชนหนึ่ง โดยเฉพาะปัญหาสาเหตุ เพราะชุมชนทุกชุมชนเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จึงเป็นเรื่องยากยิ่งที่จะกระทำโดยลำพัง เพียงชุมชนใดชุมชนหนึ่งเท่านั้น การแก้ปัญหาชุมชนต้องแก้ปัญหาให้มันรายรอบเป็นเครือข่ายและดึงทุกคนทุกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

จากการสัมภาษณ์ น.ส.ปริสุทธา สุทธิมงคล เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการเครือข่ายชุมชนไม่ติดยา เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2544 เกี่ยวกับจุดประกายความคิดเรื่องค่ายชุมชนบำบัดยาสาเหตุนั้น เกิดขึ้นมาได้อย่างไร ซึ่งน.ส.ปริสุทธา ก็ได้กล่าวชี้แจงอย่างละเอียดกับทีมงานทีมงานไทยเอ็นจีโอว่า “ระยะแรกๆ เราจะทำหน้าที่เพียงนำผู้ติดยาไปบำบัดเลิกยา ที่อำเภอแม่มริม แล้วก็เคยส่งไปแล้ว 300 คน ต่อมากลุ่มกระเจงกาเริ่มมีข้อสรุปตรงกันว่า การนำผู้ติดยาไปบำบัดวิธีนี้เป็นการผลัดภาระให้คนอื่นหรือสถาบันอื่น และแม้กระทั่งทีมงานกลุ่มกระเจงกาด้วย เมื่อบทสรุปเริ่มมองเห็นได้ชัดเจนแล้ว ว่าการแก้ปัญหาที่ผ่านๆ มานั้นไม่ตรงจุด เพราะปัญหามันเริ่มที่ตัวคนและชุมชนเป็นอันดับแรก แต่การแก้ปัญหาเรากลับเน้นแต่ตัวคน แล้วจับแยกออกไปบำบัด เมื่อ บำบัดเสร็จก็นำกลับมาไว้ในชุมชนเดิม สิ่งแวดล้อมเดิม ธรรมชาติเดิมและสิ่งเร้าเดิม ผู้บำบัดยากก็กลับไปเสพยาไปหาสิ่งแวดล้อมเก่าๆ อีก ” น.ส.ปริสุทธา

กล่าวลำดับและกล่าวว่าค่ายชุมชนบำบัดยา จะเริ่มต้นได้อย่างไร

“จุดเริ่มต้นงานชุมชนบำบัดยาเกิดมาจาก คนในชุมชนเขาเรียกตัวเองออกมาเอง ว่าเขาอยากจะทำงานให้ชุมชนของเขา ให้ลูกหลาน จากนั้นก็เก็บรายชื่อออกมาให้กลุ่มช่วยเหลือ ทางกลุ่มก็ประสานงานไปทางสถานที่บำบัดยา อ.แม่มริม

บทบาทของชุมชนที่ต้องการจะเปิดค่ายบำบัดยาให้สมาชิกในชุมชนก็เริ่มตั้งแต่เตรียมพื้นที่ ติดต่อกับคนที่ค้ายาและคนที่เสพยาในชุมชนของตนทราบ ดังนั้นค่ายแรกของกลุ่มผลสะท้อนออกมาจะดีมากทำให้ชุมชนเขาตื่นตัวร่วมกันทำงานสามัคคีกันมากขึ้น ทำให้พลวัตรของชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยับยั้งเดินไปแก้ปัญหาค่ายของตัวเองในชุมชนมากขึ้น ที่สำคัญทำให้เด็กๆ ซึ่งเป็นหัวใจของทุกๆ ชุมชนและเป็นหัวใจในการทำงานของกลุ่มได้เห็นภาพ ได้สัมผัสสภาวะการเสียนยาของผู้ใหญ่ พ่อแม่ พี่น้อง หรือคนในหมู่บ้าน ว่าเป็นอย่างไร ซึ่งทำให้จิตใจเด็กๆ เข้มแข็งขึ้นมาก งานค่ายชุมชนบำบัดยาของที่นี่ไม่ต้องใช้วิทยากรบรรยาย ไม่ต้องพาเด็กไปเข้าคอร์สอบรมเรื่องยาเสพติด เพราะที่นี้เด็กๆ ได้เห็นเลยว่าลักษณะอาการคนติดยาเป็นอย่างไร

ส่วนกระบวนการทำงานของค่ายชุมชนบำบัดยานี้ นอกจากจะมีชุมชนเป็นกลไกหลักในการทำงานแล้ว ยังต้องมีกลไกรัฐเข้ามาหนุนเสริมอีกด้วย แต่เริ่มแรกชุมชนต้องมาจัดประชุมกันว่าจะทำอะไร และต้องเตรียมบ้างนอกจากนั้นก็มามองว่า ยังต้องใช้กลไกรัฐตัวไหน มาช่วยหนุนเสริมกระบวนการทำงานของชุมชน เช่น ด้านรักษาความปลอดภัยจับกุมผู้ค้ายาจาก ทหารหรือ อส. ด้านรักษาพยาบาล ก็ขอจากโรงพยาบาล เป็นต้น แต่ถ้ากลไกรัฐตัวไหนสนองการทำงานของชุมชนได้น้อย ชุมชนก็จะต้องช่วยเหลือตัวเอง

นอกจากกระบวนการติดตามประเมินผลแล้วสิ่งที่สำคัญมากที่ต้องทำกันอย่างต่อเนื่องอีกคือกระบวนการเบี่ยงเบนพฤติกรรมเดิมของผู้บำบัดยา โดยนำกิจกรรมเข้าไปในชุมชน เช่น จัดการประชุมในชุมชนบ่อยๆ การส่งเสริมอาชีพ สำหรับหัวหน้าครอบครัวหรือกิจกรรมกีฬา ดนตรี ฝึกรบธรรมต่างๆ และศิลปหัตถกรรมหรือการแสดงให้สำหรับเยาวชนและเด็กๆ หรือจะเป็นกิจกรรมอะไรก็ได้ ที่ดึงเขาออกมาจากวงจรที่ต้องกลับไปเสพยา

www.thaingo.org

3. ออมทรัพย์ประมงพื้นบ้าน “พลังแห่งบูรณาการชุมชน”

เป็นข่าวที่นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาของกลุ่มประมงพื้นบ้าน โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

ออมทรัพย์ประมงพื้นบ้าน “พลังแห่งบูรณาการชุมชน”

หากชุมชนคือรากฐานของสังคมอย่างที่กล่าวจริง สังคมที่เข้มแข็งยั่งยืนต้องมาจากชุมชนที่เข้มแข็งยั่งยืน จึงจะถูกต้อง ซึ่งชุมชนจะเข้มแข็งอย่างยั่งยืนได้นั้น การผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน จนสามารถกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาและกำหนด

อนาคตของชุมชนตนเองได้คือหัวใจหลักของการพัฒนา แต่ที่ผ่านๆ มา การพัฒนาและการแก้ไขปัญหาในหลายๆ ด้าน อาทิ ราคาผลผลิตภาคเกษตรต่ำกว่าทุน สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม สังคมชนบทแตกสลาย เป็นต้น ล้วนถูกกำหนดกรอบคิดและวิธีการแก้ปัญหาจากภายนอกชุมชนและจากส่วนกลาง หรือส่วนนโยบายรัฐบาล โดยผ่านกลไกรัฐเป็นหลักมาตลอด 1 ศตวรรษ ทำให้ชุมชนชนบทไทย เติบโตมาด้วยการบ่มเพาะ ในลักษณะพึ่งพาอุปถัมภ์จนไม่กล้าคิดและตัดสินใจเองได้...

สุทิน ยังแก้ว เลขานุการชมรมประมงพื้นบ้านตรัง กลุ่มออมทรัพย์ประมงพื้นบ้านจังหวัดตรังบ้านโชน 3 ซึ่งสมาชิกกว่า 200 คน (ในจำนวนทั้งหมด 4 โชน ของจังหวัดตรัง คือบ้านน้ำราบ เกาะมุก ควนทุ่งกู่ ต.บางลึก อ.กันตัง และบ้านฉางกลาง ต.ไม้ฝาด อ.สิเกา) ซึ่งเป็นสมาชิกชมรม ประมงพื้นบ้านจังหวัดตรัง ได้ร่วมตัวกันคิดหาทางแก้ปัญหาต้นตอความยากจน ของชาวบ้านว่า กลุ่มออมทรัพย์ คือ การรวมตัวกันจัดการปัญหาด้านเงินทุนและด้านส่งเสริม อาชีพให้กับสมาชิก ในชุมชน ที่กำลังเผชิญปัญหาผลผลิตขายได้ราคาต่ำ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมขาดความอุดมสมบูรณ์ และการถูกรุกรานจากเรืออวนลากอวนรุน เป็นต้น

นายสุทิน ยังแก้ว เลขานุการชมรมประมงพื้นบ้านจังหวัดตรัง และเป็นเจ้าหน้าที่การตลาดให้กับกลุ่มออมทรัพย์โชน 3 ได้ให้รายละเอียดการผลักดันสร้าง กลุ่มออมทรัพย์ประมงพื้นบ้าน แก่ทีมงาน *thaingo* เมื่อต้นเดือนกันยายน 2545 นี้ว่าการผลักดันให้องค์กรชุมชนเข้มแข็งได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการ เรียนรู้ของชุมชนเอง

"เมื่อก่อนนี้ผมเองก็ไม่เข้าใจ ว่าความสำคัญมันอยู่ตรงไหน อาศัยกระบวนการเรียนรู้ ที่ร่วมกับชาวบ้าน เวลามีปัญหาอะไรเราก็อาศัยหลักคิดเหล่านี้เอง เพื่อมาสู่กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันทั้งหมด เพราะชมรมประมงพื้นบ้าน ที่เราทำกันอยู่นี้ มาจากคนที่ไม่ได้มีการศึกษาสูงๆ อะไร มันเกิดจากการที่เรามานั่งคิดกันว่า ทำอย่างไร ที่จะให้กระบวนการ เรียนรู้เกิดขึ้นในกลุ่มของเรา ทั้งๆ ที่ตัวผมเองก็รู้ว่า การรวมตัวกันนั้นมันคืออย่างไร การรวบรวมสินค้านั้นคือการต่อรองอย่างไร แต่กับคนอื่น ๆ กับชาวบ้าน ถ้าเราบอกเขาว่าต้องทำอย่างนั้น หรืออย่างนี้ ก็คงจะเข้าระบบเดิม ระบบสั่งการ ซึ่งทำให้ชาวบ้านนั่งรออย่างเดียว

กลุ่มที่นี้เพิ่งเริ่มรวมตัวกันทำงานได้เพียงปีกว่าๆ เท่านั้นเอง จริงๆ แล้ว ถ้าเราไม่เพิ่มกระบวนการเรียนรู้ในเชิงวิธีการให้เขา เขาจะไม่สามารถจะรู้ได้หรือครับว่าจะทำอย่างไร เพราะเกือบทุกหมู่บ้านในแถบนี้ที่มีออมทรัพย์ชมรมประมงพื้นบ้าน และชาว

บ้านมักจะพูดคล้ายๆ กัน อยู่อย่างหนึ่งว่า "คุณบอกมาเลยว่าจะให้เราทำอะไร" นี่คือตัวปัญหาทุกหมู่บ้าน ซึ่งผมก็บอกชาวบ้านเหมือนเสมอว่า "คุณคิดมาเลยว่า ที่คุณต้องการจะเอาทุนไปสนับสนุนนั้น ต้องทำอะไร " หมายความว่าชาวบ้านต้องคิดเอง เพราะเป็นเรื่องของเขา เขาต้องเรียนรู้ นะครับ เพราะถ้าเขาไม่เรียนรู้จักปัญหาของตัวเอง ใครก็ช่วยอะไรเขาไม่ได้

ที่นี้ มาคิดต่อว่า แล้วเราจะทำอะไรจึงจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ขึ้นกับชาวบ้าน ก็บททวนจากบทเรียนการต่อสู้ว่า "ผมเคยคุยกับนักวิชาการ และเล่าให้ท่านฟังว่า ชาวบ้านมีการศึกษามีการวิจัย คือความรู้ นะครับ นักวิชาการท่านนั้น งงมาก กล่าวได้ว่า ชาวบ้านทำงานวิจัยได้หรือ ผมตอบว่าได้ เช่น เรื่องป่าชายเลนที่ร้อยหอรลง หรือปู ที่พากันจับจนหมดจากทะเลไป นั้น เนื่องจากจับกันมากเกินไป จนปูไม่สามารถจะวางไข่ได้ทันความต้องการ จึงทำให้ก็หมดไป เหล่านี้คือองค์ความรู้ของชาวบ้าน หรือกรณี อวนรุน ที่ผมเองก็เคยพยายามบอกชาวบ้านว่า อย่าให้มีอวนชนิดนี้เข้ามาหาปลาในน่านน้ำบ้านเรานะ ซึ่งพออวนเข้ามาปรากฏว่า ปู ปลา ในทะเลบ้านเราหมด และพออวนออกไปสัก 15 วัน เท่านั้นเอง ปรากฏว่าปู ปลา กลับมีเพิ่มขึ้นมาอีกเยอะมาก "ตรงนี้เองทำให้ได้คำตอบว่า ถ้ากลุ่มอวนรุนไม่เข้ามาในทะเลบ้านเรา เราจะจับปลาได้เยอะอย่างนี้ตลอดไปแน่นอน" จนปัจจุบันนี้การดูแลทะเลระวางภัยอวนรุนได้ขยายไปหลายหมู่บ้านอย่างเอาจริงเอาจัง

การสร้างพลังชุมชนให้ได้ผล เราต้องรวมตัวกันจริงๆ แล้วปล่อยให้เขาคิดเอง เราทำได้แค่อาศัยประสบการณ์ของเรา เพื่อหาวิธีการว่า ทำอย่างไรให้เขารู้ หน้าที่ของเราคือทำอย่างไรให้เขารู้ว่า ทำไม $1+1 = 2$ มันถึงได้ 2 ได้มาอย่างไร วิธีการแบบไหนส่วนได้ มา 2 เราไม่ต้องบอก เราปล่อยให้เขาคิดเองบ้าง เราต้องให้เขาเรียนรู้เองบ้าง ...

www.thaingo.org

การเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษากับสื่อกระแสหลัก

ในที่นี้เป็นการเปรียบเทียบเฉพาะกรณีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านในสื่อกระแสหลัก โดยเป็นการเปรียบเทียบในมิติต่างๆ ดังต่อไปนี้ แหล่งข่าว ผู้มีบทบาทสำคัญในข่าว และประเด็นหลักในข่าว เนื้อหาในการเปรียบเทียบได้จากการรวบรวมข่าวกองทุนหมู่บ้านจากเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา

เมษายน	สื่อกระแสหลัก	เว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา
แหล่งข่าว	หอการค้าจังหวัด	ชาวบ้าน
ผู้มีบทบาทสำคัญในข่าว	หอการค้าจังหวัด ชาวบ้าน ภาคเอกชน	ชาวบ้าน เครือข่ายองค์กรชุมชนเมือง และชนบทในเขตภาคเหนือ
ประเด็นข่าว	ระดมความคิด ร่วมลงขันกอง ทุนหมู่บ้าน	ตรวจสอบทุจริตข้าราชการ การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน
พฤษภาคม	สื่อกระแสหลัก	เว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา
แหล่งข่าว	พรรคการเมือง	ชาวบ้าน
ผู้มีบทบาทสำคัญในข่าว	นักการเมือง	คณะกรรมการประสานงานองค์กร เอกชนพัฒนาชนบท ,สำนักงานกองทุน เพื่อสังคม
ประเด็นข่าว	การวิพากษ์การใช้กองทุนหมู่บ้านเป็นเครื่องมือในการหา เสียง	ข้อเสนอในการจัดการกองทุนชุมชน หมู่บ้าน ข้อวิพากษ์ต่อกองทุนหมู่บ้าน
มิถุนายน	สื่อกระแสหลัก	เว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา
แหล่งข่าว	นักการเมือง	-
ผู้มีบทบาทสำคัญในข่าว	ข้าราชการ	
ประเด็นข่าว	ประชาสัมพันธ์กองทุนหมู่บ้าน การทุจริตกองทุนหมู่บ้าน	
กรกฎาคม	สื่อกระแสหลัก	เว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา
แหล่งข่าว	นักการเมือง,ข้าราชการ	
ผู้มีบทบาทสำคัญในข่าว	แม่่ว (พตท.ทักษิณ ชินวัตร) กระทรวงการคลัง	กลุ่มสตรีแม่บ้าน
ประเด็นข่าว	การดูแลการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านของชาวบ้าน การประเมินผลกองทุนหมู่บ้าน การนำเงินกองทุนให้กับหัว คะแนน	ข้อวิพากษ์เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านกับ งานส่งเสริมสตรี

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบการนำเสนอข่าวกองทุนหมู่บ้านกับสื่อกระแสหลัก

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบการนำเสนอข่าวกองทุนหมู่บ้านของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษากับสื่อกระแสหลัก พบว่าสื่อกระแสหลักจะนำเสนอในเรื่องทางการเมือง การทำงานของภาครัฐ และนักการเมือง เนื่องจากนโยบายกองทุนหมู่บ้านเป็นนโยบายการสร้างประชานิยมของรัฐบาล ในขณะที่การนำเสนอข่าวของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา เป็นการวิเคราะห์นโยบายกองทุนหมู่บ้านในทางปฏิบัติ

ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการนำเสนอข่าวของสื่อกระแสหลัก เน้นเรื่องความขัดแย้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการทำข่าวให้ขายได้ตามแนวทางขององค์กรทางธุรกิจทั่วไป

พื้นที่สาธารณะในส่วนของกระดานข่าว

เป็นการพิจารณาภาพรวมของกระดานข่าวของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา และตามลักษณะสำคัญของพื้นที่สาธารณะตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- การเข้าถึง และภาพรวมของแต่ละกระดานข่าว
- ความเท่าเทียม และเสรีภาพในการแสดงออก
- การมีส่วนร่วม
- การใช้เหตุผล
- การหาข้อสรุป
- การระดมทุนในการแก้ไขปัญหา

- การเข้าถึง และภาพรวมของแต่ละกระดานข่าว

ในการเข้าถึงของการใช้กระดานข่าวนั้นสามารถกระทำได้โดยไม่จำเป็นต้องสมัครเป็นสมาชิก เพียงแค่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตก็สามารถเข้าไปแสดงความคิดเห็นได้ แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 3,536,001 คนนั้นโดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดถึง 94.1% ในส่วนของการเข้าใช้กระดานข่าวนั้นมีผู้ใช้คิดเป็น 64.5% แต่อย่างไรก็ดีในส่วนของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีความสนใจติดตามในเรื่องเกี่ยวกับข่าวสารภาคประชาสังคมเป็นพิเศษ ที่นอกเหนือจากการติดตามข่าวในสื่อกระแสหลัก ทำให้เว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษานั้นอยู่ในแวดวงที่จำกัดยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น เว็บไซต์ทำขององค์กรพัฒนาเอกชน มีบันทึกการเข้าชมของผู้อ่านประมาณ 300 –400 คนต่อวัน แต่ภาพการใช้ อาจคลาดเคลื่อนได้เพราะเป็นวิธีการนับจากจำนวนผู้ที่click เข้ามาที่เว็บไซต์ ซึ่งบุคคลหนึ่งสามารถเข้ามาได้มากกว่าคนละ 1 ครั้งต่อวัน

ภาพรวมของกระดานข่าว

1. คณะทำงานสื่อภาคประชาชน www.prachachon.net

ชื่อของกระดานข่าว : วิวาทะ

เนื้อหาที่พบเป็นการเข้ามาแสดงความคิดเห็นเรื่องราวต่างๆไป ทั้งในวงของผู้ที่มีส่วนร่วมในเว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชนเป็นประจำ เรื่องในสังคมทั่วไป เรื่องของนโยบายรัฐ และเรื่องราวของพัฒนาการ และความเคลื่อนไหวต่างๆในภาคประชาสังคม อย่างไรก็ตามเนื่องจากการจัดทำกระดานข่าวต้องหยุดไปซึ่งเป็นช่วงระหว่างการศึกษาพอดีจึงสามารถนำตัวอย่างกระทู้ที่ได้ตอบกันในอดีตมานำเสนอในส่วนที่สองโดยสังเขปเท่านั้น

กระดานข่าวของคณะทำงานสื่อภาคประชาชนนั้นไม่ค่อยมีคนเข้ามาแสดงความคิดเห็นมากนัก กระทู้ และด้วยคณะทำงานสื่อภาคประชาชนประสบกับปัญหาในเรื่องบุคลากรไม่มีเวลาดูแลเว็บไซต์ เนื่องจากงานประจำที่คณะทำงานสังกัดอยู่ อีกทั้งเนื้อหาในส่วนของกระดานข่าวที่จำเป็นต้องมีคนเข้ามาคอยตรวจสอบเนื้อหา จนในที่สุดกระดานข่าวของประชาชนดอทเน็ตปิดตัวลงประมาณเมื่อต้นปีพ.ศ.2545

ตัวอย่างที่ 1 กระทู้ที่มีเนื้อหาในการพยายามจะจุดกระแสต่อต้านทุนข้ามชาติ และผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อย

ชนวนเหตุวิวาทะ : ว่าด้วย..จีอีแคปิตอล-โลดส์ปฏิบัติการสร้างหนี้คนจน

วิวาทะ : แสดงทัศนคติที่น้อยกับปฏิบัติการของบ.ทุนข้ามชาติจากอเมริกา จีอีแคปิตอลที่สมคบไส้ศึกคนไทยในปรส.กำไรจากสินทรัพย์ 56 ไฟแนนซ์นับแสนล้านกำลังจับมือกับ เทสโก้-โลดส์ ลักขชาติอังกฤษ ออกบัตรเครดิต สูดเลือดคนจนรากหญ้าด้วยเงื่อนไขผู้มีรายได้อันได้ 5,000 บาทสามารถทำบัตรเครดิต ชื่อสินค้าโลดส์ 30 กว่าสาขาทั่วไทย ด้วยวงเงิน2เท่าหรือ 1 หมื่นบาท ด้วยหวังกระตุ้นกำลังซื้อจากคนจน ซึ่งทำให้คนใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและเป็นหนี้กันทั่วประเทศทั้งชาติ..หลังจากสูดเลือดชนชั้นกลาง และเงินกลับประเทศเกือบหมดแล้ว..ขณะที่ภาครัฐก็ยังนั่งเงิบ ปล่อยให้เขาใช้ช่อง ปว.208 มาทำอะไรก็ได้ในแผ่นดินเรา...ช่วยกันประนามพวกต่างชาติพวกนี้ที่..คับ คนไทยทั้งหลาย...

เดิมชื่อ โฟโดย : ลูกค้าร้าน โชวห่วย -- zolo18@chaiyo.com - 28/06/2001 10:09

วิวาทะ : เห็นด้วยคับ..มันใ้มานานแล้วฟันกำไรเอาๆ ธุรกิจค้าปลีกชุมชนของคนไทยต้องพังทลายก็ไอ้พวกนี้แหละ แถมมันยังมาจับมือกับ จีอี.ออกบัตรเครดิต อะไรนี่อีก สังกัดทำไม"อัครวินควายดำ"ไม่หิบบเรื่องนี้มาจัดการบ้างหลังรัฐบาล ปชป.เปิดลัทธิเสรีการค้าเอาไว้ให้ต่างชาติเข้ามากัดกินเรา เฮ้อสงสราดูกลานครับ

เดิมชื่อ โฟโดย : คนรักชาติ - 28/06/2001 10:14

ตัวอย่างที่ 2 กระทู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เป็นทั้งผู้ผลิต และตัวจับนำของ

กระบวนการโลกาภิวัตน์ว่าเหมาะสมเพียงใดกับคนส่วนใหญ่ของประเทศ
ไทยซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา

ขบวนการเหตุวิวาทะ : อินเทอร์เน็ตเหมาะสำหรับชาวบ้านเพียงไร

วิวาทะ : หรือว่าไงNGOระดับบนพยายามบอกเสมอว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเป็นอีกช่องทาง
หนึ่งสำหรับการผลักดันนโยบาย แล้วชาวบ้านล่ะเค้าคิดยังไง(.....?????)

เดิมเชื่อไฟโดย : เฟื่องตัวน้อย - 08/11/2001 23:02

วิวาทะ : ถ้าจะถามระบุไปว่าชาวบ้านเขาใช้อินเทอร์เน็ตหรือเปล่า คำตอบคือไม่ครับ แล้ว
ถามว่าชาวบ้านจะได้ประโยชน์โดยตรงเลยหรือไม่ ก็ถ้ามีอินเทอร์เน็ตหรืออินเทอร์เน็ต
เว็บไซค์แล้วชาวบ้านจะได้ประโยชน์แบบทันทีทันใดหรือไม่ ก็คงต้องตอบว่าไม่อีกนั่น
แหละครับ ฉะนั้นอินเทอร์เน็ตไม่มีประโยชน์ต่อชาวบ้านเลยใช่ไหม คำตอบก็คือไม่อีก
นั่นแหละครับ เราต้องทำความเข้าใจกับการใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสารเผยแพร่ (ตาม
ความเห็นของผม ย้ำตรงนี้นะครับ) ดังนี้

1. อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ทำให้การปิดกั้นได้ยาก และค่อนข้างจะมีอิสระมากใน
การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ซึ่งทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อทางเลือกที่จะนำเสนอข้อมูลข่าว
สารได้อย่างเต็มที่
 2. เป้าหมายของอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการรณรงค์จะทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมข้อมูล
ระหว่างชาวบ้านกับชนชั้นกลางที่ใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งชนชั้นกลางเหล่านี้น่าจะเป็นส่วน
หนึ่งที่จะช่วยในการผลักดันเชิงนโยบายได้
 3. ข้อดีของอินเทอร์เน็ตคือมันสามารถเผยแพร่ข้อมูลแบบจากถึงมากมายมหาศาล เมื่อเทียบกับ
สื่อประเภทหนังสือหรือเอกสาร ทำให้การรับรู้ข้อมูลโดยความน่าจะเป็นแล้วย่อมจะ
ได้มากกว่า
 4. ความรวดเร็วและกว้างไกลของอินเทอร์เน็ตน่าจะช่วยให้การติดตามการเคลื่อนไหว
หรือสถานการณ์รวมถึงกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจจะไร้บางอย่างกระทำ
ได้รวดเร็วมากขึ้น รวมถึงการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันกระทำได้รวดเร็วมากขึ้น
ซึ่งผมขออัยว่าอินเทอร์เน็ตไม่ใช่ทางออกที่เป็นรูปแบบสำเร็จรูป แต่เป็นทางเลือกหนึ่งที่
คนทำงานเพื่อสังคมสามารถเข้าถึงได้ และใช้มันได้ในการสื่อสารเผยแพร่ ช่วยลดการ
รวมศูนย์อำนาจบางอย่างได้
- ฉะนั้นถามว่าจะช่วยชาวบ้านได้หรือไม่ มันก็ขึ้นอยู่กับการใช้มันครับ หากเราใช้มันไม่
ถูกต้องให้มีอินเทอร์เน็ตทุกหมู่บ้านก็ไม่มีประโยชน์ครับ และที่ผ่านมามันก็เคยมีตัวอย่าง
ว่าหากเราเข้าใจและใช้มันเป็นมันก็เป็นคุณอย่างมหันต์เหมือนกัน

เดิมชื่อไฟโดย : สายธาร สาละวิน - - ngaochan@hotmail.com - 09/11/2001 14:29

2. บ้านนอกคอกคอม www.bannok.com

พบว่ามีการแบ่งเป็น โต๊ะย่อย ตามรายละเอียดดังนี้

- นักศึกษาฝึกงาน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการนักศึกษาฝึกงานบ้านนอก
- ชาวเขา ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของชาวเขา
- การเมือง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเมือง
- ปรัชญา ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางปรัชญา
- การศึกษา ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางการศึกษา
- Book ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำหนังสือ
- NGOs ติดต่อไปยังกระดานข่าวของไทยเอ็นจีโอ
- IT ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ครูบ้านนอก ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการครูบ้านนอก
- คุยกับบก.ลายจุด ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอภิปรายเรื่องทั่วไป หรือประเด็นที่บก.ลายจุดเป็นผู้เปิดประเด็น

จากการศึกษาในส่วนของโต๊ะย่อยมีลักษณะคล้ายคลึงกับการแบ่งเนื้อหากระดานข่าวเป็นโต๊ะต่างๆตามความสนใจของผู้อ่านในเว็บไซต์พันทิพย์ จากการศึกษพบว่าหากไม่เป็นเรื่องเฉพาะกลุ่มอย่างโครงการนักศึกษาฝึกงาน หรือครูบ้านนอก นั้น ในส่วนของโต๊ะปรัชญา การเมือง การศึกษาไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโต๊ะย่อยนัก พบเป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์ เรื่องการโฆษณาหา รายได้ อีกทั้งไม่ค่อยมีผู้เข้ามาตอบหรือแสดงความคิดเห็นมากนัก การทำการวิจัยในส่วนของกระดานข่าวจึงเลือกเฉพาะส่วนของคุยกับบก.ลายจุดทำการศึกษาเท่านั้น

3. ไทยทอปปีคคอกคอม www.thaitopic.com

ชื่อของกระดานข่าว : สภาหมู่บ้าน sensitive forum

เดิมเนื้อหาในส่วนสภาหมู่บ้าน sensitive forum เป็นเรื่องราวที่ผู้อ่านสามารถเข้ามาตั้งกระทู้เพื่อแสดงความคิดเห็น ต่อสถานการณ์ทางสังคม ภายใต้อำนาจ sensitive forum ร่วมใจสร้างสรรค์สาระเพื่อสังคมไทย ต่อมามีการปรับปรุงโดยมีการลงทะเบียนสมัครสมาชิก มีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้เข้าชม ผู้ตอบ และแยกหัวข้อเป็นโต๊ะต่างๆ ดังนี้

- โต๊ะรับแขก

โต๊ะนี้สำหรับผู้ที่ต้องการมาพบปะเยี่ยมเยียน หรือหาเรื่องราวเกี่ยวกับ Webmaster ที่เชิญที่นี่ได้ लेकरับ

- โต๊ะรวมมิตร

ทุกเรื่องทุกราว... อยากคุยอะไรก็เชิญเลยครับ

- โต๊ะสังคม - เศรษฐกิจ - การเมือง

เพื่อนาคตของเราเพื่อลูกเพื่อหลานของเราและเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองกันให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเชิญถกกันโต๊ะนี้ครับ

- โต๊ะสนทนาปัญหาคอร์รัปชัน

กำจัดคนคดโกง จรรโลงประเทศชาติ, จะมองหน้า ลูกหลาน ได้อย่างไร ถ้าไม่ทำ "อะไร" เสียวันนี้, ใจชื่อ มือสะอาด คือศักดิ์ศรีของคนไทย, หยุดมือราษฎร์บังหลวงถ้าคุณยังห่วงอนาคตลูกหลานไทย, รวมพลังไทยปราบภัยคอร์รัปชัน, นักรราษฎร์บังหลวง ลงราษฎร์นักรัฐ วิบัติแก่ประเทศไทย ฯลฯ

จากการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับกระดานสนทนาเดิม และจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการแล้ว ขอเลือกทำการศึกษาเฉพาะในส่วนของโต๊ะสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

4. เว็บบอร์ดองค์กรพัฒนาเอกชนไทย

ชื่อของกระดานข่าว : กระดานสนทนา “ร่วมคิด พลิกปัญหาสังคมไทยกับเวปบอร์ด THAINGO ”

เริ่มแรกเปิดตัวด้วยการเป็นLink หนึ่งในเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอม เนื่องจากการที่ผู้อ่านเข้ามาถามปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรพัฒนาเอกชนที่กระดานข่าวของเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอม อันนำไปสู่การเกิดเว็บท่าขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย เพื่อเป็นพื้นที่ในการสร้างความเข้าใจทั่วไปขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย

- ความเท่าเทียม และเสรีภาพในการแสดงออก

การแสดงความคิดเห็นในกระดานข่าวนั้นสามารถกระทำได้อย่างเท่าเทียมกันและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ไม่จำกัดหัวข้อ แม้จะเป็นข้อความที่เป็นแง่ลบต่อเว็บไซต์ สามารถแสดงความคิดเห็นโดยไม่ถูกปิดกั้นจากเว็บมาสเตอร์ ซึ่งต่างจากการแสดงความคิดเห็นในสื่อเดิมอย่างเช่นหนังสือพิมพ์ที่ถูกจำกัดโดยเจ้าของคอลัมน์ในการคัดเลือกจดหมายที่นำมาลงตีพิมพ์

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
0076	จากตื่นคอย ถึง ผู้ประกอบการธุรกิจทางเพศชื่อ thaisexstory	บก.ลายจุด	224
0516	คิดอย่างไรที่ กสท.จะให้ totonline หยุดให้บริการ	MrPooH	65
0144	สุดขอดแห่งประเพณีการรับน้อง	ดินข้างคลอง	59
0091	web ปี ที่ ดี ในสายตา บก.ลายจุด	อยากดู	57
0479	บริจาค ผ้าห่ม เสื้อผ้า เสื้อหนาว ถุงเท้า ถุงน่อง ได้ที่นี่	บก.ลายจุด	51
0312	เลื่อนเวลาให้เร็วขึ้นคุณคิดอย่างไร	แหลมสิงห์	47
0055	รำลึกเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในวาระครบรอบ 9 ปี	บก.ลายจุด	40
0597	ระดมชุดนักเรียนมือสอง ++ 1,000 ชุด +++ 38	บก.ลายจุด	38
0488	ต้องการอาสาสมัคร ค่ายชุมชนบ่าบัด 9-30 ธค.44	บก.ลายจุด	36
0042	สำนักสาธารณะ	บก.ลายจุด	36

ตารางที่ 2 ตารางแสดงหัวข้อกระทู้โดยเรียงลำดับจากจำนวนข้อความที่ตอบมากที่สุด 10 อันดับแรกของเว็บไซต์บ้านนอกคอกคอม

พบว่าตารางที่ 2 ซึ่งแสดงให้เห็นหัวข้อกระทู้ในกระดานข่าวของเว็บไซต์บ้านนอกคอกคอม มีลักษณะของการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการสร้างเคลื่อนไหวทางสังคม เพื่อเป็นการสร้างกระแสหรือปลุกจิตสำนึกเกี่ยวกับเรื่องราวทางสังคมที่มีผลกระทบต่อชุมชนทั้งในระดับชุมชนย่อย และระดับประเทศ เรื่องราวดังกล่าวเป็นประเด็นสาธารณะซึ่งอาจไม่ได้รับความสนใจ หรือมีพื้นที่ในการแสดงออกหรือแลกเปลี่ยนทัศนะในสื่อชนิดอื่น ส่วนใหญ่บก.ลายจุดจะเป็นผู้จุดประเด็น โดยดั่งจะเห็นได้จากประเด็นต่างๆดังนี้

- การระดมทรัพยากรในโครงการของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงา
- การเคลื่อนไหวในการต่อต้านเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เช่นเว็บไซต์
- การเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเรื่องของข้อมูลสารสนเทศ ICTs

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
00701	ไทยทอปปีค ควรสนับสนุนให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาคดี ท่านทักษิณ ชุภหุ้่นด้วยความมีอิสระ โดยไม่ขึ้นกับกระแสกดดันหรือไม่?	สังคม สัจจร	22
00691	เรื่องผู้พันตั้ง	ดาหาซาดา	18
	งานรำลึก 36 ปี การจากไปของจิตร ภูมิศักดิ์	เอกอิสโร	17
	72 ปี จิตร ภูมิศักดิ์ สืบสานอุดมการณ์เชิงวิชาการสู่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ม้ามังกร	16
	กรณีระเบิดสหรัฐกับการบุกจับบินราเดน..	sangkom	14
00716	ถามคนใน Thai-Topic : มีใครที่ไม่เห็นด้วยกับเผยแพร่ภาพยนตร์ไทย เรื่อง สุริโยทัย บ้าง	น้องวิ	12
00700	บค.ลายจุด & ม้ามังกร ได้รางวัล Rural ICT AWARD จาก World Bank	ม้ามังกร	11
00695	ตกลงร้าย.... การดำเนินภายใน ปปช.	สังคม สัจจร	11
	กระทรวงพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต	sangkom	10
	คำว่าศาสนาประจำชาติแปลว่าอะไร??	Mr.OverDo	10

ตารางที่ 3 ตารางแสดงหัวข้อกระทู้โดยเรียงลำดับจากจำนวนข้อความที่ตอบมากที่สุด 10 อันดับแรกของเว็บไซต์ไทยทอปปีคดอทคอม

ในกรณีของเว็บไซต์ไทยทอปปีคดอทคอมเว็บไซต์มีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นบทความมีลักษณะทางวิชาการมากกว่าเว็บไซต์อื่น กระทู้ส่วนใหญ่เป็นการพูดถึงสถานการณ์ทางการเมือง เรื่องระดับนโยบายสาธารณะ ส่วนเรื่องการแสดงความคิดเห็นนั้นเป็นไปในลักษณะของการอภิปรายมากกว่าการรณรงค์ให้เกิดความเคลื่อนไหว มีการใช้เหตุผลในการแสดงความคิดเห็น รวมทั้งไม่มีการเข้ามาตั้งกระทู้ในลักษณะของการโจมตี เมื่อเทียบกับกระดานข่าวของบ้านนอกและไทยเอ็นจีโอ นอกจากนี้กระดานข่าวของไทยทอปปีคดอทคอมมีการเปลี่ยนแปลง รูปแบบของกระดานข่าว มีการลงทะเบียนสมาชิก ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งทำให้คนที่เข้ามาแสดงความคิดเห็นลดน้อยลง อีกทั้งจำนวนผู้เข้าชมเว็บไซต์ลดจำนวนลงด้วย

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
0419	ฉายา ของ "สมัชชาคนจน"	บุญเต็ม	145
0300	พวกเรามองการเคลื่อนไหวของสมัชชาคนจนอย่างไรบ้างครับ	ที่ปรึกษา สมัชชา	110
0033	ทำไม NGOs ชอบเลือกทุกเรื่อง	David Mayane	104
0489	ไม่มีที่ให้ชาวบ้านสำหรับมหาวิทยาลัยขอนแก่น	นักศึกษามห..	86
0408	มีกองโจรในคณะกรรมการจัดงาน 25 ปี 6 ตุลาคม 2519 เมื่อเดือนตุลาคม ที่ผ่านมา	ไอ้ปัด	85
0679	ขอประณาม "ชวานา" การใช้ความรุนแรง... ในการสร้างข่าว สร้างภาพ	ชวานาดัวร์จิง	84
0659	น่าจะจ้างเอแบค ทำโพลว่าสังคมเห็นด้วยหรือไม่ที่จะตรวจสอบ NGO	ให้โปรงใส..	76
0445	ท้อ แก๊ส ใ ทย - มา เลย์ ด็ อ ง กิ ด : เหตุใดผ..	ภูมิธรรม	67
0763	ท้อ ก๊าซขึ้นที่ไหนอย่าเพิ่งพูด : แต่จะเอาก๊าซไปทำอะไร?	รัตติกาล	62
0573	Weakest Link : กำจัดจุดอ่อน	รัตติกาล	60

ตารางที่ 4 ตารางแสดงหัวข้อกระทู้โดยเรียงลำดับจากจำนวนข้อความที่ตอบมากที่สุด 10 อันดับแรกของเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย

จากการวิจัยพบว่ากระทู้ส่วนใหญ่ของเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทยมีเนื้อหาดังนี้

- เป็นการประชาสัมพันธ์งานขององค์กรพัฒนาเอกชน สายงานต่างๆ
- เป็นการเปิดโอกาสให้คนภายนอกองค์กรได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชน
- เป็นที่ติดต่อสื่อสารกันในองค์กรพัฒนาเอกชน
- ระดมความคิด การช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์งาน ในกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน
- เป็นการตอบข้อซักถามแก่คนทั่วไป เกี่ยวกับการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชน

เสรีภาพในการแสดงออกของผู้เข้ามาใช้กระดานข่าวนี้ถูกกำกับโดยแนวทางของกฎหมายหมิ่นประมาท ประเด็นต้องห้าม และนโยบายของแต่ละเว็บไซต์ในการกำกับดูแลเนื้อหาซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. คณะทำงานสื่อภาคประชาชน

คณะทำงานสื่อภาคประชาชนไม่มีการกำหนดกฎระเบียบ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่อาศัย วิจารณ์ของเว็บมาสเตอร์เป็นกรณีไป ในส่วนของกระดานข่าว (webboard) เกณฑ์ทั่วไปในการถอดข้อความที่ลง ทางคณะทำงานสื่อภาคประชาชนจะยึดถือเกณฑ์ สามัญสำนึก และข้อพิจารณาต่างๆไป เกี่ยวกับความเหมาะสม เรื่องของการที่จะทำให้ผู้อื่นเสียหาย โดยไม่มีข้อเท็จจริง หรือการหมิ่นประมาท ซึ่งอาศัยบทบัญญัติกฎหมายหมิ่นประมาทเป็นแนวทาง

2. บ้านนอกดอทคอม

ในส่วนของเว็บบอร์ด เนื่องจากเว็บของบ้านนอกดอทคอมไม่ใช่เว็บใหญ่ จึงไม่มี กฎระเบียบที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีการควบคุมดูแลในเรื่องของคำหยาบคาย หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยคุณบก.ลายจุด อย่างเช่นกรณี ของการโฆษณาขายตรง โฆษณาชวนเชื่อ ที่มองว่าเป็นเรื่องหลอกลวงไร้สาระ เป็นสิ่งไม่สมควรนำมาเผยแพร่

นอกจากนี้ เนื้อหาในเว็บไซต์สามารถนำไปเผยแพร่ได้ โดยได้มีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรปรากฏในเว็บไซต์นี้

“บทความและข้อมูลในเวป ไม่ขอมีลิขสิทธิ์ หากประสงค์นำไปเผยแพร่ เอาไปเลย”

3. ไทยทอปปีคดอทคอม

หลักในการพิจารณาของเว็บมาสเตอร์ คือเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือผลกระทบต่อผู้อื่น การป้องกันคำหยาบ และถ้าในกรณีที่มีการถอดข้อความจะมีวงเล็บขออนุญาต ถอดข้อความตรงนี้ออก

4. เว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย

ในส่วนของเนื้อหามีการระบุว่า “* เนื้อหาภายในเว็บ ไม่สงวนลิขสิทธิ์ใด ๆ ทั้งสิ้น ท่านสามารถนำไปใช้ได้เลย (รบกวนช่วย mail มาบอกด้วยนะครับ)” เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลขององค์กรพัฒนาเอกชน

ในส่วนของเว็บบอร์ด มีทั้งที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนว่า

“ข้อความที่ท่านได้อ่านในเว็บเพจนี้ เกิดจากการเขียนโดยสาธารณชน และส่งขึ้นมาแบบอัตโนมัติ ผู้อ่านจึงควรใช้วิจารณญาณในการกลั่นกรองและถ้าท่านพบเห็นข้อความใด ที่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรม กรุณาแจ้งเพื่อให้ผู้ควบคุมระบบทราบ ขอขอบพระคุณ”

นอกจากนี้ที่ไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเรื่องป้องกันคำหยาบ มีการตั้งโปรแกรมเพื่อป้องกันคำหยาบรวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับราชวงศ์ ในเรื่องนี้จากการสัมภาษณ์คุณกวิน ชุตินา ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้

“อย่างเรื่องของการถอดข้อความที่เกี่ยวกับราชวงศ์ เราไม่แน่ใจส่วนตัวคิดว่าไม่ได้แรงอะไรมาก อยู่ที่การตีความของตำรวจ เรื่องพวกนี้เราไม่อยากจะเสี่ยงดีกว่า บางทีคนเขารู้สึกว่าเราไม่แน่จริง ก็ยอมรับ ถ้าจะเป็นสำนักข่าวทางเลือก สื่อทางเลือกภาคประชาชน เราควรเป็นเวทีเปิด ในเรื่องพวกนี้ มันก็ถูก แต่คิดว่าไม่คุ้มกับเรื่องพวกนี้”

(กวิน ชุตินา, สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2545)

ภายหลังการเก็บข้อมูลที่ทำการศึกษาเว็บบอร์ดไทยเอ็นจีโอมีการเปลี่ยนแปลงโปรแกรมที่ใช้ในกระดานข่าว กรณีการเปลี่ยนแปลงส่วนกระดานข่าว สุเทพ ชื่นชม หรือคอกกฐปผู้ดูแลด้านเทคนิคของเว็บทำองค์กรพัฒนาเอกชนไทยกล่าวว่า โปรแกรมที่ใช้ในกระดานข่าวเดิมนั้นโปรแกรมที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นโปรแกรมฟรีโปรแกรมเดิมค่อนข้างมีปัญหาในเรื่องไวรัสคอมพิวเตอร์ ในขณะที่โปรแกรม PHP Webboard ที่เพิ่งเริ่มนำเข้ามาใช้มีความปลอดภัยในระบบบริหารการลบคำถามและคำตอบมากยิ่งขึ้น ช่วยให้มีความปลอดภัยมากขึ้น อีกทั้งสามารถจัดเก็บข้อมูลได้มากขึ้นกว่าเดิมอีกด้วย แต่ขณะเดียวกันมีข้อเสียคือใช้เวลาในการโหลดข้อมูลเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีส่วนเพิ่มเติมในการสมัครสมาชิกกระดานข่าวโดยความสมัครใจ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเก็บข้อมูล และมีการออกเสียง (VOTE) ได้ แต่หากไม่ต้องการสมัครเป็นสมาชิก สามารถแสดงความคิดเห็นในกระดานข่าวได้เหมือนเดิม

- การมีส่วนร่วม

จากการเก็บข้อมูลกระดานข่าวทั้ง 3 เว็บไซต์ คือบ้านนอกคอกคอม ไทยทอปปีคคอกคอม และเว็บทำขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2544 - เดือนมิถุนายน 2545 พบจำนวนกระดานข่าวที่ติดตารางรายละเอียดกระดานดังนี้

กระทู้	เว็บไซต์		www.bannok.com		www.thaitopic.com		www.thaingo.org	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มีผู้ตอบตั้งแต่ 10 ความคิดเห็นขึ้นไป	45	15	14	12.07	162	21.89		
มีผู้ตอบไม่ถึง 10 ความคิดเห็น	225	85	102	87.93	578	78.11		
จำนวนกระทู้รวมทั้งหมด	300	100	116	100	740	100		

ตารางที่ 5 ตารางสรุปจำนวนกระทู้ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2544- เดือนมิถุนายน 2545

จากตารางจะพบว่าจำนวนผู้เข้าแสดงความคิดเห็นที่กระดานข่าวของเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทยมีจำนวนผู้เข้ามามากที่สุด 740 กระทู้และมีจำนวนกระทู้ที่มีผู้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ 10 ความคิดเห็นขึ้นไปจำนวน 162 กระทู้ คิดเป็น ร้อยละ 21.89 รองลงมาคือเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอม มีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน 300 กระทู้และมีจำนวนกระทู้ที่มีผู้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ 10 ความคิดเห็นขึ้นไปจำนวน 45 กระทู้ คิดเป็น ร้อยละ 15 และในส่วนของเว็บไซต์ไทยทอปปีคมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน 116 กระทู้และมีจำนวนกระทู้ที่มีผู้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ 10 ความคิดเห็นขึ้นไปจำนวน 162 กระทู้ คิดเป็น ร้อยละ 21.89

อัตราการมีส่วนร่วมที่สูงกว่าอย่างเห็นได้ชัดของเว็บไซต์ไทยเอ็นจีโอ นั้นสามารถอนุมานได้ว่าสืบเนื่องมาจาก ประเด็นความขัดแย้งในเรื่องทัศนคติต่อองค์กรพัฒนาเอกชนของชนชั้นกลางที่มีอำนาจเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

ส่วนในกรณีของเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอมนั้นพบว่าในช่วงแรกก่อนที่จะมีกระดานข่าวของไทยเอ็นจีโอ กระดานข่าวของบ้านนอกดอทคอมพบเนื้อหากระทู้ลักษณะนี้เช่นกัน ส่วนภายหลังเนื้อหากระดานข่าวของบ้านนอกดอทคอมจะมีเนื้อหากระทู้เกี่ยวข้องกับงานของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงา หรือจะเป็นประเด็นสาธารณะที่ตัวบุคคลกลายเป็นผู้จุดประเด็น

ส่วนกระดานข่าวของไทยทอปปีคนี้ ด้วยเนื้อหาของเว็บไซต์ที่มีความเป็นวิชาการ มีบทความมาก ทำให้การตอบกระทู้ในกระดานข่าวของไทยทอปปีคมีความเป็นวิชาการใช้เหตุผลในการอภิปราย ทำให้จำนวนผู้เข้ามามีส่วนร่วมมีไม่มากนัก

สัดส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประชาสังคม และเนื้อหาทั่วไป

จากการศึกษากระทู้ที่ปรากฏในเว็บไซต์ที่ทำการศึกษาตามเกณฑ์การศึกษาเนื้อหากระดานข่าว พบจำนวนกระทู้ดังนี้

Website	www.bannok.com	www.thaitopic.com	www.thaingo.org
ระดับการมีส่วนร่วม			
รณรงค์	11	1	7
อภิปราย ถกเถียง	33	12	144
สารสนเทศ ถาม-ตอบ	-	1	7
รวม	44	14	158

ตารางที่ 6 ตารางแสดงจำนวนกระทู้ที่มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประชาสังคม

จากตารางพบว่าจำนวนกระทู้ที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับประชาสังคมโดยแบ่งตามมิติของการมีส่วนร่วมพบว่า ในระดับของการรณรงค์ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวบนเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอม มีเนื้อหาในระดับนี้มากที่สุดจำนวน 11 กระทู้ จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด 44 กระทู้ รองลงมาคือ เว็บไซต์ไทยเอ็นจีโอพบ 7 กระทู้ จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด 158 กระทู้ และไทยทอปิกมี 1 กระทู้ จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด 14 กระทู้

ระดับของการมีส่วนร่วมในมิติการอภิปราย ถกเถียงพบว่าเว็บไซต์ประเทศไทยเอ็นจีโอมิเนื้อหาในมิตินี้มากที่สุดคือ 144 กระทู้จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด 158 กระทู้ รองลงมาคือเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอมคือ 33 กระทู้จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด 44 กระทู้ และไทยทอปิกมี 12 กระทู้ จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด 14 กระทู้

ระดับของการมีส่วนร่วมในมิติสารสนเทศ ถามตอบพบว่าเว็บไซต์ประเทศไทยเอ็นจีโอมิเนื้อหาในมิตินี้มากที่สุดคือ 7 กระทู้จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด 158 กระทู้ รองลงมาคือเว็บไซต์ไทยทอปิกมี 1 กระทู้ จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด 14 กระทู้ และเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอมไม่พบมิติของการสื่อสารในระดับสารสนเทศนี้

Website	www.bannok.com	www.thaitopic.com	www.thaingo.org
ระดับการมีส่วนร่วม			
รณรงค์	-	-	-
อภิปราย ถกเถียง	-	-	3
สารสนเทศ ถาม-ตอบ	1	-	1
รวม	1	0	4

ตารางที่ 7 ตารางแสดงจำนวนกระทู้ที่มีประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับประชาสังคม

จากตารางพบว่าจำนวนกระทู้ที่มีประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับประชาสังคม โดยแบ่งตามมิติของการมีส่วนร่วมพบว่า ในระดับของการอภิปราย ถกเถียงนั้นพบว่าเว็บไซต์ไทยเอ็นจีโอพบ 3 กระทู้ จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด 4 กระทู้

ระดับของการมีส่วนร่วมในมิติสารสนเทศ ถกตอบพบว่าเว็บไซต์ประเทศไทยเอ็นจีโอมีเนื้อหาในมิติเท่ากันกับเว็บไซต์บ้านนอกคอกตอม คือ 1 กระทู้ ส่วนเว็บไซต์ไทยทอปปีคไม่พบกระทู้ที่มีประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับประชาสังคมเลย

- การใช้เหตุผล

ในเรื่องของการใช้เหตุผล พบว่าในส่วนของกระดานข่าวนั้นโดยส่วนใหญ่เป็นการถกเถียงโดยปราศจากเหตุผลรองรับ โดยเฉพาะในประเด็นของการทำงานขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย ตามทัศนคติของชนชั้นกลางในสังคม ดังปรากฏตัวอย่างเนื้อหากระทู้ในกระดานข่าวของเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย

ตัวอย่างกระทู้ที่มีลักษณะที่ใช้อารมณ์เป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น

ทำไม NGOs ชอบเลือกทุกเรื่อง

เราก็ไม่รู้เหมือนกันช่วยบอกที

โดย David Mayane เมื่อ วันเสาร์ที่ 2 มิถุนายน 2544, 10:47 น. --- IP : 202.44.10.80

: proxy.kmutt.ac.th : 202.44.10.194

ความคิดเห็นที่ 4

รัฐจะทำอะไร ทีหลังต้องขอNgo ก่อนนะ จะได้ไม่ต้องมีปัญหาไง

โดย แมน เมื่อ วันอาทิตย์ที่ 3 มิถุนายน 2544, 09:14 น. --- IP : 203.147.30.20

ความคิดเห็นที่ 41

ขอตอบคุณท้องถิ่น ผมไม่ได้คิดแบบวิศวะ ผมคิดถึงประโยชน์ ขอลประเทศคุณถาม ผมว่าไม่ได้รับอะไรจากหลายเวที ผมอยากบอกว่าผมได้อะไรเยอะมาก ได้เห็นคนที่บอกว่าทำเพื่อประชาชน รักเมืองไทยแต่การใช้ชีวิตของเขา ไม่ได้เป็นอย่างนั้นเลย เสียชีวิตด้วยราคา หลายพัน นาฬิกาสุดหรูเรือนแสน ไม่มีอะไรที่ทำในไทยเลย คุณนั่นแหละลองไปดูโลกกว้างบ้าง ก้าวชนรรมชาติเป็นพลังงานที่สะอาดใช้ใหม่ อยู่ที่มีการวางแผนมากกว่า คุณลองใช้สมองของคุณ คิดดูบ้างนี้เพื่อประโยชน์ของคนไทยที่ได้รับ การเราจะว่าใครเราควรหันมามองตัวเองก่อน สิ่งผมเขียนก็คือสิ่งที่ผมเห็น ผม

เป็นวิศวกรเขาสอนให้ผมเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ภาพที่ออกมาอาจเกิดจาก NGOs บางกลุ่มแค้นทำให้คนทั้งกลุ่มเสียไปด้วย ใครอยากรู้เรื่องโรงไฟฟ้าหรือก๊าซธรรมชาติเชิญที่ vcharkarn.com ห้อง สนทนาประชาครบาอาจารย์ โดย เด็กน้อยที่อยากรู้ เมื่อ วันพฤหัสบดีที่ 14 มิถุนายน 2544, 03:46 น. --- IP : 203.148.240.38 : venus.mut.ac.th : 203.149.24.38

ความคิดเห็นที่ 42

ถึงคุณเด็กน้อยที่อยากรู้

ช่วยบอกหน่อยเถอะครับ ว่า NGOs ที่ท่านเห็นคนใด ที่ใส่หน้ากากสุดทรูเรื่อนแสนขอทราบชื่อเป็นขวัญหู ขวัญตาหน่อย ผมทำงานมา 12 ปี ไม่ถึงกับเก่าสุด ๆ แต่คิดว่า

เดินเข้าออกเวทีประชุมสัมมนา ทั้งระดับศาลาวัด ยันเวทีวิชาการจัดโรงแรมหรู ๆ ไม่เคยเห็นบุคคลในแวดวง NGOs ที่มีพฤติกรรมการใช้เฟอริเจอร์ตีคิ้วเช่นที่คุณกล่าวมา

แหม...น้องเข้าออกเวทีประชุมไม่กี่ครั้งได้เห็นซะแล้ว ยังไปบอกพี่หน่อยนะ จะได้ตามไปสืบให้ว่า

มีพื้นหลังอย่างไร

โดย บก.ลายจุด เมื่อ วันพฤหัสบดีที่ 14 มิถุนายน 2544, 04:19 น. --- IP : 203.146.128.40 : p40-bkksp7.c.loxinfo.net.th

ความคิดเห็นที่ 79

Ngos ชอบเสือกเพราะว่า อยากหาทุนให้ตัวเอง อยากได้น้ำมั่งคะ เห็นน้อยรายเหลือเกินที่ทำงานแบบเห็นประโยชน์ของชาวบ้านจริง ๆ ก็พวกนี้ก็แค่อยากจะมีกิจกรรมถ่ายรูปไว้แล้วขอทุนนี่

โดย คนรู้จริง เมื่อ วันพุธที่ 11 กรกฎาคม 2544, 02:25 น. --- IP : 203.146.112.115 : wc-bkksp1.loxinfo.net.th

ความคิดเห็นที่ 80

ถึงคุณคนรู้จริง...สงสัยว่าหากคุณจะทำอะไรคุณก็กึ่งคิดและทำอย่างที่คิดและบอกมาข้างต้นมั้ง...ถ้ามีคนอย่างคุณเยอะๆบ้านเราเมืองเราคงหายพินล็ดดีขึ้นมากกก...รวมทั้งผักชีด้วย

โดย อิม...นำคิด เมื่อ วันพุธที่ 11 กรกฎาคม 2544, 10:14 น. --- IP : 2

ความคิดเห็นที่ 85

กูก็ไม่ว่าแม่.....ง เสือกหรือปล่าวนะ

แต่ถ้าเทียบกับไอ้หมาจูด NGO คนละชั้นเลยหว่า

เหอ เหอ เหอ

โดย มาร เมื่อ วันศุกร์ที่ 13 กรกฎาคม 2544, 11:36 น. --- IP : 216.104.228.114

ความคิดเห็นที่ 86

ถึงคุณมาร....

คุณควรจะไปตายได้แล้ว อยู่ไปก็เปลืองออกซิเจน

โดย อติศักดิ์ เมื่อ วันเสาร์ที่ 14 กรกฎาคม 2544, 03:18 น. --- IP : 202.29.56.36 :

202.29.56.114

- การหาข้อสรุป

ระดับมิติทางการสื่อสารที่พบส่วนใหญ่เป็นไปในระดับของการถกเถียง หรืออภิปรายต่อประเด็นปัญหาเท่านั้น ยังไม่สามารถนำไปสู่การรณรงค์เคลื่อนไหว หรือนำไปสู่ข้อสรุป ตลอดจนแนวทางแก้ไขต่อประเด็นปัญหานั้นได้ เช่นเดียวกับในสื่อกระแสหลัก ที่เป็นเพียงการโต้เถียงที่ไม่สามารถนำไปสู่ข้อสรุปได้ อย่างกรณีของการอภิปรายในกระดานข่าวเกี่ยวกับประเด็นปัญหาข้อถกเถียงในเรื่องการดำเนินโครงการสาธารณะ หรือนโยบายสาธารณะ ซึ่งปรากฏลักษณะการโต้เถียงและหาข้อสรุปไม่ได้ ดังตัวอย่างกระทู้ที่นำเสนอในข้างต้น

- ระดมความช่วยเหลือ ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา

กระทู้ในลักษณะขอความช่วยเหลือในการบริจาคทรัพยากรต่างๆ พบว่าประสบความสำเร็จอย่างสูงดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 กระทู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ระดมทรัพยากรเพื่อช่วยเหลือเด็กในชนบท เป็นการสร้างความเคลื่อนไหวหรือเป็นตัวกลางในการประสานความช่วยเหลือแก่เด็กยากจนในชนบท

☞ ระดมชุดนักเรียนมือสอง ++ 1,000 ชุด +++ โดย บก.ลายจุด มีผู้ตอบ 38 ข้อความ

ลองเปิดตู้เสื้อผ้าที่บ้านดูว่า มีชุดนักเรียน ที่ไม่มีใครใส่แล้ว ถูกพับเก็บไว้ข้างหรือไม?

ชุดลูกเสือที่เราภูมิใจในเกียรติยศ ของลูกเสือ แต่มันตัวเล็กเกินไปที่จะใส่ลงไปในตัวของเรา เพราะเราตัวใหญ่เกินไปแล้ว

ไม่ต้องลังเลใจ หากมันจะเปื้อน หรือ ออกสีเหลือง ๆ นิด ๆ

รบกวนซักให้ไม่มีกลิ่น พบใส่กล่องพัสดุ ส่งมาบริจาค ให้กับเด็กในชนบท

เพราะทุกเปิดเทอม เด็กบางคน ไม่ได้ไปโรงเรียนเพียงแค่ว่า พ่อแม่ไม่มีเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่าย อุปกรณ์การเรียนการสอนพื้นฐานเหล่านี้

บ้านนอก.คอม ขอรับการแบ่งปันน้ำใจ จากทุกท่าน สืบเสาะหาชุดนักเรียน ชาย หรือ หญิง (ไม่มีปัญหาเรื่องชื่อ รร.ที่ปักอยู่ที่หน้าอก) โดยเฉพาะชุดลูกเสือ เนตรนารี รองเท้า เข็มขัด หมวก ผ้าพันคอ เชือกลูกเสือ เหล่านี้ ล้วนเป็นประโยชน์ต่อเด็กในชนบท

รวมระดมส่งมาได้ที

กลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระจกเงา

106 ม.1 ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย 57100

(เขียนติดที่กล่องด้วยว่า ชุดนักเรียนบริจาค และ พร้อมชื่อ ที่ติดต่อของผู้ส่ง ถ้ามี email ด้วยจะดีมาก)

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

สมบัติ บุญงามอนงค์

superbuff@bannok.com

053-600554 01-9512703

โดย **บ.ก. พายุก** icq 1442657 เมื่อ วันศุกร์ที่ 26 เมษายน 2545, 11:22 น.

ความคิดเห็นที่ 1

ดีมากเลย...แล้วจะพยายามช่วยหาชุดนักเรียนมาให้หน่อยนะคะ

โดย *belove*

เมื่อ วันศุกร์ที่ 26 เมษายน 2545, 18:03 น.

ความคิดเห็นที่ 2

เราตามกระหู่คุณมาจาก TKTเดี่ยวรวบรวมเสื้อผ้าก่อนแล้วจะโทรมาบอกว่าได้แค่นี้ไหนไม่ทราบ ว่าเอาเสื้อนักเรียนอย่างเดียวไหวไหมคะ

โดย 4WD

เมื่อ วันจันทร์ที่ 29 เมษายน 2545, 15:24 น.

ความคิดเห็นที่ 3

นอกจากชุดนักเรียนแล้ว พวกชุดลูกเสือ เนตรนารี เอาหมดครับ
โดย **บ.ก. ลาบจ.ค.** เมื่อ วันจันทร์ที่ 29 เมษายน 2545, 21:42 น.

ความคิดเห็นที่ 5

ไม่ทราบว่า จะมีที่รวบรวมของในกรุงเทพฯบ้างมั๊ยคะ ถ้ามีช่วยบอกด้วยอยากจะช่วยรวบรวมของ
เพื่อนด้วย ขอขอบคุณค่ะ

โดย little tree เมื่อ วันพุธที่ 1 พฤษภาคม 2545, 13:03 น.

ความคิดเห็นที่ 8

รวบรวมชุดนักเรียนได้แล้วจะส่งไปทางไปรษณีย์ หรือขนส่งเอกชน ทางไหนจะสะดวกที่สุด
และประหยัดค่าใช้จ่ายที่สุด ช่วยแนะนำด้วย

โดย wee เมื่อ วันพฤหัสบดีที่ 2 พฤษภาคม 2545, 20:01 น.

ความคิดเห็นที่ 9

ส่งถึง

กลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระจกเงา (โครงการชุดนักเรียนมือสอง)

106 ม.1 ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย 57100 (053-600554 01-9512703)

วิธีการบริจาค

1. ทางไปรษณีย์
2. ทางขนส่ง (รถทัวร์)

ทาง บ.สยามเฟริสซ์ โทร053-711882

ทาง รสพ.สีแยกพญาไท 02-2454689,ท่าพระ 02-4655126,สนามเป้า 02-2726025
ลุมพินี 02-2519934 หัวลำโพง 02-361116

ทาง บ.เกียรติ์นิยมขนส่ง พุทธมณฑลสาย 2 โทร02-8871087-8

ปล.การส่งทางรถทัวร์จะประหยัดกว่า

โดย **บ.ก. ลาบจ.ค.** เมื่อ วันพฤหัสบดีที่ 2 พฤษภาคม 2545, 20:04 น.

ความคิดเห็นที่ 15

คือ ชุดที่จะบริจาคก็มีค่อนข้างเยอะ แต่การส่งไปถึงโน้นมันลำบากแล้วก็เสียเวลานิดหน่อย
ไม่ทราบว่าจะเป็นไปได้มั๊ย ถ้าให้ส่งไปที่ๆหนึ่งในกรุงเทพฯที่สะดวกสำหรับทุกๆท่าน แล้วทางคน
รับค่อยส่งไปที่ เชียงใหม่อีกที

โดย พัด โบก เมื่อ วันจันทร์ที่ 6 พฤษภาคม 2545, 12:54 น.

ความคิดเห็นที่ 16

เรียนคุณพัค โบก

เป็นข้อจำกัดของทางโครงการชุดนักเรียนมือสอง ที่ไม่มีทั้งกำลังคน และ งบประมาณในการขนส่งนำของบริจาคขึ้นมาเชียงรายเลยครับ...

ดังนั้น จึงต้องขอการสนับสนุนทั้งของบริจาค และ การขนส่งด้วย

ขอภัยจริง ๆ ครับ

โดย บ.ก. ลายจุด เมื่อ วันจันทร์ที่ 6 พฤษภาคม 2545, 13:02 น.

ความคิดเห็นที่ 19

มีกำหนดในการรับหรือเปล่านั้น เพราะเพิ่งทราบเรื่อง กำลังรวบรวมให้อยู่ บอกให้เพื่อนเอามารวมกันภายในวันที่ 14 นี้ จะได้ส่งออกไปพร้อม ๆ กันทีเดียว

โดย Gee เมื่อ วันอังคารที่ 7 พฤษภาคม 2545, 15:51 น.

ความคิดเห็นที่ 21

ถึง บ.ก. ลายจุด

อ่านข้อความของคุณพัค โบกแล้วผมว่าก็ดีเหมือนกันนะครับสำหรับ

คนที่สนใจจะบริจาคแต่ขัดข้องเรื่องการขนส่ง เอาอย่างนี้ใหม่ครับ

ถ้าคิดชัดเจนจริงผมจะเป็นตัวกลางคอยรับแล้วนำส่งให้ ผมอยู่กรุงเทพฯ

แต่ผมไม่มียานพาหนะไปรับถึงที่หรอกนะครับ แต่รับที่จะจัดการรวบรวม

ขนส่งขึ้นเชียงรายให้ ถ้าสนใจยังงั้น ติดต่อทางเมลล์ก่อน ได้ครับ เพื่อน

ผมเข้านั้นเชียงรายบ่อยเหมือนกัน ยังไงก็ขอความเห็นด้วยครับ.....

โดย คนเมือง(แป้) เมื่อ วันอังคารที่ 7 พฤษภาคม 2545, 18:49 น.

ความคิดเห็นที่ 34

ส่งของที่มีผู้บริจาคที่กรุงเทพฯ มาให้น้องๆแล้วนะครับ

พุงนี้ก็คงถึงแล้ว ขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมบริจาคของไว้ที่

ศูนย์พัฒนศึกษาการสยาม มีหลายท่านที่ไม่ได้เจอผม และ

ไม่ได้ถึงที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ไว้ ถ้าเจอข้อความนี้กรุณา

ติดต่อกลับด้วยนะครับ... ขอขอบคุณครับ..

โดย คนเมือง(แป้) เมื่อ วันเสาร์ที่ 25 พฤษภาคม 2545, 19:17 น.

ในกรณีของการระดมชุนักเรียนมือสองผ่านทางกระดานข่าวนี้ ปรากฏว่าได้ผลตอบรับดีมากมีผู้บริจาคเข้ามาอย่างต่อเนื่อง เกิด ความสนใจในการติดต่อต้องการที่จะบริจาค และจากการสื่อสารผ่านกระดานข่าวนี้เอง ทำให้เกิดความร่วมมือเป็นศูนย์กลางในการประสานรวบรวมสิ่งของที่จะบริจาค และการที่บก.ลายจุดใช้กระดานข่าวเป็นกลไกในการระดมทุนในรูปแบบอื่นอีกเช่น การรับบริจาคคอมพิวเตอร์มือสอง หรือการรับบริจาคซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่ใช้แล้วเพื่อการปฏิบัติงานในพื้นที่

ข้อสังเกต อื่นๆ

- วัฒนธรรมเว็บบอร์ดของสังคมไทยนั้นจะมีลักษณะคล้ายการโหวตที่แสดงความคิดเห็นตามความเชื่อของตน บางครั้งการแสดงความคิดเห็นนั้นไม่ได้ตั้งอยู่บน พื้นฐานของเหตุและผล และในคุณสมบัติของโปรแกรมเว็บบอร์ดได้แสดงจำนวนผู้เข้าชม และผู้ตอบ พบว่ามีจำนวนผู้เข้ามาสูงกว่าจำนวนผู้ที่แสดงความคิดเห็นมาก
- ในการแสดงความคิดเห็นผ่านกระดานข่าวนั้นหากเปรียบเทียบกับสื่อกระแสหลักอย่างหนังสือพิมพ์จะพบว่ามีลักษณะคล้ายกับคอลัมน์ตอบจดหมายของผู้อ่าน เพียงแต่การแสดงความคิดเห็นผ่านกระดานข่าวทำให้ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็น ได้โดยไม่ถูกคัดเลือจากเจ้าของคอลัมน์
- ผู้ตั้งกระทู้ และผู้แสดงความคิดเห็นนั้นมักจะเป็นกลุ่มคนเดียวกัน ในทั้ง 3 เว็บไซต์ พบได้จากการมีชื่อซ้ำกันในแต่ละเว็บบอร์ด เช่นบก.ลายจุด บก.ลายด่าง สังคม เลื่อม
- ผู้ที่เป็นเว็บมาสเตอร์นั้น มีบทบาทในการตั้งกระทู้ในกระดานข่าวที่ตนดูแลด้วย ในการประชาสัมพันธ์งาน ซึ่งแจ้งความเคลื่อนไหวต่อผู้อ่าน หรือเป็นผู้จุดประเด็น
- มีการเชื่อมโยงไปยังกระดานข่าว อื่นๆ เช่น ในพันธุทิพย์ ในการให้ช่วยไปแสดงความคิดเห็นหรือการที่มีข้อความกล่าวหาตักเตือน
- หัวข้อของกระทู้จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของสื่อมวลชนกระแสหลัก โดยเฉพาะจากหนังสือพิมพ์ เช่นกรณี ของ การพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญของนายก ฯ เรื่องเกี่ยวกับปัญหาโทรคมนาคม การเคลื่อนไหวของกลุ่มปากมูน เป็นต้น
- การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์นั้น เป็นการแสดงความคิดเห็นได้โดยทันที เห็นได้จากการพิมพ์ข้อความแสดงความคิดเห็น มีทั้งที่พิมพ์ผิด และตกหล่น จึงพบคำที่

สะกดผิดเป็นจำนวนมาก แต่ไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญในการสื่อสาร เห็นได้จากการนำเนื้อหากระทู้มาแสดง โดยไม่มีการแก้ไข

จดหมายข่าว (Mailing-list)

ในส่วนของจดหมายข่าว (Mailing-list) นั้นเป็นวิธีการสื่อสารโดยตรงไปยังผู้รับสาร การสมัครสมาชิกข่าวกระทำได้ โดยการลงทะเบียน ด้วยการกรอกจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail address) ของผู้รับโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและสามารถบอกเลิกรับการเป็นสมาชิกได้ เพื่อที่ผู้เข้าชมเว็บไซต์รับข่าวความเคลื่อนไหวของเว็บไซต์ได้โดยไม่จำเป็นต้องเข้าชมเว็บไซต์ว่ามีประเด็นใดที่น่าสนใจบ้าง สามารถเข้าไปดูเนื้อหารายละเอียดได้ต่อในเว็บไซต์ โดยที่ทุกเว็บไซต์ที่ทำการศึกษามีส่วนของการบอกรับสมาชิกข่าว

1. คณะทำงานสื่อภาคประชาชน <http://www.prachachon.net>

เป็นการแนะนำประเด็นข่าว และบทความ การถอดความการสัมมนาที่น่าสนใจ และกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ สถานการณ์การเคลื่อนไหวของประชาชน โดยคณะทำงานสื่อภาคประชาชน

2. สำนักข่าวประชาธรรม <http://www.newspnn.net>

เป็นการรับสมัครสมาชิกและบทความ เนื้อหาจดหมายข่าวจะเป็นการรายงานพาดหัวข่าวพร้อมบรรณานุกรม แบ่งเป็นหัวข่าว โดยข่าว บทความ และรายงานพิเศษที่ได้รับจะช้ากว่าการเป็นสมาชิกประมาณ 10 วัน ปัจจุบันจำนวนสมาชิกจดหมายข่าวมีประมาณ 200-300 ราย

3. บ้านนอกดอทคอม <http://www.bannok.com>

ใช้ชื่อว่าสำนักข่าวลายจุด ที่ตัวบ.ลายจุดเป็นผู้รายงาน เนื้อหาของจดหมายข่าวส่วนใหญ่จะเป็นการรายงานข่าวของเว็บไซต์ คำขอขอบคุณแก่ผู้ที่บริจาคสิ่งของตามโครงการของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงา การแนะนำเว็บไซต์ที่น่าสนใจโดยใช้ชื่อลายจุดแนะนำเว็บนอกจากนั้นยังมีการนำเสนอกิจกรรมหรือข่าวที่เกิดขึ้นตามความสนใจของตัวบ.ลายจุด โดยเน้นว่าจำเป็นต้องมีข่าวเกี่ยวกับเรื่องทางสังคมอย่างน้อย 1 ข่าวเสมอ ปัจจุบันจำนวนสมาชิกจดหมายข่าวมีประมาณ 13,000 ราย

4. ไทยทอปปีคดอทคอม <http://www.thaitopic.com>

เป็นการแนะนำบทความ และกระทู้ที่น่าสนใจในเว็บไซต์ โดยเว็บมาสเตอร์ นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรม การสัมมนา

5. เว็บไซต์องค์กรพัฒนาเอกชนไทย <http://www.thaingo.org>

เป็นการแนะนำประเด็นข่าวที่น่าสนใจ และกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน โดยทีมงานไทยเอ็นจีโอ ปัจจุบันจำนวนสมาชิกจดหมายข่าวมีประมาณ 700-800 ราย

จากการศึกษาโดยทดลองลงทะเบียนขอรับการเป็นสมาชิกข่าว พบว่าการส่งข่าวของเว็บไซต์ที่ทำการศึกษานั้น ไม่ได้มีการกำหนดการส่งเป็นระยะเวลาที่แน่นอนได้ ในกรณีของสำนักข่าวประชาธรรมที่เป็นการเพิ่มส่วนนี้เข้ามาภายหลัง มีการส่งมาเป็นประจำ ราย 2-3 วัน ขณะที่เว็บไซต์อื่นๆ นั้นไม่สามารถกำหนดได้แน่นอน บางช่วงส่งมาเป็นประจำทุก 2-3 วัน บางช่วงเวลา ไม่พบการส่งจดหมายข่าวเลย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการทำงานภายในองค์กรของแต่ละเว็บไซต์ หรือปัญหาทางเทคนิคเช่นการย้าย server เป็นต้น ในส่วนของเว็บไซต์ขณะทำงานสื่อภาคประชาชนนั้น ด้วยปัญหาเกี่ยวกับการที่บุคลากรที่เป็นคณะทำงาน ต่างก็มีงานประจำที่ตนเองต้องรับผิดชอบจึงไม่มีเวลาในการทำเว็บไซต์ การส่งจดหมายข่าวจึงหยุดไป

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเว็บมาสเตอร์

จากการวิจัยได้ข้อมูลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเว็บมาสเตอร์ของเว็บไซต์ที่ทำการศึกษาเพิ่มเติมที่น่าสนใจจึงได้นำมาสรุปไว้ในตอนท้ายด้วยดังนี้

- ความคิดเห็นของเว็บมาสเตอร์ต่ออินเทอร์เน็ต
- ความคิดเห็นของเว็บมาสเตอร์ในเรื่องของสถานการณ์สื่อมวลชน
- ความคิดเห็นของเว็บมาสเตอร์ต่ออินเทอร์เน็ต

ผู้ให้สัมภาษณ์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตไปในทิศทางเดียวกัน ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือ (Tool) ที่มีศักยภาพ เข้ามาช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการติดต่อ ประสานงาน ทำให้การทำงานในลักษณะเครือข่ายที่ต้องอาศัยความร่วมมือ ระดมความคิด ดังที่ สมบัติ บุญงามอนงค์ ผู้อำนวยการกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระจกเงาจังหวัดเชียงใหม่กล่าวไว้ว่า

“อินเทอร์เน็ตทำให้เครือข่ายเข้มแข็ง ตอนนี้ NGO ใช้ E-mail กันสนั่น ส่งกันแบบบ้าเลือด เพราะมีข้อมูลที่ต้องส่งมาก เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมาก ทั้งเร็ว ทั้งประหยัด เราอาจเห็นเว็บไซต์นั่นนี่ๆ แต่ภายใต้เว็บไซต์ที่นั่นๆ NGO มีการส่ง E-mail กันสนั่นหวั่นไหว เต็มโตมาก ใช้กันว่าเล่น ทั้งเรื่องส่วนตัว ทั้งเรื่องงาน

”

ซึ่งข้อดีของอินเทอร์เน็ตคือการทำลายข้อจำกัดในเรื่องของสถานที่และเวลา ก่อให้เกิดชุมชนในรูปแบบใหม่ขึ้น อีกทั้งจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตนั้นมีเพิ่มมากขึ้น ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่น่าสนใจเพราะสามารถทำให้เข้าถึงคนในวงกว้าง นำเข้ามาทดลองใช้ ซึ่งสังคม สัจจกร เว็บมาสเตอร์ของไทยทอปปีคอตคอมได้กล่าวถึงในประเด็นนี้ว่า

“Internet เป็น tool หากมอง tool เป็นอาวุธ เช่น คาน ใครก็ตามถือเอาไปใช้ได้หมด ตัวของมันมีพลานุภาพ แต่ตัวมันเคลื่อนย้ายไปพินคนไม่ได้ ต้องมีคนนำไปใช้ คนที่เห็นประโยชน์จะมีอำนาจ Internet เหมือนกัน คนที่เข้าถึงเป็นคนที่มีอำนาจสูงกว่าคนอื่น มองว่าความสำคัญอยู่ที่คนที่ใส่ content เข้าไป กับอุดมการณ์ของแต่ละเว็บมาสเตอร์ ถ้าภายใต้เว็บมาสเตอร์หนึ่งมีอุดมการณ์ หรือจุดยืนที่ชัดเจนแบบหนึ่งส่งเข้าไปสู่ tool แน่นนอนที่สุดความเคลื่อนไหว ประชาสังคมจะเป็นในทิศทางที่เรากำหนดไว้ แต่ตราบดีที่เราเข้าใจว่าคนมอง tool ว่าภาพสวย เราสร้างภาพสวย ภาพไป เพื่อให้คนตามเข้ามาดู วัตถุประสงค์แปรไปตามผู้สร้าง”

ในขณะที่สุชาติ จักรพิสุทธิ์ สำนักข่าวประชาธรรมมองว่าอินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่สาธารณะที่น่าสนใจ ซึ่งในประเด็นนี้ได้กล่าวถึงดังนี้

“เป็นพื้นที่สาธารณะที่รัฐเข้ามาควบคุมน้อยมากเวลานี้ วันข้างหน้าอาจหาวิธีได้ รู้แต่วิธีนี้ยังหาวิธีควบคุมไม่ได้ เพราะฉะนั้นในขณะที่ยังเป็นพื้นที่สาธารณะที่น่าสนใจเข้าไปในช่วงชิงใช้ อย่างมาก เพราะเข้าถึงคนจำนวนมาก แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี เราจึงเห็นว่าคนเข้าไปในอินเทอร์เน็ต ใช้จำนวนกีดจิก ไม่ต้องเปิดเผยตัว จะใช้ให้ถูกก็ถูก แต่มันใช้ทำลายก็ได้ อินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่ที่เสรีขนาดนี้ เป็น พื้นที่เสรีที่สุดในบรรดาสื่อเท่าที่มีในประเทศในขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลับ เรื่องเพศ ได้หมด โดยคุณสมบัติแบบนี้เราต้องเข้าไปช่วงชิงใช้มัน แล้วถ้าช่วงชิงได้ใช้ดีๆ จะเป็นพื้นที่สาธารณะ เป็นพื้นที่ทางการศึกษาได้ด้วย เรา สูญเสียสื่อไปแล้ว สื่อไม่ได้ทำหน้าที่เป็นสถาบันการศึกษา เราอาจต้องเสียอินเทอร์เน็ต ในที่สุดด้วยก็ได้ เพราะกระแสมันเป็นอย่างนั้น แต่ OK. เราเข้าไปทำได้แค่ไหนก็น่าทำ คนยังเรียนรู้การทำระเบิดจากอินเทอร์เน็ตได้ ก็ น่าจะเรียนรู้อะไรได้อีกตั้งมากมายผ่านอินเทอร์เน็ต ภาคประชาชนเข้าไปทดลองใช้พบว่ามันสามารถระดมอะไรได้เยอะมาก เช่นของบ้านนอกที่ระดมอาสาสมัคร คอมพิวเตอร์มือสอง ได้มากแบบถล่มทลาย”

ในส่วนของการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต หรือในกระดานข่าว (webboard) ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าเป็นการเกิดชุมชนใหม่ ที่มีการแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ต่อประเด็นเดียวกัน เมื่อมีการระดมความคิดเห็นได้ในระดับหนึ่ง ข้อถกเถียงเหล่านี้ ในอนาคตอาจนำไปสู่การเคลื่อนไหวจริงได้ ดังที่ไกลก้อง ไวยาการคณะทำงานสื่อภาคประชาชนให้ความเห็นประเด็นนี้ว่า

“คิดว่าเว็บไซต์ เป็นพื้นที่ส่วนนี้ให้ คิดว่าในที่สุดทำกันในหลายเว็บ กลุ่มคน กลุ่ม civil society ที่มีความคิด คือในที่สุดแล้ว เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตจะทำให้ประชาชนสามารถสื่อสารกันเองได้ ไม่ต้องผ่านสื่อมวลชน ฉะนั้นเมื่อประชาชนสื่อสารเองได้ในความคิด หรือความหลากหลายทางความคิดจะออกมา จะคล้ายๆเป็นประชาคมติ การนำ ถ้ามีการ moderate กันอย่างสามารถ moderate ได้ จะเป็นพลังประชาคมติได้ในระดับหนึ่ง ที่จะผลักดันนโยบาย “

ทั้งนี้การแสดงความคิดเห็นบนกระดานข่าวนั้น มีการเน้นย้ำว่าอยากให้อยู่บนพื้นฐานของการถกเถียงอย่างมีเหตุ มีผล มากกว่าการใช้อารมณ์ที่เป็นการโต้เถียงกันมากกว่าจะเป็นการระดมความคิดเห็นต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่การเคลื่อนไหวอื่นได้ กวิน ชุติมาผู้ดูแลนโยบายเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทยยกตัวอย่าง

“อยากให้การคุยกันในเว็บบอร์ด เป็นการคุยด้วยเหตุและผล อย่าเอาอารมณ์เข้ามา พอมีคนเริ่มเอาอารมณ์เข้ามา เราเริ่มเตือน อย่าให้เป็นอย่างพันธุทิพย์เลย คนเลยเปรียบเทียบพยายามรักษาเว็บนี้ไว้เถิด อย่างลงไปเป็นแบบพันธุทิพย์ที่เข้ามาด่าแบบละเทะ”

- ความคิดเห็นในเรื่องสถานการณ์สื่อมวลชน

ความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 คนให้ความคิดเห็นไปในทางเดียวกันเกี่ยวกับสถานการณ์ของสื่อมวลชนไทยในปัจจุบัน โดยมองว่าสื่อทุกวันนี้ เป็นสื่อกระแสหลัก ที่นำเสนอเนื้อหาข่าวสารไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้บริบททุนนิยม มีข้อจำกัดและสาเหตุหลักโดยสรุปเป็นประเด็น ดังนี้

- การเป็นองค์กรทางธุรกิจ

ข้อจำกัดของการเป็นองค์กรทางธุรกิจ นั้นส่งผลให้สื่อกระแสหลักต้องทำทุกวิถีทางที่นำไปสู่ผลกำไรสูงสุดตามเงื่อนไขของการตลาด เพื่อความอยู่รอดขององค์กร นอกจากสื่อเป็นองค์กรทางธุรกิจแล้ว ทุกวันนี้ก็กลายเป็นอุตสาหกรรมสื่อ เห็นได้จากการพยายามขยายฐานลูกค้า การออกหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ภายใต้เจ้าของเดียวกัน การเป็นสื่อครบวงจร ธุรกิจข้ามสื่อ รายได้หลักของ

สื่อมาจากการโฆษณา ผลที่ตามมาคือสื่อถูกควบคุม และกำหนดทิศทางการนำเสนอข่าว โดยบรรณาธิการ หรือเจ้าของสื่อ เพื่อมิให้ไปกระทบกระเทือนต่อสินค้าที่เป็นลูกค้าไม่ว่าจะเป็นในส่วนของภาครัฐ และเอกชน มาตรการที่ถูกนำมาใช้ คือการถอน หรืองดการลงโฆษณา ฉะนั้นการนำเสนอเนื้อหาของสื่อกระแสหลักอยู่ภายใต้การกำกับของทุน หรืออำนาจรัฐ ดังที่ไกลกอง ไวทยาการ คณะทำงานสื่อภาคประชาชนให้ความเห็นประเด็นนี้ว่า

“...การทำงานของสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อกระแสหลักในเรื่องอิสระ ถึงมีอิสระในการนำเสนอ แต่ว่าจะโดยจำกัดตั้งแต่การเซ็นเซอร์ตนเองเพื่อป้องกันบางอย่าง ในเรื่องของการ โคนฟุ้งบ้าง หรือขึ้นอยู่กับรายได้ สปอนเซอร์ ที่สนับสนุนสื่อกระแสหลัก อย่างเช่น กรณีความขัดแย้งท่อก๊าซ โรงไฟฟ้า บางสื่อได้รับการสนับสนุนจากบริษัทผู้เป็นเจ้าของโครงการ ทำให้การเสนอข่าวเอนเอียงไป มองในเรื่องความอยู่รอดขององค์กร อย่างสื่อโทรทัศน์ อยู่ในสังกัดราชการหลักๆ 3-4 ช่อง แล้วส่วนที่เหลือบันเทิงเต็มร้อย นอกจากเรื่องสปอนเซอร์แล้ว ยังมีบางประเด็นที่ไม่สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้ เช่นเรื่องปัญหาที่ดิน เรื่องที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของคนมีอำนาจ หรือว่าประเด็นเกี่ยวกับการ ทำงานของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์...”

- สถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาที่สอนด้านสื่อสารมวลชน กล่าวว่านิยามข่าว ต้องเป็นเรื่องที่ผิดปกติ หรือข่าวที่มีผลกระทบต่อคนในวงกว้างจึงจะเป็นข่าวได้ จากสาเหตุนี้ ผลที่ตามมา คือการนำเสนอข่าว จะเน้นไปเรื่องของความขัดแย้ง ความรุนแรง เรื่องของคนดังในสังคม ไม่ว่าจะเป็น นักการเมือง ดารา การขยายผลกลายเป็นประเด็นความขัดแย้ง การเลือกประเด็นข่าวที่ไม่ใช่สาระ มีการนำเสนอกลายเป็นละคร มีผู้ร้ายมีพระเอกลักษณะข่าวกับคำทำให้ความลุ่มลึก ชับซ้อนของประเด็นข่าวไม่ปรากฏเด่นชัด รูปแบบการนำเสนอเน้นไปที่ลีลามากกว่าสาระ ซึ่งสังคม ัญจร เว็บบาสเตอร์ของไทยทอปิคคอทคอมได้กล่าวถึงในประเด็นนี้ว่า

“...ในส่วนของกรนำเสนอข่าวที่เน้นเรื่องความขัดแย้ง มองว่าคณะนิเทศศาสตร์ไม่ระบุสถาบันสอนการทำข่าว แบบฝึกๆ นิเทศศาสตร์ วารสารศาสตร์ ที่มีสองสถาบันใหญ่ และสถาบันอื่นๆตามมา มองประเด็นข่าวคือ อะไรที่เป็นข่าวคือเรื่องที่ผิดปกติ เรื่องที่ปกติคือไม่ใช่ข่าว เป็นเรื่องของรายงานประจำวัน บันทึกร แต่เรื่องผิดปกติคือประเด็นข่าว ที่นี้จะเกิดประเด็นผิดปกติได้ ถ้าเกิดการทำงานที่ smooth ไปเป็นเรื่องปกติ เรื่องที่ผิดปกติคือเรื่องที่จะเกิด conflict contradict ขึ้นมา contrast ทาง

ความคิด ทำให้เกิดประเด็นที่จะขยายได้ ถ้าเกิดขึ้นมาช้กับประเด็นหนึ่ง เป็น *contrast* ระหว่างพรรคกับพรรค ระหว่างบุคคลในพรรค ตรงนี้ขยายผลได้ ถามคนนั้นที่คนนี่ที่ ในประเด็นนี้เรื่องที่เขาแสดงความคิดเห็น ความคิดเห็นจะมีแค่ความแตกต่างกันทางความคิด แต่สื่อมวลชนเอาความแตกต่างทางความคิดมาขยายผล ให้กลายเป็น *conflict* ระหว่างบุคคล ถามคนสองคนที่ไม่ได้อยู่ที่เดียวกันตอบตรงกันเป็นไปไม่ได้ อยู่แล้ว แต่การตอบต่างกัน นั่นคือความเห็นที่แตกต่างกัน ไม่ได้แปลว่ามีความขัดแย้งกัน ประเด็นของสื่อมวลชนเอาความแตกต่างทางความคิด มาขยายเป็นความขัดแย้ง ...แต่ มองไปว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์อยู่ค่ายไหน มองว่าอยู่คนละค่าย ประลองกำลังกันอย่างไร... ”

สำหรับสมบัติ บุญงามอนงค์ ผู้อำนวยการกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระเจงกา จังหวัด เชียงรายให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำข่าวของสื่อมวลชนกระแสหลักว่า

“...ผมแทบจะจะไม่เชื่อในสิ่งที่อ่าน มีแต่ความหวาดระแวงในการอ่านข่าว ยกตัวอย่างเช่น วันนี้มีหนังสือพิมพ์เล่นเรื่อง ทักษิณพุดเรื่องค่าเงินบาทต่ำกว่า 40 คือมันเป็นเรื่องที่พุดพล่อยๆ หรือเป็นการเปรยกันในทีใดทีหนึ่ง คือสาระสำคัญแล้วมันไม่ใช่ *topic* ระดับที่ต้องมาเล่น แต่สื่อทำให้มันกลายเป็นประเด็นใหญ่ แล้วมันก็สั้นกลอน มีผลทางจิตวิทยาทันที ทั้งๆที่มันไม่เป็นข่าวก็ได้ สิ่งที่เป็นสาระคือว่ารัฐบาลจะดำเนินนโยบายอย่างไร โครงการใดที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการกระตุ้นทางเศรษฐกิจ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้เป็นจริงกว่าคำพุดพล่อยๆ แต่ไม่น่าเชื่อว่าคำพุดนี้เป็นสาระเป็น *Headline* เป็นประเด็นที่สื่อทุกช่องหยิบมาพุดคุยอภิปราย หรือเรื่องที่คุยกันที่ร้านสวัสดิการ ร้านอาหารในรัฐสภา หลายครั้งเลยพบว่าสื่อไป *code* มา นักการเมือง สส. กำลังนั่งกินข้าว นักข่าวเข้าไปสวัสดิค๊ะ เป็นอย่างไร นั่งกินข้าวไปคุยกันไป พอหลุดปุ๊บ สส. คนนี้ค้านนโยบายของรัฐบาล ของรัฐมนตรี คนนี้ จะแจ็องกลับ มันไม่เป็นสาระเลย แต่เราถูกกระตุ้น แล้วเราก็เดินตาม ปัญหา คือ เราเป็นผู้รับสื่อแล้วเราเดินตาม ซึ่งมันไม่ใช่สาระสำคัญ สาระสำคัญอยู่ที่การจับนโยบายหรือการดำเนินโครงการในเรื่องสาระสำคัญใหญ่ๆ โดยส่วนตัวนั้นคือถ้าจะเอาประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง สื่อมวลชนได้ทำให้เขาเบ้จากเรื่องที่เป็นเรื่องหลัก เพราะสื่อชี้หน้าในส่วนที่เป็น *dramatic* เป็นละคร เล่นแต่เรื่องที่เป็นละครไม่ใช่สิ่งที่แก่นสาร ...”

- ทักษะคติของคนทำสื่อ

ด้วยทักษะคติแบบเดิมที่แหล่งข่าวต้องนำเสนอเฉพาะบุคคลที่มีอำนาจ ภาครัฐ เป็นไปในลักษณะบนสู่ล่าง ด้วยความเชื่อที่ว่าชาวบ้านเป็นผู้ไม่มีความรู้ ทำให้ข่าวสารขาดความสมดุล การทำข่าวที่ขาดการวิเคราะห์ หรือการเชื่อมโยงบริบทอื่นซึ่งคุณสุชาดา จักรพิสุทธิ์ สำนักข่าวประชาธรรมกล่าวในเสารส์สวัสดิ์ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ*ไว้ว่า

“...นักสื่อสารมวลชนสวมหมวกชนชั้นทักษะคติอะไรต่ออะไรเยอะมากที่ตัวเองตั้งก็ค้อยู่ผ่านระบบการศึกษา อย่างน้อยที่สุดสื่อก็คิดว่าคนจบปริญญาโทมีความรู้มากกว่าคนจบปริญญาตรี คนปริญญาตรีก็มีความรู้มากกว่าชาวบ้าน อันนี้คือสิ่งที่หล่อหลอมกันมาในระบบการศึกษา เพราะฉะนั้นก็พกทักษะคติเหล่านี้ไปใช้ในการทำงาน พูดเรื่องของตัวเองมีจริตเห็นคดีย่อย อยู่ในรสนิยมของตัวเองในขอบข่ายที่ตัวเองจะเข้าใจได้....”

การแบ่งสายข่าวเป็นสายต่างๆ ทำให้ในเรื่องเดียวกันมีการมองประเด็นที่แยกจากกันโดยสิ้นเชิง เช่นกรณีของเรื่องท่อก๊าซ ในส่วนสายข่าวอุตสาหกรรมจะพูดถึงผลประโยชน์ของประเทศ ในขณะที่สายสิ่งแวดล้อมจะคำนึงถึงเรื่องของทรัพยากร ระบบนิเวศวิทยา เป็นต้น เกิดการบิดเบือนหรือการตัดทอนข้อมูลเพื่อสนับสนุนความคิดเห็นของตน เช่น ในส่วนของการสัมภาษณ์ มีการหยิบคำพูดที่ดูหือหาว นำมาเสนอเป็นพาดหัวข่าว สร้างความเสียหายได้ กวิน ชุตินาผู้ดูแลนโยบายเว็บไซต์องค์กรพัฒนาเอกชนไทยได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า

“...อย่างเรื่องท่อก๊าซ มีผู้สื่อข่าวสายสิ่งแวดล้อม กับผู้สื่อข่าวสายอุตสาหกรรม คนละเรื่องเลยนะ เรื่องเดียวกัน ข้อมูลเดียวกัน อย่างผู้ข่าวสายอุตสาหกรรม พูดเรื่องผลประโยชน์ของประเทศชาติ ชาวบ้านทำอย่างนี้เสียผลประโยชน์ ผู้สื่อข่าวสายสิ่งแวดล้อมพูดถึงประเด็นสิ่งแวดล้อมผลกระทบในพื้นที่ ปฏิเสธไม่ได้ว่าบางเรื่อง ทักษะคติของนักข่าวเอง ของบก.ข่าว ของrewriter มีผลมันมีเซ็นเซอร์ ...ปัญหามันทั้งเรื่อง เซ็นเซอร์ภายใน บิดเบือนข่าว ทักษะคติ อย่างคุยกับคุณอดุลย์ เขียวบริบูรณ์ ประธานเครือข่ายญาติวีรชนเดือนพฤษภา บางทีเขาให้สัมภาษณ์เขาพูดถึงรัฐบาล ทั้งสองด้านเลยนะ พูดถึงทหารทั้งสองด้าน การที่เขาเปิดมาแค่นี้ถือว่าเป็นเรื่องดีแล้ว แต่ถ้าเขาไม่เปิดหมกมันไม่ดี นักข่าวลงแต่ด้านที่วิจารณ์ทหาร ด้านที่ชมทหารไม่ได้ พูดถึงเป็นคนละเรื่อง เขาพยายามพูดสองด้านให้เห็น อย่างที่คุณยอมเปิดแค่นี้ผมก็

* ฝ่ายด้านออกดี งานหนักของสุชาดา จักรพิสุทธิ์ เสารส์สวัสดิ์ กรุงเทพธุรกิจวันเสาร์ที่ 22 ธันวาคม 2544.

ขอบคุณที่เปิดแค่นี้ แต่คุณควรเปิดให้หมด ไม่ใช่มีคำอยู่เป็นบางที่ ข่าวดัง การ
 โกวัดของหนังสือพิมพ์ อย่างเขาพูด paragraph 1 2 3 4 แต่คุณลง 1 กับ 4 มาต่อกัน 2
 กับ 3 หายหมด เป็นคนละเรื่องเลย ทำให้บริบทมันเสียไป แนวโน้มพอเขียนเรื่องมัน
 ขัดแย้งกัน ชอบลงเรื่องนั้นมากกว่า วันก่อน อ.ธีรยุทธ บอกว่าทำให้แก่กับอ.เสก
 สรรค์ มีเรื่องกัน เพราะว่าแกไปพูดอย่างนี้ทั้งที่แกพูดอีกอย่าง แต่ว่าพอเอาไปเขียน
 หรือต้องrewrite ให้ความมันดูดี ตื่นเต้นไปใช้คำที่เขาไม่ได้พูด แต่คิดว่าสะท้อนสิ่งที่
 เขาพูด แต่มันไม่ใช่ บางทีทำให้คนเข้าใจผิดกัน อย่างการอ่านหนังสือพิมพ์จะเชื่อได้
 สักครั้งหนึ่งคิดว่าเป็นอย่างนั้น...”

จากการทำหน้าที่สื่อกระแสหลัก ที่กล่าวมาในช่วงต้น ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวว่าเป็นที่
 มาของการเกิดเว็บไซต์ ผวนกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อย่างอินเทอร์เน็ต เกิดช่องทางที่คิด
 จัดทำสื่อ เพราะด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่ต้องลงทุนสูง ผลกำไรไม่ใช่เป้าหมายสูงสุดของการทำงานการสื่อ
 สารตรงกลุ่มเป้าหมายนักข่าวหรือแหล่งข่าวเป็นบุคคลที่อยู่ท่ามกลางสถานการณ์การเคลื่อนไหว
 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เป็นการสื่อสารแบบสองทาง
 ทำลายข้อจำกัดด้านสถานที่และ พื้นที่ในการนำเสนอข้อมูล อีกทั้งอินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่สาธารณะ
 ที่รัฐและทุนเข้ามาควบคุมน้อยมากเมื่อเทียบกับสื่ออื่น

อย่างไรก็ตามผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวตรงกันว่า สื่ออินเทอร์เน็ตไม่ใช่คู่แข่ง และไม่
 สามารถที่จะเข้ามาแทนที่สื่อกระแสหลักได้ เพราะสื่อกระแสหลักเข้าถึงมวลชนได้ดีกว่า กว้างกว่า
 เนื่องจากข้อจำกัดของเทคโนโลยี อย่างเช่น ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี และเหตุที่สื่อ
 กระแสหลักยังเป็นตัวกำหนดประเด็นนั้นสังเกตได้จากกระแสวิกฤตในกระดานข่าวเป็นประเด็นตามที่สื่อ
 มวลชนนำเสนอ ผู้อ่านแสดงความคิดเห็นเพื่อมาถกเถียง ผู้ดูแลสื่อเว็บไซต์ข่าวที่ทำการศึกษา จึง
 หวังเพียงว่าจะเป็นช่องทางหนึ่งที่สื่อให้สังคมได้รับรู้ถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง เดิมเดิมในส่วนที่สื่อ
 กระแสหลักขาด ไม่ว่าจะการเป็นแหล่งข่าวให้กับสื่อมวลชน การให้ความรู้ในเรื่องของชุมชนแก่สังคม
 การสร้างความเข้าใจในเรื่องการชุมนุมในมุมมองที่แตกต่างจากสื่อกระแสหลัก เพื่อให้ข้อมูลข่าว
 สารที่นำเสนอสู่สังคมมีความสมดุลและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษาทั้ง 5 เว็บไซต์ เริ่มต้นจากทัศนะร่วมที่มองว่าการทำหน้าที่ทางสังคมของสื่อมวลชนกระแสหลักมี ข้อบกพร่องอันสืบเนื่องจากสาเหตุหลักคือการเป็นองค์กรทางธุรกิจที่ต้องมุ่งแสวงผลกำไรสูงสุด เพื่อความอยู่รอดขององค์กร ในทางตรงกันข้ามเว็บไซต์ข่าวสารทั้ง 5 ก่อกำเนิดมาด้วยความตั้งใจของผู้ทำเว็บไซต์ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในภาคประชาสังคม ไม่ให้เป็นกิจการที่มุ่งหวังกำไร แต่เป็นไปเพื่อการพัฒนาภาคประชาสังคมอย่างแท้จริง

ถึงแม้ทุกเว็บไซต์ที่ทำการศึกษาจะดำเนินการมาไม่ถึงหนึ่งทศวรรษ แต่ก็มีพัฒนาการที่แตกต่างกันทั้งในด้านรูปแบบ และเนื้อหาที่นำเสนอ ความเป็นองค์กรหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่เบื้องหลังการจัดทำเว็บไซต์ ตลอดจนบทบาทในการส่งเสริมภาคประชาสังคม และการเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับการเมืองภาคประชาชนซึ่งสามารถสรุปดังตารางต่อไปนี้

	รูปแบบเนื้อหา	การนำเสนอ	webboard	สังกัด
www.prachachon.net	ข่าว/บทความ / แถลงการณ์	ข่าว/บทความ / ภาพประกอบ	มี	ไม่มี
www. newspnn.net	ข่าว/บทความ	ข่าว/บทความ	ไม่มี	สำนักข่าว ประชาธรรม
www.bannok. com	บทความกึ่ง บันทึกประจำวัน	บทความ/ ภาพประกอบ	มี	กลุ่มศิลปวัฒนธรรม ระจกเงา
www.thaitopic.com	บทความ	บทความ	มี	ไม่มี
www.thaingo.org	ข่าว/บทความ / แถลงการณ์	ข่าว/บทความ/ ภาพประกอบ	มี	ภรศ./มูลนิธิกอง ทุนไทย

ตารางที่ 8 ตารางสรุปการนำเสนอเนื้อหา

เว็บไซต์	บทบาท
www.prachachon.net	ห้องสมุดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวภาคประชาชนรวบรวมบทความ/ แถลงการณ์ provision of civic info
www.newspnn.net	ฐานข้อมูล และสื่อของสำนักข่าวประชาธรรม •database/medium of civic news agency
www.bannok.com	ระดม สร้างความเคลื่อนไหว เป็นผู้นำให้การศึกษาในการนำ ICTs มา ใช้ในงานพัฒนา ผ่านโครงการต่างๆของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระจกเงา mobilizer of civic support & development
www.thaitopic.com	รวบรวม และแลกเปลี่ยนข้อมูล public education about society center of civic
www.thaingo.org	เว็บทำขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย center of civic networking

ตารางที่ 9 ตารางสรุปการบทบาทหน้าที่ของเว็บไซต์

ลักษณะของ สื่อประชาสังคม	www.prachachon.net	www.newspnn.net	www.bannok.com	www.thaitopic.com	www.thaingo.org
วิเคราะห์ประเด็นปัญหา	✓	✓	✓	✓	✓
จุดประเด็น	✓	✓	✓	✓	✓
วิพากษ์อย่างมีเหตุผล	✓	✓	✓	✓	✓
เปิดโอกาสการมีส่วนร่วม	✓	✗	✓	✓	✓
สร้างจิตสาธารณะ	✓	✓	✓	✓	✓
แนวทางการแก้ไขปัญหา	✗	✗	✓	✗	✗

ตารางที่ 10 ตารางสรุปการทำหน้าที่สื่อประชาสังคม

ลักษณะของพื้นที่สาธารณะ	www.bannok.com	www.thaitopic.com	www.thaingo.org
การเข้าถึง	✓	✓	✓
ความเท่าเทียมและเสรีภาพในการแสดงออก	✓	✓	✓
การมีส่วนร่วม	✓	✓	✓
การใช้เหตุผล	✗	✗	✗
การหาข้อสรุป	✗	✗	✗

ตารางที่ 11 ตารางสรุปการทำหน้าที่พื้นที่สาธารณะบนกระดานข่าว

- เว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชน ซึ่งปัจจุบันปิดตัวไปแล้วมีลักษณะเป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวภาคประชาชน เนื้อหาที่นำเสนอส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบของข่าวและบทความ เมื่อเว็บไซต์ดำเนินการอยู่ มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาทุกสัปดาห์ บทบาทที่เด่นชัดที่สุดของเว็บไซต์คือการให้บริการ(โดยไม่หวังกำไร) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การเคลื่อนไหวภาคประชาชน โดยเว็บไซต์จะเป็นแหล่งรวบรวมข่าว บทความ แลกเปลี่ยนการประชุมสัมมนา ที่เกี่ยวข้องกันภาคประชาชน

- เว็บไซต์สำนักข่าวประชาธรรม เริ่มต้นจากการเป็นฐานข้อมูลให้สำนักข่าวประชาธรรม จุดยืนของสำนักข่าวประชาธรรมคือการเป็นสำนักข่าวทางเลือกที่มุ่งเน้นการนำเสนอประเด็นข่าวในภาคประชาสังคม ซึ่งสื่อกระแสหลักไม่เห็นว่าเป็นข่าว เนื้อหาซึ่งประกอบด้วยข่าว และบทความ เป็นส่วนใหญ่ มีการปรับเปลี่ยน (update) เป็นวาระแต่มีความถี่ไม่มากเท่ากับข่าวที่ส่งให้สมาชิกของสำนักข่าว ถึงเว็บไซต์นี้จะมีลักษณะทางวารสารศาสตร์ (journalistic) ที่เด่นชัดที่สุด แต่บทบาทในฐานะสื่อประชาสังคม และพื้นที่สาธารณะกลับถูกจำกัดด้วยความมุ่งหวังที่จะเป็นสำนักข่าวอาชีพและการเป็นที่ยอมรับของสื่อกระแสหลัก และสังคมในวงกว้าง

- เว็บไซต์บ้านนอกคอกคอม เริ่มต้นจากกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงาที่ทำงานด้านการศึกษาและพัฒนา และมีความสนใจด้านสื่อ ได้ย้ายองค์กรขึ้นมาทำงานพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา จังหวัดเชียงราย กลุ่มดังกล่าวถ่ายทอดเรื่องราวในชนบทผ่านทางเว็บไซต์ โดยนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบบทความกึ่งบันเทิงประจำวัน อีกทั้งยังประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ของกลุ่มผ่านทางเว็บไซต์ บทบาทที่เด่นชัดที่สุดคือการเป็นผู้นำในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารมาใช้ในงานพัฒนา สร้างความเคลื่อนไหว การรณรงค์ เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์งาน โครงการต่างๆ ของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงา และในการระดมการสนับสนุนทรัพยากร และเงินทุนในการดำเนินการ

- เว็บไซต์ไทยทอปิคคอกคอม เริ่มต้นจากการเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น Sensitive Forum ที่เปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นสถานการณ์ในสังคม ต่อมาได้มีการพัฒนาโดยมีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบข้อมูล บทความทางวิชาการ โดยบทความนั้นส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นภายในประเทศ บทบาทที่เด่นชัดที่สุดคือการทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลและใช้เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- เว็บไซต์องค์กรพัฒนาเอกชนไทย เริ่มจากความต้องการที่จะมีเว็บที่เป็นเว็บกลางองค์กรพัฒนาเอกชนในการสร้างความเข้าใจให้กับสังคมทั่วไป เกี่ยวกับงานขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย และเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารกันของกลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของข่าว และบทความ ตลอดจนแลกเปลี่ยนจากองค์กรพัฒนาเอกชน บทบาทที่เด่นชัดที่สุดคือการเป็นเว็บท่า (web portal) ขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย

โครงสร้างองค์กรของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษานั้นหากเปรียบเทียบกับโครงสร้างขององค์กรทางด้านข่าวสารทั่วไป จะพบว่าเว็บไซต์ข่าวสารทั้ง 5 เว็บไซต์นั้นมีลักษณะที่แตกต่างออกไปอย่างค่อนข้างชัดเจน ตัวอย่างเช่น เว็บไซต์บ้านนอกคอกคอม เป็นของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงา ในสังกัดของมูลนิธิโกมลคีมทอง ซึ่งเป็นมูลนิธิที่มีผลงานในเรื่องการจัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่แนวคิดด้านสังคมศาสตร์ที่มีแนวทางแตกต่างจากกระแสบริโภคนิยม เว็บไซต์นี้เป็นหน้าต่างสำหรับประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงา ซึ่งแต่ละโครงการจะมีบุคลากรรับผิดชอบอย่างเป็นกิจจะลักษณะ เว็บไซต์มาสเตอร์ของบ้านนอกคอกคอม คือ บก.ลายจุด หรือ คุณสมบัติ บุญงามอนงค์ เป็นแกนสำคัญที่สุดของเว็บไซต์ และกิจกรรมต่างๆของกลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจกเงา เขาเปรียบเสมือนเป็นเสาหลักของบ้านที่ประกอบด้วยห้องหลายๆห้อง คือ โครงการต่าง ๆ นั้นเอง ในฐานะเว็บมาสเตอร์เขารับผิดชอบทั้งในด้านการผลิตเนื้อหา เทคนิคการนำเสนอ การหาเงินทุน และยังเป็นผู้จุดประเด็น รับหน้าที่การแลกเปลี่ยน วิเคราะห์วิจารณ์ในส่วนของกระดานข่าวอีกด้วย

ส่วนเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย เป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างองค์กรพัฒนาเอกชนที่อยู่ในความรับผิดชอบของภาคีความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการพัฒนา /มูลนิธิกองทุนไทย ที่มีผลงานด้านการส่งเสริมการระดมทุนเพื่องานพัฒนาขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย นอกเหนือจากเว็บไซต์ thaingo.org แล้วยังมีเว็บไซต์ www.tff.or.th ที่เป็นเว็บไซต์ขององค์กร และเว็บไซต์ชมรมICTเพื่อนักพัฒนา (www.ict.or.th) ที่เป็นเว็บไซต์ที่ตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรพัฒนาเอกชน ส่วนเว็บไทยเอ็นจีโอทำหน้าที่เป็นเว็บท่าขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย เปรียบเสมือนเป็นนายทวาร (gatekeeper) สำหรับผู้ที่สนใจจะค้นหาข้อมูล หรือเข้าถึงภาคประชาสังคมของไทย ซึ่งมีองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อเป็นองค์ประกอบหลัก และเว็บไซต์ของสำนักข่าวประชาธรรมนั้นเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรด้านข่าวสารที่มีโครงสร้างชัดเจน คือการเป็นสำนักข่าว มีการแบ่งเป็นกองบรรณาธิการทำหน้าที่ผลิตข่าว และมีหน่วยการตลาดเพื่อขายสมาชิก ในส่วนของเว็บไซต์นั้นทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง และฐานข้อมูลของสำนักข่าวประชาธรรม

ในขณะเดียวกันเว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชน เป็นความร่วมมือในลักษณะการทำงานนอกเวลาของกลุ่มบุคคลที่ทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชน จึงไม่มีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน ในที่สุดเว็บไซต์ต้องปิดตัวลงเนื่องจากปัญหาบุคลากรที่ไม่มีเวลาทำเว็บไซต์เพราะมีภารกิจขององค์กรหลักที่ต้องทำ ส่วนเว็บไซต์ไทยทอปิกจัดได้ว่าไม่อยู่ในโครงสร้างใดๆเช่นกัน เนื่องจากเป็นเพียงความร่วมมือส่วนบุคคลซึ่งอาศัยการทำงานในลักษณะเครือข่ายความรู้จักส่วนบุคคลในการนำบทความที่เคยเผยแพร่ในสื่ออื่นมารวบรวม และนำเสนอในเว็บไซต์อย่างเป็นระบบ

นอกจากนั้น จากการศึกษาวิจัยยังพบอีกด้วยว่าความเป็นสื่อประชาสังคมของเว็บไซต์ที่ทำการศึกษานั้น หากพิจารณาตามลักษณะสำคัญของความเป็นสื่อประชาสังคมในแง่การนำเสนอข่าวเชิงวิเคราะห์ การมีบทบาทในการสร้างจิตสาธารณะแก่ประชาชนโดยเป็นผู้เริ่มจุดประเด็นและทำการติดตามข่าวอย่างใกล้ชิด การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และการอภิปรายประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เว็บไซต์ทั้ง 5 นับว่ามีลักษณะของความเป็นสื่อประชาสังคม หากแต่เมื่อพิจารณาด้านการเป็นสื่อกลางในการประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย และด้านการมีบทบาทในการหาข้อยุติปัญหา หรือหาทางออกให้กับสังคมนั้น ผู้วิจัยพบว่าเว็บไซต์ที่ทำการศึกษานั้นยังไม่สามารถที่แสดงบทบาทในส่วนนี้ได้เท่าที่ควร

ในทำนองเดียวกัน ในการทำหน้าที่เป็นพื้นที่สาธารณะของกระดานข่าว หากพิจารณาตามลักษณะสำคัญของความเป็นพื้นที่สาธารณะในแง่ของการเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้คนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเสรีภาพ และอย่างเท่าเทียมกันต่อประเด็นทางสังคม พบว่าการทำหน้าที่พื้นที่สาธารณะของกระดานข่าวของเว็บไซต์ที่มีการนำเสนอเนื้อหาในส่วนของกระดานข่าวนั้น สามารถตอบสนองประเด็นดังกล่าวได้อย่างดีเยี่ยม แต่หากพิจารณาในแง่ความเป็นอุดมคติของการเป็นพื้นที่สาธารณะที่ต้องมีการวิพากษ์อย่างมีเหตุและผล พบว่าคงเป็นเรื่องยากยิ่งในวัฒนธรรมเว็บบอร์ดของสังคมไทย และประเด็นการนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหามองโลกของไซเบอร์สเปซคงไม่สามารถที่จะหาข้อสรุปได้ สภาพการณ์จึงเป็นเพียงพื้นที่ที่นำเสนอและอยู่ในระดับของการอภิปรายเช่นเดียวกันกับสื่อมวลชนกระแสหลักเท่านั้น

อภิปรายผล

จากแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์การเมือง ที่นักวิชาการทางนิเทศศาสตร์ ได้นำมาวิเคราะห์ระบบสื่อมวลชนนั้นจะพบว่าระบบการเป็นเจ้าของ และการควบคุมสื่อจะส่งผลต่อการขาดความหลากหลายทางความคิดและสาระ ดังที่เอื้อจิต วิโรจน์ไทรรัตน์มองว่า สื่อมวลชนส่วนใหญ่มักดำเนินการโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ ด้วยการสร้างแบบรับเนื้อหาของสื่อ โดยมีสัดส่วนของสื่อเพื่อธุรกิจมากกว่าสื่อเพื่อสาธารณะ

สถานการณ์สื่อมวลชนไทยก็มีสภาพที่ไม่แตกต่างจากที่กล่าวมาในข้างต้น คือในแง่ของการเป็นองค์กรทางธุรกิจที่ต้องการแสวงหาผลกำไร แต่เป็นองค์กรทางธุรกิจที่ได้รับสิทธิพิเศษในการได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ และยังชอบอ้างตนเป็นศูนย์กลางให้กับสังคมเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับพฤติกรรมมอภิสีทธิบางอย่างของตนอีกด้วย อย่างไรก็ตามเรากลับพบว่า ในทางปฏิบัตินั้น สื่อมุ่งแต่เพื่อสร้างผลกำไรสูงสุดเป็นสำคัญ และเนื้อหาที่นำเสนอก็มุ่งเพียงให้ผู้อ่านเป็นเพียงผู้ดูเหตุการณ์มากกว่าจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในปัญหา บุคคลในข่าวล้วนแต่เป็นผู้ที่มีอำนาจ

หรือสถานะทางสังคมสูง บุคคลที่มีชื่อเสียง เช่นนักการเมือง คารา ทั้งนี้เพื่อสร้างความน่าสนใจเพียงเพื่อให้ข่าวขายได้ โดยเนื้อหา หรือประเด็นข่าวที่นำเสนอส่วนใหญ่นั้นอาจไม่ก่อให้เกิดสาระหรือประโยชน์แก่ผู้อ่านได้เลย นอกจากนี้สื่อกระแสหลักมีแนวโน้มของการควบคุมเนื้อหา โดยเจ้าของสื่อจับมือกับผู้ที่มิอำนาจทางการเมืองในการควบคุมประชาชนให้อยู่ในโอวาท แม้จะอยู่ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยแล้วก็ตาม ซึ่งสื่อใช้วิธีการนำเรื่องของความบันเทิงเข้ามามอมเมาประชาชนให้ใช้ชีวิตอยู่ในวิถีของลัทธิบริโภคนิยม โดยละเอียดที่จะสนใจกับข่าวสารเรื่องราวตลอดจนประเด็นความขัดแย้งต่างๆที่มีผลกระทบกับตัวเองจริงๆ

จากข้อบกพร่องของสื่อมวลชนเหล่านี้ จึงนำมาสู่การเกิดขึ้นของเว็บไซต์ที่มีลักษณะของสื่อประชาสังคมเหล่านี้ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าสื่อที่มีเนื้อหาหลักขณะนี้จะเพิ่งถือกำเนิดขึ้นมา หากเราย้อนไปดูตามประวัติศาสตร์การเมืองภาคประชาชนในสังคมไทย ในยุคเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516ซึ่งเหตุการณ์ในครั้งนั้นถือว่าเป็นการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนในสังคมไทยที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงอำนาจรัฐได้ จะพบว่ามีสื่อที่มีเนื้อหาเหล่านี้แทรกตัวอยู่ตามสังคมอยู่แล้ว เช่น จดหมายข่าว หรือวารสารเฉพาะกลุ่มในมหาวิทยาลัย แต่สื่อเหล่านี้มีข้อจำกัดในเรื่องของต้นทุนการผลิตและการเข้าถึง ทำให้ไม่สามารถสื่อสารกับสังคมในวงกว้างได้

ถึงแม้ว่าเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา จะมีโครงสร้างที่แตกต่างไปจากองค์กรด้านข่าวสารแบบดั้งเดิมอย่างองค์กรหนังสือพิมพ์ หรือองค์กรวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนการมีเงินทุนจำกัดในการบริหารจัดการ และมีบุคลากรเพียงไม่กี่คน แต่ก็มียศกภาพในการเป็นสื่อสำหรับเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้รับในวงกว้างได้ในระดับหนึ่ง ศักยภาพที่ดีกว่านี้เป็นผลโดยตรงจากสื่อใหม่คืออินเทอร์เน็ต ซึ่งพลิกโฉมรูปแบบการสื่อสาร ที่ให้ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่ไม่สามารถเข้าถึงการสื่อสารมวลชนในรูปแบบดั้งเดิม อย่างหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ สามารถผลิตเนื้อหาและนำเผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายได้ โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า และมีประสิทธิภาพในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเรื่องการสื่อสารแบบสองทาง

นอกจากนี้การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ของอินเทอร์เน็ตมีข้อได้เปรียบเหนือสื่อเก่าเช่นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์อย่างเห็นได้ชัด เมื่อนำข้อได้เปรียบของเทคโนโลยีสื่อใหม่มาผนวกกับแนวคิดเรื่องสื่อประชาสังคม ที่ต้องอาศัยพื้นที่สาธารณะในการเป็นพื้นที่ให้กับภาคประชาชนที่มีความสนใจสามารถร่วมกันแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถเป็นตัวช่วยสร้างเครือข่ายความเป็นประชาสังคม ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ประชาชนสามารถ แลกเปลี่ยนกันถึงประเด็นปัญหาต่างๆ โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านสื่อสาร

มวลชนกระแสหลัก ที่มีกรอบความคิด และรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาแบบเดิมๆ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดทางเศรษฐศาสตร์การเมืองดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น

ยิ่งไปกว่านี้ในปัจจุบันรัฐยังไม่ค่อยเข้ามาควบคุมสื่ออินเทอร์เน็ตระดับนักหากเทียบกับวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ พื้นที่การสื่อสารในอินเทอร์เน็ตยังคงค่อนข้างปลอดจากกฎเกณฑ์การควบคุม และการแทรกแซงของรัฐ ตลอดจนลักษณะความเป็นนิรนาม (anonymity) ของอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ใช้มีความรู้สึกอิสระ และสามารถมีเสรีภาพในการแสดงออกได้มากกว่า เช่นเดียวกับการเกิดของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา เปลี่ยนเป็นการสื่อสารในแนวราบมากยิ่งขึ้นประชาชนสามารถสื่อสารกันเองได้ เปิดโอกาสให้แก่การรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มการเคลื่อนไหว การแสวงหาแนวร่วม เปลี่ยนบทบาทของพลเมืองที่จากเดิมเป็นเพียงผู้รับสารแต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นผู้กระทำ (active) คือมาเป็นผู้ส่งสาร หรือแสดงความคิดเห็นสร้างแรงกดดันให้กับภาครัฐในประเด็นที่พลเมืองไม่เห็นด้วยได้ ทั้งหมดนี้เรียกได้ว่าเป็นการคิดอาวุธทางด้านข้อมูลให้กับประชาชน ดังเช่นการเกิดของเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษา

จากการศึกษาในประเด็นด้านบทบาทของเว็บไซต์พบว่าเว็บไซต์ทั้ง 5 มีบทบาทที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังเป็นเครือข่ายซึ่งกันและกันหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นพันธมิตรในการสร้างความเคลื่อนไหว และพื้นที่ให้กับภาคประชาชน ตามแนวคิดเรื่องของประชาสังคมบนอินเทอร์เน็ต โดยสามารถสรุปบทบาทที่โดดเด่นที่สุดของแต่ละเว็บไซต์ได้ดังนี้ คณะทำงานสื่อภาคประชาชน เป็นห้องสมุดประกอบการเคลื่อนไหวภาคประชาชน สำนักข่าวประชาธรรมเป็นสำนักข่าวภาคประชาชน บ้านนอกดอทคอมมีบทบาทในการรณรงค์สร้างความเคลื่อนไหวช่วยเหลือ และพัฒนาชุมชนชนบทที่ห่างไกลและขาดแคลน ไทยทอปปีคมีบทบาทในด้านรวบรวมข้อมูลบทความเชิงวิชาการทางด้านประชาสังคม และการเมืองภาคประชาชน และไทยเอ็นจีโอ เป็นเว็บทำขององค์กรพัฒนาเอกชนไทย

นอกจากลักษณะการดำรงอยู่โดยไม่มุ่งหวังกำไรแล้ว การที่เว็บไซต์ไม่ใช่งานหลักขององค์กร ทำให้เว็บไซต์ ไม่ได้เป็นตัวชี้ขาดของความอยู่รอดขององค์กร ไม่ได้เป็นคู่แข่งทางธุรกิจที่ตัดสินใจแพ้ชนะ ด้วยจำนวนคนดู หรือยอดขายดังที่ปรากฏในสื่อกระแสหลักและเว็บไซต์เชิงพาณิชย์ การมีเว็บไซต์ขึ้นมาเป็นเรื่องของการมีเครื่องมือเสริมมากกว่าจะใช้เป็นตัวสร้างรายได้ให้แก่องค์กร กระนั้นก็ดี การขาดแรงสนับสนุนและจิตใจเชิงพาณิชย์ และการมีตลาดผู้รับสารที่จำกัด ก็มีผลทำให้เว็บไซต์ไม่สามารถเติบโต และเป็นเว็บไซต์ยอดนิยม อย่างเช่นเว็บไซต์พันธมิตรดอทคอม หรือ สนุกดอทคอม หากมองในมุมนี้เราสามารถพลิกทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองกลับเพื่ออธิบายถึง

พัฒนาการ และความอยู่รอดของเว็บไซต์ข่าวสารที่ไม่มุ่งหวังกำไรเหล่านี้ได้เช่นกัน แต่อาจจะต้องใช้เวลาในการศึกษาที่ยาวนานกว่านี้

ในเรื่องของการสื่อสารในแนวราบตามแนวคิดเรื่องสื่อประชาสังคม พบว่าเว็บไซต์ที่ทำการศึกษาศาสามารถตอบสนองตรงส่วนนี้ได้เป็นอย่างดี โดยอาศัยคุณลักษณะทางการสื่อสารที่เหนือกว่าของอินเทอร์เน็ต แต่เมื่อทำการศึกษาระดับของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับเรื่องราวของคนในชนบท หรือคนในพื้นที่ที่ดี กลับพบว่าบางครั้งชาวบ้านก็ยังถูกคิดแทนด้วยคนที่ทำงานอยู่ในพื้นที่อย่าง เช่น องค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งอยู่ในระดับผู้นำกลุ่ม มากกว่าการที่คนเหล่านั้นเป็นผู้ถ่ายทอดเอง

นอกจากนี้การแสดงความคิดเห็นบนพื้นที่กระดานข่าวที่มองว่าเป็นพื้นที่สาธารณะยังถูกจำกัดโดยการเข้าถึง และยังมีข้อจำกัดในเรื่องวัฒนธรรมการแสดงความคิดเห็นบนกระดานข่าวของสังคมไทย ที่บางครั้งไม่สามารถนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ได้ เพราะเป็นการถกเถียงกันโดยขาดเหตุผลรับรอง แต่ใช้อารมณ์ในการเอาชนะกันตามความคิดความเชื่อของตนเป็นใหญ่ และการที่สามารถเข้ามาแสดงความคิดเห็นได้โดยไม่ต้องเปิดเผยตนเองนั้น พบว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสียเสียร่วมกัน ข้อดีคือทำให้คนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ง่ายขึ้นโดยไม่ถูกจำกัดหรือควบคุมจากใคร หากการแสดงความคิดเห็นนั้นยังอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย และกฎเกณฑ์ของกระดานข่าวนั้นๆ ในเรื่องของการหมิ่นประมาท แต่อย่างไรก็ดี การแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องมารับผิดชอบนั้นก็อาจก่อให้เกิดผลเสียได้เช่นกันคือใครก็ตามสามารถที่จะปล่อยข่าว หรือสร้างเรื่องอะไรก็ได้ เราได้จากเนื้อหาในส่วนของกระดานข่าว เราพบทั้งการแอบอ้างชื่อของคนที่มิมีชื่อเสียงเข้ามาตั้งกระทู้ รวมถึงการใช้นามแฝงในการตั้งกระทู้ที่มีเนื้อหาที่ชวนทะเลาะ หรือการกล่าวหา ซึ่งในเรื่องนี้ ในหนังสือ Handbook of new media : social shaping and consequences of ICTs กล่าวถึงข้อจำกัดของสื่ออินเทอร์เน็ต คือผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต้องใช้วิจารณญาณในการตรวจสอบข้อมูล เพราะมีความเป็นไปได้ที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือผิดพลาดภายใต้การใช้ชื่อปลอม นักเขียนของ Markel Foundation (1997) วิจารณ์ไว้ว่า “ในทางที่เลวร้ายที่สุด อินเทอร์เน็ตให้กำเนิดเว็บที่มีข้อมูลหลอกลวง ในทางที่ดีที่สุดมันเสนอข้อมูลที่ไร้บริบท (decontextualized information)” อีกทั้งความคิดเห็นที่ได้นั้นก็ไม่อาจสะท้อนได้ว่าเป็นความคิดของภาคประชาชน หรือเป็นประชาคมได้ เพราะส่วนใหญ่ โดยเกือบทั้งหมดนั้นเป็นความคิดเห็นของชนชั้นกลางที่มีอำนาจในการเข้าถึงสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตเท่านั้น

อีกทั้งวัฒนธรรมเว็บบอร์ดที่เกิดขึ้นจากการศึกษาเนื้อหาส่วนกระดานข่าวพบว่า การแสดงความคิดเห็นจำนวนมากที่มุ่งเน้นไปในทางโต้เถียงที่มีลักษณะของการแสดงความคิดเห็นอย่างสุดขั้ว เพื่อสนับสนุนตามความเชื่อของตน เราได้จากกระทู้ที่เกี่ยวกับทัศนคติของชนชั้นกลางที่มีต่อองค์กร

กรพัฒนาเอกชน ดังที่ Stoll (1995)กล่าวว่า “อินเทอร์เน็ตนั้นเป็นสื่อที่เชื่อมต่อสำหรับงานอดิเรก แต่ไม่ใช่ที่สำหรับความเป็นเหตุและผล และการไตร่ตรองอย่างละเอียดรอบคอบสมเหตุสมผล” (Stoll,1995 :32)

ทั้งแนวคิดของสื่อประชาสังคม และพื้นที่สาธารณะนั้น ต่างก็กล่าวถึงเรื่องของการหาทางออก หรือแนวทางการยุติปัญหาว่าเป็นองค์ประกอบขั้นท้าย และสำคัญที่สุดของการมีสื่อประชาสังคมและพื้นที่สาธารณะ แต่เมื่อพิจารณาในบริบทของความเป็นจริงของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ของสังคมไทย ผู้วิจัยพบว่าไม่สามารถกระทำได้เลย เพราะรูปแบบ และธรรมเนียมของการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ไม่สามารถนำไปสู่การตัดสินใจหรือสรุปได้ว่าใครถูกใครผิด ทางออกจะเป็นเช่นไรไม่เหมือนกับการประชุมที่สามารถมีการออกเสียงในที่ประชุม ทำให้บางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้นก็เป็นเพียงเรื่องที่ชวนให้ถกเถียงหรืออภิปรายเท่านั้น โดยไปไม่ถึงขั้นการก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสังคมได้ แต่ที่น่าสนใจก็คืออย่างน้อยประชาชนที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ มีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น หรือสามารถระดมความช่วยเหลือของคนจากคนในสังคมด้วยกันเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอการช่วยเหลือจากรัฐแต่เพียงอย่างเดียว เพราะ ในสังคมไทยนั้นการช่วยเหลือ ความมีน้ำใจยังมีอยู่มาก หากสามารถนำเรื่องเหล่านั้นมาพูดคุย ให้เป็นประเด็นสาธารณะได้ หรือการบอกต่อความเคลื่อนไหว ดังเช่นกรณีของบ้านนอกดอทคอมที่มี การระดมทรัพยากรเพื่อช่วยงานในโครงการต่างๆ หรือการเคลื่อนไหว การสร้างจิตสำนึกสาธารณะในการต่อต้านเว็บที่มีเนื้อหาในการละเมิดภาพแอบถ่าย เนื้อหาความรุนแรงทางเพศในครอบครัว และการเคลื่อนไหวเหล่านี้ทำให้สื่อมวลชนกระแสหลักไม่สามารถเพิกเฉยต่อสิ่งที่เกิดขึ้นได้ มีหลายประเด็นที่มีการหยิบยกไปพูดถึงในสื่อมวลชนกระแสหลัก และขยายผลต่อไปจนกระทบถึงระดับนโยบาย การรณรงค์ปลุกจิตสำนึกดังกล่าวทำให้เกิดกระแสต่อต้านขึ้นอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้เว็บที่มีเนื้อหาในทางลบดังกล่าวต้องถูกปิดโดยตำรวจ หรือพิจารณาปิดตัวเองไปในที่สุด

แต่อย่างไรก็ตามในกรณีของการเคลื่อนไหวของเว็บไซต์บ้านนอกดอทคอม ที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในเรื่องของการระดมทรัพยากรในงานพัฒนา หรือการจุดประเด็นที่ก่อให้เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์อย่างกรณีการเคลื่อนไหวต่อต้านเว็บที่นำเสนอภาพละเมิดการแอบถ่าย หรือเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาความรุนแรงทางเพศในครอบครัว ส่วนสำคัญเป็นเพราะตัวบุคคลของบก.ลายจุด หรือ สมบัติ บุญงามอนงค์ผู้อำนวยการกลุ่มศิลปวัฒนธรรมกระจกเงา เป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีในโลกของไซเบอร์สเปซ เคยเขียนบทความวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต อีกทั้งการเป็นผู้ที่เข้ามาตั้งกระทู้เป็นประจำของโต๊ะราชดำเนิน ซึ่งเป็นโต๊ะที่มีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเรื่องทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมในเว็บไซต์พันทิพย์ดอทคอมซึ่งเป็นเว็บที่มีกระดานข่าวยอดนิยมของประเทศไทย และโดยบุคลิกของบก.ลายจุดในเว็บบอร์ดค่อนข้างเป็นคนที่แสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา

และเข้มข้น จะเป็นผู้เปิดประเด็นตั้งคำถามให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งในกรณีของเว็บไซต์ www.thaisexstory.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่นำเสนอเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศ บก.ลายจุดได้เริ่มจุดประเด็นเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์กับคนในครอบครัว ที่โต๊ะราชดำเนิน ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง จนขยายวงกว้างไปกระดานข่าวของบ้านนอกดอทคอม เกิดการเข้ามาถกเถียงความวุ่นวายในกระดานข่าว เข้ามาตั้งกระทู้กล่าวหาในทางที่เสียหายจนในที่สุด กระดานข่าวของบ้านนอกดอทคอม ช่วงเวลานั้นถูกโจมตี จนบก.ลายจุดต้องประกาศลบข้อความ ในฐานะของเว็บมาสเตอร์ที่ดูแล ผลของการเคลื่อนไหวในครั้งนี้เว็บไซต์ www.thaisexstory.com ได้มีการปิดพื้นที่ที่นำเสนอเรื่องเพศสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว แต่ตัวเว็บไซต์โดยรวมยังคงดำเนินการต่อไป

หัวใจที่สำคัญที่สุดของแนวความคิดเรื่องประชาสังคมนั้นอยู่ที่ ความเข้มแข็งของภาคประชาชน และการตระหนักรู้ในเรื่องสิทธิหน้าที่ของประชาชน ในการช่วยการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย การสร้างจิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อบทบาทด้านนี้ตามครรลองของประชาธิปไตย ฉะนั้นการคิดอาวูธด้านข้อมูลข่าวสารที่เว็บไซต์ที่ทำการศึกษากำลังทำอยู่จึงเป็นตัวช่วยเสริมให้ประชาชนได้มีข้อมูลทางเลือกที่เพิ่มขึ้นจากสื่อมวลชนกระแสหลัก

ส่วนเรื่องของเว็บไซต์สื่อภาคประชาสังคมที่ตามแนวคิดที่เป็นอุดมคตินั้น จะพบว่ามันสามารถเข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบประชาธิปไตย แบบตัวแทนได้เป็นอย่างดี แต่ในทางปฏิบัติ เรากลับพบว่า ในแง่ความยั่งยืนของเว็บไซต์นั้นมีเว็บไซต์ที่ทำการศึกษานั้น มีเว็บไซต์ที่ไม่มีการเคลื่อนไหวแล้ว คือเว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชน และในอนาคตก็ไม่อาจคาดการณ์ได้ว่าจะมีเว็บไซต์เหล่านี้เพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร เพราะการรวมกลุ่มของคณะทำงานโดยอาศัยความร่วมมือโดยความสมัครใจนั้นอาจส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จ หากเปรียบเทียบกับเว็บไซต์ที่มีเจ้าหน้าที่ประจำที่ดูแลงานด้านเว็บไซต์

ส่วนแนวโน้มในอนาคตด้านการดำเนินงานของเว็บไซต์ที่ทำการศึกษานั้น จากการสัมภาษณ์ผู้ดูแลด้านนโยบายของเว็บไซต์ พบว่ามีความต้องการที่จะดำเนินงานในลักษณะของการเดินคู่ขนานไปกับสื่อมวลชนกระแสหลัก ในการอุดช่องว่างของสื่อกระแสหลักโดยนำเสนอสิ่งที่ประชาชนควรรู้ควบคู่ไปด้วย เพื่อสร้างความหลากหลายทางข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน โดยเข้าใจในศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ ว่าถึงอย่างไรสื่อมวลชนกระแสหลักก็ยังเข้าถึงมวลชนได้มากกว่า

นอกจากนี้ข้อจำกัดในเรื่องการแพร่กระจายของเทคโนโลยีก็ยังคงมีอยู่มาก หากพิจารณาตามแนวคิดเรื่องของความเท่าเทียมกันในพื้นที่สาธารณะ จะพบว่าสื่อใหม่อย่างสื่ออินเทอร์เน็ตนั้น ยังไม่สามารถเข้าถึงคนได้ทุกชนชั้น จำกัดเฉพาะอยู่ในแวดวงชนชั้นกลางที่มีการศึกษา และมีฐานะในระดับหนึ่ง เพราะถึงอย่างไรแม้ว่าอัตราการเจริญเติบโตของผู้ที่มีใช้อินเทอร์เน็ตจะเพิ่มเป็นจำนวนมากขึ้นตามสถิติ แต่การมีคอมพิวเตอร์ในครอบครองยังคงไม่สามารถแพร่กระจายได้เหมือนการมีโทรศัพท์มือถือได้ รวมทั้งสื่ออินเทอร์เน็ตยังต้องอาศัยโครงสร้างสาธารณูปโภคจากรัฐอยู่ที่ในเรื่องของสายโทรศัพท์ และไฟฟ้า

หากพิจารณาถึงเครือข่ายภาคประชาสังคม และพื้นที่สาธารณะบนไซเบอร์สเปซ ในความคิดแบบอุดมคตินั้น สามารถเกิดขึ้นได้ตามคุณลักษณะของสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการเปิดรูปแบบใหม่ของการสื่อสารอันจะนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (participatory democracy) โดยผ่านการสร้างเครือข่ายและกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆ ในภาคประชาสังคม แต่หากดูตามสถานการณ์ที่เป็นจริงนั้น ในช่วงเริ่มต้นของการแพร่กระจายสื่ออินเทอร์เน็ตในยุคทศวรรษที่ 1980 นักวิชาการ หรือนักกิจกรรมเคลื่อนไหว (activist) เป็นกลุ่มหลักของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยมุ่งเน้นการใช้ให้เป็นพื้นที่สาธารณะบนไซเบอร์สเปซ แต่เมื่อเวลาผ่านไป เกิดการแพร่กระจายเพิ่มกว้างขึ้นสืบเนื่องมาจากลักษณะอันเป็นพาณิชย์ที่เพิ่มขึ้นของเครือข่าย และตัวเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ง่าย และกว้างขวางขึ้น เรากลับพบว่า นักวิชาการ และนักกิจกรรมเหล่านั้นถูกผลักดันให้ไปอยู่ชายขอบของการใช้อินเทอร์เน็ต เกิดเว็บไซต์ธุรกิจและเพื่อความบันเทิงมากมาย จึงเป็นที่น่ากังวลอย่างยิ่งว่า สื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตนั้นมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกควบคุมโดยอำนาจรัฐ และการครอบงำของลัทธิบริโภคนิยม

แต่อย่างไรก็ดีในเรื่องของความอยู่รอดของเว็บไซต์ นั้นไม่ใช่ตัวที่จะตัดสินว่าสื่อประชาสังคมจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพราะอย่างน้อย การที่เริ่มก้าวเดินหรือทดลองในสิ่งใหม่ จะถูกฉุดก็ยังคงเป็นการเริ่มต้นที่จะก้าว เพราะหากไม่มีก้าวที่หนึ่ง ก้าวที่สองที่สามจนถึงปลายทางก็ไม่มีทางที่จะเป็นไปได้เลย แต่สิ่งที่เกิดหากเป็นข้อผิดพลาดนั้น อย่างน้อยก็ยังเป็นบทเรียนที่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตได้มีบทเรียนในการทำงานต่อไป และสักวันภาคประชาชนคงมีบทบาทในการผู้ชี้นำหรือกำหนดความต้องการของเราในสังคมได้บ้าง ไม่ใช่เป็นเรื่องของที่นักการเมืองที่จะอวดอ้างเอาความรักชาติ หรือการทำเพื่อบ้านเพื่อเมืองมาเป็นข้ออ้างในการ โกงกิน หรือสื่อมวลชนเองที่จะคอยอ้างความเป็นฐานันดรที่สี่ที่คอยจะเรียกร้องเอาบุญคุณกับสังคม ในฐานะการเป็นสุนัขเฝ้าบ้าน(ตนเอง)

สิ่งที่พบเพิ่มเติมจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าในส่วนของเว็บไซต์ที่เป็นขององค์กรพัฒนาเอกชน อย่างบ้านนอกดอทคอม หรือเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย อาจมองได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ใหม่ในการดำเนินการ จากเดิมที่องค์กรพัฒนาเอกชนมุ่งสร้างความเคลื่อนไหวในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม เช่นการเดินทางขบวนประท้วง การปิดถนนดังเช่นที่ผ่านมา มีการปรับเปลี่ยนแนวทางไปเป็นการนำเสนอประเด็นเรื่องการต่อสู้เรื่องข้อมูลข่าวสาร การแสวงหาพื้นที่สื่อเป็นของตนเอง หรือการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อสื่อสารสร้างพันธมิตรกับคนชนชั้นกลางที่เป็นกลุ่มคนที่มีศักยภาพในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคม ดังเช่น มีอบมือถือในช่วงเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2535 การอาศัยคุณลักษณะของสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตในการสร้างความเข้าใจสถานการณ์การเคลื่อนไหวของภาคประชาชน นอกจากนั้นยังสามารถระดมความช่วยเหลือก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวทางสังคม เช่นระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนา

ในด้านลักษณะความเป็นประชาธิปไตยที่ได้รับการคาดหวังจากเว็บไซต์ที่ทำการศึกษานี้ ผู้วิจัยอาจสรุปได้ว่าเว็บไซต์ข่าวสารที่ทำการศึกษาทั้ง 5 เว็บไซต์ได้ทำหน้าที่สื่อประชาสังคม โดยอาศัยการผนวกเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต การลดต้นทุนการผลิต การสื่อสารสองทาง ความรวดเร็ว ลักษณะอันไร้พรมแดน และความเป็นนิรนามของผู้ใช้เข้ามาเป็นตัวช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเว็บไซต์ดังกล่าว ทำให้การทำงานในสื่อสารต่อประชาสังคมเป็นไปได้ง่ายมากยิ่งขึ้น แต่ทว่าเว็บไซต์ดังกล่าวก็ยังไม่อาจทำหน้าที่ส่งเสริมสร้างสรรคประชาธิปไตยได้อย่างเต็มรูปแบบ เนื่องจาก แม้ว่าอินเทอร์เน็ตจะเป็นเทคโนโลยีที่เข้ามาช่วยทำให้ประชาธิปไตยพัฒนาไปสู่แนวโน้มที่ดีขึ้น แต่เทคโนโลยีอย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอที่จะทำให้ประชาธิปไตยสวยงาม สมบูรณ์แบบตามที่ต้องการได้ ประชาธิปไตยในอินเทอร์เน็ต ยังคงต้องอาศัยทุน แรงงาน บุคลากร ในการดำเนินการ เช่นเดียวกับการดำเนินธุรกิจโดยทั่วไป

นอกจากนั้นปัจจัยที่ทำให้สื่อใหม่นี้อ่อนแอกว่าที่ควรเป็น คือตัวประชาชนเอง ที่ต้องมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของพลเมือง ในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสาธารณะ ร่วมวิเคราะห์ ไม่เพิกเฉยต่อสิ่งรอบตัว ซึ่งที่กล่าวมาอาจเรียกได้ว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในสังคมไทย ที่มักพร้อมจะยอมรับแนวคิดต่างๆ ด้วยดี ไม่พร้อมที่จะวิพากษ์โต้แย้งใด ๆ เหตุการณ์ดังกล่าวไม่อาจแยกขาดจากโลกในไซเบอร์สเปซ ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตยังคงเป็นบุคคลที่ไม่พร้อมต่อการเปิดรับแจกเช่นเดิม กลุ่มคนที่มีความสนใจและศรัทธาในการมีส่วนร่วมยังคงเป็นเพียงกลุ่มบุคคลที่มีความสนใจเฉพาะด้าน การเข้ามาใช้อินเทอร์เน็ตของคนหลายกลุ่มเป็นเพียงการแสวงหาความบันเทิงที่ง่ายและราคาถูกเพียงเท่านั้น ประชาธิปไตยบนอินเทอร์เน็ตจึงยังคงต้องรอคอยความหวังต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

อย่างไรก็ตามแม้ว่าทางเลือกใหม่นี้จะยังไม่อาจทำงานของมันได้อย่างเต็มที่ แต่ก็เส้นทางเลือกที่มีความน่าสนใจเพียงพอ ที่เราน่าจะลองศึกษา และเข้ามาค้นคว้า ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มความรอบคอบในการตัดสินใจ และรู้เท่าทันสื่อ ท่ามกลางเส้นทางที่มีและดำเนินอยู่ของกระแสหลักที่ทำให้เรารู้สึกสิ้นหวัง เบื่อหน่าย และความรู้สึกถูกรองบัง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาถึงแนวโน้มความเปลี่ยนแปลง ความคงอยู่ในอนาคตต่อไปเว็บไซต์ข่าวสารภาคประชาชน
2. ควรมีการศึกษาในส่วนของผู้รับสาร ในเรื่องของการใช้ประโยชน์ กลุ่มคนที่เป็นผู้อ่าน ผู้ใช้เว็บไซต์
3. ควรมีการศึกษาถึงการใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ในการเคลื่อนไหวทางสังคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กวิณ ชูติมา. เว็บ thaingo.com สัมภาษณ์, 6 สิงหาคม 2545.

กาญจนา แก้วเทพ,กิตติ กัญภัย และปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล. มองสื่อใหม่มองสังคมใหม่.

กรุงเทพฯ : เอดิชั่น เพรส โปรดักส์, 2543.

ไกลก้อง ไวยาการ. เว็บไซต์คณะทำงานสื่อภาคประชาชน. สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม 2545.

จามะรี เชียงทอง. วิวัฒนาการของประชาสังคมในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2543.

ชูชัย ศุภวงศ์ และยุวดี คาคการณีกัล,บก.. ประชาสังคม:ทรรศนะนักคิดในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : มติชน, 2541.

จิรัฐติ เสนาคำ. จากปัจเจกสู่สาธารณะ กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

ธนพล อิวสกุล,บรรณาธิการ. ข่าวที่ไม่เป็นข่าว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เด็อนตุลา, 2544.

บุญรักษ์ บุญญเขตมาลา. ระหว่างกระจกกับตะเกียง. กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2542.

บุญรักษ์ บุญญเขตมาลา. ระหว่างกระจกกับตะเกียง. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2543.

ปาริชาติ สถาปิตานนท์. การสื่อสาร : กลไกสำคัญในการก้าวสู่ประชาสังคมในศตวรรษที่21. วารสารนิเทศศาสตร์ ปีที่17.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. “ล้อมรัฐ”วิถีสังคมไทย. สรรนิพนธ์ทางวิชาการเนื่องในวาระหนึ่งศตวรรษปรีดีพนมยงค์ ชุดที่4. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2544.

พรทิพย์ ศิริชูทรัพย์. การเปิดรับข่าวสารความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมต่อปัญหาสังคมของกลุ่มผู้ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตบนเว็บไซต์ของ NGO. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

พิทยา ว่องกุล,บรรณาธิการ. ธรรมรัฐ:จุดเปลี่ยนประเทศไทย?. กรุงเทพฯ :โครงการวิถีทรรศน์,2541.

บุษนา วรณปิตกุล. สำนักพลเมือง:ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาสังคม. กรุงเทพฯ : มูลนิธิกรเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม(civic net),2542.

รัตนาวลี เกียรตินิยมศักดิ์. มณฑลสาธารณะของการสื่อสารผ่านสื่อกลางคอมพิวเตอร์: กรณีศึกษา www.pantip.com และ www.sanook.com. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สมบัติ บุญงามอนงค์. เว็บ bannok.com. สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2545.

สังคม สัจจร. เว็บไซต์ thaitopic.com. สัมภาษณ์, 23 กรกฎาคม 2545.

สุชาดา จักพิสุทธิ. สำนักข่าวประชาธรรม. สัมภาษณ์, 12 กรกฎาคม 2545.

สุวิทย์ วิบูลย์ผลประเสริฐ. ประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพ: บทวิเคราะห์ทางวิชาการ. นนทบุรี : สถาบันวิจัยระบบสุขภาพ, 2539.

อนุชาติ พวงลำลือ, บรรณาธิการ. พลเมืองไทย ณ จุดเปลี่ยนศตวรรษ. กรุงเทพฯ : สถาบันการเรียนรู้ และพัฒนาประชาสังคม, 2543.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. การเมืองของพลเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2543.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. สงครามประชาธิปไตยแนวทางการปฏิรูปการเมืองเศรษฐกิจเพื่อประชาธิปไตย. : กรุงเทพฯ, 2538.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. โครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมืองของระบบวิทยุและโทรทัศน์ไทย และผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. สื่อมวลชนในยุคปฏิรูป. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ , 2545.

โอบาส ปัญญา และพิเชษฐ หนองช้าง, บรรณาธิการ. ประชาคมรากหญ้า ขบวนการคนกล้าสร้างบ้านวันใหม่ ประสพการณ์จริงจากชุมชนเข้มแข็งระดับตำบล 4 ภาค. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2542.

ภาษาอังกฤษ

Rosa Tsagarousianov, Damian Tambini and Cathy Bryan. Cybedemocracy : technology, cities and civic networks. London : Routledge, 1998.

Robert A. Hackett and Yuezhi Zhao. Sustaining Democracy? : Journalism and the politics of objectivity. Canada : Garamond Press Ltd, 1998.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข่าวกองทุนหมู่บ้านจากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ www.thaipost.net

1. 'ศธ.' สั่งรท.พี่เลี้ยงดูแลกองทุนหมู่บ้าน 27 กรกฎาคม 2544
2. ตำน้ำพริกก้อนแรก 7 พันล้านบาท 26 กรกฎาคม 2544
3. 'แม่่ว' เชื่อเมียเลื่อนแจกกองทุนหมู่บ้าน 21 กรกฎาคม 2544
4. เงินกองทุน 1 ล้านแม่กลอง 270 หมู่บ้านผ่านแค่90แห่ง 21 กรกฎาคม 2544
5. จี๋ชุมชนรับกองทุนหมู่บ้าน กทม.ยังลุยปล่อยกู้สมทบ 17 กรกฎาคม 2544
6. ชงคลังสรุปผล 'กองทุนหมู่บ้าน' จีพี 45 จัดสรรหมด ศก.โต1% 9 กรกฎาคม 2544
7. สั่งชรก.ห้ามเอี่ยว เงินกองทุนหมู่บ้าน 22 มิถุนายน 2544
8. ดึงมุ้งตั้งกองทุนหมู่บ้าน 'ได้ฤกษ์' 16 มิ.ย. รอรับเงิน 16 มิถุนายน 2544
9. ย้ำเงินกองทุน 1 ล้าน ปลอดภัยการเมือง 14 มิถุนายน 2544
10. กทม.แจ้แก๊งลักไก่กองทุน 1 ล้าน 12 มิถุนายน 2544
11. มท.หนุน '1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์' ลงเน็ต 15 พฤษภาคม 2544
12. กองทุนหมู่บ้าน อาหารมือใหญ่ ของใครบางคน 13 พฤษภาคม 2544
13. ปิดวุ่นสุบ 'กองทุนหมู่บ้าน' ทรท.อ้างแค่ขอมีส่วนร่วม 8 พฤษภาคม 2544
14. ทรท.ออกลายทิ้ง 'กองทุนหมู่บ้าน' แจกหัวคะแนน! 7 พฤษภาคม 2544
15. ชุมชนทั่วประเทศตื่นตัว ระดมความคิดทั่วทุกภาค หนุนรัฐ ขอร่วมลงขันกองทุนหมู่บ้าน
1 ต.20 เมษายน 2544
16. หอฯตรัง ฝืนเงินกองทุนช่วยฟื้นศก. 17 เมษายน 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างของจดหมายข่าว (Mailing-list)

1. จดหมายข่าวของสำนักข่าวประชาธรรม

From : pnn <newspnn@hotmail.com>

To : yaker@chula.com

Subject : 1,384 นักวิชาการจับทบทวนท่อก๊าซ ประกาศพื้นที่สีเขียว 70 จุด

Date : Wed, 4 Dec 2002 08:15:52 -0500 [pnn ;24 พฤศจิกายน 2545]

1,384 นักวิชาการจับทบทวนท่อก๊าซ ประกาศพื้นที่สีเขียว 70 จุด

นักวิชาการ 1,384 รายชื่อลงนามเรียกร้องให้มีการทบทวนโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลย์
 แล่งการณ้พร้อมกันทั่วประเทศ พร้อมเหตุผล 6 ประเด็น ไม่ชอบธรรม -ไม่คุ้มทุน -กระทบสิ่งแวดล้อม
 - พลังงานสิ้น - ไม่สันติวิธี และไม่ใช้ทิศทางการพัฒนาที่คนท้องถิ่นต้องการ พร้อมประกาศพื้นที่สีเขียว
 70 กว่าจุด เรียกร้องโครงการพัฒนาที่สมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน เครือข่ายประชาชนที่ได้รับผลกระทบจาก
 การรัฐพร้อมยื่นข่างคนจะนะ และขยายพื้นที่สีเขียวไปเรื่อย ๆ

http://www.thaico.net/b_pnews/45112400.htm

.....

จาก สำนักข่าวประชาธรรม

email : newspnn@hotmail.com

homepage : <http://www.newspnn.net>

ผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ โอกาสนี้

2. จดหมายข่าวของบ้านออกดอกคอม

Date: 16 Dec 2002 09:38:56 -0000

To: yawyak@yahoo.com

From: superbuff@ebannok.com

Subject: เทศกาลคนหนุ่มสาวกับความใฝ่ฝัน

สำนักข่าวลายจุด ยังไม่ตาย....

ที่เรียบหายไปเพราะย้าย Server ด้วยเพราะส่งข่าวแต่ละที Server

ที่เซาเขาอยู่จะฟังเอา ด้วยยอดสมาชิก หมื่นสามพันกว่า email

ฉบับนี้ ขอเล่นลูก โดค...ด้วยข่าวเทศกาลคนหนุ่มสาวกับความใฝ่ฝัน...

อาจจะมีคนถามว่า งานนี้เหมาะกับใครบ้าง เขาเป็นว่า หากท่านผู้อ่านคิดว่า

ตัวเองยังมีความใฝ่ฝัน และไม่ว่าอายุเท่าไร

ความใฝ่ฝันยังคงเป็นคุณสมบัติของคนหนุ่มสาวตลอดไป

ฝันถึงจึงแจ่มมา

บก.ลายจุด

superbuff@bannok.com

16 ธค.45

+++++

สำนักข่าวลายจุด <http://www.bannok.com>

to be removed from this mailing list click on the link below

หากต้องการลบชื่อของท่านออกจากรายชื่อ กรุณาไปที่ url นี้

<http://www.bannok.com/news/>

Date: 11 Feb 2003 16:52:51

To: yawyak@yahoo.com

From: "บก.ลายจุด" <superbuff@bannok.com>

Subject: ขอรับบริจาค Sim และ มือถือเก่า

กลุ่มศิลปินวัฒนธรรมกระเจงกา หรือ บ้านนอก.คอม ขอรับบริจาค Sim ในระบบ AIS

One 2 Call และ โทรศัพท์มือถือเก่า

เพื่อใช้ในงานชุมชน ที่ต้องเดินทางออกไปในพื้นที่ห่างไกล

มีข้อจำกัดในการเดินทาง และการสื่อสาร

เพื่อน ๆ คนไหน มีของเก่าเก็บไว้และ ยินดีบริจาค

เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการทำงานพัฒนาสังคม โปรดติดต่อที่

สมบัติ บุญงามอนงค์

superbuff@bannok.com หรือ icq 1442657

โดยจัดส่งมาที่

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกระเจงกา

106 ม.1 ต.แม่ยาว อ.เมือง จ.เชียงราย 57100

ขอบคุณครับ

บก.ลายจุด

3. จดหมายข่าวของไทยทอปปีคดอทคอม

Date: Fri, 8 Mar 2002 11:04:24 +0700

To: yawyak@yahoo.com

From: "ทีมงานไทยทอปปีค" <webmaster@thaitopic.com> | This is Spam | Add to Address Book

Subject: ข่าวสารไทยทอปปีค.. "ฉบับเสรีภาพสื่อมวลชน"

สวัสดีครับ

วันนี้ 8 มีนาคม วันสตรีสากลคือ

วันที่สตรีเรียกร้องสิทธิจากการถูกกดขี่... แต่บางครั้ง

การกดขี่ที่ลงไปถึงจิตสำนึกส่วนลึกอาจจะไม่รู้สึกรู้ว่าถูกกดขี่ก็เป็นไปได้ ไทยทอปปิก สิ่งพิมพ์วิเคราะห์การเมือง
บนโลกอินเทอร์เน็ต

ขอเชิญร่วมเสวนาการเมือง

เริ่มต้นจาก บทความเรื่อง "ความเดือดร้อนของเกษตรกรกับปัญหาเชิงโครงสร้าง"

ที่นำเสนอโดย คุณพฤษ์ เกาถวิล สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.)

โดยเชื่อมโยงโครงสร้างทางสังคมอันไม่เป็นธรรม มีความเหลื่อมล้ำ กดขี่กันอยู่

และนำไปสู่โอกาสรับการพัฒนาดตนเองที่ไม่เท่ากัน

ท้ายสุดจึงเกิดความเดือดร้อนนานับประการต่อเหล่าเกษตรกร บทความนี้อาจเรียกว่า

เป็นบทความในมุมมองของผู้ปฏิบัติ ที่เชื่อมโยงเอาทฤษฎีมาอธิบายได้อย่างเหมาะสม จึงเห็นรูปธรรมที่ชัดเจน

มากกว่าแนวคิดเพียงอย่างเดียว ในห้อง "การบริหารการเมือง"

<http://www.thaitopic.com/cgi-bin/swb/webboard.pl> หรือที่ด้วบทความโดยตรง

<http://www.thaitopic.com/swebboard/00051.html>

สำหรับห้องสำนักพิมพ์ไทยทอปปิก.. <http://www.thaitopic.com/mag/>

มีบทความใหม่ที่นำเสนอใจได้แก่

อ.ใจ อึ้งภากรณ์ เขียนบทความ "ภัยมืดจากรัฐบาลทักษิณต่อสิทธิเสรีภาพ "

โดยชี้ว่า การที่รัฐบาล ไทยรักไทย

กีดกันนักหนังสือพิมพ์ต่างชาติสองคนจากวารสาร *Far Eastern Economic Review* โดยใช้ข้ออ้างเดิมๆ

จากยุคเผด็จการทหารว่านักหนังสือพิมพ์สองคนนี้เป็น "ภัยต่อความมั่นคงของประเทศ"

เป็นการย้อนยุคกลับสู่ยุคมืดของสังคมไทย

ความไม่พอใจของรัฐบาลทักษิณกับวารสารนี้เกิดจากอะไร? เกิดจากการที่วารสารนี้ตั้งคำถามหลายๆ

คำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของนโยบายรัฐบาลในหลายๆ จุด

ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาและจำเป็นสำหรับการปกป้องระบบประชาธิปไตย เพราะถ้าสื่อมวลชน ทั้งไทยและต่างชาติ

ไม่มีเสรีภาพที่จะวิจารณ์รัฐบาล สิทธิเสรีภาพในสังคมโดยรวมย่อมไม่มี อ่านได้ใน

<http://www.thaitopic.com/mag/pol/pressfree01.htm>

อ.นิธิ เอียวศรีวงศ์ เขียนบทความ "หมวดฮิตเลอร์และการปกป้องสถาบันฯ "

โดยชี้ว่า กรณีขึ้นบัญชีดำนักข่าวต่างประเทศนั้น

ไม่อยากโทษหมวดของฮิตเลอร์เท่ากับโทษหนังสือพิมพ์... หนังสือพิมพ์ในประเทศไทยเรานี้แหละครับ...

เพราะหมวดฮิตเลอร์ไม่สามารถออกเหนือริมฝีปากของใครได้ ถ้าสังคมไม่อนุญาต และหนังสือพิมพ์ในเมืองไทย

สะท้อนความไม่กระตือรือร้นของสังคมที่จะรักษาสิทธิเสรีภาพของตนเอง อ่านได้ใน

<http://www.thaitopic.com/mag/pol/pressfree02.htm>

ตามรัฐธรรมนูญไทย 2540 มาตรา 66 ระบุว่า "บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ

ศาสนา และพระมหากษัตริย์..." ดังนั้นเมื่อ *Far Eastern Economic Review*

เผยแพร่เมื่อ January 10, 2002 มีผู้คนจำนวนมาก สงสัยกันอย่างมากกว่า
เขียนอย่างไรจึงเรียกว่าพาดพิง ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล สมาชิกวุฒิสภา
ได้ถอดความเป็นภาษาไทยพร้อมทั้งแจกจ่าย เพื่อให้สังคมไทยได้มีวิจารณ์
อย่างไรก็ดี ที่ล่าสุด "ฟาร์อีสเทิร์นฯ" ก็ได้ส่งจดหมายขอโทษประชาชนชาวไทย
ซึ่งลงนามโดย นายไมเคิล วาติคิโอติส บรรณาธิการ อ่านได้ใน

<http://www.thaitopic.com/mag/pol/somkiat.htm>

อีกบทความหนึ่งที่น่าสนใจไม่แพ้กัน...คือ "กล้าที่จะ "ฝัน" ฝันที่จะ
"กล้า" อนาคตของชาติอยู่ในมือเธอ" โดยผู้ใช้นามปากกาว่า "อาฮู๊ด"
ได้บรรยายจดหมายตอบหลานรักคนหนึ่งและแนะนำการใช้ชีวิตที่หลีกเลี่ยงการฉ้อฉล ทั้งปวง
บทความนี้เหมาะสำหรับผู้ปกครอง ที่ต้องการให้บุตรหลานเป็นคนดี..

<http://www.thaitopic.com/mag/soc/dream.htm>

สำหรับท่านที่ต้องการเพิ่มเติมหรือแนะนำสมาชิกใหม่โปรดตอบกลับโดยระบุ
"แนะนำสมาชิกใหม่" พร้อม E-mail
ของบุคคลที่ท่านแนะนำ และ
สำหรับท่านที่ต้องการยกเลิกโปรดตอบกลับโดยระบุว่า "ไม่ประสงค์รับข่าวสาร"

ด้วยความขอบคุณ

สังคม ลัญจกร

ทีมงานไทยทอปปีค

Date: Thu, 22 Aug 2002 07:51:17 +0700

To: yawyak@yahoo.com

From: "ทีมงานไทยทอปปีค" <webmaster@thaitopic.com>

Subject: ข่าวสารไทยทอปปีค : กระทรวงพัฒนาสังคมฯ

สวัสดีครับ...

1) ข่าวสารไทยทอปปีค ฉบับนี้... มีหลายบทความอัปเดตในห้วงนิตยสาร อาทิเช่น
"แนวทางการจัดตั้งกระทรวงพัฒนาสังคม"
ซึ่งเป็นการระดมความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องจากการเรียนการสอนในสาขาการพัฒนาสังคม เป็น
"ข้อสรุปเชิงวิชาการ" ซึ่งแตกต่างจาก "ข้อสรุปของการเมือง" อย่างเห็นได้ชัด

<http://www.thaitopic.com/mag/pol/sdconcept.doc>

2) คุณวันเฉลิม เปรมปลื้ม และคุณวิภา ความดี ได้ร่วมกันเขียนบทความ
"กฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อใคร ?" ที่ใช้แนวคิด Marxism เขย่าระบบทุนนิยม
บทความนี้ชี้ว่า นายทุนผู้ไม่ได้แข็งแรงแต่มีสิทธิเหนือกว่า
ทุกคนที่เกี่ยวข้องไม่ว่า นักแต่งเพลง นักร้อง และคนงาน

<http://www.thaitopic.com/mag/pol/Copyright4501.htm>

3) คุณวาสนา ลำดี จาก โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูป
ได้เสนอชุดบทความว่าด้วย "รัฐธรรมนูญกับประชาชนไทย" จำนวน 5 เรื่อง
ติดตามอ่านได้

<http://www.thaitopic.com/mag/>

4) กองทุนสื่อประชาสังคมต้านคอร์รัปชัน ประกาศรับ โครงการจากท่าน
ที่จะนำเสนอ โครงการรณรงค์ต่อต้านการคอร์รัปชัน
หรือเสนอโครงการสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชน เพื่อหนีไกลห่างจากการคอร์รัปชัน และหากท่านมีความคิดเห็น
หรือแนวทางการลดการคอร์รัปชันในสังคมไทยได้ ด้วยวิธีการหนึ่งใด แสดงความเห็นได้ใน

<http://www.thaitopic.com/pfec/index.html>

5) เนื่องด้วย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) ได้จัดให้มีการประกวด
"โครงการสร้างกำไรให้สุขภาพชุมชน" โดยเชิญชวนสถาบันการศึกษา สถานพยาบาล องค์กรชุมชน องค์กร
พัฒนาเอกชน และนักวิจัย

ส่งโครงการหรืองานวิจัยที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน ในด้านสุขภาพ (ทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต)
เข้าร่วมประกวดโครงการสร้างกำไรให้สุขภาพชุมชน โดยสามารถดูรายละเอียดการประกวดและ
download ใบสมัครได้จากทาง <http://www.thainhf.org> หรือ ทางอีเมลล์ award@thainhf.org
หรือ ติดต่อขอรับใบสมัครได้ที่ฝ่ายเผยแพร่ข้อมูล
โทรศัพท์ 0-2939-2261 ต่อ 110 หรือ 103

ขอสุขภาพดีจงเป็นของท่าน
คณะทำงานไทยทอปปีค

4. จดหมายข่าวของเว็บท่าองค์กรพัฒนาเอกชนไทย

Date: Tue, 19 Feb 2002 21:40:16 +0700 (GMT)

To: yawyak@yahoo.com

From: "สำนักข่าวThai Ngos" <cheeriver@hotmail.com> | This is Spam | Add to Address Book

Subject: ประกาศ 6 รางวัล โครงการสร้างฐานชุมชนดีเด่น 2544

ยินดีกับรางวัลนักพัฒนาโครงการสร้างฐานชุมชนดีเด่นประจำปี 2544

สำหรับปีนี้ถึง 6 โครงการ

ทีมงานไทยเอ็นจีโอขอเป็นกำลังใจให้คนที่ทำงานเพื่อสังคมไทยต่อไป

จากข่าว นศ. ชื่อ วัตุระเบ็ดผ่าน Internet

ทำให้ทุกท่านที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนี้

มองเห็นข้อสรุปใหม่แล้วว่า ขณะนี้ Internet
มิใช่เทคโนโลยีที่เป็นดังพระเจ้าอีกต่อไป
แล้ว แต่อาจจะเป็นดังซาตานร้าย ที่พากย์ การครอบงำยุ่งหรืออำนาจความสะดวก
ในทางมีคิมิร้ายให้กับลูกหลาน ญาติพี่น้องหรือตัวท่านถึงในบ้านได้
และมหันตภัยอาจจะยับยั้งได้ ถ้าสังคมไทยมีสติและตรีตรองให้อภัยกัน

ขอเชิญผู้ดูแลเว็บไซต์ขององค์กรพัฒนาเอกชนทุกองค์กรเข้าร่วมสมัครเป็นสมาชิกชมรม
ไอทีเพื่อนักพัฒนาแห่งประเทศไทย และร่วมประชุมกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในปีต่อไป
พร้อมทั้ง แลกเปลี่ยนบทประสบการณ์และรูปแบบการทำเว็บไซต์

จากเว็บมาสเตอร์ของทุกๆ

องค์กรพัฒนาเอกชน (สนใจอีเมลมาที่ webmaster@thaingo.org, หรือ ค่วนกรับ
nok@thaingo.org)

ข่าวเด่นฉบับนี้

ประกาศ 6 รางวัล"โครงการสร้างฐานชุมชน"ดีเด่น 2544

องค์กรขอโซ่ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม
สุขภาพ(สสส.) และมูลนิธิกองทุนไทย(มกท.) ประกาศเกียรติ 6 โครงการ
การดีเด่นรางวัล"โครงการสร้างฐานชุมชน" ครั้งที่ 5 ซึ่งโครงการ
ที่ได้รับรางวัลครั้งนี้มีทั้งสิ้น 6 โครงการ คือ โครงการศูนย์เตียง
โครงการมาลัยไมตรี โครงการจักรยานชุมชน โครงการสร้างฐาน
ชุมชนด้วยการท่องเที่ยวแบบทางเลือกใหม่ โครงการส่งเสริมศักยภาพ
หญิง-ชายชนบทในการพัฒนาสังคม และโครงการสนับสนุนสร้าง
ฐานภูมิปัญญาเสริมคุณค่าสมุนไพร

http://www.thaingo.org/story2/news_ashoka_13245.html

ข่าวรองจากเพื่อนเครือข่าย อพช.

ชี้แก้ม.ให้ต่างชาติเช่าที่ดิน ไม่จูงใจนักลงทุน

ผู้เข้าร่วมการเสวนามีความเห็นเรื่องการแก้ไขกฎหมายให้ต่างชาติถือครอง
ที่ดิน 99 ปี ตรงกันว่า การแก้ไขกฎหมาย ไม่จูงใจการลงทุนเพราะยังไม่มี
ความโปร่งใส ไม่เหมือนประเทศอื่นที่รัฐไม่เข้ามาก้าวก่าย และโดยเฉพาะ
ถ้ามองในแง่บรรยากาศการลงทุนเราก็สู้เขาไม่ได้ เพราะปัจจัยเรื่องที่ดิน
ไม่ใช่ปัจจัยหลักในการเลือกพื้นที่ลงทุน

http://www.thaingo.org/story2/news_pnn02_19245.htm

ภาคประชาชนรุกมีเอี่ยวรปฏิรูปที่ดิน

กรอบความคิดและกระบวนการวางแผนจัดการป่าไม้ของรัฐ ไม่สอดคล้อง
กับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากร รวมทั้งไม่ยอมรับในสิทธิ
และ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ได้นำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งตาม

มาอย่างมากมาย โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นมา

โดย ยศพร ชนสีลังกูร

http://www.thaingo.org/story2/news_pnn_19245.html

งานแถลงข่าว “ร่วมด้วยช่วยเด็ก”

วอนรัฐบาลเร่งพิจารณาและร่วมแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนไทยควบคู่กับการพัฒนา
ประเทศ การสัมมนาและแถลงข่าวโครงการ 'ร่วมด้วยช่วยเด็ก' ถูกจัดขึ้นในวัน
แห่งความรัก ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา ณ บ้านเด็กและครอบครัวพญาไท
ทีมงานสำนักข่าวเด็กและเยาวชน

<http://www.thaingo.org/cgi-perl/content/content1/show.pl?0008>

สนใจลงบทความ รายงานข่าว กิจกรรม ประชาสัมพันธ์และโฆษณาอื่นใด
กรุณาส่งมาที่

ทีมงาน ไทยเอ็นจีโอ

E-mail : webmaster@thaingo.org , nile@thaingo.org

Tell: 02-9302140, 02-5113096

Fax : 02-9302141

ยกเลิก- เปลี่ยน e-mail-สมัครสมาชิกเพิ่ม ได้ที่ url ข้างล่าง

To be removed from this mailing list

click on the link below

<http://www.thaingo.com/mail>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างหัวข้อกระทู้ www.bannok.com ที่มีผู้ตอบกระทู้มากกว่า 10 ข้อความขึ้นไป

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
0076	จากตื่นตอย ถึง ผู้ประกอบการธุรกิจทางเพศชื่อ thaisexstory	บก.ลายจุด	224
0516	คิดอย่างไรที่ กศพ.จะให้ totonline หยุดให้บริการ	MrPooh	65
0144	สุดยอดแห่งประเพณีการรับน้อง	ดินข้างคลอง	59
0091	web โป๊ ที่ ดี ในสายตา บก.ลายจุด	อยากดู	57
0479	บริจาค ผ้าห่ม เสื้อผ้า เสื้อหนาว ถุงเท้า ถุงน่อง ได้ที่นี่	บก.ลายจุด	51
0312	เลื่อนเวลาให้เร็วขึ้นคุณคิดอย่างไร	แพลมสิงห์	47
0055	รำลึกเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในวาระครบรอบ 9 ปี	บก.ลายจุด	40
0597	ระดมชุดนักเรียนมือสอง ++ 1,000 ชุด +++ 38	บก.ลายจุด	38
0488	ต้องการอาสาสมัคร ค่ายชุมชนป่าบัด 9-30 ธค.44	บก.ลายจุด	36
0042	สำนักสาธารณะ	บก.ลายจุด	36
0478	คุณคิดยังไง กับ การจัดระเบียบสังคม ภาคเยาวชน ของ มท.1	บก.ลายจุด	35
0411	หนัง "สุริโยไท" ฉายทางทีวี ดีไหม เพื่อคนไทย(ทุกคน) จะได้ดู	มะขาม	34
0343	เชิญลงชื่อ อาสาสมัครช่วยทำเว็บ	บก.ลายจุด	34
0531	การละเมิดสิทธิ์ ในกรณี แอบถ่าย นักการเมืองหญิงได้หวั่น	บก.ลายจุด	31
0344	ลงชื่อ สมัครกองบรรณาธิการ สำนักข่าวลายจุด	บก.ลายจุด	29
0465	โหวตพ่อสุดประเสริฐแห่งปี 2001 คุณคิดว่าใครเหมาะสมที่สุด	สายลมที่วังดี	28
0558	จำคุก Webmaster ของ thaisexy.com	บก.ลายจุด	27
0559	DTAC กับ ทศท. จับประชาชนเป็นตัวประกัน	บก.ลายจุด	26
0353	บก.ลายจุด ณ หลุดโลก	บก.ลายจุด	24
0446	ไปดูหนังเรื่องจันดาราแล้วได้อะไร	จุ่ม	23
0129	เสรีภาพบนอินเทอร์เน็ต เท่าไหน ที่คุณคิดว่า ไรเลย	บก.ลายจุด	22
0097	เซ็นเซอร์ ระเบิด ฟัน ค้าง กลาง อากาศ	มาแจม	21
0463	อยากชวนทำชมรมอะไรก็ได้ ที่ช่วยกันดูแลอินเทอร์เน็ตในสังคมไทย	บก.ลายจุด	20
0316	โทษของคนเขียนไวรัสคอมพิวเตอร์ ควรเป็นยังไงดี ?	บก.ลายจุด	20
0342	โรงเรียนทางเลือก	ไฟบูลย์	19
0294	ทำไม.....จุดเริ่มต้นปัญหาแบบไทยๆ	MercuryBank	19
0107	จดหมายเปิดผนึก สมัชชาคนจนเรื่อง นักข่าวไม่เป็นกลาง	บก.ลายจุด	18
0504	ด้านเหตุผลที่ "เมาไม่ขับ"	บก.ลายจุด	17
0125	ข่าวที่ไม่เป็นข่าว และ ข่าวที่ไม่ควรเป็นข่าว	บก.ลายจุด	16
0194	การยุติข้อขัดแย้ง	มาแจม	15
0186	อยากถามเกี่ยวกับกระทู้ "ประกาศ ลบกระทู้ สาวหลุดโลก"	Blue vrj..	15
0322	เครื่องเก่า โทรมือถือ จุดอ่อนของผู้บริโภค และ การค้ากำไร โดยการทำลาชชา..	บก.ลายจุด	14
0548	ชื่อคอมพิวเตอร์เงินผ่อนมาให้ลูกหัดใช้อินเทอร์เน็ต ถูกรามันไม่รักดี เอะ..	แม่้องไอ้ค	13
0509	บุคคลแห่งปี 2544 ที่ผ่านมา ของคุณคือใคร ?	บก.ลายจุด	13
0508	วิพากษ์ คอมพิวเตอร์ : ความฝัน มายาภาพ และ ความจริง	บก.ลายจุด	12
0346	สุริโยไทปล้นคนไทย ทำไมตัวราคาแพงกว่าปกติ	นาย ก	12
0060	วัฒนธรรมฟุตบอล กับกระแสโลกาภิวัตน์ยุคทุนนิยม	บก.ลายจุด	12
0512	ภาพกิจกรรม "โครงการเด็กคอยคอยผ้าห่ม"	บก.ลายจุด	11

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
0455	สงครามเชื้อโรค	บก.ลายจุด	11
0315	วิจัยเรื่องผลกระทบในการใช้ internet ต่อ ชาวชน	ศิริ	11
0486	การสัมมนา "ชาวชน ICT เพื่อการพัฒนาชนบทไทย"	กฤตยา	10
0445	เพื่อนบ้าน	บก.ลายจุด	10
0350	คิดยังไงกับCDซอฟต์แวร์ผิดก.ม.	อยากรู้นะ	10
0084	บก.ลายจุด ถึง Webmaster หลุดโลก	บก.ลายจุด	10
0073	หลุดโลก และ thaisxstory ถือเป็นธุรกิจทางเพศหรือไม่ ?	บก.ลายจุด	10

ตัวอย่างหัวข้อกระทู้ www.thaitopic.com ที่มีผู้ตอบกระทู้มากกว่า 10 ข้อความขึ้นไป

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
00701	ไทยทอปปิด ควรสนับสนุนให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาคดี ท่านทักษิณ ชุกันด้วยควมมีอิสระ โดยไม่ขึ้นกับกระแสกดดันหรือไม่?	สังคม สัญจร	22
00691	เรื่องผู้พันตั้ง	ดาทาชาดา	18
	งานรำลึก 36 ปี การจากไปของจิตร ภูมิศักดิ์	เอกอิสร	17
	72 ปี จิตร ภูมิศักดิ์ สืบสานอุดมการณ์เชิงวิชาการสู่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	ม้ามังกร	16
	กรณีระเบิดสหรัฐ กับการบุกจับบินรเดน..	sangkom	14
00716	ถามคนใน Thai-Topic : มีใครที่ไม่เห็นด้วยกับเผยแพร่ภาพยนตร์ไทยเรื่อง สุริโยทัย บ้าง	น้องวิ	12
00700	บก.ลายจุด & ม้ามังกร ได้รางวัล Rural ICT AWARD จาก World Bank	ม้ามังกร	11
00695	ดลกร้าย... การดำเนินภายใน ปปช.	สังคม สัญจร	11
	กระทรวงพัฒนาดังคมและคุณภาพชีวิต	sangkom	10
	คำว่าศาสนาประจำชาติแปลว่าอะไร??	Mr.OverDo	10
	ผมมีคำถามที่ผมสงสัยเกี่ยวกับศาสนาพุทธที่อยากทราบ	มุสลิมช่างสงสัย	10
00730	Um...พัฒนาการทาง IT ของไทยจะเกิดไม่ได้ถ้า... -	Mr. ขุนแสวง สรรพกิจ	10
00728	เหตุผลของการยังไม่ควรเก็บภาษีมรดกของรรมช.คลัง สุชาติไม่น่าจะถูกต้อง -	judge	10
00693	รมต.เกษตร ซูชีพ ไม่เห็นด้วยกับการจัดเก็บภาษีมรดกและภาษีที่ดินอันคนจนจะเดือดร้อนเหตุผลของท่านบิดมือน -	judge	10

ตัวอย่างหัวข้อกระทู้ www.thaingo.org ที่มีผู้ตอบกระทู้มากกว่า 10 ข้อความขึ้นไป

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
0419	ฉายา ของ "สมัชชาคนจน"	บุญเคิม	145
0300	พวกเรามองการเคลื่อนไหวของสมัชชาคนจนอย่างไรบ้างครับ	ที่ปรึกษาสมัชชา	110
0033	ทำไม NGOs ชอบเสือกทุกเรื่อง	David Mayane	104
0489	ไม่มีที่ให้อาบน้ำสำหรับมหาวิทยาลัยขอนแก่น	นักศึกษามห..	86
0408	มีกองโจรในคณะกรรมการจัดงาน 25 ปี 6 ตุลาคม 2519 เมื่อเดือนตุลาคม ที่ผ่านมา	ไอ้ปัด	85
0679	ขอประณาม "ชวานา" การใช้ความรุนแรง... ในการสร้างข่าว สร้างภาพ	ชวานาดวงจริง	84
0659	น่าจะจ้างแอบค ทำโหล่วสังคมเห็นด้วยหรือไม่ที่จะตรวจสอบ NGO	ให้ไปร้องใส่ไปเลย	76
0445	ท้อ แก๊ส ไทย - มาเลเซีย ต้องเกิด : เหตุใดผ..	ภูมิธรรม	67
0763	ท้อถ้ำขึ้นที่ไหนอย่างเพิ่งพูด : แต่จะเอาท้อไปทำอะไร?	รัตติกาล	62

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
0573	Weakest Link : กำจัดจุดอ่อน	รัตติกาล	60
0834	เขื่อนปากมูล ใครได้ใครเสีย NGos Or ชาวบ้าน	nn	59
0515	เมื่อสิบปีที่แล้ว เอ็นจีโอ สนับสนุน โรงไฟฟ้าของเอกชน แต่ตอนนี้ต่อต้าน	ลายคำง	58
0801	ทหารหาญ กับ นักก่อม็อบ ใครรักษาชาติ ประชาธิปไตย เอาไว้ให้พวกท่าน	ลายคำง	57
0436	ทำไม NGO ถึงเกลียด หน่วยงานราชการ กับ นักการเมือง	ลมโซย	55
0576	เข้าใจเสียใหม่ วัตถุประสงค์ นั้น ไม่ใช่ นิยมวัตถุ วัฒนธรรม	วัฒนธรรมชัย	54
0804	เหตุใดคนส่วนใหญ่ ยังสงสัยในการทำงานของ NGOs	ระป่าดาว	51
0772	อยากทราบว่าพวกสมัชชาทั้งหลายที่ไม่ทำมาหากินมาประท้วงเอารายได้จากไหน	พล	48
0560	งาน NGO กับแรงจูงใจ วีรศักดิ์..	วีรศักดิ์..	46
0407	ผลเสีย จาก บีโตะเคมี คือ ภูเขาเคมี และ ยาฆ่าหญ้า ถูกต้อง มั้ยครับ	สุภาพ ภูษณ..	46
0263	ฝ่ามลายสันติภาพ บทความหน้า..	บทความหน้า..	46
0043	ท่อก๊าซ ไทย-มาเล อีกครั้ง	ENVI	44
0841	เปิดเผยข้อมูลเป็นหลัก จาก ใจ กฟผ.	คน กฟผ.	43
0303	NGO เองชาย	VT	43
0609	ฉันทังนี้สมัชชาคนจนเคลื่อนไหวอีก	ที่ปรึกษาสมัชชา	42
0662	เคยมีนักการเมือง/อธิบดี หัวใจNGOรึเปล่า	ปริญญา นพเก้า	40
0477	กระเทียมสีทึบแค่ไหนในการเข้าห้องน้ำหญิง	ช้างน้ำ	40
0508	เงินส่วนรวมที่ถูกโกงในงาน 25 ปี 6 ตุลาคมได้คืน	นายวีวี	39
0411	มาตรา 40 สื่อชุมชน : หลังภาคประชาชน ยังคือผู้หรือ ?	บก.ลายจุด	39
0700	ทำไมสมัชชาคนจนไร้หัว มีแค่ที่ปรึกษาออกมาเดินเหียง ๆ	วนวิชา	36
0268	ถ้ามูลนิธิ ในอเมริกา เดิมขบวนสนับสนุนบิลเลนเดน จะเป็นไงบ้างนี่	แม้วมหักภัย	36
0876	มีใครไปประชุม กป อพช 27-29 มิ.ย. นี้บ้าง ?	บก.ลายจุด	35
0429	ด้านมืดของคนคน... ทำไมต้องแจกผ้าห่มทุกปีนับได้ 30-50 ปีแล้ว ..	สินธนา	35
0371	เสียงคนจน โดย วนิดา ดันตวิทยาพิทักษ์	ไม้ก้านกล้วย	35
0746	ช่วยกันติดตามความคืบหน้า กรรมการกร สว.ตรวจสอบ NGO	แฟนพันธุ์แท้ngo	34
0393	เหมือนทองคำในประเทศไทย จะทำให้คนไทยทุกคนรวย (มลพิษ)	สุภาพ ภูษณ..	34
0628	เมื่อ ปปง. ตรวจสอบ ngos	ที่ปรึกษาสมัชชา	33
0516	เครื่องสีข้าว แม่มูลมันขึ้น	บก.ลายจุด	33
0455	รับสมัครงาน	มูลนิธิกร..	33
0778	"@-@สร้างภูเขา" อย่างแห้งแล้งสติ แล้งน้ำใจกันนักเลย	ลายคำง	32
0718	เอ็นจีโอ จะว่ายังไง ขึ้นอยู่กับหัวใจผู้สภาคั่ง กมธ.วิสามัญ ทบทวนบทบาท	ตัดแปะ	31
0257	ประท้วงแล้วต้องทำร้ายคนอื่นด้วยหรือครับเห็นแล้วอนาถใจจริง ๆ	บก.ลายไทย	30
0197	คนไทยคิดเห็นอย่างไรกับการประกาศสงครามของอเมริกา	เว็บมาสเตอร์	29
0046	คุณคิดว่า"การขายตัวเป็นเรื่องเสรีภาพส่วนบุคคล" เหมือนฉันทังไหม ?	นศ.หลายๆคนหนึ่ง	28
0327	ธุรกิจต่อต้านคอร์รัปชัน	ชนาพล อิวสกุล	27
0275	ถูกหลอมน่าพลเมืองดีอีกแล้วอยากรู้จริง ๆ ว่าเรื่องนี้จะจบแบบไหนขอความเห็นหน..	บก.ลายไทย	27
0266	คนไทยต้องสามัคคีกัน ออฟฟานิสถาน ไม่ใช่เรื่องศาสนา	หนุ่มสุพรรณ	27
0227	เก็บมาจากข่าวเห็นบอกว่า NGOs มีส่วนรวมเล็กน้อยในคณะของบิลเลนเดนมาอ่านกันเอง	บก.ลายไทย	27
0106	คิดยังงัยเวลามีปัญหาขึ้นมาพวกเอ็นจีโอหาช่วยกันหมด	บก.ลายไทย	27
0236	เราจะปล่อยให้ชาวบ้านถูกรูดและบ่อนอก ประท้วงโดยใช้ความรุนแรงเช่นนี้ต่อไปอีกหร..	คนเฝ้าดู	26

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
0086	ตามข่าวเรื่อง V-1	หนุ่ม	26
0032	คิดอย่างไรเรื่องหมอมอบเสื้อขนลงชื่อสนับสนุนทักษิณ	นายปวศหัว	26
0636	ข้อกล่าวหาที่ ปปง. ตรวจสอบเอ็นจีโอ และ สื่อ คือเรื่องเดียวกับที่ผมเคยแสดงคว..	ลายคำง	25
0069	แหล่งทุนของ NGO ได้มาจากไหน?	สงสัยมาก	25
0591	เครือข่ายเหล่านี้บ้านภูมิปัญญาไทย สุภาพ ภูมฉววรรษ	สุภาพ ภูมฉ..	24
0706	ได้ข่าวว่าที่ปรึกษาไปพบอำนวยการ ประดิเส จริงหรือเปล่า	ไม่รู้ว้าด...	23
0637	ปลุกผี เชื้อน แก่งเสือดั้น อีกแล้ว	สุภาพ ภูมฉ..	23
0742	NGOs จำเป็นที่จะต้อง ไปชี้แจง หรือ ร่วมแสดงความคิดเห็น ?	บก.ลายจุด	22
0710	กลุ่ม NGO กับความช่วยเหลือที่น่ากลางแกลงใจ	konjon55@h..	22
0510	คุณคิดว่า NGO หรือพวกนักสิทธิมนุษยชน ทั้งหลาย เป็นพวกที่ทำให้ประเทศไม่เจริญ..	ฟ้ามีตา	22
0382	เกลียดเอ็นจีโอไปโย	เลิศ	22
0849	แมค ดอกจดสิทธิบัตรส้มตำ - คุณคิดอย่างไรคะ	namwan	21
0786	ท่านเห็นภาพนี้แล้วรู้สึกอย่างไร ... ?	ดอกรูป	21
0564	ว่าด้วยเรื่องคัดค้าน และสนับสนุนโรงไฟฟ้าอีกรอบครับ	webmaster	21
0495	การเมืองเรื่อง "ไฟฟ้า"	บก.ลายจุด	21
0488	NGOs กับการต่อต้านโครงการในพระราชดำริ และ การค้าน้ำมัน	ลายคำง	21
0383	อยากขอร้องให้คนไทยอ่านพระราชดำรัส ของพระเจ้าแผ่นดินของเรา	บก.ลายไทย	21
0586	ระวีอเมริกา เข้ามาปล้นแผ่นดินไทยอีกแล้ว เป้าหมายคือป่าเขตร้อน	พันไชย ค้าระวี	20
0036	NGOs หายไปไหน ? กรณีศึกษาอุทกภัยที่วังชัน	น้อง	20
0824	"เมล็ดพันธุ์" เห็นคำนี้แล้วรู้สึกอย่างไร และสื่อถึงอะไรบ้างในความคิดของคุณ	ใบทอง	19
0719	นิยามคำว่า "เพื่อน"	วีรศักดิ์...	19
0175	กลุ่มคัดค้านท่อก๊าซไทย-มาเลเซียประมาณที่มหาวิทยาลัย มอ.หาดใหญ่ที่ศึกษา EIA ั..	ยูโซะ	19
0580	ระวีพวกเอ็นจีโอ รับเงินค่าตัว กำลังบ่อนทำลายพระพุทธศาสนา	ลายคำง	18
0542	สังคมไทย : อึดอัดกับสถานการณ์จริงในสังคม	นายหนี่ ่อน...	18
0476	ความจริงที่น่ารู้เกี่ยวกับท่อก๊าซ และ โรงไฟฟ้าบ่อนอก-หินกรูด	เป็นไท	18
0282	อาลัยศาสตราจารย์นิคม จันทรวินุรุชย์	มุลนิธิเพื่อ	18
0206	ถ้าคุณเป็นชาวมุสลิมคนหนึ่งคุณจะคิดยังไงต่ออเมริกาและอัฟกานิสถาน	มังกรสิบเล็บ	18
0118	มออีกแล้วไอ้พวกองค์กรต่าง ๆ อย่างองค์การนิรโทษกรรม ทำไมมันต้องมาเลือกในประ..	บก.ลายไทย	18
0049	มีประเด็นสังคมใดอีกบ้าง ที่ควรมี NGOs เข้าไปเลือกอีก	บก.ลายจุด	18
0031	คุณว่า... โรงไฟฟ้าพลังงานถ่านหินจำเป็นไหม ?	เจ็บบ	18
0004	เอ็นจีโอ กับกองทุนต่างด้าว ได้สิทธิของประเทศไทย	ลายคำง	18
0400	ตั้งองค์กรลับ "ถั่วสังหารคนชั่ว"	บางระจัน	17
0098	ทำไม ngo ถึงชอบแก้ปัญหาด้วยวิธีการก่อกบฏหรือใช้ชาวบ้านเป็นเครื่องมือ	puchi	17
0832	จงจรอุบายถ้าถึงจะหวนกลับมา? คนเดือนตุลา	เลี่ยม	16
0738	ผมมีหมัดเค็ดให้กับ NGO ไว้ต่อกับพวกอยากสร้างโรงไฟฟ้าครับ	gmjvo	16
0737	ไม่มีคารมให้ชาวบ้านกลับบ้าน แต่มีเงินซื้อจากทีวีให้ประธานสภา	นายปวศหัว	16
0426	แนะนำ board thaingo ตัวใหม่ 'ชุมชนบนเครือข่าย THAINGO'	ดอกรูป	16
0277	จดหมายเปิดผนึก "สามัคคีเพื่อคัดค้านสงครามสหรัฐ"	thaingo	16
0813	ยุบหนอ พองหนอ ยุบหนอ พองหนอ	ระบำดาว	15
0697	ขอให้กำลังใจกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ	ที่ปรึกษาสมัชชา	15

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
0675	ขอประณามการใช้ความรุนแรงกับประชาชน	สหพันธ์เกษตรกร...	15
0639	NGO หายไปไหนกับการทดลองวัคซีนเอดส์	เปลี่	15
0561	อยากได้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ โรงไฟฟ้าหินกุดบ่อนอกด่านตะ จุฑามาน (นั..	จุฑามาน (นั..	15
0424	จริงหรือไม่ที่แกนนำต่อต้านท่อก๊าซที่จะนะยุติบทบาทคัดค้านแล้ว	tree	15
0287	ความพ่ายแพ้ของอเมริกา	กวิน ThaiNGO	15
0267	NGOs รับจ้างอีกครั้ง ตอนสงครามอัฟกานิสถาน	บก.ลายจุด	15
0121	คิดอึ้งงัยกับชาวบ้านที่มาประท้วงขอค้มเหล่าเดือน	บก.ลายไทย	15
0003	อยากให้ NGOs มาใช้ Webboard ที่นี่	หนูหรั่ง	15
0791	เกิดตัวคณะบุคคลของ กฟผ. ในชุมโจร โรงไฟฟ้า	ตัดจาก กรู..	14
0728	สงกรานต์ วันปีใหม่ของไทย อวยพระอะไรกันดี	ผู้จัดกวน	14
0669	เพื่อนๆ ครับเรื่องที่เปิดเขื่อนจะทำยังไง ตอนนีประชาชนไม่มีน้ำกินน้ำใช้แล้ว	เพียงโลกใบ...	14
0638	Webboard เวอร์ชันใหม่	นกThaingo	14
0314	ใครที่สนับสนุนบินลาเดนมาอ่านตรงนี้หน่อย	บก.ลายไทย	14
0273	สมมุติว่ารัฐบาลไทยกลับลำเข้าข้างฝ่ายมุสลิมอย่างสุดๆ..ไทยจะได้อะไร??	สมมติ	14
0758	การใช้ทรัพยากร ไม่ใช่การทำลายสิ่งแวดล้อม	ลายค้าง	13
3727	ช่วยกันชี้ความอับยศของ โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซียกันหน่อย	เสียม	13
0604	ถึงคนที่เกลียดอเมริกาเนะครับ ให้ท่านลอง..	oongala@ho..	13
0540	คิดหรือว่า พ.ร.บ.ป่าชุมชนจะแก้ปัญหาการทำลายป่าได้	มองรอบด้าน	13
0443	อยากให้เธอเป็น NGO	รัตติกาล	13
0288	องค์กรอิสระของผู้บริโภคไม่เกิด เหตุเพราะหน่วยงานของรัฐยังหวงอำนาจ	ผู้บริโภคถูกร	13
0281	ดี หรือ ไม่ดี ถ้าจะยกเลิกข้อตกลงระหว่าง มหาดไทย กับ กลาโหม	พลเมืองตาต้าๆ	13
0771	Killing of a Palestinian	รัตติกาล	12
0753	แนวรบด้านนี้ยังไม่มื่ออะไรเปลี่ยนแปลง	เสียม	12
0751	ท่านคิดอย่างไรกับการประท้วงที่มีความรุนแรงท่านคิดอย่างไรกับการประท้วงที่มีความรุนแรง	อยากรู้	12
0717	ที่ปรึกษาสมัชชาคนจน เสนอตั้งมูลนิธิพิพาททองแท้	เห็นด้วย	12
0690	เห็นด้วยหรือไม่ที่จะมีการปรับพื้นที่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	เอก	12
0665	ผมอยากรู้ครับว่า NGO มีเงินเดือนหรือมีรายรับจากไหนครับ	humanity	12
0600	โกมล คีมทอง	รัตติกาล	12
0481	เราควรจัดการ กองทุนเครือข่ายประชาชนด้านคอร์รัปชัน 20 ล้านบาทอย่างไรดี??	สังคม สังจร	12
0457	2 ทศวรรษ NGO: "ปลดปล่อย" ใครได้จริงหรือ มีอนาคตหรือใหม่	ชมบุญ	12
0374	เราควรจะแสดงความคิดเห็น หรือเสียใจดี กับข่าวนี้	ธนาพล	12
0274	สันติภาพหมายถึง...	วิศักดิ์...	12
0230	เราควรจัดการกับคนตุลาการพี้ยน อย่างไร ในวาระครบรอบเหตุการณ์ในเดือนตุลาคมนี้	หมื่นน้อย	12
0200	จดหมายจาก อาฟกานิส-อเมริกัน	คิม	12
0164	เป้าหมายของชีวิตคุณคือ อะไร	นันทน์	12
0152	อยากหาอาสาสมัครสอน INTERNET ให้ผู้คิดเรือ	หนุ่ม	12
0145	น้ำท่วมที่เพชรบูรณ์ พวกคุณลงไปช่วยกันหรือยังพวก NGO ช่วยสังคมหน่อยนะไม่ใช่..	บก.ลายไทย	12
0139	ถึง บก.บ้านนอก.คอม	สัน	12
0867	วิจัยพบ เปิดเขื่อนปากมูล วิถีชีวิตดีขึ้น	น้อย FOP	11
0826	ที่ดินทำกิน ความอยู่รอดของคนจน	ดีดีดี	11

	หัวข้อ	โดย	ตอบ
0739	ค่าแถลงการณ์จาก No Growth Organization	gmgjvo	11
0715	สว.ตรวจสอบ ngo	ไม่บอก	11
0660	เครื่องสีข้าวกลิ้ง แม่หมุนมันอิน	สุภาพ ภูมณ..	11
0530	สังคมนิยม:เพื่อสังคมที่เป็นธรรมและชีวิตอันงดงาม	ปฤษฎไนย ปร..	11
0473	ทะเลาะ ชัดแจ้ง เส้นขนาด : นิยามของ ภาครัฐ และ NGOs จริงหรือ	นายเที ोन...	11
0460	อยากทำงานเพื่อสังคม ! ไม่ทราบว่าจะยังต้องการผู้ร่วมงานอีกมั๊ย	สาวา	11
0294	มุมมองต่อเอ็นจีโอ...ความรู้สึกที่หาใครรับผิดชอบอธิบายได้บ้าง ??	ไนส์ ไทยเอ็น..	11
0150	สรุป'ปราบเอคส์ไม่ได้' สร.ดับฝัน V-1	หนุ่ม	11
0079	เอคส์ในกำแพง4เหลี่ยมที่คาดไม่ถึง	YEE	11
0044	ทบทวน..ทำที่เอ็นจีโอ โจน? จึงค้นไปทุกเรื่อง	thaingo	11
0039	ด่วน คนทำงานด้านเอคส์ถูกตั้งคำถามกรณีV-1 immunitor	กวิณ ThaiNGO	11
0880	อยากทราบประวัติของNGOsนะครึบ แบบมาใหม่ไม่ค่อยเข้าใจ???	แมน	10
0874	อยากทราบรายละเอียดเกี่ยวกับ NGO ไปเสนอหน้าขึ้นเรียนคะ (ช่วยหน่อยอะคะ) ค่ว..	น้ำหวาน	10
0838	อยากทราบความคืบหน้า เกี่ยวกับแนวคิดเรื่องจัดวิทยุชุมชน Internet	เอก	10
0785	บทบันทึกงานรำลึก 36 ปีการจากไปของจิตร ภูมิศักดิ์....	เอกอสิ โร ว.	10
0726	++งงจ้งเลข++	เกือ	10
0716	ถึงเวลาไล่ทักษิณหรือยัง	ขอเสียงหน่อย	10
0677	หา ขอยืมเครื่องฉายโปรเจ็คเตอร์ (เพื่องานละคร)	จ๊กจั่น	10
0649	ปลอดภัยประสพ ในทัศนะของคุณ	บก.ลายจุด	10
0599	คาดหวังอย่างนักศึกษาคณะที่จะจบระดับปริญญาโทในสาขาการพัฒนาชุมชน ม	พงศธร จัน..	10
0531	อยากรู้จักเพื่อนๆที่ทำงานในจังหวัดสงขลา	เด็กศิลป์	10
0470	สังคมดี ในอุดมคติ ของ คุณ เป็นฉันใด ช่วยบอกที	นายเที ोन...	10
0452	เชิญอ่านบทวิเคราะห์ของ FEER ที่ไม่รู้ว่ามาตรฐานต่ำหรือรู้ดีเกินไป	คนในอยากออก	10
0398	เรียนท่านที่ปรึกษาสมัชชาคนจน	ฮันคอน	10
0304	บก.ลายจุดคือใครกันหนอ	วีรศักดิ์...	10
0235	กลุ่มอัญจารี ขอร้องและขอความเห็นใจจากสังคมไทย	อัญจารี	10
0187	บอรรถนี้ต้องใช้คำพูดสุภาพนะขอคุณครับพวกผมขอบคุณมากๆที่พวกคุณประห้วงขู่จะว...	บก.ลายไทย	10
0177	คุณเกิดมาทำไม	เบนจา	10
0123	การสร้างเครือข่ายสารสนเทศในงานพัฒนา NGO+Network+Online	บก.ลายจุด	10
0071	คุณคิดว่าการทำงานของเอ็นจีโอดีพอหรือยัง	สมฝัน	10
0052	ว่าด้วย วี เ อ็มยูนิเตอร์ อีกครั้ง	หนุ่ม	10
0034	เราถวิลขอมากล้นนะ ที่เห็น NGOs บางคนชอบเล่นละครเอาตังเอาตี เอาเด่น	ปู่ปรีชว...	10
0009	กลุ่มผู้สนับสนุนการทำงานของกลุ่มองค์กรพัฒนาสังคม ที่ไม่ได้ทำงานใน ngo	cun	10

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวมนทกานต์ ตปนียางกูร เกิดวันที่ 5 มิถุนายน 2515 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ.2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย